

יואב בר-לביא

חולשי ובריאות בגפס ובתרבות

מבחר מאמרים וסיפורים

כולל הסיפור "עולם מצועף בערפל"

הוצאת
אגדה

הוצאה-לאור פרטית של ספרי איכות

יואב בר-לביא

חולי ובריאות בנפש ובתרבות

מבחר מאמרים וסיפורים מקוריים

מלווה באיורים מאת המחבר

חולי ובריאות, בנפש ובתרבות
יואב בר-לביא

© כל הזכויות שמורות למחבר

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו
בשום צורה שהיא, מכנית, אופטית אלקטרונית
או אחרת ללא אישור מפורש בכתב מהמחבר.

"אגדה" – הוצאה-לאור פרטית של ספרי איכות

yoavb75@gmail.com

נדפס בישראל 2019

©

Illness and Health

Yoav Bar-Lavi

All rights reserved
Printed in Israel 2019

תוכן

5הקדמה
	חלק ראשון – מאמרים
9אשליות הקידמה
14אנשי הידע הישן ואנשי הידע החדש
18האוניברסיטה המתוקנת
22איוולת המדע : השאיפה לחיי נצח
23הפרכות נוספות לתיאורית האבולוציה
25בריאות וחולי, בגוף ובתרבות
28מחלות הנפש
31שלום פנימי
33הצדקת הקיום ומציאת היעוד
35תודעת "דף חלק" ומצפון נקי
37ממדרגת חיה למדרגת מלאך
42הכעס, וכיצד יש לנהוג באויב
44מהו סרטן?
46התרמית השטנית שבהתמכרות
48תענוגות העולם ומחירים
49שעבוד
50שפל המדרגה
51האיסיים, תרבות והיפוכה
52על יוצרים, משתמשים ן ADHD
54משבר יצירה
55דרכי הפעולה של הרוע
57המפגש של היש עם האין
60פני הרוע
62איכות : אמת מוחלטת או יחסית?
64הגדרה
65על אש קטנה

66	לימוד וקיבעון מחשבת
67	נזקי הפמיניזם המערבי
70	להתנתק מהאמריקנים
72	הסכסוך הישראלי-ערבי
73	בניית הגשר לאחדות ישראל

חלק שני – סיפורים

83	עולם מצועף בערפל
157	הבן האבוד
161	סדר עולמי חדש
167	הכינור

הקדמה

קובץ המאמרים שבספר זה מבוסס בעיקר על תובנות אישיות. הוא דן בנושאים כגון אורח חיים תקין, אמונה ומדע, רוחניות, התמכרויות, מחלות נפש וחולי תרבותי. חלק מהמאמרים מבוססים על תורת הנסתר: כתבי רודולף שטיינר, קבלה ומעט מחוכמת המזרח, בשילוב עם התובנות האישיות. הספר מחולק לשניים: בחלק הראשון מבחר מאמרים עיוניים, ובשני מבחר חיבורים המעבירים בצורת סיפור רבים מן הרעיונות הנדונים בחלק הראשון. זאת מתוך הכרה בערכו הרוחני הראשון-במעלה של הסיפור העלילתי, וביכולתו לסייע בהטמעתם בתודעה של תכנים עיוניים. לקורא המעוניין ברכישת ידע מומלץ לקרוא את הספר כמות שהוא, ואילו לקורא חובב הסיפורת מומלץ לקרוא תחילה את מקבץ הסיפורים המובא בחלקו השני של הספר.

הדרך הראויה בעיניי להתייחס למאמרים אלה (ובעצם לכל ידע ממקור מהימן) היא כאל השערה מבוססת שעדיין טעונה בדיקה. ועל כל פנים אל לו לקורא לקבל או לדחות את הדברים כמות שהם באופן אוטומטי; אל לו לוותר על בחינה אישית משלו של הדברים, מעמיקה וכנה; כך שירכוש לעצמו את הזכות לומר בסוף "זוהי דעתי".

נושא הנדון בספר זה במקומות רבים הוא נזקיהם של הקידמה ושל אורח החיים המודרני. לצורך הבהרה עליו להקדים ולציין שאיני תומך בחזרה לאורח חיים פרימיטיבי, כי אם בעקירתם מן העולם של הגורמים המזיקים: הארגונים הנסתרים החולשים על מערכות הממסד המסואבות והמושחתות, והתעשייה שלהם המשחיתה את פני העולם ומשעבדת את האוכלוסיה. אני סבור שתרבות עשויה לשגשג בסביבה כפרית ונקייה בכל רחבי העולם, כאשר היא מושתתת על ערכים מתוקנים ועל ידע רוחני מהימן, ומתקיימת על מקורות אנרגיה טבעיים; זוהי תרבות שתעניק לאדם את התנאים הנאותים להמשך התפתחותו, ותתקיים בהרמוניה עם הפלנטה.

ספר זה אינו מנסה לנקוט בתקינות-פוליטית ("פוליטיקלי-קורקטי"). דעתי מובעת בו באופן ישיר בנושאים הנחשבים טעונים, כגון גזענות ופמיניזם. אולם קריאה מדוקדקת של הספר בשלמותו תביא בהכרח את הקורא הישר למסקנה, שבשום אופן איני תומך ביחס מפלה לרעה או שלילי כלפי כל ציבור שהוא, על רקע של גזע או מגדר; וכי ההיפך הוא הנכון: הספר מציע דרכים ליצירת הרמוניה.

כפי שעשיתי בהקדמה לכתבי-יד קודמים, גם כאן ברצוני למנוע רושם מוטעה של פסימיות שעלול להתקבל מקריאת המאמרים. אני מאמין שלמרות המצב העגום שבו נמצאת כיום האנושות, הכל נמצא תחת השגחה ויגיע לסיומו הטוב, במקדם או במאוחר.

יואב בר-לביא

חלק ראשון

מאמרים

אשליות הקידמה

תעשייה

בבית-הספר מלמדים על התעשייה ועל המהפכה התעשייתית כעל בעלות תפקיד חשוב בפריצת הדרך אל העולם הנאור והמתקדם של ימינו. ואולם המחשבה עליהן מעכירה את רוחו של כל אדם חופשי-בנפשו ואוהב טבע, בתודעתו הן נקשרות עם עבודות ועם נזק סביבתי. היקף ממדי הנזק החל רק בעשורים האחרונים להיחשף, כקצהו של קרחון ענק. אפילו אם מניחים לרגע בצד את הנזק הנוראי לסביבה ובוחנים רק את ההיבט הנוגע לאיכות החיים, נמצא שהאדם יצא מופסד מתהליך התיעוש. יש עדויות לכך שהחיים טרם המהפכה התעשייתית היו טובים יותר (או רעים פחות), ולהרעה המיידית באיכות החיים שחלה באנגליה כתוצאה מהמהפכה. אפשר לטייל גם כיום בכפרי העולם השלישי ולהיווכח שתושביהם שמחים יותר מתושבי המערב; ובניגוד לדעה הרווחת, אפילו בימי הביניים הידועים לשמצה רבים חיו כנראה טוב יותר מאשר בימינו. מציאות זו מזכירה את המציאות המתוארת בספרו של ג'ורג' אורוול, "1984", כאשר גיבור הסיפור מנסה לברר האם התקופה שקדמה לתקופה שבה הוא חי אכן היתה גרועה יותר, כפי שטוען הממסד ללא הרף בשקריו בתקשורת ובמערכת החינוך.

בכלל, המערב אימץ לעצמו גישה פטרונית של "אנחנו יודעים מה טוב לכם, חיי הכפר שלכם פרימיטיביים, אנחנו המושיעים מהמערב עם הבולדוזרים נביא לכם את הקידמה שלנו, עליכם להיות אסירי תודה על כך". אך מאחורי הדברים לא ניצבת כוונה טהורה, אלא תאוות הממון של התאגידים הגדולים המניעים ממשלות.

דוגמא פשוטה עשויה להמחיש מה בעצם אירע במהפכה התעשייתית, כיצד היא היטיבה עם מעטים על חשבון הרבים: נניח שבכפר מסוים חיו חמישה חייטים שעשו במלאכתם בזמנם החופשי, על פי צרכם. ואז השיג אחד מהם מכונת תפירה שהגדילה את תפוקתו פי כמה וכמה, ומחירה הנמוך של סחורתו זימן לו קונים מרחבי כל האזור. כך נותרו יתר החייטים מחוסרי עבודה, ובכדי להתפרנס לא נותרה בידם ברירה אלא לעבוד מעתה עבור בעל המכונה – שבינתיים התעשר, רכש מכונות נוספות והקים מפעל. עובדיו (שלפני כן היו אולי גם חבריו) נאלצו לעבוד עבורו שעות רבות מכפי שעבדו טרם הופעת המכונה, ולהיות נתונים לגחמותיו. הוא גזל מהם לא רק את זמנם, אלא את חירותם ואת כבודם. ובינתיים, הביקוש ביישובים מרוחקים לסחורתו של בעל המפעל הניע אותו להשקיע בסלילת דרכים לכפרו, הצורך בשעות עבודה נוספות הביא לפיתוח הנורה החשמלית וכך הלכו והשתנו פני העולם. השחתה ושעבוד במסווה של קידמה.*

כאשר מבינים שכבישים ותאורה נועדו בראש ובראשונה לסיפוק תאוות הממון והשררה של בעלי השליטה ולא לרווחת הציבור, ניתן להבין כיצד פועלת המערכת כולה. מנקודת מבט רוחנית ניתן לומר שהמכונה באה לעולם כדי להקל על האדם בעבודתו ולפנות לו זמן לעיסוקים נעלים ורוחניים כגון לימוד, יצירה, מדיטציה או הנהגה מיטיבה. אבל האגואיזם גרם לבעלי המכונות למעול בתפקידם ולנצל לרעה את היתרון שקיבלו במתנה, תוך כדי פגיעה נפשית וחסרת בושה בפרנסתם ובחירותם של חבריהם למקצוע וגם בסביבה.

המהפכה התעשייתית באנגליה של תחילת המאה ה-19 עוררה מחאה של תושבים, ה"לודיטים" (על שם מנהיגם נד לוד), שרמת חייהם נפגעה קשות כתוצאה מהשינויים. מחאתם כללה חבלה במכונות בכמה מן המפעלים שפגעו בפרנסתם, והיא דוכאה ביד קשה על-ידי הממסד. מראשיתה ועד לעצם הרגע הזה, התעשייה בשום שלב לא הפכה לגורם המיטיב עם איכות החיים של האדם הרגיל.** אך ברבות השנים ובהתחלף הדורות, באמצעות יצירת תמונה מסולפת של התקופות שקדמו למהפכה, הצליח המעמד השליט לשכנע את הציבור שהתעשייה הביאה לשיפור. שכן בעלי הממון חולשים על אמצעי התקשורת ועל האקדמיה, ובכוחם לשכתב את ההיסטוריה לפי רצונם

ולשלוט בתודעת ההמונים. אותם לודיטים למשל מתוארים כיום בספרי הלימוד באופן שקרי, כטיפוסים אלימים ופרימיטיביים שניסו לכפות מונופול על ענף הטקסטיל ולפגוע בשוק החופשי שהחל להתפתח.

"שוק חופשי" הוא דוגמה לביטוי רמייה שנועד להאיר באור חיובי את התנהלותם החזירית של אנשי התעשייה, מדובר בעצם בשוק חזירי. למען הסר ספק, בשום אופן אין לראות בדברים האמורים תמיכה בקומוניזם או בסוציאליזם על שלל צורותיו, שאינם אלא אמצעי נוסף לשעבוד הציבור במסווה של דאגה לזכויות הפרט. על כך עוד יורחב בהמשך.

האשליה

אילו באמת הביאה הקידמה לשיפור ברמת החיים, ודאי לא היו נמדדים האחוזים מרקיעי-השחקים של הסובלים מדיכאון במדינות המפותחות. עובדה היא שכיום, בניגוד למטרת התעשייה המוצהרת, יש לאנשים פחות זמן פנוי מבעבר. כדי לחפות על התוצאה העגומה הזאת ולצבוע אותה בשלל צבעים נוצרו המיתוסים המוכרים לנו, שאת רובם ככולם ניתן לנתץ בקלות:

- הטלפון והמחשב מאפשרים לאדם לתקשר עם יקיריו הרחוקים, והמכוננית והמטוס מאפשרים לו אף לפגוש אותם (אם שפר גורלו ועומדים לרשותו הזמן והכסף הדרושים לכך) – אבל בחיי הכפר כל אלה אינם נחוצים כיוון שהכול קרוב וספונטאני יותר.
- הרפואה המודרנית פרט למספר הישגים ראויים לשבח (בעיקר במצבי חירום), גישתה היא לטפל בסימפטום במקום בבעיה ובכך היא מזניחה ומחמירה בעיות; כמו כן היא מתמחה בעיקר בתיקון נזקי הקידמה עצמה, תוך כדי שימוש באמצעים מזיקים.
- יתרונות טכנולוגיים ושפע מזון (מעובד ומהונדס) שבהם מתפארת הקידמה, כולם ממכרים ומזיקים מאוד לנפש האדם ולבריאותו. תחושת האופוריה המושגת באמצעותם יצרה אשליה של שיפור; אבל אילו הותקן מחוג דמיוני המורה על מצב רוחו של אדם מערבי ממוצע, ברוב הזמן הוא היה שוהה מתחת לאפס, מדי פעם מזנק לגובה ושוב צולל למינוס ממושך ולעיתים קרובות גם עמוק. אצל תושב העולם הטרום-תעשייתי לעומתו, ניתן לשער שהמחוג היה שוהה סביב האפס ומעל לו.
- אף על פי שהאדם המודרני בכמה אזורים אולי מוגן יותר מפני בריונות, הוא עדיין חשוף לאלימות של טרור ופשע והוא גם נעשק בידי המדינה, גם במשטרים שנחשבים לדמוקרטיים.*** האווירה בין אנשים נעשית עכורה בתנאי צפיפות, ובתרבות הישגית שבה הצלחת האחד כרוכה בכישלון האחר.

אובדן החוויה

שהייה והתבוננות מרובה בטבע לימדו את אבותינו כיצד הירח עולה כחצי-שעה מאוחר יותר בכל לילה, מתמלא ומתחסר, מה צומח בכל עונה וכיצד נוהגות החיות. הם הביטו בהרים ותהו מה יש בתוכם ומי יצר אותם, וראשם נמלא בדמיונות ובאגדות. כיום בעידן הגירוי המהיר יכול כל ילד לקבל תשובות לשאלות בין רגע על-ידי מספר לחיצות על מקלדת המחשב שלו, אך מדובר בחוויה שונה לחלוטין שערכה אפסי. כאשר הכול גלוי וידוע****, חווית החיים משולה לספר הנקרא בתקצירו בלבד, לסימון v ברשימה. הוקרת הידע תפחה לממדים מוגזמים וגרעה ממעמדה של החוויה עצמה, צו השעה הפך מ-'חווה' ל-'דע', וכך הפכו החיים מחוויה אמיתית למעין חוויה עיונית, רובוטית ומזויפת. יש כיום הטוענים, לא בצחוק אלא ברצינות, שהם יכולים לוותר על טיול בנוף מרהיב לאחר שראו אותו על מסך הטלוויזיה בביתם; סיפור מרגש זוכה לכינוי האפרורי (והמגוחך) "מסמך אנושי מרתק"; מומחים למוזיקה, במקום ליהנות מיצירות באופן ישיר ובלתי-תלוי, מתמקדים באיכויות תיאורטיות של היצירות לפי כל מה שלמדו באקדמיה, ומשכנעים עצמם כי הם נהנים ממנה; דעתם של מומחים כאלה אינה עצמאית ואינה אותנטית, אלא מושפעת מדעה קולקטיבית המרחפת באוויר, מאופנה. והציבור נוהה אחריהם בעיוורון ומחקה אותם. השקר והריקנות הללו פשו בכל תחומי האומנות, עיקר הוחלף בטפל.

כיום נסיעה לבילוי, לחתונה או למסיבה אצל חברים, זו חוויה מפוקפקת הכרוכה במתח שבכבישים, בפקקים ובחיפושים אחר מקום חניה. בשיפוץ הבית אנשים משקיעים את מיטב המאמצים, רק כדי שייראה "כמו שצריך". הציות לאופנה ולתכתיבים חברתיים גובים מן האדם מחיר יקר.

חיי כפר

החיים עשויים להיות מאושרים אם רק חיים אותם באמת, ובסביבה ראויה. המושג "חיי כפר" נקשר כיום אצל רבים עם חיים פרימיטיביים ומשעממים, אולם חיי כפר אמיתיים זה מושג שכלל לא מוכר לאדם המודרני. למרבה האירוניה בעלי האמצעים כיום מוכנים לשלם הרבה עבור נופש "באווירה כפרית"; אך אפילו אז הם זוכים לטעימה בלבד, לפני שדעתם מוסחת ונשאבת בחזרה אל מסכי הטלוויזיה, המחשב והסלולר. כפר אמיתי בסביבה שקטה ומוקפת בטבע כפי שהיה בעבר, ללא המייית כלי רכב ממרחק או רעש מטוסים, ללא עמודי חשמל – את זה כבר קשה למצוא כיום. "יתרונות הקידמה" הם ברובם ממכרים המשעבדים את האדם ומונעים ממנו את החוויה האמיתית והשלימה של החיים. הם גורמים לחיי הכפר להיראות

משעממים, באותו אופן שבו חטיף שוקולד גורם לטעמו של תפוח להפוך לתפל. אדם לא מסוגל לחוות את החיבור עם הטבע ואת הרוגע המיוחד, כאשר דעתו נתונה למסרונים הממתינים לו בטלפון הסלולרי.

בחיי הכפר אמנם נדרשת עבודת כפיים, אך לא בכמות שמקובל לחשוב. לראיה, בעבר די היה בהכנסותיו של מפרנס יחיד, הגבר, כדי לכלכל את המשפחה, בעוד שכיום גם האישה יוצאת לעבוד ועדיין זוג ממוצע מתקשה לכסות את הוצאותיה החודשיות של המשפחה. מציאות מעוותת זו נוצרה כתוצאה מהשעבוד לתעשייה. בעלי השליטה באמצעות כליהם לשליטה בתודעה, הצליחו לטעת באנשים את הדעה שהם ממלאים תפקידים חשובים למען החברה, בזמן שרובם בפועל הפכו לעבדים-מרצון של השילטון המסואב. עבודה בזמן חופשי, קרוב לבית, באוויר הפתוח ובלא הפרוצדורות האינסופיות, שוחקת הרבה פחות מעבודה בחיים המודרניים ומסבה גם סיפוק אמיתי.

יש המדברים בשבח הקידמה, כאשר הם נעזרים בנתונים סטטיסטיים המצביעים על הרווחה הרבה שממנה נהנים תושבי המדינות המתועשות. אולם מדובר בהטעיה, מכיוון שרווחה זו מבוססת על הניצול הנפשע של תושבי מדינות העולם השלישי בידי המדינות המתועשות, במסגרת האימפריאליזם המערבי. התעשיינים המערביים, לאחר ששדדו את משאבי הטבע מארצות העולם השלישי (במקרים רבים תוך כדי שפיכת דם רב מקרב האוכלוסיה המקומית), הפכו את עריהן לפח האשפה שלהם; הם העבירו לשם את מפעליהם המזהמים ומשתמשים בכוח העבודה המקומי הזול, לעתים אף בכפיה ממש. אין זה אלא יישום של עיקרון הקפיטליזם בקנה מידה גלובאלי. לאחר שטיטאו את הזוהמה מתחת לשטיח באין רואה, לאחר שרחצו איש את ידי רעהו, כעת הם מתפארים בערים הנוצרות שבמערב ומציגים את עצמם לעיני הציבור כנדבנים, המשקיעים ממצם ומהונם הפרטי לטובת האנושות. כמו כן אין להתעלם מהעבודה שבעלות על בית, זכות בסיסית של כל אדם, במציאות המודרנית יצאה מחוץ להישג ידו של האדם הממוצע אפילו (ובעיקר) במדינות המערב! בעבר אדם יכול היה לבנות לעצמו בית שאמנם הוא צנוע ואינו מחובר לתשתיות, ועדיין היה זה ביתו הפרטי.

****** כאשר מדובר בנקודת מבט רוחנית יש להוסיף הערה: חרף הפגיעה באיכות החיים, עד לשלב מסוים התעשייה כנראה מילאה תפקיד חשוב עבור האנושות בפתוח החשיבה וחיזוק האגו (במובן הטוב והתקיף), באמצעות שילל העבודות הדורשות חשיבה, ריכוז ודיקו. דבר זה כמובן מעולם לא עמד לנגד עיניהם של קברניטי התעשייה המושחתים ואף לא נודע להם, אלא שהם שימשו כלי לביצוע של תוכנית אלוהית. ואולם כיום לפי כל הסימנים נראה שהאיזון כבר הופר לחלוטין, כתוצאה משקיעת האנושות לתוך המטריאליזם.

******* יש ראיות מוצקות לכך שהטרור מופעל וממומן על-ידי בעלי השליטה, מכיוון שמלחמות הן עסק רווחי ביותר עבורם. המלחמות מניעות את כל גלגלי המערכת: פיתוח וייצור של אמצעי לחימה, תיקון נוקים, טיפול בחולים ומכירת תרופות, ניהול תביעות, אמתלה לגביית מיסים מוגברת ועוד.

******** לבסוף מסתבר שגם הידע עצמו במקרים רבים אינו נכון, כפי שעוד יוסבר במאמרים הבאים. מאמר זה הוא אחד מן המוקדמים ביותר שכתבתי והוא מכיל שרידים מתפיסת ההיסטוריה המונחלת לציבור בבתי-הספר, שעל פיה חונכתי גם אני לתומי. כיום אני מחזיק בדעה שונה לגבי מקורם של מיתוסים ואגדות שנשמרו מתרבויות עתיקות.

אנשי הידע הישן ואנשי הידע החדש

ידע ולימוד גם אם הם נכונים, הם תקפים לזמן מסוים עד שמגיע אימפולס חדש שמביא עמו צורך בידע חדש. הידע הישן הופך אז לקליפה של עצמו, באם האנושות נצמדת אליו במקום להמשיך הלאה לשלב הבא. אנחנו מעריצים אנשים כמו גליליאו גליליי וקופרניקוס ובצדק, כיוון שהם היו פורצי דרך שהביאו חשיבה חדשה לעולם של זמנם, שהיה זקוק לכך. אנחנו מעריצים את מסירותם לאמת ולשליחות שחשו כי מוטלת עליהם, במיוחד לנוכח הבוז והרדיפות שמהם סבלו מצד אנשי העולם הישן: כל אותם אלו שהידע החדש ערער את אמונתם ואף איים לפגוע במעמדם.

והנה כעת שוב ניצבת האנושות בזמן כזה שבו נדרש ידע חדש, זמן שבו הידע הקיים אינו מספק את התשובות לשאלות ואת הפתרונות לבעיות הרבות. כעת אותו מחזה שב ועולה על בימת ההיסטוריה, אותם תפקידים, אלא שרק השחקנים התחלפו. הגרעין הקשה של הממסד המדעי שהוא מטריאליסטי-אתיאטיסטי, הוא שממלא כיום את תפקיד האינקוויזיציה של תקופת גליליאו; הוא עושה זאת במסווה של נאורות, הוא מכנה את עצמו "ספקן" כדי להתהדר במעטפת של כובד ראש ושל שיקול דעת מעמיק; אבל מבלי להרגיש, בתהליך הזדקנותו הוא הפך את המדע בעצמו לדת, על כל הסממנים הישנים והמוכרים: דוגמה, עצימת עיניים, חוסר רצון לחקור ולהכיר בעובדות חדשות ורדיפתם של אנשי הידע החדש. אמנם המציאות המודרנית אינה מאפשרת לו להשתמש במרתפי העינויים שעמדו לרשות האינקוויזיציה, אך מה בכך? כאשר מדען מודע לכך שאזכורו של כוח עליון במחקרו או בשיחותיו עם עמיתיו יגרור כלפיו בוז ויעמיד את מעמדו המקצועי בסכנה – ודאי שהוא יימנע מכך. באמצעות מניפולציה על התודעה השתלטו על המדע הכוחות המטריאליסטיים שכיום מעכבים את התפתחות האנושות. כל מי שיבחן לעומק את מקור הלעג המושמע בנוגע לרעיונות מטאפיזיים, יגלה שזהו לעג אוטומטי שמקורו בתיכנות חיזוני ומכוון ושאינו נובע ממחקר מדעי אמיתי. למרבה האבסורד, אותם אלו הלועגים, מוכנים להצהיר על אמונתם ברעיונות מגוחכים ביותר של התהוות מקרית של החיים (תיאוריית האבולוציה), המנוגדים לכל היגיון ולמחקר מדעי רציני; רעיונות שאין להם מקום אצל אנשים בוגרים ובריאים בנפשם, ודאי שלא אצל אלו הנחשבים לאנשי מדע.

בעלי השליטה בעולם הם שעומדים מאחורי מעשה ההונאה הזה, הם האחראים לחשיכה התרבותית של זמננו. הם מודעים היטב לכך שרוחניות, מדיטציה, אמונה, קרבה לטבע ואורח חיים בריא ומאוזן – כל אלה מאיימים על שליטתם בציבור. האנשים השולטים באמצעי התקשורת וגם באקדמיה (מימון מחקרים) יודעים שאדם אתיאטיסטי סובל יותר מדיכאון, שרוי בפחד ונתון למניפולציות של שנאה. אדם המסומם ומכור לתרופות/סמים ולמזון תעשייתי, זהו בדיוק האדם מהסוג שמפרנס אותם.

הידע שהאנושות זקוקה לו נגזר מרמת ההתפתחות שלה. בעבר היה שלב שבו רוב בני-האדם נמצאו בדרגת התפתחות שניתן לומר עליה שאינה גבוהה במיוחד, הדתות סיפקו מענה הולם לצרכיהם ושמרו עליהם במסגרת השואפת למוסריות. חלפה תקופה, ובאזור הזמן של סוף ימי-הביניים האנושות עלתה שלב וצרכיה השתנו בהתאם, הדתות במתכונתן הישנה כבר לא יכלו לספק אותם ומאותו זמן הן הפכו מגורם מועיל לגורם המעכב את התפתחות האנושות*. בא הזמן שבו האדם נדרש להתבונן בעולם, לפתח את מודעותו ואת אישיותו, באמצעות השכל. זה היה הרקע לעליית המדע המטריאליסטי, הוא היה זה שגאל את האנושות בסוף ימי הביניים והאיר את דרכה באפלת הדתות הישנות.

כיום האנושות שוב נמצאת בשלב מעבר. כאן השכל כבר לא מספיק, האדם נדרש לנהל את חייו באופן מוסרי, עליו להיות חדור במוסר ולפתח בקרבו חוש למוסר; ואת זה ניתן לעשות רק באמצעות התפתחות רוחנית, באמצעות חיזוק הקשר של האדם עם החלק האלוהי שבתוכו. אותו מדע שהועיל בעבר, שקע בינתיים לתוך המטריאליזם והפך לגורם המעכב את התפתחות האנושות. אין זה אומר שצריך להשליכו לאשפה ולזנוח לחלוטין את האימפולס המטריאליסטי, אלא שיש לשאוף לאיזון: מכיוון שמדובר בשלב מעבר, המדע המטריאליסטי עדיין חיוני לתחומים שכוחו יפה להם. הוא עשוי לסייע לעתים ביד המדע החדש לאישוש מחקריו, ואף לקחת חלק בביקורת, אל מול נטייתם של כמה מהעוסקים ברוחניות לשגות בדמיונות ולהתפתות להלוצינציות (בשונה מאלו שדיווחיהם מבוססים על חוויות רוחניות אמיתיות). זה יתאפשר רק כאשר הממסד השולט בו יכיר במדע החדש ובעליונותו ולא ינסה להכשילו כמנהגו עד עתה.

בעל המאה הוא בעל הדעה

הצורך בלימוד חדש מביא עמו גם את המורים המתאימים. כפי שבעבר הופיעו המדענים המהוללים המוזכרים לעיל, כיום ישנם מורים חדשים, וגם כיום הם זוכים לבוז מצד אנשי הידע הישן. אנשי המדע הישן משתמשים בלוגיקה ירודה ובשיטות מיושנות כדי לשלול את קיומו של כל מה שאינו ניתן

לתפיסה בחושים. הם סיגלו לעצמם את ההרגל להדביק את הכינוי "פסבדו-מדע" לכל ידע המצוי מעבר לגבול יכולת המחקר שלהם, על-מנת לשוות לו מראה נלעג של אמונה-תפלה, ובכך לשלול אותו במחי יד ולהימנע מהתמודדות עמו; במקום להשכיל ולפתח כלים חדשים, הם משמיעים את מילת הקסם ופוטרים את עצמם מן המשימה. הם נוהגים כך כתוצאה מחשיבה שבלונית ומקובעת, וכן מתוך ידיעה שהתגליות החדשות מאיימות לשמוט את הקרקע תחת רגליהם. מדובר באותם טיפוסים שבעבר לעגו לרעיונות תיאורטיים, שמאוחר יותר אומתו וכיום נמצאים בשימוש ואין עליהם עוררין כגון אטומים, קרינה וכיוצא באלה. כמו קודמיהם האינקוויזיטורים גם הם מנצלים לרעה את הכוח והסמכות שהופקדו בידם, את שליטתם בתודעתו של הציבור. הם מסוגלים לפלוט את הבליהם הגמורים על אודות היווצרות מקרית של החיים, אך מהיותם פועלים בשירותם של בעלי השליטה ולכן חולשים על האקדמיה – הציבור ממשיך להאמין להם ומתעכב בתהליך התפכחותו מהתרמית. כמו המאמין רפה השכל של סוף ימי-הביניים, שהרגיע את ספקותיו אצל הכומר שלו במקום לחפש את האמת במקום שבו היא נמצאה, כך גם רוב הציבור של ימינו מסרב לעזוב את הידע הישן. הוא תקוע, אם להתבטא כך, עם הידע הישן ועם שלל הבעיות של האנושות בתקופה המודרנית.

לאן ללכת, ומיהם המורים האמיתיים?

רבים חשים, ובמידה רבה של צדק, שהעולם החדש רווי בשרלטנות ובטפל, וכך חלקם ממהרים להשליך את התינוק ביחד עם העריסה ולוותר על ההתפתחות. עולם העוסק במה שאינו נתפס בחושים מהווה קרקע פוריה לבלבול ולרמאות, וגרוע אף יותר מזה: פעילות רוחנית מצד הטומאה (הסיטרא-אחרא). אדרבא, זהו בעצמו אחד האתגרים שהעולם החדש מציב בפני האדם. הוא דורש מהאדם להיפטר מגלגלי העזר, לפרוש כנפיים ולעוף; לעזוב את המעבדות, את כלי המדידה הישנים ואת התודעה הקולקטיבית ולהתחיל לפסוע לעבר האזורים הבלתי-ידועים, אל העולמות הרוחניים שמחוצה לו, ופנימה אל הנשמה – החלק האלוהי שבתוכו. כפי שנרמז בתורה בציווי האלוהי "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – האדם נדרש כעת יותר מתמיד לקדש את גופו ולעשותו משכן לאלוהים; הוא נדרש לחשוב בצורה עצמאית ולהקשיב ללבו; ומכיוון שמהלך זה כרוך בסיכון, עליו להשכיל לקבל את התשובות מתוכו ולסגן את הקולות האחרים המתחזים לקולו הפנימי במטרה להכשילו: קולותיהם של האגו הנמוך ושל הכוחות המתנגדים. אנשים החשים שאינם בשלים למהלך זה עשויים להיעזר במורה. ואולם אין

להימנע מן המהלך רק מתוך זהירות או פחד, שכן הימנעות הנובעת מסיבה זו סכנתה גדולה אף יותר. אנשי הידע הישן פוחדים מן המהלך, הם נאחזים בקרנות המזובח של עולמם המנוון רק כדי שלא ייאלצו לחשוב בעצמם; כשהם נדרשים לחשיבה עצמאית ויצירתית, ליציאה אל מרחבי החופש והלא-נודע, הם חשים חוסר נוחות עד לכדי בעתה.

בתחילה מומלץ אפוא לאדם להיעזר במורים, אנשים קדושים שהביאו לאנושות את הידע המתאים לתקופה החדשה. אותו חוש אינטואיטיבי שהאדם נדרש לפתח בקרבנו הוא גם שינחה אותו בבחירת מוריו. אדם המתקשה בכך יכול לזהות מורה ראוי על פי התחושה שהמורה משרה עליו (במיוחד במקרה של מורה חי), זוהי האינדיקציה החשובה ביותר. מורה אמיתי משרה אהבה, חופש, רוגע וסבלנות; הוא מעודד את תלמידו למחקר מעמיק ושואף להקטין את תלותם בו; הוא שואף להביאם עד למצב שבו לא יזדקקו לו עוד, מצב שבו כבר יוכלו למצוא בתוכם את התשובות לכל. אומרים אף שמורה אמיתי הוא כזה השואף לכך שתלמידו יתעלה עליו. כמובן שמורה אמיתי אינו יכול להיות תאב בצע ושררה, הוא אינו צורך סמים, אינו מעשן סיגריות או מזיק לעצמו בשום צורה.

הידע החדש למעשה היה כבר ברשות האנושות מזה אלפי שנים, אבל מכיוון שהאדם הרגיל טרם השיג את דרגת ההתפתחות המתאימה, הידע נשמר אצל מתקדשים בחוגים אזוטריים. במהלך המאה ה-19 הוא שוחרר לרשות הרבים וכיום הוא נגיש לכל דורש.

*כמובן שמדובר בהכללה, אפילו כיום הדתות מהוות כוח הבולם את כוחות הטומאה השולטים במערב. אין להתייחס לדת כאל מקשה אחת אלא כמכלול של כוחות חיוביים ושליליים.

האוניברסיטה המתוקנת

קורס מזורז לתיקון הנזקים שגרמה האקדמיה

בעבר הייתה האוניברסיטה מקור לידע. כיום רק חלק קטן מהתכנים הנלמדים בה הוא נכון ומועיל (היישומים הבלתי מזיקים של המדעים המדויקים). כל היתר מהווה ידע חלקי, שגוי ובלתי מועיל; ידע קליפתי, ואף הבל מוחלט במספר תחומים. להלן תוצג סקירה של מספר תחומים מרכזיים, לאחר מכן תוצגנה עובדות והוכחות הסותרות את הידע המקובל בהם.

ביולוגיה

תורת האבולוציה של דארווין הפכה למקובלת באקדמיה למרות הפרכות חוזרות ונשנות שלה (במיוחד לאור גילוי הגנים). מחקר מעמיק מגלה שהיא בלתי סבירה לחלוטין, שבאבולוציה ניכרת פעולתה של יד מכוונת והיא אינה יכולה בשום אופן להיות תוצאה של מוטציות אקראיות.

היסטוריה

חוקרי ההיסטוריה המודרניים שהלכו שולל אחר הונאת האבולוציה, הפכו למקובלת את הדעה שהאדם התפתח מיצור פרימיטיבי שהינו אב קדמון משותף לאדם ולקוף. הם פיתחו הרגל להתעלם מאינספור ממצאים הסותרים גישה זו, המצביעים על קיום תרבויות מתקדמות בעבר באזורים שונים ורבים בכדור הארץ. הפרופסור המודרני רואה את עצמו מאוד מתקדם באומרו: "במצרים העתיקה האמינו באלים שונים ובנו לכבודם אנדרטאות ענק...". אך אילו ידע מי באמת היו אנשי מצרים העתיקה ועד כמה מגוחך הוא נשמע, ודאי היה רוצה לקבור את עצמו.

רפואה

תפקידו של הממסד הרפואי המודרני אינו לרפא אנשים אלא למכור תרופות, לפרנס את תעשיית התרופות המממנת אותו ושולטת בו. לתעשייה זו יש עניין להפוך את האדם ל"זומבי" שצורך תרופות. הרפואה כיום אינה נסמכת על חקר הגורמים למחלות כפי המחויב מתפקידה, תחת זאת היא נסמכת על חקר התופעות. אדם שסובל למשל מאלרגיה בגלל תזונה בלתי ראויה, צורך תרופות לדיכוי התסמינים המציקים במקום לתקן את הרגליו המקולקלים הגורמים לבעייתו. אותו דבר קורה באינספור מחלות. מכלל זה יש להוציא

מספר מצומצם של תחומים ברפואה המודרנית, במיוחד אלו הקשורים במצבי חירום, שבהם היא מועילה.

פסיכולוגיה

הנושא החשוב של נפש האדם העסיק בעבר מורים גדולים, כיום הוא נתון בידיהם של חובבנים. הפסיכולוגיה המודרנית מבוססת על גישה שרואה בנפש האדם וברגשות מעין תוצר לוואי של פעילות גופו הפיזי. זהו חוסר הבנה מוחלט במהותה של נפש האדם ובמוצאה. הפסיכולוגים חוזרים על טעות הנפוצה אצל חבריהם הרופאים: קובעים נורמות על סמך מצבו של האדם הממוצע בחברה שניתן להגדירה כתברה חולה; הם מלמדים למשל שזה נורמלי עבור אדם בגיל ההתבגרות להתמרד כנגד הוריו או כנגד הממסד. וכמו הרופאים גם הם מרבים להתייחס לתופעות במקום לגורמים, וכך נוצרים אבסורדים. הם מחזיקים בדעות משובשות על אודות תאוה ותשוקה, יצרים ודחפים והדרך לריסונם; אין אצלם כל ידיעה על אודות המרכיבים הגבוהים יותר הקיימים בישות האדם (שאותם הם מכנים לעתים 'סופר אגו') ומכאן שיכולתם לסייע למטופליהם היא אפסית – במידה והם בכלל מעוניינים לסייע להם, דבר המוטל בספק במקרים רבים.

כיצד אם כן הפכה האוניברסיטה למוסד שמפיץ ידע שגוי, למקום שרבים יוצאים ממנו חכמים פחות משהיו בכניסתם אליו? הדבר לא אירע במקרה אלא שהוא משרת את עניינם של גורמים הפועלים הרחק מעיני הציבור, מנצלים ומשעבדים אותו ללא ידיעתו. כפי שצוין במאמר הקודם, אדם שאיבד את אמונתו באלוהים הוא אדם השרוי בפחד; הוא צורך תרופות, סמים ומזון תעשייתי מזיק, נתון למניפולציות ושש לקרב* ; אדם כזה משרת ומפרנס היטב את תעשיות הנשק והתרופות שכולן בבעלות אותם גורמים. הללו שולטים בתודעת הציבור באמצעות האקדמיה והתקשורת.

הסטודנט הממוצע מתקשה להבחין באיולת של האקדמיה, כיוון שהמדענים והמורים שאותם הוא מכיר משתייכים לדרגים הנמוכים יותר בפירמידת השליטה, רבים מהם מאמינים נלהבים בידע שאותו הם מלמדים ופועלים בתום לב; בדיוק כפי שבעלי השליטה בבנקים נעזרים בפקידים אדיבים המייצגים אותם בשעה שהם עצמם עסוקים בענייניהם המפוקפקים והאפלים, הרחק מעיני הציבור. הסטודנט מתרשם מהפרופסור המכובד בעל הלשון הרהוטה ונוטה להשתכנע ולקבל את דבריו מבלי להטיל בהם ספק, כפי שהפרופסור עצמו שוכנע בהיותו סטודנט. כך מפעילה האקדמיה בית-חרושת לייצור ידע שגוי. תורת האבולוציה ממשיכה להילמד, בתור הכלי

הראשי לשלילת האלוהות. כל חוקר שפוי שמנסה לחשוף את התרמית מוקע ומנודה על-ידי הקהילה המדעית, הממומנת ונשלטת בידי אותם גורמים עלומי זהות השולטים בעולם. אנשי הקהילה המדעית גם "מתוכננים" לנהוג כך באופן טבעי כלפי כל אדם שמסכן את מקור פרנסתם ואת יוקרתם המקצועית. אותו דבר קורה בתחום לימוד ההיסטוריה, כאשר חוקר בעל דעה עצמאית מנסה לחשוף ממצאים ועובדות המצביעים על קיומן בעבר של תרבויות מתקדמות.

מכיוון שהממסד המדעי מצנזר בקפידה כל עובדה שסותרת את דת המטריאליזם שהוא יצר, הציבור נותר בבערות. ואף על פי כן ישנן כמה הוכחות ועובדות שניתן להציג לספקנים, שלא צונזרו בגלל מגבלות טכניות וכרונולוגיות. להלן כמה מהן:

- בעזבונו של פירי רייס, אדמירל טורקי בן המאה ה-16, נמצאה מפה המתארת את פני העולם באופן שסותר את עמדת האקדמיה לגבי היקף הידיעה שהיה באותה תקופה בידי האנושות בתחום הגיאוגרפיה. המפה כללה אף את יבשת אנטארקטיקה (עם סטייה קטנה יחסית במיקומה), שלפי האקדמיה עדיין לא נתגלתה באותו זמן.
- לוח השנה של תרבות המאיה שהתקיימה במרכז אמריקה לפני למעלה מ-3000 שנה, מדויק יותר מלוח השנה (הגרגוריאני) הנפוץ כיום.
- מספר ההפרכות לתורת האבולוציה גדול כמספר היצורים החיים על האדמה, יש ספרות ענפה בנושא. כאן תינתן רק דוגמא אחת: הסיכוי להיווצרות אקראית של אנזים בגוף בעל חיים הוא כה קלוש עד שלמעשה אינו סביר; דרושים לשם כך טריליוני-מיליארדים של שנים, ומדובר רק באחד מתוך אנזימים רבים ההכרחיים לפעילות תקינה של בעל-החיים שתאפשר לו לשרוד ולהעמיד צאצאים. כלומר, כל האנזימים צריכים להיווצר במקביל, בו-זמנית ולא בתהליך הדרגתי.

היסטוריון שיבקש מהממונים עליו באקדמיה מימון עבור מחקר שעניינו "מצרים העתיקה ותרבות המאיה כשרידים של תרבות אטלנטיס", יזכה מהם במקרה הטוב לסירוב המלווה בחיוך מלומד. במקרה הרע הוא יאבד את משרתו. זוהי ההעלאה על המוקד בנוסח המודרני, כפי שצוין כבר במאמר הקודם. כזכור, ראשוני מתנגדיו של גלילאו גליליי היו אנשי האקדמיה של תקופתו.

כך נותר האדם המודרני שרוי בבערות.

*הכוונה כאן היא לאדם המערבי. אצל אנשים בני תרבויות פרימיטיביות דווקא אמונה (מסולפת) באלוהים היא שהופכת אותם נוחים לשליטה ולתמרון בידי בעלי השליטה המושחתיים.

איוולת המדע: השאיפה לחיי נצח

אחת משאיפותיו הגדולות של המדע אם לא הגדולה שבהן, היא להתגבר על המוות. בינתיים הוא רושם אפס אחוזי הצלחה בתחום זה. גם העלייה בתוחלת החיים שהמדע מנסה לנכס לעצמו וליחס אותה לתרופות שהוא פיתח, מקורה בגורמים אחרים לגמרי. בתור בני התרבות המתועשת הניסיון להאריך את החיים ולהתגבר על המוות נראה לנו טבעי, מנקודת מבט אתיאיסטית יש בזה היגיון. אבל כשלומדים על המהות האמיתית של האדם ועל נצחיותה של הנשמה, אנו מגלים עד כמה אבסורדי הוא ניסיונו של האדם להתגבר על המוות, לדבוק בעולם הגשמי רווי הסבל ולחיות בו לנצח באותו גוף. קשה להאמין שאנשים רציניים שלומדים שנים באקדמיה מקדישים לכך את חייהם.

הרצון לחיי נצח בעולם זה הוא רצון חולני שנובע מכך שהאדם (המטריאליסט) אינו חי בצורה תקינה, מרגיש שאינו מצליח למלא את חייו במשמעות ומבקש ארכת זמן לצורך כך. אדם המחונך כהלכה, חי בצורה תקינה וממלא את ייעודו, אדם כזה נחרד מהרעיון לחיות לנצח בעולם הפיזי. ברור לו שהמוות הוא רק תחנה, ושהגוף הפיזי הוא רק בגד או כלי רכב המשרת מהות גבוהה יותר שלו, הנשמה. המוות בא כשהנשמה משלימה את פרק הזמן שהוקצב לה למחזור החיים הנוכחי, כשהחיים הללו מגיעים למיצוי. היא מרגישה לאות מהחומר ומהעולם הפיזי, ונכנסת לתהליך שאותו חווה האדם כהזדקנות וכמוות. למעשה כל יום הוא כמו חיים שלמים בזעיר-אנפין (במקורות ישנה התייחסות לשינה כאל "אחד מששים מהמוות"); כשהנשמה ממצה את היום ומצפה ל"טעינה" רוחנית לקראת המשך הדרך, האדם חווה זאת כעייפות ולבסוף כשינה, ולמחרת בהקיצו עם בוקר הוא כביכול נולד מחדש. התהליך כפוף גם לריתמוס של הנשמה ושל היקום שעמו היא מצויה ביחסי גומלין, סטייה מריתמוס זה מובילה לבעיות ולחולי.

לפיכך שאיפתו של אדם לחיי נצח משולה לחיפוש אחר דרך להימנע משינה בסוף היום, כאשר הוא יגע ורצוף וזקוק לשינה יותר מכל.

הפרכות נוספות לתאוריית האבולוציה

בנוסף להפרכות ידועות

סתירות וחורים בתיאוריה

תיאוריית האבולוציה מלאה בחורים ובטלאים. קפיצות אבולוציוניות לא זוכות להסבר המניח את הדעת, כמו גם העובדה שמשך החיים על פני הפלנטה בסופו של דבר אינו ארוך דיו כדי לספק את מגוון האפשרויות הדרוש ליצירת צורות חיים המורכבות בגאונותן מעל לכל תבונה אנושית (גם אילו הערכת המדע המטריאליסטי את גיל העולם בכ-4 מיליארד שנים היתה נכונה). ההיגיון הבריא מתקומם כנגד הרעיון. במציאות של ברירה טבעית מקרית, כשבוחנים בעל-חיים יש לצפות שכנגד כל איבר שימושי בגופו הוא יסחוב איתו כמה וכמה איברים חסרי תכלית שאינם פוגמים בכושר הישרדותו. בפועל, גופם של בעלי-החיים הוא אסתטי ושימושי להפליא, כמעט שלא ניתן למצוא אצלם איברים מיותרים, או "איברים בהתהוות"*. איברים משוכללים לפי התיאוריה דורשים היווצרות בתהליך הדרגתי ממושך, ולכן ההנחה שלפיה "מה שאינו שימושי אינו שורד", עומדת בסתירה לתיאוריה עצמה.

אלמוות

אילו האבולוציה היתה מקרית, באופן בלתי נמנע חייבת היתה להופיע מדי פעם אצל כל מין בן-תמותה, מוטציה שמבטלת את הזיקנה והמוות. אף על פי שמדובר במוטציה פשוטה למדי מבחינה גנטית, היצורים היחידים שאצלם היא התגלתה הם הלובסטר, מדוזה זעירה "בת האלמוות" והידרה. הלובסטר מהווה הוכחה לכך שבול הייפליק** אינו מהווה סיבה למניעת אלמוות בצורות מורכבות בעלות רבייה מינית. אם במעבדה הצליח פרופסור רונלד דה-פיניו בשנת 2010 להאריך את חייהם של עכברים על-ידי החדרת אנוים הטלומראז לגופם, מדוע האבולוציה שיצרה את הלובסטר, את העכברים וגם את פרופסור דה-פיניו אינה מסוגלת לעשות זאת בעצמה? תומכי התיאוריה כמובן יזדרזו להזכיר לנו, בארשת חשיבות על פניהם, כי האבולוציה היא עיוורת ואינה מציבה לעצמה מטרות. אך השאלה בעינה עומדת, כיוון שמבחינה סטטיסטית מדובר במה שבהכרח חייב היה להופיע לפי התיאוריה. כאשר תומכי התיאוריה מניחים הנחות כגון זו שלפיה הרבייה המינית תפסה את מקומו של האלמוות כדי לאפשר גיוון גנטי נרחב, הם כורתים את הענף שעליו הם יושבים, שכן בלי משים הם מייחסים לאבולוציה ראייה לטווח רחוק ופעולה לפי תוכנית.

מאמציו של המדע המטריאליסטי לנצח במאבק כנגד הזיקנה והמוות הם עדות לחוסר הבנתו את החיים ותכליתם. כישלוננו החרוץ של המדע המטריאליסטי בזירה שבה היה אמור להשיג ניצחון קל, קרי המאבק כנגד ההזדקנות והמוות, הינו כשלעצמו ראיה נוספת למציאותה של יד מכוונת.

נקודות נוספות

המדע מתייחס כאקסיומות לתופעות שאינו מסוגל או שלא נוח לו להתמודד ולחקור אותן. למשל: כיצד נקבעו כללי הבסיס, הכוחות הפועלים ביקום ומהווים תנאים להיווצרות חיים. מדובר במספר תנאים שכל אחד מהם הכרחי לקיום החיים, ושילובם יחד הינו ראיה נסיבתית למציאותו של בורא. המדע המטריאליסטי, למרות ההילה שאופפת אותו הוא בסופו של דבר מדע ספקולטיבי בלבד. הכנים שבמדענים מודים כיום: "אנחנו לא יודעים הרבה". לזכותו של צ'ארלס דארווין יש לציין את כנותו ויושרו המקצועי שהוכיח כאשר נסוג מהתיאוריה שהגה לנוכח גילוי המאובנים משכבת הקמבריון. למרבה הצער ממשיכי דרכו לא ירשו ממנו את כנותו והגיונו הבריא, והם כיסו על הפערים הענקיים שבתיאוריה בשלל "עדכוני גירסא" שאף אחד מהם אינו מניח את הדעת וחלקם עומדים בעצמם בסתירה לתיאוריה. הם מנסים לאחוז בחבל משני קצותיו, לטעון מצד אחד ששינויים אבולוציוניים עשויים להתרחש במהירות רבה הרבה יותר ממה שהונח בתחילה, ומצד שני להמשיך ולטעון שהשינויים הללו הם אקראיים.

סיכום

מציאותה של יד מכוונת ניכרת בכל מקום בטבע. מחקר רציני והגיוני חייב להוביל למסקנה שהאבולוציה מונחית על-ידי תבונה על-אנושית. מחקר כזה יזהה את המגמה הברורה שהיתה ידועה כבר זמן רב בתורות העתיקות, שהאבולוציה פועלת בכיוון רוחני של שכלול והתפתחות התודעה. תיאוריית הברירה הטבעית עתידה להיזכר כאחת האמונות המגוחכות ביותר שהופיעו במהלך ההיסטוריה של המין האנושי. היא ממשיכה להילמד במוסדות להשכלה רק מן הסיבות שהוסברו במאמרים הקודמים, קרי האינטרסים של בעלי השליטה.

*איברים שנחשבו לחסרי תכלית מתגלים בהמשך המחקר כבעלי תפקיד (כמו התוספתן בגוף האדם). ואילו איברים בהתהוות אכן ניתן למצוא, אבל באופן שמעיד על תפקוד עתידי ועל תיכנון, ולא על אקראיות.

**גבול הייפליק: מגבלת מספר שכפולי התא עקב התקצרות הטלומרים בשכפול הכרומוזום לקראת החלוקה. קרוי על שם תגליתם מ-1961 של לאונרד הייפליק ופול מורהד (ויקיפדיה).

בריאות וחולי, בגוף ובתרבות

החשיבה המודרנית שנשמכת על חקר התופעות ומתעלמת מהגורמים להן, הביאה לבורות ולאמונה באבסורדים. אדם שלקה במחלה מאמין שהוא הותקף במקרה על ידי חיידק או וירוס מסוים, כי זה ההסבר שקיבל מהמדע או מרופא שלמד שבע שנים באוניברסיטה ונראה מאוד בטוח בדבריו. אבל מחלות לא באמת נגרמות על ידי חיידקים ובוודאי שאינן תוצאה של מקרה, תפקידן הוא לאותת לאדם שעליו לשנות משהו בחייו*. תפקיד החיידקים בטבע למשל, הוא לפרק רקמות אורגניות מתות, להופכן בחזרה למינרלים ולהשיבן אל הטבע. משמע שאותו אדם היה כבר חולה בתוכו עקב התנהגות או הרגלים רעים שפגעו אצלו ברקמות, והחיידקים הם רק אלה שהוציאו לפועל את השלכות המחלה; תפקידם הוא למעשה למנוע מהאדם להמשיך להזיק לעצמו, להחזירו לקו הבריאות.** חיידקים אינם תוקפים אדם בריא, כיוון שגופו אינו מכיל שום מזון בשבילם. אי אפשר שלא להתפעל פעם נוספת מגאונות הבריאה ומההרמוניה השוררת בטבע.

אבל זה לא נגמר בגוף האדם. אותו עיקרון פועל גם בתרבות ובעמים. קל לנו להאמין שהאיסלאם הקיצוני הוא המקור לטרור הפוגע במדינות המערב. הוא אמנם נתעב ומרושע אך לא הוא האשם במצב, אלא שמהגרים מוסלמים (כמובן שמדובר בהכללה) הנפוצים במדינות המערב, ממלאים למעשה את אותו תפקיד שחיידקים ממלאים בגוף האדם: לתקוף אזורים מנוונים, ליצור דלקת ומוגלה כדי להביא בסוף לריפוי ולהתחדשות (או למוות, במידת הצורך). המחבלים עצמם אינם מודעים לכוח המניע אותם, בעצם היותם בני חושך הם הפכו את עצמם לכלי בידי הכוחות המתנגדים (השטניים), כמובן שיהיה עליהם לשאת באחריות למעשיהם, ברמה האישית של חוק הגורל (קארמה). אולם כדאי לשים לב היכן אותם מוסלמים מפגעים: במדינות מערב אירופה שהגיעו לניוון תרבותי, וגם בישראל שבה העם עדיין מסרב למלא את ייעודו לאנושות והולך בדרך הטומאה. בארה"ב הטרור האיסלאמי פוגע בינתיים אבל את תפקיד המוציאים-אל-הפועל ממלאים שם חולי-נפש שמבצעים טבח בבתי-ספר ובפסטיבלים. הטרור פוגע בתרבויות שסטו מהדרך, תרבויות שנגועות במחלת הפוסט-מודרניזם (המתבטאת לרוב בשמאלנות ובפמיניזם מהסוג הבלתי-שפוי), בהומוסקסואליות משגשגת, בשקר ובכיעור תרבותי. הטרור לא פוגע במדינות מזרח אירופה שבהן ישנה תרבות מתחדשת ובריאה יחסית, וכן באזורים אחרים בעולם.

כיצד לרפא את הפרט ואת התרבות?

העולם כיום חולה מאוד. העמים המערביים שעליהם הוטל להנהיג את האנושות בתקופה המודרנית, לוקים בניוון תרבותי. ריפוי התרבות יעשה באמצעות הגברת המודעות לחוקי היקום, לסכנות ולמכשולים שבחיי הפרט. בעולם המערבי המכשול העיקרי הוא אורח חיים בלתי ראוי המבוסס על התמכרויות, לא תיתכן כל התקדמות קודם שמסירים מכשול זה. בעיות נוספות הן אמונות דתיות משובשות, ובעיקר העדר אמונה באלוהים, דבר הגורם לציבור להתדרדר לבהמיות ולהפקרות מוסרית. יש לחולל מהפכה תרבותית שתוביל לשינוי מערכת, כיוון שהמערכת הקיימת הנשלטת בידי גורמים מושחתים מזיקה לאדם ולסביבה; היא זו שמשאירה את האדם במצב של בערות, מכור לחומרים ולהרגלים מזיקים, שבו בכלל תודעתו ששולל ממנו את האפשרות לחופש ולאוושר. גם כיום (2019) כאשר בפלנטה חיים כשמונה מיליארד בני-אדם עדיין יש די משאבים כדי להביא למצב של קיימות והרמוניה, אילו רק נעשו הצעדים והשינויים הנדרשים. בני הדור הצעיר, רק לאחר שיזכו לחינוך לאורח חיים תקין, יוכלו לפנות את משאביהם הנפשיים והפיזיים לעשייה נכונה ולהתפתחות***. התפתחות אישית של הפרט תושג במקביל להתפתחות החברה כולה. בתרבות מתוקנת, אדם שהתעשר על חשבון עשרות אלפי אנשים, יתבייש להראות את פרצופו בציבור, לא יתאפשר לו להפיק הנאה מהמותרות שברשותו; אדם שזכה למעמד ולעושר, בעצמו ישאף ויפעל להביא להרמוניה בעולם. חברה קפיטליסטית היא ביטוי לתרבות מקולקלת, אך אין להסיק מכך שקומוניזם הינו הפיתרון. הקומוניזם מבוסס בחלקו על רעיון חיובי, אך כזה שעדיין אינו בר-יישום לגבי כלל האנושות בתקופה הנוכחית; לכן הוא נחל כישלון כה צורב, והמדינות שבהן הוא הונהג אינן אלא מדינות קפיטליסטיות במסווה קומוניסטי. הרעיון הקומוניסטי ישים בינתיים רק בסדר גודל של משפחה או של כפר קטן (כדוגמת הקיבוצים בישראל בראשית דרכם); הרמוניה, אמון ואהבה הן תנאי ראשון במעלה לקיומו.

משפחה כדגם לחיים בהרמוניה, המושתת על היררכיה

במשפחה מתוקנת ישנה היררכיה שבראשה ניצבים ההורים ומתחתם נמצאים הילדים, לפי גילם או רמתם המנטאלית; עיקר האחריות והחובות מוטלים על ההורים, ומתוקף כך הם מחזיקים גם בסמכות ובזכויות מסוימות; כמוכן שבמשפחה כזו לא יעלה על דעתו של הורה לנצל את מעמדו לניצול ילדיו; כל מאמציו מושקעים בדאגה לילדים ולרווחתם. במשפחה כזו שוררת הרמוניה, שהינה הבסיס לקיומה; ניתן להמשיל כל פרט בה לאיבר

בגוף שלם המהווה את המשפחה כולה. במובן מסוים משפחה כזו היא דוגמא ליישום מוצלח של הרעיון הקומוניסטי.

הכוחות המתנגדים להתפתחות האנושות, ושכיום עדיין שולטים בה, יצרו בתודעת הציבור סלידה מובנית מרעיון ההיררכיה, כאילו הוא פסול מיסודו ומהווה ביטוי לחוק הגיונגל, כאילו מן ההכרח שהוא ישרת רודנים מושחתים ואכזריים. בדרך זו הם המרידו ילדים כנגד הוריהם; ובאותו אופן הם המרידו עמים פרימיטיביים כנגד עמים מתקדמים, כאשר הם שתלו בתודעת הציבור את הרעיון שלפיו גזענות הינה דבר מגונה. בחינה מעמיקה תגלה שאין בעיה בגזענות עצמה אלא רק בשימוש לרעה שנעשה בה, בהצדקה שמוצאים בה אנשים מושחתים לפגיעה ולשעבוד של בני עמים אחרים. זוהי כפירה באמת לטעון שכל בני-האדם מכל העמים הם שווים, כאשר ניתן לראות בבירור עמים מתקדמים לעומת עמים פרימיטיביים, בעוד שהניסיון לייחס זאת לגורמים סביבתיים אינו צולח.****

בממלכת החיות ובתרבויות מושחתות אמנם שוררת היררכיה בנוסח הגיונגל; אך למעשה היקום מונהג על-ידי היררכיה חיובית שבראשה ניצב האלוהים ומתחתיו שורה שלימה של שליחיו, כל אחד מהם בדרגה שנגזרת מרמת ההתפתחות שלו ומתפקידו הייחודי בבריאה. אגואיזם של פרט בודד בתוך המשפחה, אם אינו מטופל כיאות גורם להפרת ההרמוניה במשפחה כולה, על כן יש לעקור מן השורש את האגואיזם, באמצעות חינוך נאות ומניעת גורמים שעלולים להוביל אליו, כמו התמכרויות והרגלים מקולקלים. ריפוי התרבות יושג על-ידי כינונה של היררכיה טובה המבוססת על אהבה, שבה כל פרט מקיים את תפקידו לפי כישוריו ולפי רמתו; ראשית בתא המשפחתי ולאחר מכן במעגלים רחבים יותר ויותר: קהילה, חברה, לאום ולבסוף כלל האנושות.

* פרט למחלות מולדות, שהן תוצאתם של מעשים מחיים קודמים.
** כולל במקרים שהסתיימו במוות, לאחר שהחולה התעלם מכל התופעות והאזהרות שקדמו לכך – זה מנקודת מבט רוחנית, שלוקחת בחשבון היולדות מחדש.
*** החינוך הטוב ביותר שבנמצא כיום הוא כנראה החינוך האנתרופוסופי, וכצפוי הוא נתקל בהתנגדות מצד הממסד.

**** אין להימנע מהכללה כשמדובר ברמת ההתפתחות של עמים שונים. בכל עם יש פרטים בדרגות התפתחות שונות. אין פסול בהכללה, בהתחשב בידיעה שאדם שהגיע לרמה של אינדיבידואל משוחרר מגורל העם שלו (הקארמה הלאומית); הוא יכול להיולד בעם פרימיטיבי ולהגיע, בזכות וביושר, למעמד גבוה יותר מטובי בניו של עם מפותח, שאף יכירו בכך בעצמם. דוגמאות לכך ניתן למצוא אצל מספר מורים רוחניים דגולים, שנולדו בעת המודרנית בהודו ופעלו בהצלחה במדינות המערב.

מחלות הנפש

הידע המקובל כיום אודות נפש האדם הינו שגוי וחסר. אנשי המקצוע האמונים על רפואת הנפש ניצבים חסרי אונים אל מול שלל בעיות הנפש, כיוון שאין בידם הבנה של הגורמים לבעיות. למעשה, כחלק מן הממסד הרפואי הכללי, הם עוסקים יותר במכירת תרופות/סמים מאשר בניסיון ממשי לפתור את הבעיות, ולכן גם נוח להם להתייחס למחלות הנפש כאל מחלות חשוכות מרפא, שמתפתחות כביכול כתוצאה מגורם עלום ומקרי. כדי להבין את הנושא כיאות יש להכיר את נפש האדם ואת חשיבותה לבריאותו הנפשית והפיזית. הבנה זו תשפוך אור על תחום מחלות הנפש.

אדם שנולד בריא, גדל וחי בצורה מאוזנת, לא אמור ללקות בשום מחלה נפשית או פיזית. בעיות נוצרות מכך שהאדם עצמו מפר את האיזון בחייו. כאשר גורם שלילי המשפיע עליו אינו מטופל ואינו מאוזן מספיק על-ידי גורמים חיוביים, נוצרת בעיה בנפש.

לדוגמא ניתן לבחון את מצב הנפש של פלוני, כאשר הוא יושב לשולחן בגנו ביום אביבי. מצב רוחו הינו תוצאה של סך כל הרשמים, התחושות והמחשבות, החיוביים והשליליים, המודעים והבלתי-מודעים. יפי הטבע, קול ציפורים וניחוח נעים יענגו אותו, אבל העונג ייגרע כתוצאה ממספר מחשבות טורדניות על מטלות שעליו לבצע, ומתחושת קור קלה בזרועותיו החשופות לרוח קלה; הוא מצוי בסך-הכל במצב רוח ניטרלי ואולי אף חיובי במקצת. כעת נניח שאותו פלוני ביצע מעשה בלתי נאות – דבר שמכביד על הנפש באופן שבדרך כלל הוא בלתי-מודע; או שהוא עבר לגור בסביבה עירונית. כעת הוא מתרווח על הכורסא בביתו, אלא שהפעם בגלל הפחתה בגורמים החיוביים, הגורמים השליליים מודגשים וגורמים לו למצב רוח עכור. תחושת הקור תציק לו כעת יותר בהעדר רשמים חיוביים שמאזנים אותה, ייתכן גם שהוא ינסה לפצות על החסר באכילה מיותרת. אם ממשיכים בדוגמא זו באותו כיוון עד למצב קיצוני של חוסר איזון, ניתן להבין כעת את שלל בעיות הנפש, וכן בעיות שנחשבות בטעות לפיזיות: מהשמנה קיצונית, רגישות לקור/חום/מגע, משלל הפחדים (פוביות) וחרדות ועד לכפייתיות ולמחלות הנפש הקשות ביותר. אדם יכול למשל להחזיק ברשותו בכל המותרות, אבל התחושה היחידה שתעסיק את דעתו היא גרד בעורו: גירוד קליל שבמצב תקין לא היה מטריד אותו והוא כלל לא היה מבחין בו, אבל כעת אינו מסוגל להסיח את דעתו ממנו במשך רוב שעות היממה. או שהוא יסבול מחרדה

קשה עקב מחשבה טורדנית שקנתה שליטה בתודעתו; למשל מהאפשרות שהוא ייחטף ויעונה בידי טרוריסטים: מקרה שהסיכוי לו אפסי ואינו אמור לגרום ליותר מהרהור חולף, אבל בתודעתו הוא יהפוך למעשי ולבלתי-נמנע כתוצאה מחוסר היכולת להסחת הדעת.

במושגים רוחניים: אדם שיוצא מאיזון, שוגה בבחירותיו או נוהג שלא כראוי, מרחיק מתוכו את נוכחות האלוהים ומאפשר לישויות שליליות לחדור אל החלל שנוצר בנפשו; הוא מעניק להן שליטה בו במידה הנגזרת מחומרת מעשיו, לפי "חישוב מדויק". סטייה קלה מהדרך תגרום לו לכמה מחשבות ולרגשות שליליים; אם לא יבחין בכך ולא יחזור למוטב הוא יימצא בסיכון לסטייה גדולה יותר. סטייה גדולה מאוד תוביל אותו למצב שבו הוא כבר נשלט על ידי ישות שלילית שכזו, ובמקרים מסוימים הוא אף מסוגל לשמוע את קולה בראשו (מה שמכונה כיום בטעות סכיזופרניה). השפה נוצרת בתוכה ידע קמאי: על אדם שנוהג בטירוף נאמר ש"נכנס בו שד" – ביטוי שעשוי להתגלות כמדויק מנקודת מבטו של בעל הראייה הרוחנית; כך גם התופעה הנוראה המכונה כפייתיות, שאינה אלא כפייה בידי שד. לאור זאת, כאשר אדם טוען שהוא רואה או שומע שדים, יש להתייחס ברצינות לטענותיו ולא לסווגן אוטומטית כהזיות; ובכדי לסייע לו יש לבחון את אורח החיים שלו, לחפש בו את הקלקול שהביא להסרת ההגנה מעליו ולהיחשפותו להשפעתן של ישויות מסוג זה, ולהביא לתיקון הקלקול. ובוודאי שמוטב להימנע מטיפול תרופתי שרק מנציח את הבעיה, כמו ביתר סוגי המחלות.

ישות שלילית, שד כזה ששולט באדם ידאג להראות לו תמיד מראה מסולף וקודר של המציאות, כך שיהיה תמיד נתון בפחד תחת שליטתו. בהשפעתו יתרגל האדם לראות את החיסרון שבכל דבר, את המכוער, הפגום והנלעג שבזולת. כוחות הרצון שלו נחלשים והוא מאבד את תקוותו. אם האדם הוא בעל השקפה חומרנית-אתאיסטית, ייתכן שהישות השלילית תפעל מתחת לפני השטח, כדי לאפשר לו להמשיך ולהחזיק באשליה האתאיסטית וכך להמשיך ולהשתמש בו לצרכיה; אך את השפעותיה הוא יחוש היטב מעל לפני השטח. נראה שזהו המקרה הנפוץ כיום בתרבות המתועשת. סמים/תרופות, מזון תעשייתי ובלתי ראוי, מזון עודף, הרגלים רעים ובמיוחד התמכרויות – כל אלה מזינים את אותן ישויות בנפש האדם ומחזקים אותן ואת שליטתן בו.

בגיל הילדות נמצא האדם באופן טבעי במצב של חיסרון; כעת ניתן להבין מדוע ילדים מתמודדים עם פחדים רבים, בהעדרם של הוריהם שתפקידם למלא עבורם את החסר בתקופת הילדות. ישנם ילדים המדווחים על הימצאותם של שדים בסביבתם. פרט לכך, עלול אדם לסחוב איתו חיסרון

מחיים קודמים, שגורם אצלו לתוצאות דומות. לכן התופעה נפוצה יותר אצל בני תרבויות פרימיטיביות, והיא צפויה כאמור להופיע אצל אנשים שסטו הרחק מדרך הישר, בהתמכרויות קשות או בעקבות הדרדרות לחיי פשע. אדם שזכה לחינוך נכון יראה בכל תופעה שלילית שהוא חווה איתות לכך שעליו לבצע שינוי, לאתר את הגורמים להפרת האיזון בחייו, לטפל בהם ולחזור לאיזון. הנחת היסוד צריכה להיות, כפי שלימדו מורים דגולים: **אין דבר הקורה לאדם במקרה**; בראייה של התמונה בכללותה הכל בא לאדם לטובתו, גם אם עדיין קשה לו להבחין בכך. שהייה בטבע, מדיטציה, יצירה טובה ומועילה, לימוד, הרגלים ומעשים טובים – אלה מחזקים את נוכחות האלוהים בנפש האדם, מדגישים את הרשמים, הרגשות והמחשבות החיוביים והנעימים; הם מחלישים ומרחיקים את הישיות השליליות, את הפחד ואת שלל התופעות הרעות.

א. בשלב זה עדיין אין בידי להסביר את מהות הישיות השלילית, האם הינה ישות ממשית ותבונית בעלת תודעה משלה, או שהינה כוח רוחני שלילי המובנה בנפש האדם וניזון מהרגלים וממזונות רעים. ביתניים די בהבנה שהישיות השלילית היא אחד מהכוחות הפועלים ביקום, הממלאת תפקיד בבריאה, מכשול שיש להתגבר עליו כדי להגיע להתעלות. יצא לי לשמוע אישית עדויות מאנשים שאחד מיקיריהם היה נתון להשפעת ישות מסוג זה, הם טענו שאותו שד יכול היה לדעת דברים באורח על-טבעי, דברים הניתנים לאימות. ואולם עדיין אין בכך כדי לענות על השאלה המובאת כאן.

ב. מקובל לראות בעולם הטומאה, הסטרא-אחרא, תמונת ראי שלילית, חיקוי לעולם הקדושה. באותו אופן שבו פועלות הישויות השליליות באדם שסטו מהדרך, אדם קדוש עשוי לקבל הדרכה מישיות חיוביות כמו מלאכים, שמכוונים אותו לגילויים פורצי דרך, לנבואה או לעשיית מעשים מופלאים ומועילים לטובת האנושות.

שלום פנימי

מאמר זה אינו בא להציע פתרון קסם בדרך אל השלום הפנימי הנכסף, הוא מפרט את הקושי הרב שבדרך. מדובר בתהליך שיכול להימשך על פני גלגולי חיים רבים ולארוך אלפי שנים; אבל יוסבר בזאת עד כמה הדברים הם בעצם פשוטים, הבנתם עשויה לסייע לקידום ולקיצור התהליך. אדם המסוגל לשנות הרגלים יכול אפילו בתוך זמן קצר יחסית להשיג יעד זה.*

להארה ולשלום פנימי זוכה אדם שבנה קשר קבוע וישיר עם העצמי הגבוה שלו, הנשמה, החלק האלוהי שבאדם. לשם כך עליו לעמוד במספר תנאים:

1. **הצדקת הקיום באמצעות צבירת זכויות**, כדי להתגבר על תחושת החיסרון הנובעת מ"לחם החינם" – הקיום שניתן לאדם במתנה מעצם בריאתו ומבלי יגיעה מצדו. את זה משיג האדם באמצעות עשייה נכונה ומועילה (בהתאם לייעודו האישי) ואף באמצעות סבל (בשלבים מוקדמים יותר באבולוציה שלו).
2. **התבוננות פנימה והגברת רמת המודעות** עד ליצירת הקשר עם העצמי הגבוה. כשם שהורה שאינו נמצא די זמן במחיצת ילדו לא יזכה לאהבתו של הילד, כך גם אדם שאינו שוהה די זמן עם עצמו לא יזכה לאהבת עצמו. מדיטציה מסייעת בכך.
3. **שמירה על תודעה נקיה של "דף חלק"**. כאן הכוונה בעיקר לשמירה על מצפון נקי ועל קיום אורח חיים בריא ומאוזן, חופשי מטרדות מיותרות ומהשפעתם של גורמים שליליים. תנאי זה דורש מהאדם הליכה על שביל צר, בין תהום של אגואיזם מצד אחד לתהום של ביטול-עצמי מן הצד השני.

רק קולו הפנימי יכול להורות לאדם כיצד עליו לנהוג בכל מצב ומצב בחייו, ולסייע לו להתמיד בהליכתו בשביל הצר. את מקומו לא יכולה למלא שום מערכת חוקים משום סוג שהוא: דתית, חברתית וכדומה. כל עוד לא זכה האדם לקול הפנימי של העצמי הגבוה, הוא יהיה נתון להשפעתם של האגו הנמוך והבהמי ושל ישויות שליליות בתוכו; אלה יתחזו לקולו הפנימי, ימשיכו להפיל אותו לתהום האנוכיות בהתאם לנטייה הטבועה באדם; או שיחלישו וידרדרו אותו לביטול עצמי, לעצלנות, לחולשה ולחוסר רצון להכיר

באמת בלתי-נעימה. יצר הרע (שם כולל לאגו הנמוך ולישויות השליליות שבאדם) מהתל באדם ללא לאות, מחליש אותו וגורם לו לבחירות גרועות שמרחיקות ממנו את האפשרות לשלום פנימי. כנגד זאת, האושר שבשלום הפנימי מעניק לאדם שהשיגו את האנרגיה הדרושה לשימורו.

האושר שבשלום הפנימי

האושר המושג באמצעות שלום פנימי, מהיותו נובע ממקור רוחני הוא נועד למעשה להיות נצחי, צעד שאין ממנו חזרה – כל עוד נזהר האדם שלא ליפול במלכודות שנקרות בדרכו ביתרת חייו הארציים. אושר זה יש להבדילו מסוגים אחרים של סיפוק, ברי-חלוף ובעלי טבע נמוך (אם כי רבי-עוצמה).

1. **הצלחה בהמית.** זהו אושר שהאדם למעשה בוזז מזולתו על-ידי הפגנת עליונות ושליטה עליו. עבור אדם שהמרכיב השולט בו הוא הנפש הבהמית, אושר זה מייצג את פסגת השאיפות ואין לו צורך ביותר מכך. זהו אושר שמושג בהתאם לחוקי ממלכת החיות, באמצעות סיפוק התאוות והתשוקות.
2. **סיפוק הנובע ממקור חיצוני ללא בסיס פנימי.** אדם (שאינו בהכרח בהמית) הזוכה לכבוד רב מצד הסביבה שלו בטרם השיג שלום פנימי – חש כעבור זמן מה ריקנות בתוכו, חש שאינו ראוי לכבוד שבו הוא זכה. הוא יוצר מסיכה על פניו להסתיר בה את ריקנותו. במקרה שההערכה כלפיו מבחוץ דועכת, הערכתו העצמית קורסת והוא שוקע במשבר עמוק.

*האדם ראשית-כל צריך לרצות בכך. כל עוד חייו מספקים אותו, לא יהיה לו המניע לחפש את השלום פנימי, ויימנעו ממנו חיים טובים בהרבה. לגבי אדם בלתי מפותח, מדובר במצב הנכון לדרגת ההתפתחות שלו; כאשר לבסוף ישיג התקדמות יתבטא הדבר בתחושת חוסר סיפוק, שתפקידה לאותת לו שהגיעה שעתו להתקדם. זוהי גם הסיבה לסברה שאדם צומח מתוך המשברים שלו – כיוון שהם מאלצים אותו להתבוננות פנימה.

הצדקת הקיום ומציאת היעוד

כל אדם חייב להצדיק את קיומו, בהתאם לכישוריו ולייעודו בחיים. כל עוד אינו עושה זאת הוא יחוש חוסר שביעות רצון, שעמום, ובמקרה של אדם מפותח – תיעוב עצמי. זה כשלעצמו מהווה ראיה לסדר הקיים בבריאה ולכך שאין מקריות בדברים. אלו שאינם ממלאים את חובתם זו או שאינם מכירים בה, נוטים להשחית את זמנם בניסיון להסחית את דעתם ולהימלט מתחושת הגועל. צפייה בסרטים, האזנה בלתי פוסקת למוזיקה, התמכרויות, דבר מכך אינו צולח. אחרים מנסים למלא את חובתם, אך רבים מהם נכשלים עקב בחירה במקצוע או עיסוק שאינו ייעודם האמיתי. עיסוק כזה אינו מסב סיפוק לאדם, במיוחד כשמדובר בעבודה בשירות הממסד המושחת השולט כיום בעולם, עבודה שתועלתה לסביבה היא אפסית (ובמקרים רבים שלילית). רוב האנרגיה המושקעת בעיסוקים כאלה מתבזבזת לריק.

כיצד לזהות את היעוד האמיתי?

היעוד האמיתי הוא עיסוק שהאדם עושה בהתלהבות וללא תחושת מאמץ, גם כאשר הוא משקיע בו אנרגיה רבה. הוא יכול לטעון: "כל עוד אני עושה את מלאכתי כנדרש ובצורה מאוזנת, אני אמשך לקבל מהיקום (מהאלוהים) את הכוח הדרוש לעשייתה, לכן אין לי סיבה לדאגה ואיני מתעייף." בדרך-כלל מדובר בעיסוק שמרתק את האדם ומכניס אותו למצב מדיטיבי; ולכל הפחות, בעיסוק שמביא תועלת ברורה לסביבה. הדוגמא הנפוצה והבסיסית ביותר לעיסוק כזה הוא אָם מסורה המטפלת בילדיה הפעוטים: גם בשעה שהעבודה מרובה וקשה, האנרגיה זורמת אליה בדיוק כפי הדרוש לה והיא אינה קורסת. מנגד, בעיסוק שאינו מהווה את היעוד האמיתי, האדם מתייגע עד מהרה אפילו כאשר אינו כרוך במאמץ רב.

אדם שמצא עיסוק המסייע לו להצדיק את קיומו חווה את הזרימה המיטיבה והבריאה של אנרגיה קוסמית הפועלת דרכו. הוא עשוי להיווכח שהוא מהווה צינור, כלי בידי האלוהים לעשייה מועילה. להלן דוגמאות:

מורה הנהנה להעניק מהידע שלו לתלמידיו. התלמידים נהנים מהלימוד, הם מכירים בכישורי המורה ומכבדים אותו, הכול יוצאים נשכרים.

מרפא בעל ידע המעניק יעוץ פרטי בנושא בריאות, חדור ברצון לסייע, נהנה מהשיפור בבריאותם של לקוחותיו.

בעל אכסניה – דואג לכל צרכם של אורחיו במחיר הוגן, נהנה מהתענוג שהוא מסב להם ועל-ידי כך מתמלא באנרגיה המניעה אותו להמשיך.

רדיפה אחר ממון או מעמד חברתי תרחיק מהאדם את האפשרות לסיפוק.

ישנה חשיבות מרובה למגע האישי שבין נותני השירות למקבלי השירות. מגע אישי זה ניזוק קשות במציאות המודרנית כתוצאה מפעילותם של מתווכים שהשתלטו על השוק, ובכלל זה גם מוסדות המדינה וארגונים המעסיקים את בעלי המלאכה בתור עובדים שכירים. תיווך, בדומה לצורות אחרות של גביית דמי חסות, הוא עיסוק טפילי שקיומו אפשרי רק במשטר מושחת. עבודה בשירות הממסד והתאגידים, פרט למקרים יוצאי דופן אינה מסייעת במידה מספקת לתחושת הצדקת הקיום של העובד; זאת כתוצאה מהאווריה השלילית, העדר המגע האישי, הסירבול והשעות המרובות שהוא נדרש להשקיע בעניינים ביורוקרטיים הנפוצים במסגרת זו, עד כדי 70 אחוזים ויותר מזמן עבודתו; וכמו כן כתוצאה מכך שהוא משרת גורמים שליליים ומסייע להם להמשיך להתקיים ולשלוט.

אנשים שאין להם יעוד מיוחד בחייהם הנוכחיים, עשויים להשיג "הצדקת-קיום זמנית" על-ידי קריאה ולימוד, מסעות, צבירת חוויות, מדיטציה ושהייה בטבע, פרנסה וחינוך של ילדים וקיום חיי משפחה בדרך נאותה, או בקיצור – באמצעות חיים מאוזנים ומוסריים.

סבל

סבל גם כן תורם, בדרכו, לתחושת הצדקת הקיום. נראה אפילו שאצל בעלי החיים (וגם אצל אנשים פרימיטיביים), שאצלם אין יעוד בחיים ואין להם אפשרות בחירה – התפתחות והצדקת הקיום מושגות רק על-ידי סבל. יש בכך כדי להסביר את האכזריות והסבל הרב שמאפיינים את עולמם של החיות ושל בני תרבויות פרימיטיביות. אך כמובן שאין לראות בכך בשום אופן משום הצדקה לגרימת סבל לזולת.

* אדם מפותח נדרש לעשייה מרובה מזו של אדם רגיל, כדי להצדיק את קיומו. במקרה של מלחין או סופר, כדי לעמוד במשימה הניצבת לפניו הוא נדרש להשקיע את מיטב זמנו ומאמציו, עליו לצלוח משברים והוא עלול להתקרב עד לכדי ייאוש. ההצלחה כלל אינה מובטחת לו. במספר תחומים כה כבירה המלאכה עד כדי כך שהיא מהווה מפעל חיים והיא עשויה להיות חלק מתהליך של התקדשות עבור האדם. אם יצירתו של המלחין או של הסופר מתפרסמת ומחנה אנשים רבים, הסיפוק מועצם עשרות מונים. אך גם במקרה שאינה זוכה להתפרסם היא יזכה לתחושת הסיפוק ולהצדקת הקיום בהתאם לאיכות יצירתו. אם יצירתו מבחינה אובייקטיבית אינה מוצלחת, אפילו אם היא תתפרסם ותזכה להצלחה, הסיפוק עלול להתפוגג כעבור זמן קצר.

תודעת "דף חלק" ומצפון נקי

מנקודת מבטו של המטריאליסט חטאים עשויים לסייע לו לשרוד, לשפר את תנאי חייו ולספק לו יתרונות והנאות שונות. ואולם החטא גורר אחריו תחושה מטרידה, גם בקרב אתיאיסטים, ואף במקרים שבהם אין לו כל סיכוי להיחשף או לגבות מחיר כלשהו מן החוטא בעולם הנגלה. יש בכך כדי לסתור את השקפת העולם המטריאליסטית, להצביע על מציאות על-טבעית ולחזק את הדעה בדבר קיומה של "ריקמה חיה אחת". אמנם ישנם אנשים רשעים מושחתים מהיסוד (מציאותם של הללו סותרת לכאורה את קיומה של ריקמה חיה אחת), שאולי אף מודעים למהותם ונהנים מחטאיהם; אותם המצפון לא מייסר, כיוון שהחטא לא מעורר בתוכם כל קונפליקט עם מהותם. אנשים אלה נדירים מאוד בחברה. אך מה באשר לרוב בני האדם, כיצד הם מתמודדים עם הקונפליקט?

ישנן **שתי דרכים** להתמודד עם הקונפליקט הפנימי שמותיר אחריו החטא בנפש, האחת מועילה והאחרת מזיקה:

הדרך המועילה: ייסורי מצפון ("הכאה על חטא"). פשוטו כמשמעו: החוטא מתייסר מחטאו עד לפריקת המועקה מנפשו. הסרת המועקה במלואה תושג רק כאשר עוצמת הייסורים משתווה לגודל החטא ולעוצמת הנזק שנגרם בעטיו. המחיר שנגבה ממנו, מרתיע את האדם מעשיית חטאים בעתיד.

הדרך המזיקה: הקמת מעוז של רשע בתוך הנפש. מכיוון שזוהי הדרך הקלה, היא גם הדרך הנפוצה למרבה הצער. אדם הנוטה להיכנע ליצריו ומרבה בחטאים, כדי להימנע מהכאה על חטא הוא מאפשר לחטאים להקים "מעוז קבע" בנפשו, משכן לשדים; מתפתחת באדם זה ישות רשעה במקביל לישותו המקורית. במקרים רבים ברגע החטא עצמו, לא זו בלבד שהוא לא יחוש כל אשמה, אלא ייהנה מעשיית החטא כדרך הרשעים ויחוש בוז כלפי קורבן החטא. שכן בנוסף לתועלת המושגת, החטא מספק גם אנרגיה מהירה וזמינה, שליטה במצב*, תחושה של ניצחון ועוצמה. לכן ההימנעות מחטא איננה קלה. אך מדובר באנרגיה שחורה וממכרת, בעלת טבע אשלייתי, ובדומה לכל ממכר אחר היא מועילה בטווח הקצר ומזיקה בטווח הארוך. כאשר תודעתו שבה ממעוז הרשע אל ישותו המקורית והטובה ממתנינם לחוטא ייסורי המצפון. הוא מנסה להתחמק מהם באמצעות טיעונים כגון: "בכל אחד יש טוב ורע", "אף אחד לא מושלם". אך דרך זו אינה צולחת. אצל אדם ההולך בה נוצר פיצול בזהותו, הגורם לקונפליקט בלתי-פוסק בין שני

חלקיה וגובה ממנו מחיר נפשי כבד של תיעוב עצמי והחלשת הזהות, ומרחיק ממנו את השלום הפנימי והאושר.

הסחת הדעת

אדם המצוי בקונפליקט פנימי מתרגל להסיח את דעתו מעצמו, כל אימת שהעצמי-הגבוה שלו מנסה לאותת לאני-המודע שלו בניסיון לפעול לתיקון המצב; הוא נמנע בכל דרך מזמן פנוי במחיצת עצמו, ומעסיק את תודעתו בכל הבלי העולם.**

*שליטה במצב: למשל השקרן או הנואף, יכולים לצחוק בלבם, הרמייה והבגידה שלהם מציבות אותם בעמדת יתרון על פני זולתם, הם יודעים משהו שהצד המרומה אינו יודע.
**הסחת דעת משמשת אנשים לא רק כדי להימנע מהתמודדות עם מעוז רשע שהתפתח בתוכם, אלא כדרך להימנע מהתמודדות עם כל אמת בלתי נעימה.

ממדרגת חיה למדרגת מלאך

מבוסס גם על תורת הקבלה

האדם הוא ישות מיוחדת מאוד. באבולוציה ארוכה הוא עובד על עצמו ומתפתח ממדרגת חיה למדרגת מלאך. לשם כך הוא נשלח לחיים חוזרים ונשנים על פני האדמה. מאמר זה יתאר את מאפייניו של האדם לפי שלושה שלבים: **אדם בהמי**, **אדם**, ו**אדם מלאכי***. ואולם יש לזכור זאת שעד להשלמת התהליך האבולוציוני הקווים במציאות אינם כה ברורים, וכי לרוב בני-האדם ישנן איכויות בהמיות מסוימות לצד איכויות מלאכיות מסוימות. העולם הפיזי הוא זירת הפעילות היחידה שמספקת אפשרות לשינוי ולהתפתחות. נשמת האדם (המרכיב המלאכי והגבוה שלו), יורדת אל העולם לצורך לימוד והתפתחות. היא לובשת גוף פיזי שמסתיר מעיניה את המציאות האמיתית, הרוחנית, ומאותו רגע שוכחת (זמנית) את כל ההיסטוריה שקדמה ללידתה בעולם זה. הגוף הפיזי הוא כלי הרכב של הנשמה בעולם הפיזי, ונפש האדם תפקידה לשמש כמתווך בין הנשמה לגוף. המוח הוא בסך-הכל מכשיר שתפקידו לקלוט את הנתונים הפיזיים דרך החושים, ולהעביר את הרשמים אל הנפש; הרגשות והמחשבות נחווים בנפש ובנשמה, ולא במוח כפי שהמדע המודרני בטעות סובר.

אדם בהמי

זהו לא הרבה יותר מאשר חיה אינטליגנטית. שאיפותיו דומות לאלו של החיה: לספק את יצריו, לשרוד ולטפס גבוה כמה שאפשר במעמדו החברתי, בלא התחשבות בזולתו. השגת מטרות אלו מספיקה לאדם הבהמי ואין לו צורך ביותר מכך. אפילו התנהגות זולתנית אצלו נובעת מאינסטינקט, בשונה מזולתנות אמיתית. הוא חסר שליטה על מהלך חייו: בנוסף לפעולתו של חוק הגורל (קארמה), הוא נתון לפעולתם של חוק המקריות וחוקי ממלכת החיות המושלים בטבע. **לפי העיקרון המעצב את ההיררכיה בממלכת החיות, הפרט נכנע לחזקים ממנו ומתעמר בחלשים ממנו.** הוא נמצא בקשר תודעתי, ברמת התת-מודע (שהיא למעשה על-מודע), עם הנפש הקבוצתית של השבט/החברה שבה הוא חי, שמכתיבה לו כל צעד, כיצד לבצע את תפקידו בהתאם למעמדו החברתי. הוא פועל כמכונה, הבחירה החופשית שלו מצומצמת ביותר. אדם זה הוא פוליגמי: עבור גברים המשמעות היא הדחף להפצת הזרע, ואילו עבור נשים המשמעות היא הדחף להתמסר ולהיענות לזכר הדומיננטי (באופן הדומה להשקפותיה של תורת דארווין). המיניות אצל האדם הבהמי היא

בעיקרה חייתית ונטולת אהבה, ומשקפת את ההיררכיה ואת שליטת הזכר על הנקבה. בחברה כזאת הפועלת על פי חוקי ממלכת החיות, הרוב למעשה חיים בתיסכול מיני: לרוב הזכרים אין גישה מספקת לנקבות והם סובלים מקנאה, ואילו הנקבות נתונות לגחמותיהם של הזכרים הדומיננטיים השולטים בהן, חייהן מלאים בקנאה ובמלחמה מתמדת על תשומת לבו של הזכר. אפילו האדם הבהמי שזכה להצליח לפי חוקי ממלכת החיות, בהגיעו לגיל מבוגר יותר חווה בדרך כלל תהליך כואב של הזדקנות, שבו הוא מודח ממעמדו ונאלץ לפנות את מקומו לצעירים החזקים.

הנשמה, שהיא המרכיב הפעיל אצל האדם המלאכי, אצל האדם הבהמי היא נמצאת במצב של זרע בלבד, ללא השפעה על חייו. לכן כל פעולותיו מיוענות מבחוץ, הוא מסוגל לחיות חיים שלימים בלי שחשב ולו מחשבה אחת משל עצמו, ומאותה סיבה הוא אף מסוגל לחיות ללא מצפון.

אדם

זה כולל בתוכו את האדם הבהמי ומטרותיו. אלא שמילוי מטרות אלו אינו מספק אותו עוד, כיוון שתודעתו כבר ערה, ברמה כזאת או אחרת. בתוכו, בשלב של נביטה, נמצא העצמי הגבוה של האדם המלאכי (הנשמה), שלעתים נוגע בו ומאותת לו. ככל שהוא רחוק יותר מהעצמי הגבוה הוא מונע יותר מבחוץ, כמו האדם הבהמי, על-ידי דפוסי ההתנהגות שמכתיבה החברה שבה הוא חי (הנפש הקבוצתית השבטית/לאומית וכדומה). ועל-כן גם הדימוי העצמי שלו פחות יציב ונתון יותר לגחמות החברה. רמת השליטה שלו על חייו עדיין נמוכה.

מטרתו של האדם בשלב זה היא למצוא את העצמי הגבוה שלו שינחה אותו בחייו, לכן ניתן גם לכנותו "מחפש דרך". כל עוד הוא אינו מודע לטבעו ולפוטנציאל הגלום בו הוא יידרש למצות את חיי האדם הבהמי כדי להיווכח שאין בהם די עבורו, ורק אז לצאת לדרכו החדשה, אל החיפוש שלו. אדם שויתר על הקשר עם העצמי הגבוה שלו במהלך התבגרותו, כתוצאה מבחירות שגויות או מתכתיבים חברתיים מקולקלים, עלול להידרש בהמשך לחיפוש ממושך כדי למצוא אותו בשנית.

אדם מלאכי

זהו אדם שהעצמי הגבוה שלו (הנשמה) צמח בתוכו והפך לחלק הפעיל בתודעתו. הוא התעלה בכך מעל לטבע ומעל לצרכיו הבהמיים והשתחרר גם מאשליית הנפרדות והאנוכיות של האדם מהדרגות הנמוכות. חווית החיים שלו עשירה ומוחשית ברמה גבוהה בהרבה מזו של יתר בני-האדם, הוא חווה

אושר פנימי שאותו הוא נהנה לחלוק עם זולתו. הדימוי העצמי שלו גבוה ויציב, דימוי עצמי אמיתי שאינו מושפע מהחברה ומהמוסכמות שלה. האדם המלאכי שולט בחייו, הוא משוחרר מחוק המקריות ומחוקי ממלכת החיות. בהדרגה הוא משתחרר גם מחוק הגורל ומתקרב להיררכיית המלאכים. זוהי היררכיה המבוססת על אהבה ולכן שוררת בה הרמוניה מושלמת. התקדמות הפרט אינה מושגת על חשבון האחרים אלא במקביל אליהם וביחד איתם, מיטיבה עם הכלל. היררכיה זו פועלת באופן דומה לזה שבתוך משפחה טובה: **הפרט מעריץ את הגבוהים ממנו בדרגה וניזון מאהבתם, מעניק אהבה לנמוכים ממנו, מחויב להם ודואג להם.**

האדם המלאכי הוא מונוגמי. הוא נמשך יותר לאיכויות רוחניות ופחות לאיכויות ארציות בבחירת בן/בת זוג. הגבר מעדיף "אישה מלאכית" אחת על פני ריבוי הנשים שבטבע הבהמי, והאישה מעדיפה "גבר מלאכי" על פני הזכר הדומיננטי המושך את רוב הנשים. המיניות אצל האדם המלאכי היא ביטוי לאהבה ולרצון לחלוק אנרגיה, רצון לאיחוד. זוג כזה שמוח בחלקו, היצרים הבהמיים נחלשים ואין בהם כדי לגבור על האהבה השורה בין השניים. הם חיים בשגרה של הרמוניה נעימה ואינם נדרשים לכלות את כוח החיים שלהם בחיפוש מתמיד אחר שותפים אחרים, על כל הסבל הכרוך בכך.

חרף התקדמות מסוימת שהשיגה האנושות בהשוואה לתקופות קודמות, את התרבות המודרנית באופן כללי ניתן להגדיר כתרבות בהמית (ואף דמונית) במסווה של תרבות מלאכית. הערכים המוסכמים והדעות הרווחות בה מתאימים במידה-מה לכיוון ההתפתחות הרצוי, אך עדיין אינם מיושמים הלכה למעשה. רבים מבעלי המעמד מדברים גבוהות ונצורות כאשר בחדרי חדרים הם מתבהמים ומטמאים את עצמם במיני טומאה מן הסוג השפל ביותר.

הדרך להתפתחות

הנפש (הבהמית) מנסה לשעבד את הגוף לצורך סיפוק התאוות והתשוקות השוכנים בה ובכך להשאיר את האדם במדרגת חיה; סיפוק התאוות מתגמל את האדם בתחושת עונג לטווח-הקצר, אך עלול להכשילו בטווח הארוך, אם לא השכיל להתעלות מעל לתאוות, למשול בהן ולקדש את החומר. הנשמה לעומת זאת, שואפת להשתמש בגוף לצורך הזנה רוחנית, מתוך השאיפה לרומם את האדם למדרגת מלאך (ולמעשה הרבה למעלה מכך...). הזנה רוחנית מושגת באמצעות פעילות רוחנית ומוסרית, לדוגמא: יצירה, מדיטציה, לימוד, הגות ועשייה לטובת הסביבה. האדם בעצם פעילותו, בחירותו

והתנהלותו בחיים, קובע איזה מרכיב בתוכו יזכה להזנה: הנפש שמושכת אותו כלפי מטה או הנשמה המרוממת אותו למעלה. הוא נולד בעולם הפיזי עם נטייה מובנית לרוע ולאנוכיות. הוא מתקשה להבדיל בין התועלת-לטווח-קצר לבין התועלת-לטווח-ארוך, וכך עולם זה מפעיל עליו אשליה רבת-עוצמה כאילו הרוע והאנוכיות משתלמים, כאשר למעשה הם המכשילים אותו בהתפתחותו ומנתבים אותו למציאות רוויית סבל. רק כאשר הוא מצליח להתגבר על אשליה זו הוא זוכה לגלות את המציאות האמיתית, שלפיה הבחירה בטוב היא הדרך להתפתחות, וגם לאושר הנובע ממנה. ככל שהאדם פעיל יותר, הוא מחזק אצלו את כוחות הרצון ואת יכולתו לקבל אנרגיה מהיקום (במושגי הקבלה: "מרחיב את כלי הקיבולת שלו"). ואולם חוק זה תקף לגבי שני הקטבים, הטוב והרע, הקדושה והטומאה. האדם המתקדש הופך את עצמו כלי קיבול לאנרגיה חיובית בעוצמה רבה, שבה הוא משתמש להיטיב עם סביבתו ועם עצמו. האדם המיטמא הופך עצמו לכלי לקבלת אנרגיה שלילית בעוצמה רבה, שבה הוא משתמש לפעילותו האנוכית והטפילית ביחס שלו אל סביבתו, הוא צולל מטה ומתרחק מהמטרה. יוצא מכאן שגם אדם השואף לטוב, אם אינו מעז ואינו צובר חוויות רבות, נשאר במדרגה נמוכה ואינו מתקדם הרבה. אדם ש"כלי הקיבולת" שלו גדול (כוחות רצון חזקים) אך אינו משכיל למלא אותו באנרגיה (אור), חווה תסכול, שעמום וחוסר סיפוק.

שטן

הנפש הבהמית כאמור מושכת את האדם למטה, אל החייתיות. הנשמה מרוממת אותו מעלה, כאשר הוא משכיל להזינה ולגלות מבעד לצעיף החומר את הרוח הנסתרת מאחוריו, את האלוהות. ואולם ישנם עוד מספר כוחות הפעילים בזירה, המנסים לדרדר את האדם לרמה נמוכה אף מזו של חיה, למדרגת שד. את סך כולם יחדיו ניתן לכנות "יצר הרע" או "שטן". תפקידו של השטן הוא להציב לאדם מכשולים בדרכו, מכשולים שההתגברות עליהם מקדמת רבות את התפתחותו של האדם. הוא שואף להסתיר מהאדם את האלוהים, לטפח את גאוותו (או להשפילו, במקרים אחרים) ולעטוף אותו במציאות סובייקטיבית ומסולפת. הוא פועל בתודעת האדם ללא הרף ורוכש שליטה עליו, בהתאם לאשראי שהוא מקבל מהאדם עצמו. אדם שחוטא מעניק לשטן אשראי לפעול בתוכו, בהתאם לגודל החטא; השטן רשאי לפרוע ממנו את התשלום בדרך ובזמן שמתאימים לו ושיסבו לאדם את מרב הנזק. הוא פועל באמצעות זריית פחדים, חרדות, גרימת שכחה, בלבול ופיזור. בהשפעת השטן האדם רגיש מאוד לפגמים אצל זולתו ועיוור לפגמיו

שלו. מעשיו הטובים ייראו בעיני עצמו כבעלי משקל גדול ללא פרופורציות לעומת מעשיו הרעים שייראו לו חסרי חשיבות, גם כשמדובר בפשעים חמורים.

כל אימת שמדובר בשטן יש לזכור שהוא פועל בשירות האלוהות, ושהכל משרת את תוכניתו הגדולה של האלוהים.

* הפילוסוף הגרמני חד-האבחנה פרידריך ניטשה, הגה בזמנו את הרעיון בדבר "על-אדם", אלא שהשקפת העולם האתאיסטית שבה החזיק הביאה אותו להעניק הגדרה שונה לחלוטין ומסולפת לעל-אדם שלו.

הכעס, וכיצד יש לנהוג באויב

אנשים מפותחים מבחינה רוחנית לומדים לנטרל את הכעס, ולבסוף הם רוכשים שלווה נפש שאינה מאפשרת לכעס להתעורר בהם מלכתחילה. אדם קדוש, מאושר ושופע אנרגיה יכול לאפשר לאנרגיות שליליות לעבור לידו מבלי לספוג אותן. הוא אינו נפגע. כל אדם אמור לשאוף להגיע לרמה כזאת. אך כל עוד לא השיג זאת, במידה וכעס בכל זאת התעורר בו על זולתו, על האדם לדעת כיצד לנהוג בו ולאן לנתב אותו. עליו לבחון את עצמו ואת המקרה הבלתי נעים שאירע לו, לשאול את עצמו: **האם נהגתי כשורה באירוע זה?** ולערוך חקירה מעמיקה וכנה. אם התשובה היא שלילית, משמע שהאחריות למצב מוטלת עליו, ועליו גם לתקן את הפגום. אם התשובה חיובית, עליו לומר לעצמו: **הצדק לצדי! ואם כך, מה בכל זאת יש בי שאפשר לזולת לפגוע בי? איזה פגם, חולשה או פחד הוא זיהה אצלי?** במקרה זה מוטל על האדם להתייחס למחולל הכעס כאל שליח שבא להצביע על פגם, על דבר שעדיין לא הגיע לתיקון אצלו (אצל קורבן המקרה. כולל גם פגמים מגלגולי חיים קודמים); עליו להתבונן פנימה ולפעול לתיקון הפגם, ובמקביל לכך עליו להילחם בפוגע ולהביס אותו, כדי לא לספוג פגיעה בלתי מוצדקת; שכן בשום אופן אין משמעות הדברים הללו הסרת האחריות מן האדם הפוגע. ישנם כמובן מקרים רבים שבהם אין האשמה מוטלת במלואה על צד אחד בלבד, אלא שלכל אחד מהם ישנו החלק שלו.

במקורות נאמר: **מגוללים זכות בידי זכאי וחובה בידי חייב.** הרשעים בעולם ממלאים תפקיד חשוב של מקטרגים. תודות לחושיהם החייתיים ולכוח הדמוני הפעיל בתוכם הם רגישים לפגמים אצל זולתם. כל אימת שהם מזהים פגם או חולשה הם כביכול מקבלים היתר לתקוף ולקחת שלל. כיוון שאין להם אנרגיה משל עצמם הם מצויים תמיד בתחושת חסר, וזוהי דרכם להשיג אנרגיה או "מזון רוחני". יש להישמר מפניהם אך גם לראות בהם אמצעי שמסייע לאדם לזהות ולתקן את פגמיו.

הכעס הוא אנרגיה שלילית, רעל שמוטב להיפטר ממנו בהקדם האפשרי, על ידי ניתובו בחזרה למי שגרם לו. יש לעשות זאת בזהירות מרבית. נודע בעבר על מאמינים גנוסטיים שראו בעצמם "בני אור", ומתוך נקודת הנחה שרוב בני-האדם רשעים הם הרשו לעצמם לפשוע בהם ללא אבחנה, בשם אמונתם. בכך הם הפכו את עצמם לפושעים פשוטים ולמעשה התגלו כבני חושך.

כמו כן, יש לזהות את המצבים יוצאי הדופן שבהם גישה סלחנית עשויה להועיל (ויותר מעמדת כוח).

האנרגיה השלילית, כאילו מפעם בה רצון משלה לגרום למרב הנזק, מחפשת את דרכה החוצה מהאדם שספג אותה הלאה אל הקורבן הבא. הניסיון לספוג אותה ולהמשיך הלאה, או להתעלם ממנה, לא יצלח: היא מכרסמת ומשחיתה מבפנים ולבסוף גם מוצאת את דרכה החוצה. הביטוי הנפוץ ביותר לניסיון זה הוא הצביעות. אצל אחרים שאינם צבועים הביטוי יהיה תסכול ושנאה עצמית.

צדק הוא ניתוב נכון של האנרגיות. משמע גם המאבק, המלחמה ולעתים אפילו הנקמה, המגונים בתרבות המערב – לפעמים דווקא הם הדרך אל הצדק. זאת בתנאי שהם הדרך בלבד ולא הכוח המניע.

מהו סרטן?

ההסבר המדעי המקובל הוא פחות או יותר כזה: שיבוש הגורם לתא בגוף לשכפל את עצמו בקצב בלתי מבוקר, כתוצאה ממגוון של גורמים סביבתיים ותורשתיים. כמו ביתר המחלות, גם כאן אין למדע כל הבנה אמיתית. הגורמים הנחשבים בטעות ל"מסרטנים" כגון חשיפה מוגזמת לקרינת השמש, צריכת מזון מהונדס או שרוף ומגע עם כמיקלים שונים – כל אלה אינם הגורמים למחלה אלא שהם בבחינת "מזון" עבור התאים הסרטניים שכבר התהוו בגוף, ולכן יש להקפיד להימנע מהם. ואולם על-מנת להבין נכוחה את הגורמים האמיתיים למחלה קשה ונפוצה זו, כדי להבין מדוע בכלל הופך תא בריא לתא סרטני, מוטב לחקור את ההיגיון העומד מאחורי המחלה. כך יגדל הסיכוי להימנע ואף להירפא ממנה.

ניתן להיעזר במשל: ממלכה שבראשה עומד מלך חלש, הולכת ומתפוררת כתוצאה מהתקפות מבחוץ. אנשי הממלכה משלמים את המחיר באובדן ביטחונם ובעליית המסים. המגמה הולכת ומחריפה, הנתנים מאבדים את אמונם במלך ואחד מהם קם ומוביל מרד. "המלך לא דואג לנו! הוא כבר לא מסוגל לדאוג לנו, עלינו לדאוג לעצמנו!" קול זה סוחף איתו המונים (גרורות) בכל תחומי הממלכה, הם מתקוממים ומורדים במלך, והממלכה מתפרקת.* זהו אפוא הסרטן: מצב שבו כתוצאה מתיפקוד לקוי בניהול החיים של האדם (ההנהגה), תא מסוים (נתין) שאמור לחיות בהרמוניה מושלמת עם הגוף כולו (הממלכה), יוצא משליטה. הוא כביכול לוקח את החוק לידי וגורם לתסיסה, שמובילה בסוף למותו של הגוף כולו. כל עוד מצוי הגוף באיזון, מקרה כזה של "מרד" מטופל כיאות בידי המערכת החיסונית (שוטרי הממלכה); הוא לא זוכה להשפעה גדולה והמרד דועך. והרי ידוע הוא שתאים סרטניים נוצרים בגוף כדבר שבשגרה, ומנוטרלים מיד מבלי שהאדם בכלל מודע לכך. גוף שבו שוררת הרמוניה, אין בו כל התקוממות.

אין זה פלא שסרטן פוגע במיוחד באנשים הנוטים לאגור כעסים, אנשים החיים בשקר עצמי או בעלי מצפון מוכתם. כל אלה מהווים תנאים למרד פנימי, מצבים של חוסר הרמוניה שבהם חלק מהגוף משווע לשינוי, זועק ולבסוף יוצא משליטה.

חולה יכול להירפא אפילו ממצבים הנחשבים לסופניים**, אם רק יצליח להביא לריפוי במקום הפגוע אצלו באמת – בנפש; אם ישכיל להפוך את עצמו ליחידה אחת חזקה שכל חלקיה חיים יחד בהרמוניה***.

* תושבי ישראל אינם זקוקים למשל זה כיוון שהם כבר חיים במציאות דומה. ישראל עומדת חסרת אונים מול הטרור הערבי, אבל זהו אינו נושאו של מאמר זה.

** בהקשר זה מומלץ מאוד ספרה של אניטה מורגיאני *מתה להיות אני* (הוצאת אופוס), שהחלימה מסרטן במצב סופני באורח שנחשב לנס על-ידי המדע. בספר היא מתארת את המחלה שהתפשטה בכל גופה עד למצב של גסיסה בבית-החולים שבו אושפזה, ואת ההחלמה המהירה שעברה בעקבות אירוע סף-מוות שחוותה ושסייע לה להבין את הגורם הנפשי למחלתה (במקרה שלה מדובר היה בחוסר קבלה ואהבה עצמית – סיבה נפוצה למחלה). המחלה, האשפוז וההחלמה כולם מתועדים בבתי-החולים שבהם טופלה הכותבת.

*** לחולה הסרטן מומלץ לאמץ קו מחשבה זה: *אני אהוב ורצוי. אני אהוב את עצמי, לא אתן עוד לאיש לפגוע בי* (וזה כולל את האנשים הכי קרובים, שלפעמים גם הכי פוגעים). ומובן מאילו שעליו להימנע מלפגוע בעצמו בכל דרך, כמו הרגלים מזיקים וצריכת חומרים מזיקים. שכן אדם שאהב את עצמו לא מזיק לעצמו.

התרמית השטנית שבהתמכרות

שעליה מבוססת התרבות המטריאליסטית

התרבות המתועשת מבוססת על גירויים חזקים ומהירים, על תענוג שמקורו חיכוני במקום פנימי. האדם מקבל עונג שלמעשה לא מגיע לו ("לחם בזיון" לפי הקבלה), הוא לא הרוויח אותו בביגעה, ועונג מסוג זה דינו להתמוסס במהרה ולהותיר את האדם בתחושת ריקנות וחוסר סיפוק. תחושה זו מעוררת באדם רצון תמידי למילוי מחדש, עד למצב של התמכרות. הנזק שבהתמכרות פועל בכמה מישורים:

- **תלות ושעבוד**, הגורמים הראשיים לחוסר התפתחות ולאומללות.
- **חולי** כתוצאה מצבירת רעלים.
- **קהות חושים**. האדם מאבד את רגישותו ואת יכולתו להתענג בצורה נכונה, מדברים טבעיים וחיוביים או מפעילות מועילה.

ראשיתו מתוקה ואחריתו מרה

בחינה מדוקדקת של התענוג הממכר והפסול מגלה כי הוא מבוסס על תרמית: הוא מהנה בעוצמה גבוהה בתחילתו, בעוד שלאחר מכן הוא דועך ונעלם בתהליך הדרגתי ובלתי מורגש. ההנאה נמשכת בערך ב-20 אחוזים הראשונים של הפעילות, בעוד שב-80 אחוז הנותרים האדם ממשיך בה באופן אוטומטי ללא הנאה! וכך הוא משתעבד.

דוגמא נפוצה כיום היא התמכרות לאינטרנט ולסלולר: בכל פעם שהאדם מתיישב מול המחשב, בדקות הראשונות הוא מתעדכן וגולש בהתלהבות אבל לאחר מכן בתהליך הדרגתי ההנאה נעלמת, הוא מדלג מאתר לאתר ובודק את תיבת ההודעות שלו בכפייתיות, רעב לגירוי חדש. הוא יכול לכלות כך חלק ניכר משעות היום. טיול בטבע שמסב לאדם רוגע וכרוך בפעילות גופנית שהיא בריאה מכל בחינה, אך הגירוי בו הוא מתון ולא עוצמתי – הופך למשעמם בעיני המכור למחשב; כדי להשקיט את מצפונו הוא עשוי להתפתות להאמין בכך שהוא אדם נבון ולכן זקוק לגירוים אינטלקטואליים בכמות גבוהה מהממוצע. כך אנשים מתנוונים.

עיקרון השחיקה המאפיין את התענוגות הממכרים תקף גם כאשר בוחנים אותם לאורך תקופה: הרגל שבתחילה הסב הנאה מרובה, התענוג שבו הולך ונשחק ואת מקומו תופסות ריקנות ואומללות. אנשים הנוטלים סמים, בחודשים הראשונים חווים שחרור ואושר, הם סבורים שמצאו את הפיתרון למצוקותיהם. ההתמכרות בשלביה הראשונים היא מתונה ובלתי מורגשת, בערמומיות שטנית טווה יצר הרע את קוריו סביב המשתמשים וקונה שליטה בישותם, וכאשר הם כבר לכודים ברשת הוא מתחיל לגבות מהם את המחיר הכבד. הוא מהתל בהם ומסלף את דעתם ואת זיכרונם, כך שנבצר מהם להבחין בסיבות האמיתיות לשקיעתם. לכן ההיחלצות מן המלכודת היא קשה מאוד ורק מעטים מצליחים בה. ואולם היא אפשרית: הכרת הכוחות השליליים הפועלים ביקום ואופן פעולתם, עשויה להגביר את המודעות ולסייע במאבקם של המכורים.

תענוגות העולם ומחירים

אם נשמע על אדם שזכה בלוטו ב-10 מיליון דולר ובזבז את הכל על סיגריות ואלכוהול, מה נחשוב עליו? ובכן, רבים כיום בעולם עושים בחייהם דבר דומה, אף אם קיצוני פחות.

המבורגר עסיסי, נהיגה באופנוע עד לסף המוות, מין מזדמן וחייתי, ניצחון במשחק, קידום בחברה כוחנית, סמים, אקסטזה. עינוגי העולם הזה הם עוצמתיים, והם מקבלים גם אישור ולגיטימציה מצד הגורמים המעצבים לרצונם את תודעת ההמונים. האדם משתכנע מעל לכל ספק שאלו הם רגעי השיא של החיים, שעבורם כדאי לו לחיות ולהתייגע. רק כעבור עשרות שנים של סבל, מחלות ותאונות שנגרמו על-ידי אותם גורמי תענוגות, הוא מתחיל להבין שהוא הולך שולל על-ידי יצר הרע. הוא נאנח: "אילו ידעתי זאת בנעוריי, לא הייתי מבזבז את החיים היקרים האלה בצורה כל-כך מטופשת." מי שבודק לעומק את אופן פעולת יצר הרע, מגלה ראייה נוספת לחוסר המקריות שבדברים. לפעמים הנפילה היא כל-כך חזקה שמוטב היה לאדם שלא נולד כלל.

שעבוד

אדם החושב לגבי דבר מסוים: "כמה טוב שיש לי אותו בחיי, מה הייתי עושה בלעדיו?" כדאי לו לבדוק, ייתכן שהוא משועבד לאותו דבר ושה דיוק מה שמונע ממנו לצמוח, להשתחרר מבעיות ומפחדים ולחזק את הדימוי העצמי שלו.

הדבר יכול להיות אדם קרוב, הרגל או תענוג גופני.

שפל המדרגה

אדם יכול לרדת מהפסגה אל השפל הנמוך ביותר. כגודל ההצלחה כך גודל הנפילה שהאדם עלול להמיט על עצמו, אם לא בנה את עצמו כראוי. זה קורה כאשר הדימוי העצמי שלו נבנה מבחוץ במקום מבפנים; כשהוא משאיר בעיות לא פתורות במחשכי נפשו. מגיע זמן בלתי נמנע, שבו מקור ההזנה המנטאלי החיצוני שלו (הערכה מצד החברה) נחלש ומותיר אותו להתעמת עם השד שתמיד ממתין לו שם בפנים. אוי לאדם כזה. הוא ניצב אז בפני שתי דרכים: האחת היא להתמודד באומץ מול המשבר ולהתחיל לבנות את עצמו; השנייה היא לפנות למקור ההזנה המנטאלי החלופי – השנאה. בדומה לכוח החיובי, גם השנאה היא כוח שיכול להזין את נפש האדם. אולם זהו כוח משעבד ומשחית, האדם עובר ל"צד האפל" והוא עתיד לשלם על כך את מלוא המחיר. הוא נעשה אומלל.

רוג'ר ווטर्स, היוצר הגדול שמאחורי מיטב אלבומי להקת "פינק פלויד" הוא דוגמא טובה לאדם כזה. יוצר שעלה לגדולה בזכות כישרון מוזיקלי אדיר; לאחר שיבש מעיין היצירה שלו הוא נאלץ להתעמת עם הריקנות שבו וזה היה למעלה מיכולתו. מאז הוא מקדיש את עצמו לשנאת ישראל, לפעמים נראה שזה הנושא היחיד שמעסיק אותו. אדם שבעבר הרטיט לבבות הוא כיום אלכוהוליסט שעסוק בלהשמיע שקרים מהסוג הרדוד ביותר כמו "ישראל היא מדינת אפרטהייד". כך חלפה לה תהילת עולם, הוא איבד את כל זכויותיו ונשאר חיב. אבוי לו לאדם שבוחר בשקר וברוע. אדם חזק מתמודד באומץ לב עם עצמו ועם העולם; החלשים, האומללים והפחדנים, הם אלה שמתפתים בקלות לצד האפל.

האיסיים, תרבות והיפוכה

האיסיים היו קבוצה אזוטריית יהודית שחיה בארץ ישראל בתקופת הבית השני. ההיסטוריון בן התקופה יוסף בן-מתתיהו, תיאר את אורחות חייהם. הוא סיפק לנו הצצה אל תרבות מרתקת של כבוד ואחוה בין אנשים, שאפשר רק להתקנא בה לנוכח קריסת הערכים של ימינו:

- הם (האיסיים) חיו בצניעות ללא רכוש, לא קנו דבר שלא היה בו הכרח.
- כל מילה היוצאת מפיהם חמורה מדבר שבועה.
- אהבו וכיבדו איש את רעהו.
- איש לא נכנס לדברי חברו, עד כי אדם העובר בקרבת משכנם יתהה על השקט השורר בו.

מעניין הדבר, שכל מאפיין של האיסיים הוא היפוכו המושלם של מאפיין התרבות המודרנית: כיום אנשים יריבים זה לזה. הם קונים לשם קנייה, גם דברים שאין בהם כל צורך. הם נכנסים איש לדברי חברו עד כי לא ניתן לסיים משפט בלא הפרעה. לא ניתן לקיים שיחה תרבותית ובעלת עומק, והמילה נותרה חסרת ערך. העיתונאי הפטפטן והמדליף, גיבור התרבות החדשה, מרומם ונישא על כפיים על חשבונם של הנזיר, הלוחם ואיש-הרוח.

על יוצרים, משתמשים ו ADHD

מערכת החינוך כשמה כן היא, מערכת. היא בנויה להכשיר את האוכלוסיה להשתלב בתפקידים המשרתים את המערכות והעומדים בראשן, ולא את הציבור ואת הפרט. תחומים של יצירה שתורמים רבות לאנושות כמו מוזיקה וספרות, שיצירתן דורשת כישורים נדירים יותר מביתר התחומים, מפרנסים בדוחק את רוב העוסקים בהם (ברוב המקרים לא מפרנסים כלל). אנשים המוכשרים בלימוד ובשינון מתוגמלים בשכר ובמעמד רם בהרבה מאלה המוכשרים ליצור. זהו עיוות תרבותי, שכן תרבות לא יכולה להתקיים ללא אומנות; היא יכולה להתקיים היטב ללא בנקאים, עורכי-דין, אנשי תקשורת, אנשי ביטוח, אנשי חברות הפנסיה (שודדים בחסות החוק), מנהלי-חשבונות, יועצי מס ופקידי ממשל מיותרים לאינספור.

לימוד המדעים והידע הקיים, במהותו מצומצם לגבולות שנקבעו והוא טכני ורובוטי, בשונה מן היצירה שהיא ספונטנית, עשירה ומעשירה. שכן בניגוד ליצירה, הלימוד אינו דורש כל מעורבות או שהייה במחיצת העצמי, ועל כן אינו תורם רבות להתפתחותו של העצמי ואף עלול לגרום לה לסגת. לימוד המדעים מוגבל לתחומי הידוע, לעומת היצירה שמבוצעת בתחומי הבלתי-ידוע הדורשים אומץ לב ומקוריות. הלימוד כמוהו כמונולוג, לעומת היצירה הדומה לדיאלוג בין העצמי לעולם הסובב אותו. עובדה היא שרבים מסוגלים ללמוד בעוד שמעטים בלבד מסוגלים ליצור, והמוכשרים ביותר מבין הלומדים הם עדיין "משתמשים" בלבד שאינם יוצרים דבר חדש.

לדוגמא, בעולם המוזיקה נודעו מלחינים גדולים מעטים, לעומת אינספור משתמשים: מבצעים, פרשנים ומבקרים שתרומתם לענף המוזיקה היא מועטה ורובם עתידים להימחות מהתודעה כעלה נידף, כאשר שמות המלחינים יוסיפו לעמוד במבחן הזמן ושם ייזכר לדורות. כיום יוצרים מתקשים להתפרנס, לעומת אנשים המתהדרים בשלל תארים אקדמיים שתרומתם לאנושות היא אפסית.

מסגרת=סגר

נפשו של היוצר אינה סובלת את החשיבה השבלונית שבלמודים, ובכלל הוא אינו סובל מסגרות. הן דלות ועלובות מדי עבורו והוא נכשל בהן. מחשבותיו עתירות הדמיון שואפות לעוף בחופשיות בזמן ובמרחב העצומים; להתבונן, לחוות וללקט מהם את חומרי הגלם ליצירותיו. הוא אינו סובל את השעמום

שבלימודים ולכן אינו מסוגל להתרכז בהם. לא זו בלבד שהמערכת אינה מתגמלת ואינה נותנת כל מענה הולם לצרכם של אנשים חשובים אלה, היא מוסיפה חטא על פשע ומתייגת אותם כבעייתיים! הם מוגדרים כסובלים מ"הפרעות קשב וריכוז" (ADHD). כמו במקרים רבים מדובר במחלה מומצאת שתפקידה מכירת תרופות וסימום הציבור, כי אין באמת דבר כזה "הפרעות קשב וריכוז". לאותם אנשים נרשמות תרופות כמו ריטלין שפוגעות ביצירתיות ומזיקות לגוף, וכל זה כדי להכשירם למרוץ המטופש של הקריירה, מנקודת פתיחה נחותה הרחק מאחורי כל היתר. קריירה כזו שהם נידונים מראש להיכשל בה, כיוון שהיא איננה חלק מעולמם האמיתי והעשיר בהרבה. אחרי ככלות הכל, לחברה הישגית דרושים גם נכשלים, כי אילו היו כולם מצליחים לא היה בכך עוד כל סיפוק.

בשונה מהצלחתו של הלמדן הקרייריסט, הצלחתו של היוצר מיטיבה עם הכול ואינה באה על חשבון איש. זהו מימוש עצמי נדיר ואמיתי, בניגוד למימוש העצמי המדומה שמציעות הקריירות, מימוש עצמי שברוב המקרים הוא רק הסוואה לרצון האמיתי העומד מאחוריו למעמד ולממון; מימוש כזה לא רק שמתגלה כריק לאחר השגתו, הוא מעודד יריבות בחברה (באמתלה של תמריץ ל"הצעת האנושות קדימה").

לילד אין את הכלים להתמודד לבדו מול מערכות. למרבה הצער רוב ההורים מקבלים את תכתיבי המערכות ואת תוצאות המחקרים הממומנים והשקריים, הם מאלצים את ילדיהם היצירתיים להתאים עצמם למערכות וכך גם מסתכסכים עמם ופוגעים בהם. ילדים יצירתיים רבים שעודם צעירים מכדי לבנות לעצמם דימוי חזק, מאשימים את עצמם בהישגיהם הדלים בבית-הספר, מפתחים שנאה עצמית ושוקעים בייאוש. טוב תעשה החברה אם תגבש מחדש את ערכיה, את דרכיה להעריך את הפרטים שבה, ובכלל את תפישת איכות החיים.

משבר יצירה

"משבר יצירה" הינו מושג שחושף את העיוות שבחשיבה המערבית. מדוע יש לצפות מיוצר שיהיה מסוגל ליצור בכל זמן? יש לצפות ממנו דווקא את ההיפך מזה; שהרי היצירה הטהורה והאיכותית יותר היא זו הספונטנית, הנעשית בלא תכתיבים, בלא עמידה בלוח זמנים ומוטב גם בציפייה פחותה ככל האפשר לגמול. אלא שלגישת המערב הדרך ולא המטרה היא החשובה, אסור להתרווח, והיוצר הוא פועל חרוץ נוסף שאמור למלא את תפקידו בכל עת שיידרש – גם אם לא מכבר השלים יצירת מופת. אם הוא אינו מציית לכללים, נרמז לו: אתה בבעיה, אתה לא מסוגל ליצור.

סופרים כיום חתומים אצל הוצאות ספרים על הסכמים להוצאת ספרים עבי-כרס: עליהם למלא מכסת עמודים מוסכמת, בפרק זמן מוגבל ואף קצר למדי. לכן אין לתמוה על רמתם הירודה של הספרים. ממעלה של איש רוח ויוצר, הפכו את הסופר לטכנאי. מה שבולט בכתביה המודרנית הוא המאמץ לקלוע לדעת המבקרים, למלא אחר כללים מקובלים שנלמדים באקדמיה ובקורסים. הספר המודרני עומד בהצלחה בכל הכללים הללו, אבל הקורא הכנה מתקשה למצוא בו את הסיפור ומרגיש מרומה בגמר הקריאה. אין עוד יצירות מופת, הספר אינו מיועד ליותר מקריאה חד-פעמית; במקרה הטוב הוא נקרא עד לסופו, במקרים אחרים הוא ננטש באמצע.

דרכי הפעולה של הרוע

הרוע בכדי להסוות את עצמו אינו פועל בגלוי, כיוון שאז יובחן בו בקלות והוא יידחה. לכן הוא מתחזה לטוב. הוא פועל בכמה דרכים:

דבר שלא בעתו

הרוע (או השטן) מביא לאנושות אימפולסים מתקדמים בטרם עת, או אימפולסים שזמנם כבר עבר, וכך פעולתם היא הפוכה ומזיקה. לדוגמא:

- **תודעה קוסמופוליטית:** תודעה מפותחת שעתידה לחבוק בעתיד את כלל האנושות; אבל בימינו עדיין קיימים עמים שלא השיגו את דרגת ההתפתחות הנחוצה לשם כך. הם משמשים ככלי בידי כוחות החושך המסיתים אותם כנגד העמים המפותחים, בדרישתם לשוויון.
- **תודעה לאומית בקרב עמים מפותחים:** התודעה הלאומית מאפיינת עמים פרימיטיביים. לפי די"ר רודולף שטיינר היא שירתה את התפתחות האנושות עד לסוף המאה ה-19 ומאז היא משרתת את הרוע. היא כלי בידי הרוע לעיכוב התפתחותם של עמים מפותחים ולהמשך יצירת קונפליקטים אלימים בין עמים בכלל.
- **פמיניזם:** בדומה לתודעה הקוסמופוליטית, בעתיד הרחוק גם ילכו ויצטמצמו ההבדלים שבין המינים. אלא שהאנושות עדיין לא בשלה לשלב זה. הפמיניזם המודרני חדור בשנאה עזה ומטררת האמיתית והסמויה היא להרוס ולא לתקן. במקום למלא את ייעודו המקורי של הפמיניזם, הוא משרת את הרוע הפועל ליצירת כאוס בחברה.
- **דתות:** האדם במעבר שלו לדרגת אינדיבידואל מגיע לשלב שבו הוא יוצר קשר עם האני-הגבוה שלו ואינו זקוק עוד להכוונה חיצונית של דתות. הדתות כיום משרתות במידה רבה את כוחות החושך, הן מעכבות את התפתחותו הרוחנית של האדם, משאירות אותו במצב של תלות ומלבות שנאה בינו לבין בני דתות אחרות.

ידע מסולף, שקר עטוף באמת

כפי שרודולף שטיינר לימד בהרצאותיו, תוכן מלא בשקרים ניתן בקלות לזהות כזיוף, ולכן כשנציגי השטן באים לקנות את דעת ההמונים הם מגישים להם את השקרים החשובים ביותר שלהם כשהם עטופים בהרבה אמת. הם

יכולים למסור לציבור תכנים שמורכבים מעובדות נכונות, אפילו 90 אחוז (ואולי יותר) של אמת שמחפים על 10 אחוז בלבד של שקר. האדם הרגיל מתקשה להבחין בזיוף ערמומי שכזה ובקלות הוא מולך שולל ומשוכנע בכל מאודו ולמשך שנים רבות שהתוכן ניתן לו ממקור טוב ומהימן; הוא משוכנע שהוא יודע את האמת ושהדרך ודתאכת שבה הוא בחר היא היחידה המחזיקה באמת. הזן-בודדהיזם ממליץ לכן להטיל ספק בכל.

פיתוי

כאן אין צורך להרחיב. כל פיתוי הוא רע המחופש לטוב. אך לא כל סוג של פיתוי מזוהה על-ידי האדם כשלילי, כיוון שהוא ניתן לו כחלק לגיטימי מהחיים על-ידי הסביבה או התרבות שבה הוא חי. אדם בעל מודעות יכול לזהות את מתנות השטן על-פי שהן מפתות וממכרות: מסבות הנאה גדולה בשלבים הראשונים ונוק בטווח הרחוק.

זיהוי הרוע

נראה שהאדם הרגיל חסר את היכולת להבחין בזיוף והוא נידון לתעות בחשיכה, אך לא כך הוא הדבר. ישנן מספר דרכים המאפשרות לאדם המודע להבחין ברוע מבעד לתחפושותיו. כשפלוני מוסר לנו ידע, משכנע וחכם ככל שיהיה, עלינו לשאול את עצמנו בפשטות: **איזו הרגשה משרה עלי אדם זה?** האם הוא משרה עליי הרגשה של אהבה, חום וביטחון? או שהוא משרה עליי חוסר נוחות ופחד? האם משהו בלבי נרתע ממנו? האם הוא מקרין צניעות או חשיבות-עצמית? האם הייתי רוצה לשהות במחיצתו, למשל באי-בודד? האם מידותיו טובות? במיוחד כדאי לשים לב למידת הסבלנות שלו.

פנימיותו של האדם משתקפת במראהו החיצוני. אמנם בשלב זה שבו נמצאת האנושות עדיין קשה לזהות וללמוד על פנימיותו של אדם על פי צורתו החיצונית, אך ישנם רמזים. כדאי לשים לב במיוחד לצורת החיוך. החיוך משקף את האמיתי שבאדם והוא אינו ניתן לזיוף, אף לא כשמדובר בשטן בכבודו ובעצמו – אילו התלבש בדמות אדם. צריך רק ללמוד לקרוא את החיוך: יש חיוך נדיב ושופע ובנתינה ובאהבה (חיוך פתוח, רחב ויפה, בעיניים פקוחות לרווחה), ויש חיוך שמקמץ באהבה ובנתינה (חיוך מאופק וקטן, או חיוך רחב המלווה בצמצום העיניים לכדי סדק). יש חיוך שמשרה טיב-לב ויש חיוך מרוחק. יש חיוך קר ואפילו חיוך מרושע שמשווה לפני האדם מראה דמוני.

המפגש של היש עם האין

הפלוס והמינוס, היש והאין, הנותן והמקבל – הוא עיקרון אוניברסלי. הוא נמצא בלב היחסים בין אנשים, הוא מופיע במוזיקה בשילוב של אקורדים מזויזיים שלמים והרמוניים עם אקורדים מינוריים חסרים, קודרים ועצובים; כמעט כל מנגינה יפה מורכבת משילוב בין השניים. וגם בספרות: הסיפור בדרך-כלל מתאר בעיה, מצב של חסר, ואת הדרך להתגבר עליו כדי להגיע למצב שלם, לסוף הטוב המיוחל. ניתן לומר שהחיים (לפחות בעולם הפיזי) נמצאים בתנועות האלה שבין היש והאין.

במושגים של טוב ורע, היש והאין אינם יכולים לדור בכפיפה אחת בלא מאבק, כשווים. אם היש אינו מודע לאופיו של האין ואינו מקדים מכה, אזי המגע ביניהם אינו יכול שלא להסתיים בניצחון האין על היש, בבליעת היש על-ידי האין, גם כאשר היש גדול מן האין לאין-שיעור. דוגמאות:

- חור שחור בגודל של כדור טניס הבולע כוכב שלם.
- טפיל הניזון מגוף מארחו עד למוות.
- מבקר הקוטל את עבודתו של יוצר. כוחם של הביקורת, הלעג והציניות הוא התגלמות כוח האין.
- כוחו חסר-הפרופורציות-לגודלו של הספק.
- $100 \times -1 = -100$

במערכות יחסים, לעתים קרובות תוצאת החיבור איננה האיחוד המיוחל של שני החצאים לכדי שלם אחד, אלא מינוס שבולע פלוס (האישה אינה בהכרח זו המייצגת את המינוס).

שנאה היא כוח, כוחו של האין

אדם שבתוכו הוא ריק, כיוון שטרם בנה את עצמו כראוי או כתוצאה מנסיבות שונות – עלול להתמכר לכוח השלילי, עקב זמינותו התמידית של כוח זה והקלות שבדבר.

שבע פרות רזות בולעות את שבע הפרות השמנות, ונשארות רזות

הפילוסוף משה קרוי ז"ל שפך אור רב על נושא קיומו הטפילי של האין, של הרוע, לעומת קיומו העצמאי של היש, הטוב. פרמנידס היווני אמר: "היש ישנו והאין איננו".

נראה כאילו יחסי הכוחות לחלוטין אינם הוגנים והקרוב אבוד מראש מבחינתו של היש, אלא שלא כך הדבר ולמעשה ההיפך הוא הנכון; כיוון שהחיים, האנרגיה, מקורם ביש בלבד. האין הוא ריק במהותו וקיומו כרוך בבליעת קיומו של היש. על-כן, **כל שעל היש לעשות כדי להביס את האין הוא להינתק ממנו**, והאחרון יגווע עד מהרה בעימות שלו עם אינותו. המגע ביניהם כאמור יסתיים בהכרח בבליעת היש על-ידי האין, אבל היפרדות משמעה ניצחוננו של היש.*

היש יכול להתמודד עם האין בנשקו שלו, מלחמה, רק כאשר הוא מודע לאופן פעולתם של היש והאין. שכן מצבו הטבעי של היש הוא שלום ולא מאבק, ואילו הלחימה היא פעולה של אין.

חומות בצורות

הדבר שהאין, הרוע, חושש מפניו יותר מכל הוא חומות בצורות, חומות שמפרידות בינו לבין היש – הטוב שממנו הוא ניזון. כנגד חומות בצורות יש לו שיטה מיוחדת: הוא מחפש היטב את החוליה החלשה, את ההזדמנות לפרוץ את הפרצה בחומה, להקים לו ערוץ ולו הזעיר ביותר שיקשר בינו לבין היש, מתוך ידיעה שלהרחיב ערוץ קיים טיפין-טיפין זו כבר משימה קלה בהרבה מאשר לפרוץ חומה.**

*

מלחמת האין ביש בתקופה המודרנית

ההישג העיקרי של האין, של הרוע, בעולם החדש והפוסט-מודרניסטי, הוא טשטוש ושבירת הגבולות בינו ליש, בין טוב לרע. זהו גן-עדן עבור האין וגיהנום עבור היש. האין בתחפושת צדקנית, תוך כדי סילוף רעיונות מהעולם החדש, הצליח לעשות זאת על-ידי גישות ואמירות כאלו:

- "טוב ורע הם עניין יחסי ואינם קיימים באמת"
- "תגובה אלימה מנציחה את גלגל השנאה"
- "אין לשנוא אף אחד, אין לכעוס"
- קומוניזם, סוציאליזם

כאן אין הכוונה שצריך להימנע מלסייע לכל אדם הסובל מחסר, להיפך. אבל יש לזהות האם הוא יש הסובל מחסר, כזה שניתן למלא – או שהוא אין, שיבלע את כל מי שייסייע בידו. גם אנשים שנולדו כישים עשויים להישבר, להתמכר לכוח השנאה ולהתנהג כאין.

*יש להזכיר שהדברים האמורים תקפים לגבי מצב של מאבק, מרד של האין כנגד היש. הם אינם עוסקים במצבים האחרים.

**דוגמא: עבור פלוני המנסה להיגמל מעישון סיגריות, הדרך מעישון של סיגריה בודדת לעשירים סיגריות היא קצרה בהרבה מזו שעוברת בין גמילה מוחלטת (חומה בצורה) לאותה סיגריה אחת. לכן כל-כך חשוב ליצר הרע ללחוש באוזן: "רק אחת, רק הפעם, כלום לא יקרה". הוא ידבר מגרום של אנשים, חברים ומכרים, שבכלל לא יבינו שהם כלי בידי השטן.

פני הרוע

טוב ורע מטבעם מושכים אליהם את הדומים להם. כשם שאהבה היא כוח הפונה אל הטוב והאמיתי שבלב בני-אדם ומלכד אותם יחד, כך השנאה פונה אל הרע, הריק והשקרי שבהם. היא כוח רב עוצמה שמלכד אנשים – כאלה שלפני כן לא היה ביניהם ולו דבר במשותף – כנגד יריב מסוים, שער לעזאזל, בדרך-כלל כנגד הטוב. היא פועלת באופן לא מודע על האין שבלב האנשים, על יצר הרע או הריקנות שבהם, ומטפחת אותם. אנשים ניטרליים ואפילו חיוביים למדי, נראים לפתע כאחוזי טירוף תחת השפעת השנאה המלכדת. הם מעדיפים להתעלם מעובדות שעלולות לערער על ההצדקה לשנאתם; זאת מכיוון שהשנאה היא בעצמה כוח שממלא ומזין את הנפש; אך מכיוון שזהו כוח אפל, הוא ממכר ומשחית אותה.

נאציזם, פמיניזם מודרני, שמאל קיצוני וטרור איסלאמי – חד הם. אלו הן זרועות שונות השייכות בעצם ליצור אחד: יצור שפניו הם פני הרוע ושנאה היא מזונו.

הקשר ההדוק שבין ארגוני שמאל לטרור כבר נחשף, אבל יש לשים לב לנקודות הדמיון הרבות הנוספות, לדוגמא אלה שבין הפמיניזם הישראלי לטרור הפלשתינאי:

1. הם מוחדרים לתודעה בגיל צעיר באמצעות הסתה בכלי התקשורת, הכוללת שקרים וואו סילוף המציאות.
2. הפוליטיקאי הפלשתינאי והפמיניסטית הישראלית, במגע שלהם עם מושא שנאתם נוקטים בגישה דומה: "פגעתם בנו ולקחתם מאיתנו, קודם תחזירו ורק אחר כך נשב ונדבר. הבו לנו עוד ועוד מחוות כדי לרכוש את אמוננו ולפצותנו". זוהי גישה של סחטן, של טפיל, לא של זה הרוצה בשלום אמת.
3. הם נמשכים זה לזה, ושנאתם מכוונת לעבר יריב משותף: הגבר הישראלי במקרה זה.
4. על-אף טענותיהם הנחרצות כלפי הצד השני, באורח פלא הם נחרדים מן האפשרות להתנתק ממנו.

איכות: אמת מוחלטת או יחסית?

למעלה ממאה-וחמישים שנה לאחר שטען הסופר הדני הנס כריסטיאן אנדרסן ב"בגדי המלך החדשים" שהמלך הוא עירום, אותו אין-בגד חזר אל מרכז הבמה. השקר והזיוף קנו שליטה בעידן הפוסט-המודרני, שבו מקובל לטעון שהכל נמצא בעיני המתבונן. יש לראות בכך לא פחות ממרד של חסרי הכישרון כנגד בעלי הכישרון. אלה האחרונים ברכו אותנו ביצירות מופלאות, שבהן השקיעו את מיטב זמנם וכוח החיים שלהם. כנגדם טוענים האחרים: קישקוש של ילד בגן, גם הוא אמנות.

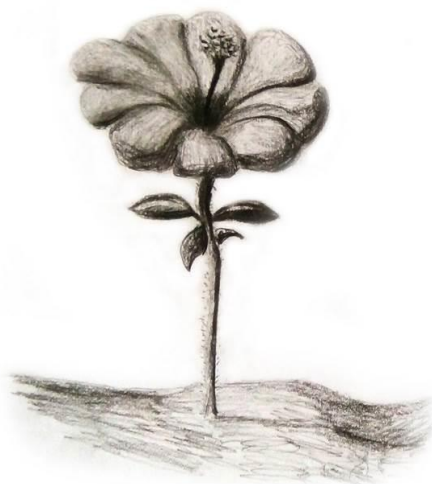
הסופר האמריקני רוברט מ. פירסיג התעמת ישירות עם סוגיה זו, הוא ניסה להגדיר איכות והדבר הביא עליו את שגעונו, כפי שמתואר בספרו "זן ואמנות אחזקת האופנוע". זוהי דוגמא לניסיון הכושל להסביר מושגים רוחניים כגון איכות ויופי, באמצעות חשיבה מטריאליסטית.

מהי איכות? ומהי אמת מוחלטת?

איכות היא ביטוי של האלוהות, ואף ניתן לראות בה ראייה מוצקה לקיום האלוהים; כמו גם יופי וחוכמה. מדובר באמיתות מוחלטות. אם יש אחד המחזיק באמת המוחלטת בשלמותה, זהו האלוהים לבדו. אף על פי שכל אדם (וכל בריה) רואה את המציאות מבעד לעיניו (ומכאן הדעה השגויה על כך שאמת היא עניין יחסי), הוא זוכה לחוות ולחשוף חלקים מן האמת המוחלטת, בהתאם למידת קירבתו אל האלוהים; ככל שתודעתו ערה יותר, המציאות שתתגלה לעיניו תהיה קרובה יותר לזו המוחלטת, חווית החיים שלו תהיה עוצמתית ואמיתית יותר. ממידת הקירבה של האדם לאלוהים נובעת האיכות בכל צורותיה השונות: חוש לצדק, חוש ליופי, למוזיקה וכדומה.

איכות, יופי וגם האלוהים עצמו, הם מושגים שלאדם בעולם הגשמי אין את הכלים למדוד ולהבחין בהם בתצפיותיו, אך יש ביכולתו להרגיש בהם. האמת המוחלטת היא מעין פסגה שהאנושות מדשדשת בטיפוס איטי לעברה, צעד אחר צעד במעלה הנתיבים השונים המובילים כולם אליה. ריבוי הנתיבים הללו – כל תחומי האמנות והידע המוכרים לאנושות, כל הזרמים וכל הסגנונות שלכאורה לא מקשר ביניהם דבר – מוביל לעתים לכפירה באמת-האחת-המוחלטת, ולטעות הנפוצה שלפיה איכות היא סובייקטיבית, ושיופי הוא עניין של טעם גרידא. אך לא עוד, כי כל אותם נתיבים בסופו של דבר מוליכים אל עבר הפסגה האחת.

דוגמא: פועל עומד על סולם ומתקין שלט פרסומת. לפלוני הצופה בו מקצה הרחוב יראה הפועל כאילו הוא עומד על גג של מכונית; אלמוני הניצב בזווית שונה יטען שהפועל עומד על סולם ולא על גג של מכונית, והשניים יתווכחו ביניהם על האמת. כל עוד יישארו פלוני ואלמוני במקומם, לא תהיה עדיפות לדעתו של איש מהם על פניו זו של האחר במהלך הויכוח; אבל די בכך שיתקרבו מעט אל שלט הפרסומת כדי להיווכח באמת המוחלטת, ובכך שאחת מן הדעות, זו של אלמוני במקרה זה, היתה איכותית יותר, נכונה יותר, וכי היא היתה כזו גם בדיעבד כאשר עוד לא ניתן היה להוכיחה. מסקנה: ריבוי נקודות השקפה והעדר הוכחה, אינם הופכים את האמת לעניין יחסי.

הגדרה

הגדרה היא עניין חמקמק. המילה מצמצמת את המהות ויש להתייחס אליה ככלי מוגבל בלבד להבנת המהות. הזן-בודהיזם שם דגש מיוחד על עניין זה. את מי ניתן להגדיר כ"מלך", או כ"מוזיקאי"? לו היתה האמת המוחלטת גלויה לכל, לא היתה כל בעיה; ישנם מעטים בעלי תודעה מפותחת המוכשרים להבחין בה או להרגיש אותה, אך מעניינם של רוב בני-האדם בשלב זה האמת המוחלטת עדיין נסתרת, וכל שנותר להם הוא להסתמך על דעת הקבוצה.

בתודעה הקבוצתית: "מלך" הוא אדם המושל על כמות מספקת של נתינים. מלך ללא נתינים איננו מלך, גם אם הוא מחזיק בתואר רשמי. פלוני שיצהיר על עצמו שהוא מלך, במידה ואוכלוסיה גדולה דיה של אנשים תקבל עליה את מרותו – הוא יהיה אכן מלך, גם ללא תואר רשמי. לא ניתן יהיה להצביע על רגע מסוים שבו הוא הפך למלך, אלא רק על תהליך שהתרחש שבו אותו פלוני הפך למלך.

באותו אופן, "מוזיקאי" הוא אדם שמוכר ככזה בתודעתם של אנשים רבים במידה מספקת, מידה שאיננה ניתנת למדידה. תואר רשמי אינו מספיק, אך בדרך-כלל התואר מייצג את דעתם של אלו שנחשבים ברי-סמכא, שדעתם משפיעה ומעצבת את דעת הקבוצה.

בתודעה המוחלטת: כאן הכללים שונים לגמרי ואין כל חשיבות לדעת הקבוצה. יכול להיות מוזיקאי שאינו מחזיק לא בתואר רשמי ולא בהכרה מצד הקבוצה, ועדיין יהיה מוזיקאי מעולה, אפילו אם מעולם לא הופיע לפני איש. או במקרה ההפוך: מוזיקאי בעל תואר והכרה שאינו מוזיקאי אמיתי; למעשה זהו מקרה נפוץ כיום בתחומי האומנות, כפי שניתן לראות במוזיאונים. ולא רק באומנות: רופא, שופט, מנהיג ועוד שורה ארוכה של בעלי תפקידים, במציאות של תרבות מקולקלת מהותם שונה מן המהות האמיתית של תפקידיהם.*

* חלק מאותם בעלי תפקידים מנסים למלא את ייעודם המקורי; חלקם נהנים ממצויאות זו ומפיקים ממנה תועלת אישית ללא יגיעה, וחלקם אף מנצלים לרעה את תפקידיהם, פועלים בצורה המנוגדת לייעודם המקורי ומסבים נזק לציבור (בצורה בלתי-מודעת או מודעת). למשל רופא שמסמם את מטופליו בתרופות/סמים; שופט שמונע על-ידי יצר להרס ופוגע באנשים בפסיקותיו; מדינאים ופקידים מושחתים וכיוצא באלו.

על אש קטנה

אומרים שצפרדע יכולה למות בתוך מים מתחממים בלי לשים לב לחום ההולך וגובר, בעוד שאם ישימו אותה באותם מים חמים היא תרגיש מיד בחום ותקפוץ החוצה. אומרים גם שהתחלטה של פעולה, למשל פעולת המנוע ברכב, דורשת אנרגיה גדולה פי שמונה משימור הפעולה.

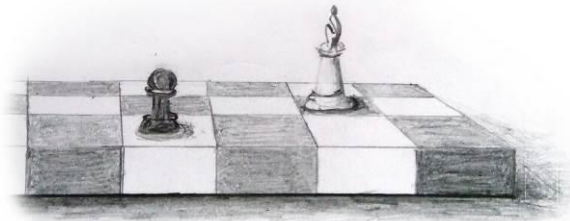
מצבים אלה נפוצים בחיי האדם. עקב נטייתם של אנשים להתקבע, הם מסוגלים לשקוע בשגרת חיים הרסנית רק מפני שהיא עונה עבורם על הצרכים הבסיסיים ביותר של הקיום. מצב זה מתאפשר עקב ההדרגתיות שבה הוא מתהווה המסמאת את העיניים, כרשת עכביש המתהדקת סביב טרף. האדם הממוצע מסוגל לכולת חיים שלימים בעבודה משעממת רק מפני שהיא עונה עבורו ולו באופן דל ביותר על צורך חברתי ומקנה לו מקום בחברה, וכמובן מפרנסת אותו. אותו דבר לגבי מערכות יחסים הרסניות העונות על הצורך הבסיסי של הימנעות מבדידות. אדם ששקע כך נדרש לשקוף עצמי כדי לחיות במציאות מסוג זה. שקר עצמי הוא מנגנון שבו משתמשת התודעה כדי לחפות על כישלונות ולהימנע ממשברים, אבל הוא גובה מחיר נפשי כבד בהמשך.

מאידך גיסא יש להבדיל מצבים אלה ממצבים דומים לכאורה אך למעשה שונים לגמרי, שבהם יש לאדם באמת את כל הדרוש לו ועדיין אינו מסתפק בכך. לא מדובר רק בשגרת היום ובקניין אלא גם בהישגים. ניתן לסכם ולומר: שומה על אנשים לשמוח בחלקם כאשר יש להם את המעט הדרוש לחיים בתחושת סיפוק, אך אל להם להסתפק במועט מדי; ואולם יש לקחת בחשבון גם שינוי והתפתחות, שכן האדם במסלולו התקין מצוי בתהליך תמידי של התפתחות חיובית, צרכיו משתנים בהתאם לכך ומה שהספיק לו בעבר אינו מספיק עוד בהווה. במילים אחרות: יש לוודא שמדובר בצרכים אמיתיים וחיוניים, ושהרצון המתגבר למילוי נובע מהתקדמותו של האדם ולא מתאוה בלתי מרוסנת או מגורם קלוקל אחר. לדוגמא: שני שכנים המחליטים לשפץ ולהרחיב את ביתם. האחד מכיוון שמשפחתו גדלה, ואילו השני מתוך תחושה פנימית של חסר המתפרשת בנפשו כצפיפות ומחנק. התפתחות תקינה תתבטא בשאיפה מוגברת להשגת קניין רוחני, ובשאיפה מופחתת להשגת קניין חומרי.

לימוד וקיבעון מחשבתי

לימוד הוא הדרך לחסוך התנסות אישית ארוכה ומתישה על-ידי הסתמכות על ניסיונם של אחרים. אולם זו חרב פיפיות: הנלמד אינו תקף לכל מצב. הוא בא כחבילה שעלולה להכיל גם רכיבים מזיקים, בלתי נחוצים או בלתי תקפים מבחינה אינדיבידואלית. לפיכך אדם הרוצה להפיק תועלת מלימוד, עליו לסנן ולזקק את האמיתי, המועיל והתקף מכל דבר שאותו הוא לומד, ולשם כך דרוש לו **קול פנימי מהימן** שינחה אותו בבחירה מה לאמץ, מה לדחות ומתי ליישם. בלא עוגן זה ייסחף האדם על-ידי כל משב רוח חולף, יהפוך את ראשו למחסן של ידע רב המכיל סתירות רבות, ויישאר בלא כל דעה משל עצמו. אנשים שישוחחו עמו לא יידעו עם מי הם משוחחים. הוא יחיה באשליה של התקדמות כאשר למעשה הוא נותר במקומו ללא כיוון, הולך ומסתבך בסבך המידע.

אנשים שלומדים תובנה מסוימת הקוסמת להם, נלכדים תכופות בקיבעון מחשבתי ומתפתים לחשוב שהיא תקפה לכל מצב. משחק השחמט הוא כלי המלמד כיצד להימנע מקיבעון כזה: הוא מיטיב עם מחשבה גמישה הבוחנת כל מצב לגופו, ומעניש על כל קיבעון מחשבתי והיצמדות לדפוסים ולתבניות.

נזקי הפמיניזם המערבי

השוני בין גברים לנשים

לגברים יתרון מובנה בתחומים הפיזיים והשכליים, לעומת יתרון מובנה של הנשים בתחומים הרוחניים והרגשיים; בתקופה הנוכחית המעניקה חשיבות מופרזת לחומר הפיזי ולשכל ומתעלמת מהרוח, יתרונות הגברים בולטים ומודגשים. הנשים במצב זה אמורות היו למלא את ייעודן ולפעול לאיזון בעולם באמצעות יכולותיהן הרוחניות, להצביע על טעויות הגישה החומרנית במדע (שמקורן בחשיבה גברית שיצאה מאיזון) שמתעלמת מן הרוח ולכן כושלת בהבנת המציאות. תחת זאת הן ניסו לשנות ולהתאים את עצמן למציאות החומרנית חסרת האיזון, ולהפוך בעצמן לגברים – ניסיון חסר תוחלת שנידון מראש לכישלון, מגביר את חוסר האיזון ומביא את האנושות לידי אומללות. למעשה גם תהליך זה לא התרחש מאליו, אלא שהוא פרי מאמציהם של בעלי השליטה בעולם המסכסכים ומחרחרים מאבקים, כיישום של שיטתם "הפרד ומשול". הם שמושכים בחוטים מאחורי הקלעים ומעניקים את הרוח הגבית לפמיניזם הרדיקלי (בדיוק כפי שהם עושים עם הטורר, ההומוסקסואליות ועוד).*

מהלך זה השפיע לרעה על הנשים. הוא פועל בכמה ערוצים:

1. **ההסתה הפמיניסטית.** כתוצאה מהסתה בלתי פוסקת באמצעי התקשורת ובחינוך, במדינות המערב (מדינת ישראל היא מהמובילות בתחום) גדל דור שלם של נשים שמאמינות בכל לבן שהן קורבנות של תרבות גברית שוביניסטית, תרבות שאחראית להפלייתן לרעה, לכל צרותיהן ובעצם לכל הרוע והמלחמות שבעולם. הן מתבססות על הנחה שקרית שלפיה אין הבדל מהותי בין המינים; וכאשר זוהי נקודת המוצא, היתרון המובנה שיש לגברים על פני נשים במציאות הפיזית מתפרש על ידן כתוצאה של אפליה משוועת. למשל מספרן הזעום של נשים בלימודי מתמטיקה מתקדמים, זוהי עבורן עדות לאפליה. הגברים אשמים בכל: "התרבות השוביניסטית מחנכת נשים לשחק בבובות", וכן הלאה. סטטיסטיקה מסולפת המצביעה על אפליה לכאורה של נשים לרעה מתפרסמת חדשות לבקרים באמצעי התקשורת במסגרת ההסתה הפמיניסטית, ואילו נתונים המצביעים על מסקנות הפוכות – מצונזרים; כל אזכור של אפליית

גברים לרעה או של יתרון המצוי אצל המין הגברי הוא בבחינת טאבו. מעצבי התרבות הפכו את הגבר המערבי הממוצע ליצור אומלל ומושפל.

2. **האינטרנט** מאפשר לנשים לרתום את תאוות המין של גברים ליצירת פולחן אישי. כל אישה ממוצעת, כאשר היא מפרסמת ברשת תמונה שלה עם מחשוף כזה או אחר, יוצרת שובל של גברים זבי חוטם. היא מתמלאת בגאווה ומרגישה כאלילה. המראה דוחה ומעורר רחמים, גברים מאבדים את כל כבודם העצמי למראה כתף חשופה. באותו אופן נשים נעזרות באתרי היכרויות, שם כל אחת מהן מקבלת עשרות פניות וכך ערך השוק שלה עולה מאוד. "ערך השוק" הוא מושג בזוי כשמדובר בבני-אדם, אבל אין מתאים ממנו לתאר פעילות כזו, שהיא סוג של זנות. הדבר לא מפריע לאותן נשים להמשיך ולהתלונן על "חינוך שוביניסטי" ועל "החפצת האישה".

התוצאה:

נשים בעלות דעות משובשות, שונאות גברים וחסרות יכולת לאהוב, חסרות נשיות. רבות מהן אף אימצו לעצמן התנהגות פרוזיטית. הגברים הפכו לאזרחים סוג ב', יעד להסתה ולשנאה.

גבר ואישה לא יכולים לקיים קשר זוגי טוב, באחד או יותר מתנאים אלה:

א. כאשר האישה סבורה שעל הגבר לפצות אותה על נזקים של תרבות שוביניסטית לכאורה המפלה נשים לרעה. כשהגבר עוזר ומקריב מעצמו למען האישה, ייתכן שהיא תהיה אסירת תודה לו, אך ייתכן גם שלא; אפשר שמבחינתה הוא לא עשה מעשה טוב אלא רק מתחיל לפרוע חוב שהוא חב לה (עקב האפליה שקיימת לכאורה נגד נשים, או עקב הדיכוי לכאורה של נשים בידי גברים לאורך ההיסטוריה). אישה כזו מוצאת הצדקה לניצול גברים וליחס מזלזל כלפיהם. מציאות כזו הפוטרת נשים מאחריות ומעניקה להן שפע של יתרונות, יש בה כדי לשחד את דעתן, ומכאן ועד להפקרות מוסרית ולשחיתות הדרך קצרה.

ב. כאשר לכל אישה יש עדת מחזרים ומעריצים וירטואליים שסוגדים לה, היא תתקשה לוותר על האנרגיה המנטאלית העצומה שזורמת אליה מהם לטובת קשר זוגי אמיתי של אהבה, שמשפק אנרגיה

מנטאלית טובה אך מתונה. דעתה נתונה כמעט בכל עת למחשב ולמסרים ולתגובות שממתינים לה שם.

ג. כאשר האישה אינה נשית או שהגבר אינו גברי.

ד. כאשר אחד מבני הזוג מכור למשהו: מחשב, מזון, סמים.

ה. כאשר אחד מבני הזוג נגוע בתאוות בצע. לאחר שחיקקה זדונית יצרה שורה של חוקים המאפשרים לנשים להשתלט בקלות על רכושם של בני זוגן, ישנו פיתוי המושך את האישה לכיוון של פרידה וגירושים.

* כאשר ישנו מי שפועל מאחורי הקלעים, מסית ומשחית, לכאורה קשה להאשים את מי שנולד לתוך מציאות כזאת והושחת על-ידה, כתינוק שנשבה. מאידך גיסא הוא אינו פטור מאחריות, כיוון שלכל אדם ניתנת גם האפשרות לבחון בעצמו את המציאות ללא דעות קדומות, לאטום את אוזנו לדברי ההסתה ולהדוף מעליו את נגע השטאה. מידת האחריות האישית שלו היא שאלה סבוכה הקשורה בחוק הגורל (קארמה), אין בידו של המחבר להשיב עליה לפי שעה. לפיכך אין לראות במאמר זה הפניית אצבע מאשימה לעבר נשות המערב (שגם משלמות בעצמן את מחיר הקלקול), אלא יותר הסבר התופעות והגורמים להן.

להתנתק מהאמריקנים

לנצח את הטרור, להתעורר מהסיוט (שנת 2014)

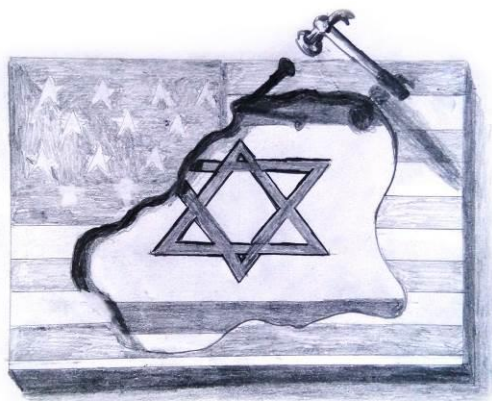
מדי שנה ישראל חוגגת את יום העצמאות, אבל למעשה היא איננה עצמאית אלא נשלטת בידי הארגונים הסודיים השולטים בעולם. ישראל מהווה בעצם שלוחה של ארה"ב, הסניף שלה במזרח-התיכון.

בעיצומו של מבצע "צוק איתן" כשצה"ל התקדם בנחישות ובהצלחה לתוך אזור לב הטרור של חמאס, נוצרה הזדמנות לנצח את חמאס, להסיר את איום הטרור ולשנות את המציאות בישראל. ומי הציל את חמאס? לאזור הוועק בבהילות מזכיר המדינה האמריקני ג'ון קרי (חבר באחוה הסודית "גולגולת ועצמות", הקשורה לפי ראיות רבות לארגונים בעלי השליטה) כדי לקדם הפסקת אש ולמנוע בכל מחיר מישראל להכריע את המערכה. מה באמת מניע את הממשל האמריקני? האם כך מתנהגת מדינה ידידה ובת-ברית או שזוהי משענת קנה רצוף? האמת הלא נעימה היא שלממשל האמריקני אין בעיה עם כך שהציבור הישראלי חי במציאות של פחד וטרור, כל עוד המצב הקיים נשמר ומדינת ישראל ממשיכה לפרנס את תאגידי הנשק מאמריקה, המצויים בידם של אותם גורמים בעלי השליטה.

מלחמת יום הכיפורים מציינת את נקודת המפנה עבור ישראל: עד אז היא ניצחה בכל מלחמותיה. מאז ואילך היא מפסידה בכל המלחמות ובכל הזירות. חשוב להבין את הגורמים לכך, כי בתקופת מלחמת יום הכיפורים אירע דבר שההשלכות שלו עמוקות וחמורות יותר מתוצאות המלחמה עצמה: ישראל כרתה ברית עם השטן, ומי שעושה זאת סולל את דרכו לאבדון. באותו זמן החל השעבוד לאמריקנים באמצעות תעשיות הנשק והתאגידים השולטים בממשל, וכתוצאה נלווית גם הושחתה התרבות בישראל עד שהידרדרה לתת-תרבות המוכרת לנו כיום של תוכניות ריאליטי, התמכרות למזון, למחשבים ולסלולר, רדידות, אלימות וניכור – קריסה מוחלטת של הערכים.

כללי המשחק השתנו ונוצרה המציאות שמלווה מאז את הישראלים, שלפיה אסור להם לנצח בשום מלחמה. צריך להיות טיפש כדי להסכים לתנאים כאלה, או לחלופין, להיות חלק מהנהגה מושחתת שאנשיה לא סובלים ישירות מהמצב כל עוד יש להם עם להקריב. תמיד יש מי שמרוויח. עשרות מטובי בניו של עם ישראל נפלו במבצע "צוק איתן" ובמבצעים שקדמו לו, והדבר החמור מכל הוא שהם מתו לחינם. בישראל אין הנהגה אמיתית שמסוגלת לדאוג לתושביה.

אנשים שטוענים ש"אי אפשר בלי ארה"ב" הם קטני אמונה שמנוהלים על-ידי פחדים. כל מי שתלוי בגורם חיצוני שורה עליו אשליה ש"אי אפשר בלי זה" וכך הוא נשאר מנוון ואינו מתקדם. זה בדיוק מה שמרגיש המכור לסמים כלפי הפושע שמספק לו סמים, כאילו אי אפשר בלעדיו. כמו בכל התמכרות, המכור הולך כסומא ואינו מסוגל להכיר במצב שלו, הוא לא מודע לשעבוד ומשוכנע שהמציאות שבה הוא חי היא לגיטימית, ש"ככה זה", למרות שלמתבונן מבחוץ התמונה נראית ברורה יותר. כשמדובר בשאיפה לטוב, אפשר להשיג הכל, אם רק רוצים ומאמינים.

הסכסוך הישראלי-ערבי

שנת 2018

בסכסוך הישראלי-ערבי ישנם מספר תרחישים אפשריים. להלן הם יוצגו לפי סולם איכות בסדר עולה, מנקודת המבט הישראלית:

1. הערבים תוקפים, ישראל מבליגה (לא מעמדת כוח כפי שהיא טוענת, אלא מתוך חולשה). הערבים זוכים להישג אסטרטגי ומורלי.
2. הערבים תוקפים, ישראל מגיבה תגובה אימפוטנטית ויוצאת מושפלת. הערבים זוכים להישג אסטרטגי ומורלי.
3. הערבים תוקפים, ישראל מגיבה בעוצמה ויוצרת אפשרות להכריע את האויב, אבל מפסיקה צעד אחד לפני הסוף, עקב פקודות מלמעלה של שליטי העולם המפיקים רווחים מן המלחמה האינסופית (שהם בעצמם יצרו, כפי שעשו ביתר אזורי העולם). הערבים זוכים להישג אסטרטגי ומורלי. ישראל שוב מושפלת, משפחות חדשות מצטרפות למעגל השכול מבלי שהושג כל הישג מדיני, המורל הלאומי שוקע; המסים עולים לצורך כיסוי עלויות הלחימה, האזרחים משלמים ורק התעשיות ממשיכות להתעשר.
4. ישראל נוטלת את היוזמה, מכה את אויביה בעוצמה ומכריעה את המלחמה. הערבים שמטבעם מכבדים עוצמה וסמכות, מכירים בישראל ומוכנים לשלום איתה.

תרחיש מספר 4 הוא היחיד בנמצא שטוב לישראל. אבל הוא לא אירע מאז מלחמת ששת-הימים וכבר יצא מחוץ לתודעת הציבור בישראל, מאז שאותם גורמים הנזכרים לעיל קנו שליטה מלאה במדינה. הציבור הישראלי כיום מכיר רק את תרחישים 1-3: מלחמה אינסופית, חיילים טובים שמוסרים את נפשם לחינם, השפלה בינלאומית, איכות חיים ירודה בצל איומי טרור ואיומים קיומיים.

למעשה ישנו גם תרחיש מספר 5, שבינתיים אינו בהישג יד אבל קיים בפוטנציאל: עם ישראל מצליח להתקדש ולמלא את ייעודו לאנושות. במקרה כזה לא תהיה מלחמה, כי ישראל לא תותקף עוד מבחוץ. הדתיים טוענים כבר מזמן שהערבים נשלחים על-ידי בורא העולם להכות בישראל כאשר עם ישראל סוטה מן הדרך. יש גם מוסלמים שמודעים לכך. מילוי ייעודו של עם ישראל לא יושג בהכרח בדרך שמציעים הדתיים, אלא בדרך רוחנית המתאימה לתקופה הנוכחית, לאחר שהעם יסור מדרך הטומאה.

בניית הגשר לאחדות ישראל

שנת 2019

בעשורים האחרונים עם ישראל סובל מפירוד, שאת נזקיו ניתן לראות בכל פינה בישראל. הדבר ידוע לכול, אך המאמצים לאיחוי השבר בינתיים לא נושאים כל פרי. התקשורת ניזונה משנאה שהיא מפיצה בעם, היא מזהה כל פוטנציאל לסכסוך בין קבוצות שונות ויוצרת סכסוכים שרק הולכים ומרחיבים את הקרע הגדול; זאת במסגרת השיטה של "הפרד ומשול" שבה השתמשו שליטים מושחתים מאז ומתמיד. לא מדובר דווקא בשליטי ישראל (שהם בובות בלבד) אלא בקבוצה השולטת מאחורי הקלעים בעולם כולו באמצעות התאגידים שבבעלותה. היא מלבה שנאה בין בני העמים והדתות השונים ובין קבוצות שונות בתוך המדינות. היא יוצרת אנדרלמוסיה ופילוג באוכלוסיית העולם כדי להנציח את שליטתה בה, כדי להחלישה ולגרוף רווחים כלכליים ממלחמות. היא אחראית גם לכל הטומאה שמסביב: סימום הציבור באמצעות סמים/תרופות ומזון בלתי ראוי למאכל, הרעלת התרבות באמצעות הפצת תכנים רדודים רוויים באלימות ובמין חייתי ודמוני, קידום הומוסקסואליות ושאר סטיות. והציבור מתוכנת על ידה והולך כסומא. חוקרים רבים סבורים בהסתמך על ראיות רבות, שקבוצה זו מקיימת את פולחני השטן.*

על עם ישראל עדיין מוטל תפקיד רב חשיבות לאנושות, לשמש כמגדלור ולהתנגד לקבוצה השטנית.

הגזירות הקשות שמהן הוא סובל נובעות מסירובו למלא תפקיד זה. האנשים שמייצגים אותו וכן אלה המעצבים את התרבות בישראל מתחנפים לאומות העולם ומאמצים את דרכיהן בשיא העליבות. בישראל שולטת למעשה דיקטטורה שמאלנית-פמיניסטית המשרתת את שליטי העולם. הצבא כיום הוא עסק כלכלי של עשירי הארץ והעולם, והמלחמות המודרניות הן כאמור מזויפות ואינסופיות.

לא ניתן עוד להתעלם מכך. המערכת הנוכחית הגיעה לניוון, השינוי המיוחל לא יוכל לצמוח מתוכה אלא רק מחוצה לה. הוא לא יושג באמצעות התקוממות אלימה אלא באמצעות הגברת המודעות בציבור.

תמונת המציאות כיום בישראל

הציבור החילוני חי בטומאה. טלוויזיה ואינטרנט מלאים תועבה ואלימות, הומוסקסואליות ופריצות, מטריאליזם, מזון תעשייתי ומזיק. השימוש בסמים בקרב צעירים הינו נגע רע בכל העולם כולל בישראל. כמעט דור שלם מכור לאחד או יותר מהגורמים שבקטגוריות אלו: סמים/תרופות, מזון מזיק, סלולר, מחשב וטלוויזיה. התרבות חולה מאוד.

הציבור הדתי חי אמנם בקדושה מסוימת אבל נתון להשפעה מנוונת של הדת שקפאה על שמריה, מסתגר בתוך עצמו במקום להתפתח ולהעניק לציבור החילוני האבוד חלופה טובה לחיי הטומאה. בתהליך הדרגתי ובלתי מורגש שחל במאות האחרונות, הדתיים עברו יותר ויותר לעסוק בקליפה של הדת במקום בתוכן. בורא העולם הורה לבני ישראל להפוך את עצמם למשכן בשבילו, להיות לעם קדוש. אלפי שנים חלפו ועדיין בודדים בלבד קיימו את ההוראה ואפשרו לנשמה האלוהית לנבוט בתוכם. עם ישראל כבר היה צריך להתקדש והתהליך עדיין מתעכב.

בעת כתיבת שורות אלה, נראה שאין לבורא העולם שום נציג משמעותי עלי אדמות המתאים לתפקיד של מנהיג, בינתיים אין בנמצא שום הנהגה טובה שתנגד לשילטון החושך ותושיע את ישראל ואת האנושות. במקום זה יש שלל מגמות וקבוצות (חלקן חיוביות) שמשוכנעות שהדרך שלהן בלבד היא הנכונה, אבל בעצמן הן מתבדלות במקום להביא לאחדות. הדתיים חיים בקדושה יחסית, שאולי שומרת על כל העם מפני גזירות קשות יותר, אבל לא זו הדרך לישועה. רודולף שטיינר באחת מהרצאותיו סיפר על האיסיים, על כך שהם שחיו בקדושה רבה מאוד, שלוציפר (סמאל) היה עומד מחוץ למתחם שלהם ולא יכול להיכנס מפאת קדושתם, ולכן הוא הגביר את הלחץ שלו על כל שאר האנושות שבחוץ. יוצא מכאן שהאיסיים, בעצם התבדלותם נהגו בסוג של אנוכיות. זה דומה במקצת למצב שיש היום עם הדתיים. יש להצר

על כך שהם (במיוחד אלה מהם העוסקים בקבלה) הרחיקו את עצמם מהעם, ובעצם גם מבורא העולם.

אדם אינדיבידואל שזקוק לחופש לא יכול בשום אופן לקיים אורח חיים דתי לפי החוקים הנהוגים בימינו. חשוב להדגיש שבמושג חופש אין הכוונה לבטלה או לפריקת עול (שרק משעבדים את האדם עוד יותר ליצריו ולתאוותיו הנמוכים), אלא לחופש של האדם לנהל את חייו בעצמו לפי סדר יום משלו, עם תחושת **חירות**, תוך כדי שמירה על המרחב הפרטי שלו. רבים בציבור החילוני משוועים לרוחניות והדת לא מסוגלת לספק להם מענה הולם. אין בנמצא שום קהילה דתית שהם יכולים להשתלב בה.

עצמאות ואחריות

כל אדם מגיע לשלב הבגרות בחייו, שבו עליו לעזוב את בית הוריו ולצאת אל העולם. הציבור החילוני, באופן כללי, מתנהג כמו נער שקיבל חופש ועצמאות בשלב מוקדם מדי, לפני שהיה בשל לכך: מיד נכנע לפיתויי העולם ואיבד את דרכו. הציבור הדתי מנגד, משול לאדם מבוגר שמסרב לעזוב את בית הוריו בגלל הפחד מהחופש, לאור הניסיון של הנער האחר שאיבד את דרכו. הוא עושה כמיטב יכולתו למען אביו (בורא העולם) ולא מבין שהוא מסב לו עוגמת נפש בסירובו לפרוש כנפיים ולעזוב את הקן. הלוא ידוע הדבר בקרב הדתיים, שמטרת התגשמות האדם בגוף היא לעמוד בניסיונות ולבחור בטוב, בחירה חופשית כמה שיותר. בורא העולם הסתיר את פניו מהאדם כדי לתת לו בחירה חופשית, כיוון שבמצאות של אלוהות גלויה הרוב יבחרו אוטומטית בטוב וזה מנוגד למטרה. אבל זה פחות או יותר מה שהדתיים עושים: מוותרים על עיקר הבחירה ופועלים "על אוטומט" לפי חוקי התורה.

הדתיים מחכים לזמן כניסת השבת, בדיוק על הדקה. זה מראה עד כמה הם איבדו את המהות האמיתית של השבת. הם פוחדים מכך שכל רפיון קטן יפרוץ את הסכר ויביא לקריסת כל חוקי הדת בתוך זמן קצר. זהו פחדו של מי שלא השיג את המהות של הדברים ולא מקיים את המצוות מתוך הנאה. כשמקיימים מתוך הנאה ומתחברים לרוחניות ולקדושה האמיתית של השבת, כל ההקפדה מיותרת. סביר להניח שרוב משך ההיסטוריה מאז שניתנה התורה, עם ישראל שמר את התורה ואת השבת בצורה שפוייה ומאוזנת. אמנם כיום יש אינספור פיתויים מסיביים והמשימה קשה יותר, אבל ציבור שמחונך כהלכה צריך להיות חסין מפני השפעות הטומאה, וזה מתאפשר כשהוא מחובר למהות האמיתית של הדברים. חיזוק הקשר הישיר עם הבורא הוא האמצעי היעיל ביותר במאבקו של האדם כנגד יצר הרע.

טומאה מודרנית, המותרת על פי היהדות המודרנית

ישנה כיום טומאה שלא אסורה על-ידי ההלכה, מכיוון שלא היתה קיימת בתקופה שבה ניתנה התורה. רוב הדתיים עדיין אוכלים בשר, כולל בשר של בעלי-חיים שעברו התעללות על ידי תעשיית המזון, בתנאי גידול אכזריים ביותר. יש בכך משום עבירה ברורה מעל לכל ספק על איסור צער בעלי-חיים**. זהו בשר טרף. אך מכיוון שמדובר בתעשייה עתירת ממון, המוסדות הדתיים "מקטינים ראש" ונותנים לכך הכשר. זה לבדו מראה עד כמה הסתאבה והתנוונה ההנהגה הדתית בעם ישראל, בפועל היא מחטיאה את כל צאן מרעיתה.

אלכוהול: בתקופת התנ"ך כשהאדם היה פחות מפותח מהיום, היה לגיטימי לעתים לשתות יין (משקה שבוודאי גם הכיל פחות רעלים מזה של היום). כיום מדובר בסם שאדם מודרני אמור להימנע ממנו ביחד עם שאר הסמים.

חוסר צניעות: אצל האדם בדרגה הבהמית, הגבר נתון להשפעה חזקה של יצר המין ולאישה ישנה תכונה מובנית של פתיינות. היהדות ידעה זאת ולכן הושם דגש כה חזק על נושא הצניעות. אולם אפילו אישה הלבושה לפי כל כללי הצניעות, יכולה לפתות גברים באמצעות מחוות גוף שונות (ואולי גם באמצעות כוונותיה המוקרנות ממנה ונקלטות בנפש הגברים, באופן על-חושני) גם באופן בלתי-מודע. מנגד, בחברה מתקדמת יותר שבה האדם כבר התעלה מעל לדרגה הבהמית, אישה יכולה להלך אפילו בבגדים קצרים מבלי לעורר כל תאוות מין בגברים; מכיוון שהיא כבר השילה מעצמה את הפתיינות המובנית, והגברים התעלו מעל ליצר הפרימיטיבי. מדובר בתהליך הדורש בשלות מצד החברה. העובדה שהעם נדרש לדבוק בקנאות במנהג הישן, היא תוצאה של הישארות ברמה הפרימיטיבית. שיא האבסורד הוא בהיתר שניתן לנשים בחברה החרדית המודרנית לשימוש בפאה נוכרית (שנובע מרצון להתגנדר ולפתות גברים, אף שלא תודנה בכך). מתנגדים לכך רק קומץ של רבנים שעוד נותרו בהם חוש הכרת הרע ויראת שמיים אמיתית.

אילו הדתיים כיום היו מחוברים לנשמתם, היו מבינים שמדובר בדברים טמאים ואסורים.

אינדיבידואליות

האדם כיום נמצא במעבר לשלב של אינדיבידואל, זהו שלב הכרחי בהתפתחות שלו (לפני השלב שבו הוא חוזר לאחדות עם האלוהים בתור תודעה בעלת מודעות עצמית). הדתיים מתעקשים לחיות בקהילה ומסרבים לעבור את השלב הזה, שהוא בבחינת "רע הכרחי". דתיים עדיין זקוקים למניין גברים כדי להעניק לתפילתם את הכוח להגיע לעולמות העליונים, בזמן שאדם שהגיע

לאינדיבידואליות שלמה בצורה נאותה (מבלי ליפול לאגואיזם) מפתח בעצמו את העוצמה, שבעבר היתה מושגת רק על-ידי קבוצה.

התעסקות בקליפה במקום בפרי

הדתיים חיים באמונה שהתורה היא נצחית ואין לסור ממנה ולא להשמיט ממנה פסיק, מקיימים אותה באופן המחמיר ביותר, שבינתיים כבר הפך לכפייתי. בכל דבר יש חיות וחיוניות, ואחר כך מגיע זמן שהוא הופך לקליפה אם לא השכיל לשמור על החיות ועל האיזון. התורה היא אמת, אבל הדתיים כיום עוסקים בקליפה שלה הרבה יותר מאשר בפרי.

גם בחברה האנתרופוסופית שהקים רודולף שטיינר (שחי לפני כמאה שנה) כיום עוסקים בקליפה של האנתרופוסופיה יותר מאשר בפרי; המרכז האנתרופוסופי שבדורנאך (שוויץ) הוא עסק שמפרנס את עובדיו, יותר מאשר מרכז להפצת ידע כפי שנועד להיות. כך קורה בכל דת או סוג של לימוד. לאדם אין מנוס מלפתח בקרבו את הקול הפנימי, האלוהי, שינחה אותו. בקבלה מלמדים על האני האלוהי, הנשמה, אבל נראה שהדתיים מסרבים לתת לנשמה לנבוט בתוכם ולהנהיג אותם; רובם מעדיפים להישאר ברמה של נפש, מונהגים על-ידי חוקים ישנים והוראות של רבנים פוסקים, כי זו דרך קלה יותר שפוטרת מאחריות ומנטל הבחירה החופשית המוטל על כל אדם השואף לחיים מוסריים.

היהדות מייחסת חשיבות רבה למשפחה, ובצדק. אולם במציאות הנוכחית, רבים מהחוזרים בתשובה מתרחקים ממשפחותיהם עקב חוקי הדת (בעיקר איסור הנסיעה בשבת/חג). תוצאה עגומה זו היתה נמנעת אילו היתה מונהגת בצורה נכונה.

השינוי המתחייב

הדת חייבת לעבור שינוי שמתאים לזמן הנוכחי, זמן של רוחניות גדולה שבאה לעולם ובו האלוהות מתחילה להתגלות אט-אט מחדש, למי שמבקש אותה. היהדות, באמצעות תורת הקבלה, צריכה להפוך למקור ידע שמעודד את המאמין לשאול ולחקור, בשונה מהציות העיוור שהיה נחוץ בעבר כשהאדם עדיין לא היה מפותח מספיק. כיום ניתנים בכמה מקומות בישראל שיעורים נפלאים בתורת הקבלה (למשל בישוב אור-הגנוז שלמרגלות הר מירון), שיכולים לעזור לכל אדם ללמוד את מהות ומטרת החיים ולהימנע מטומאה; אבל הם עדיין לא נותנים מענה לאדם האינדיבידואל שמחפש את הדרך להתחבר אל בורא העולם, מתוך מימוש של ייעודו האישי והייחודי. ההתפתחות על פי תורת הקבלה, שמדרגותיה מיוצגות על ידי דומם, צומח,

חי, מדבר, ובשלבים הבאים אדם קדוש המסוגל להתגבר על מגבלות הזמן והמרחב (נבואה, "קפיצת הדרך" וכיוצא באלה) – זוהי התפתחות של שחרור ויציאה אל החופש. הדת הפכה במשך הזמן, בלי משים, מגורם שמעודד התפתחות לגורם שמעכב אותה (לפחות לגבי האנשים המתקדמים יותר מבחינה רוחנית, אם לא לגבי כלל העם).

דרכים שונות

היהדות הרפורמית אינה מספקת מענה לצורך השעה, היא נכנעת ליצר הרע ורק מתרחקת מהמטרה אף יותר מהיהדות האורתודוקסית. גם ביהדות המשיחית (יהודים שמקבלים את ישו והברית החדשה – ציבור שהולך וגדל בישראל) ישנה התרחקות מהמטרה, עבודה זרה; לא בגלל ישו עצמו אלא בגלל דרך האמונה שלה בו; אף על פי שקבוצה זו מאופיינת באהבת ישראל, האימפולס המנחה אותה זהה במהותו לאימפולס המקולקל והלוציפרי שעליו נבנתה הנצרות עם הברית החדשה.

ובקשר לישו עצמו, האיש שמושם על-ידי היהדות: אף על פי שלכותב אין וודאות בנושא, מאמר זה יוצא מהנחה שישו היה קדוש ואולי אף ברמה גבוהה ביותר. רוב הציבור מכיר את דמותו רק מ"הברית-החדשה" המסולפת והנגועה בשנאת ישראל, מהגמרא, או מתוך הספר "תולדות ישו" שנכתב במטרה להכפיש את שמו של ישו באמצעות שקרים; זהו ספר שכולו הוצאת דיבה וממנו לומדים הרבנים לדורותיהם להוקיע את ישו ולהכתירו כמשיח שקר. כל מי שלומד מספר זה חוטא בלשון הרע, לא כל שכן מי שמלמד ממנו. יש לבחון מחדש וללא דעה קדומה את דמותו האמיתית של ישו ואת חשיבותו לעם ישראל. אין להוציא מכלל אפשרות שכל הגזירות שפגעו בעם ישראל מאז תקופתו של ישו, נבעו מסירובו של העם לקבל את ישו ואת המסר שלו. במיוחד הכוונה היא להוראתו לדבוק במהות שבדברים במקום בקליפה. יש לזכור זאת שאפילו לפי הברית-החדשה, ישו התכוון בראש ובראשונה לפעול בקרב עמו שלו שאותו אהב ללא ספק, ולא בקרב אומות העולם. דבריו של ישו נדחו בתקופתו על-ידי ההנהגה הדתית היהודית, והתקבלו דווקא על-ידי אלו מקרב אומות העולם שלא היו ראויים לקבלם: האספסוף הנוצרי שביצע בשם ישו פשעים איומים כנגד עמו שלו, מאז ועד לימינו.

מי שקרוב לבורא העולם תמיד מעורר על עצמו את שנאתם של אלו הפחות קרובים, כי הוא מציב להם ראי לפגמים שלהם וזה מאיים עליהם. שנאת ישו על-ידי הנהגת היהדות מאוד מזכירה את שנאת ישראל על-ידי אומות העולם.

גאולה

ישנה סברה בקרב הדתיים, שהגאולה תבוא כשעם ישראל כולו יחזור בתשובה. קל לציבור הדתי להשתכנע בכך לנוכח הטומאה המשתוללת בציבור החילוני בישראל; אבל יותר מכך זה קורץ לציבור הדתי, כי משמעות הדבר היא שהוא פטור מן הצורך לערוך בדיק בית ולשנות את דרכו בצורה משמעותית. כביכול החילוניים המהווים כיום את רוב העם, בזוהמת סדום שלהם הם האשמים במצב וזו חזות הכל, ואת כל המאמצים יש להשקיע בהחזרתם בתשובה. אולם נטישת העם את הדת וכניעתו לפיתויי הטומאה מלכתחילה לא היו מתרחשות אילו מנהיגי הרוחניים של העם היו משכילים לדבוק היטב בדרך האלוהים***. אילו דבקו באלוהים ושימשו כנציגיו עלי אדמות, חזקה עליהם שהיו מקרינים מתוכם את אור הקדושה על כל הסובבים אותם והעם לא היה נוטש. בינתיים הקדושה הלכה ונתמעטה, מספרם של הרבנים הקדושים שעוד נותרו הלך ונדלדל והם הפכו למנהיגי הציבור הדתי בלבד במקום למנהיגי העם כולו. כדי להימנע מהתמורות המתבקשות התבצרו בעלי ההשפעה בעמדתם, ציטטו מהתורה ופירשו לפי רצונם והפכו את היהדות לצורתה המוכרת כיום, שהיא קליפת היהדות. חילוניים רבים בעלי תודעה מפותחת, אילו נכנסו למסגרת זו היו אומללים. במושגי זמן של היסטוריה, השינוי צריך להיעשות במהרה כי לא נותר עוד זמן רב. לפי הסימנים: הטרור, המצוקה החברתית, שינויי האקלים ואסונות הטבע המתגברים והולכים, העולם עומד על סף אסון, אולי הגדול ביותר מאז המבול של נוח – שקיעת אטלנטיס.

* בנושא זה מומלץ לקרוא את סדרת הספרים המרתקת "כל בעלי הפרוטוקולים של זקני ציון" מאת הדסה ארבל, החושפת את התוכנית המפורטת של הקבוצה השטנית. קבוצה זו חותרת תחת האנושות, תוך כדי טפילת האשמה על העם היהודי המשמש לה כשעיר לעזאזל, באמצעות המסמך המזויף והידוע לשמצה "הפרוטוקולים של זקני ציון". המחברת מוכיחה כי מדובר למעשה במסמך אמיתי ושטני, שכותרתו בלבד היא מזויפת.

** על נושא צער בעלי-חיים ביהדות כתב אסא קיסר בפירוט בספרו *לפני עינור*, תוך הסתמכות על דבריהם של גדולי הפוסקים. הספר מוכיח מעל לכל ספק שהבשר התעשייתי הוא טרף. *** "דרך האלוהים" – מושג זה בוודאי נתון לפרשנות, במאמר זה הועלו רק מספר השערות בנושא: דחיית המסר של ישו, קפיאת הדת על שמריה וכו'.

חלק שני

סיפורים

עולם מצועף בערפל

פרק ראשון

נאורות

נער קט, יתום מאב

אילנה לבית יוספיאן הועסקה במרכז הקהילתי בשכונת מלחה בירושלים, שני רחובות מביתה. היא התאלמנה לאחר שנים ספורות של נישואים: בעלה ששירת כקצין, קיפח את חייו בתאונת אימונים בדרום הארץ. מאז היא גידלה לבדה את בנם היחידי, דור. בגיל שלוש היה הנער כאשר התייתם מאביו, ולא זכר ממנו דבר. הוא אהב את ירושלים: העיר העתיקה, השכונות הותיקות ובמיוחד הוואדי והמעין שמעבר לשכונת מגוריו שבדרום העיר. העונה האהובה עליו בשנה היתה זו של חגי תשרי. החל מסוף הקיץ, כאשר עצי התאנה שבוואדי היו עמוסים בפרי בשל, כבר היה ממתין לחגים.

בבית הספר הוא לא הצטיין. הוא אובחן כסובל מדיסלקציה, הלימודים שיעממו אותו והוא רק המתין שיסתיימו. אמו לא הוטרדה מכך ומעולם לא הציקה לו בעניין זה. בקרב בני משפחתו הוא נחשב לנער חריף בשכלו, יסודי ומעמיק, כבר מגיל צעיר אהב לעסוק בהגות. ביום הולדתו התשיעי הוא קיבל במתנה גיטרה קלאסית, הוא קיווה ללמוד לנגן בה אך טרם התפנה למשימה וכך לפי שעה היא נותרה תלויה כקישוט על הקיר בחדרו.

שני חברים היו לו: ערן בן כיתתו, ואלעד מהשכונה שלמד בשכבה שמתחתיו. ערן היה חובב מדע והצטיין בלימודים, ואילו אלעד העדיף לטייל ולשוטט מחוץ לכתלים, אהב בעלי-חיים ועצים. בשנים הראשונות של בית-הספר הרבו השלושה לשהות ולבלות יחדיו, בגיל עשר כבר ניהלו דיונים פילוסופיים מעמיקים. אבל במרוצת הזמן פנה כל אחד מהם לדרכו ולענייניו, המפגשים הלכו והתמעטו; ערן ואלעד לא מצאו עוד שפה משותפת ודור היה מתרועע עם כל אחד מהם בנפרד.

לא כך היה המצב בחיק המשפחה, המלוכדת על-ידי קשר הדם וההיסטוריה המשותפת. משפחת יוספיאן שעלתה ארצה מארמניה לקראת סוף המאה-התשע-עשרה, התיישבה רובה ככולה בירושלים והכתה בה שורשים. זו היתה משפחה ירושלמית טיפוסית, שומרת מסורת. האלוהים תמיד נכח ברקע, מרוחק משהו ובלתי מעורב בחיים הארציים של בני

המשפחה. דור אהב את משפחתה של אמו ואת המפגשים, במיוחד בחגים, בדירת הפנטהאוז של סבא אפרים וסבתא עליזה במושב הגרמנית, שהגפן משתרגת בה מן הגג למטה על פני האבנים המסותתות שבמרפסת. הם היו מקריאים בסבב מתוך הכתבים במתכונת מקוצרת ולאחר מכן עורכים סעודה עשירה, ממיטב המנות של המטבח הארמני. אחר כך היו מתרווחים בכיסאות ושוקעים בשיחות עד שהמנום הלך וכבש את ישותם, כשברקע קולות הבריטון והבס של הדודים הנכבדים הנושאים את קולם בשירי החג.

אחיה של אילנה, הדודים הקרובים יותר, היו ארבעה: אברם, דני, שאול וראובן. אילנה היתה האחות שבתווד, היו לה אפוא שני אחים בכירים ושניים צעירים. הם היו מעין דמויות נצחיות שליוו את חייו של דור מראשית זיכרונותיו ובמשך שנים רבות. במידה מסוימת הם אף סימלו עבורו את דמות האב.

הדוד אברם גר במבשרת-ציון עם אשתו שושנה ושני ילדיהם, אפרת ורוני. שושנה סבלה מעודף משקל והיתה מעשנת כקטר. סבתא עליזה הגם שאהבה את כלתה, טענה במספר הזדמנויות ששושנה מלווה על-ידי שני שדים: "אחד של אוכל והשני של סיגריות". באחד החגים, בהנמכת קול היא אמרה לנכדים: "ראיתי אותם, את השדים של שושנה! הם מפחידים מאוד!" הם לא ידעו כיצד להגיב על כך. בתחילה סברו שכל מטרתה היא להניא אותם מעישון, אך באותו מקרה היא נשמעה נסערת. הם כיבדו ואהבו אותה חרף מוזרותה. ואילו דוד אברם העיר פעם: "מְטַעֲמִים משובחים, יש בכוחם לקנות את לבו של כל בן זועף או נכד פוחז," שכן סבתא עליזה היתה ידועה בתבשיליה המעולים.

הדוד דני התגורר בשכונת רחביה עם אשתו ציונה ושלוש ילדיהם: עופר, דינה ורועי. כולם היו חביבים על דור, אך במיוחד הלהיב אותו הקשר המשולש שנוצר עם דינה ועם רוני. יחד עם יתר בני הדור הצעיר וזאטוטי המשפחה, היו שלושתם מסבים לשולחן שהוקצה לצעירים. מאבק סמוי ניטש בין דור לרוני על תשומת לבה של דינה, כך לפחות התייחס לכך דור. רוני השכלתן והשנון היה לוכד לעתים את מלוא תשומת לבה, פה ושם גורם לה לפרצי צחוק קולניים. ברגעים אלו היה דור מתכנס בתוך עצמו בדממה.

הדוד שאול גר במושב היוונית במרחק הליכה מבית סבא, הוא היחיד במשפחה שהיה דתי. בשנים הראשונות עדיין היה חוגג את החגים עם המשפחה, לאחר מכן הלך והתרחק; הוא נעשה אדוק, עבר עם משפחתו לבני-ברק והמפגשים עמו נעשו נדירים.

ראובן, צעיר הדודים, נהג לחלק את זמנו בין הדור של אחיו לבין הבוגרים שבדור הצעיר. הוא היה הטיפוס הרוחני של המשפחה והיה חביב במיוחד על דור. גליה, אשתו של ראובן, היתה מסוגרת במקצת, היא מיעטה לדבר אך

כאשר חייכה נראה היה בעיניי דור כאילו השמש מאירה מתוך פניה. לראובן ולגליה לא היו ילדים, אם מתוך בחירה או שלא, איש לא ידע ולא שאל. הם התגוררו בבית אבן במושב עמינדב שבפאתי ירושלים.

בשנים הראשונות של בית-הספר היסודי עוד נהנה דור מקריאת ספרים. במיוחד אהב לחזור אל סיפורי האגדות שאמו היתה מקריאה לו בשחר ילדותו, האגדות שפרטו על נימי נפשו: הדייג ואשתו, הנסיכה והצפרדע, אצבעוני ומלכת הקרח. הוא היה קורא סיפורי פנטזיה ומפליג על כנפי הדמיון. אחר כך נכנסה לביתם הטלוויזיה, שהסיטה את תשומת לבו מן הספרים. סדרות מלהיבות וסרטים מצוירים בשלל צבעים, כל אלה שבו את לבו: סרטי וולט-דיסני, "הפנתר הוורוד", "חלוצי-החלל" ו"מלחמת-הכוכבים". דור היה ממתין בקוצר רוח לשידורים, צופה בהם מהופנט והוגה בהם לאחר מכן. הטלוויזיה גם היתה זו שלמדה אותו שהעולם מורכב יותר ממה שחשב בתור ילד.

עם החברים בבית-הספר, בבילוי עם בני-דודיו, במפגשים המשפחתיים ובחגים, מול הטלוויזיה, שנה אחר שנה, כך עברה על דור תקופת הילדות.

להתראות אלוהים

ואז הגיע אותו ערב ראש-השנה שהביא לתפנית בחייו של דור, שהתקרב אז לגיל בר-מצווה. דינה ישבה כדרכה בכיסא שלידו, ובתום הסעודה פנתה לשחק עם האחיינית החביבה עליה. דור הטה אוזן לשיחה ערה שהתפתחה בין רוני לדוד ראובן, בנוגע למדע ולאמונה. לא היתה זו הפעם הראשונה ולא השניה שהם ניהלו שיחה בנושא, אלא שרוני נראה הפעם נלהב מתמיד ושש לקרב, מצויד בידע חדש ובארסנל עשיר של טיעונים.

"...אם אתה מתעקש על הוכחות," אמר ראובן, "קרא על עדויות ומחקרים על טלפתיה, חוויות סף-מוות וכיוצא באלה."
"אם כך, איך זה שהדבר טרם הוכח בכלים מדעיים ולו פעם אחת?" היקשה רוני.

"אני לא בטוח שזה נכון," השיב ראובן. "על כל פנים, כאן לא מדובר בהוכחות מהסוג שנדרש למשל במדידת מסה של גוף או הרכבו הכימי, המושגים הם שונים בתחום הרוחני. וכיצד תסביר את כל התופעות הקשורות בנפש? מצבי-רוח בלתי מוסברים, פיצול אישיות, פחדים קמאיים?"
"תסמונת דו-קוטבית, סכיזופרניה, פאניקה," ענה רוני, "כל התופעות הללו כבר נחקרו, הבלי המיסטיקה הוסרו מעליהן, אחת ולתמיד יש לקוות

לאחר אלפי שנות בערות. המדע כיום יודע להסביר לך בדיוק איזה חומר המופרש במוח גורם לשמחה וכיצד נגרם דיכאון, וכך הוא יודע גם לפצות אותך על מה שלא קיבלת מהטבע, האין זה נפלא?"

"ומה בדבר זיכרונות מחיים קודמים?"

"הדבר אינו בר-הוכחה בכלים מדעיים ולכן אינו רלוונטי", השיב רוני, "שים לב גם לכך שרוב העדויות בנושא הגיעו מתרבויות פרימיטיביות, או מאנשים תימהוניים הנואשים לתשומת לב. אתה לא נתקל בזה אצל אנשים משכילים וחושבים."

וכן הלאה. כל טיעון שהשמיע ראובן נסתר במהרה על-ידי רוני. האחרון היה שולף בזריזות את תשובותיו, שהתבססו על עובדות מוצקות שהצטברו בעבודתם של מדענים, במסגרת מחקרים הנסמכים על תצפיות ונעזרים בכלי מדידה מדויקים.

ראובן השהה את מבטו על בן-שיחו בחוסר אונים. הוא מלמל משהו ולבסוף אמר: "לא את הכל הם מגלים לך, המדענים. ישנו מידע שאינו זוכה לתשומת הלב הראויה כי אינו עולה בקנה אחד עם העניין שיש לממסד המדעי, ויש גם מידע מצונזר."

צנזורה של הממסד המדעי, זה כבר נשמע עלוב באוזניו של דור. ההערכה הרבה שרכש לדודו פחתה מאותו ערב.

אותו חג היה אפוא ראשיתה של מהפיכה שהתחוללה בהשקפת עולמו של דור ובהלך הרוח שלו. *אין אלוהים, אין חיים לאחר המוות. גם אם לא נעים הדבר יש להכיר במציאות: האמונה המסורתית, המשפחתית והלאומית, מקורה באמונות תפלות של בני אדם מסוג שאינו מפותח במיוחד, שזוהי דרכם להתמודד עם נושא הסופיות; וכעת כאשר נשמט הבסיס הלוגי שעליו היא בנויה, קורסת האמונה כמגדל קלפים. מה שהאדם משיג במהלך חייו, ניסיונו למצות אותם בצורה המרבית, זה מה שיש לו ולא יותר מכך. חלילה לו מלבובז זמן ומחשבה על דמיונות, שכל תפקידם להסיח את דעתו מן הסוף הבלתי-נמנע. מוטב לפקוח את העיניים מאשר להישאר בגן-עדן של שוטים. עדיפות הן הצלפותיו המעוררות של רוני על פני חיובו השאגן והתמים של ראובן.*

הוא נזכר בשיחות הפילוסופיות שקיים עם ערן בנושא כבר מלפני מספר שנים. מאז ומתמיד שלל ערן את קיום האלוהים, אך טיעונו נשענו על העדר הוכחות לקיום האל ולא שכנעו את דור, ואילו כעת הושמעו טיעונים שיש בהם כדי לתת מענה לשאלות החשובות.

מהיכן באה לי האמונה מלכתחילה? שאל עצמו דור.

מהסביבה. אמי מאמינה באלוהים ובתורה, אז גם אני האמנתי. באירופה יש אנשים שמאמינים בישו ולכן ילדיהם מאמינים בישו; אותו דבר לגבי מוסלמים, הינדים ועובדי-אלילים – כל אחד עם האמונה שהוחדרה בו מינקות, והמשותף לכל המאמינים הוא הביטחון שלא ניתן לערער כי אמונתם ורק היא היחידה שראוי להאמין בה.

תערובת של רגשות געשה בנפשו של דור כתוצאה מהשקפת העולם החדשה. מצד אחד היה דכדוך בלתי נמנע. מצד שני היה הסיפוק שברכישת הידע, סיפוק מהשגתה של התקדמות. התפכחות מהבלים של חשיבה פרימיטיבית האופפת את ההמונים והתמסרות לשיטה מהימנה של מחקר ולימוד על אודות העולם, שיטה החפה מהשפעתם המשחדת של המאווים האישיים. הוא הרוויח את כרטיס הכניסה שלו למועדון יוקרתי, של אלו המסוגלים להבין ולהחזיק בידע שנמצא מעבר להישג ידו של ההמון הנבער. זה היה הפיצוי שניתן לו על אובדן האלוהים. העולם הנאור פתח בפניו את שערי, ומתוך השערים אור בהיר קורן אל מרחביה האפלים של הבערות, של אנשי הדת והמסורת, של חשכת הפראים המאכלסים את העולם הישן בארצות נחשלות ובפינות נידחות של העולם.

התעורר בו רעב ללימוד מדעי החיים, הוא קרא ספרים בשקיקה ולמד על בוריה את תורת האבולוציה של דארווין; הוא לא חדל מלהתפעל מהדרך שבה פיזרה תורה זו את הערפל מעל לשאלת מוצא החיים, וחש הערצה כלפי אנשי המדע ששמו התנוסס בכותרים, ממשיכי דרכו של דארווין, הזואולוג הבריטי ריצ'ארד דוקינס, הישראלי אמוץ זהבי ואחרים. רב מאוד היה הסיפוק שחש כאשר קרא בעיון את ספרו של דוקינס, *הגן-האנוכי*, וקיבל בו אישוש למחשבה שעלתה בראשו: האדם למעשה אינו אלא מכונת הישרדות המשמשת בידי הגנים שלו, שעושים בה מניפולציות שונות ומשונות כדי להמשיך ולעבור לדורות הבאים; כל מחשבותיו ורגשותיו של האדם הם לא יותר מאשר תוצרי לוואי של פעילות הגנים! הרי דווקא זוהי מחשבה שעשויה להביא את האדם לענווה של ממש, לשפלות רוח כמו זו שאנשי הדת שואפים להשיג בניסיונותיהם המאולצים.

הוא הביט כעת בצורה שונה בסובבים אותו, שרבים מהם עדיין שקועים בבערות שממנה יצא זה לא כבר. אנשי העולם הישן המשתמשים במושג האלוהים כמטבע עובר לסוחר, או אחרים שמתחמקים מהכרעה בנושאי הפילוסופיה הקיומית, בינם לעצמם. אנשים דתיים מכל הסוגים עוררו בו לעג: מתורצצים ומתייגעים, רדופי שדים ורוחות, הכל למען עולם עתידי דמיוני וכוזב. הוא מצא קושי מסוים בהפגנת סבלנות כלפי כל אותם טיפוסים. אבל עדיין השתדל שלא להחמיר איתם יתר על המידה, במיוחד כשמדובר היה בבני משפחתו.

מסך האשליה הוסר והוא ראה את העולם כמות שהוא: זירת ההתרחשויות המקריות, מקום ללא השגחה, מסוכן, מטיל אימה. כל בריה בו נאבקת על מקומה והמתאים ביותר שורד, החזק. אותם חוקים תקפים לכנימות ולנמלים, לאריות ולזאבים, לפראים בני שבטים נידחים ולבסוף גם לאדם המודרני – חרף התרבות שהוא מתהדר בה המשמשת אותו כמסווה להתנהגותו החייתית והקמאית. האם זהו עולם של אי-צדק? לא, זהו העולם הצודק ביותר שבנמצא. אי-הצדק הוא ניסיונו של האדם החלש, לגזול מן החזק את המגיע לו בזכות, באמתלה של שאיפה לחיי תרבות ולחברה צודקת.

כעת כאשר הוא מצויד בידע על אודות העולם, יצא אל החיים הבוגרים.

בדידות

בבית-הספר הפך דור לנער מופנם, הסתגר עם עצמו וכמעט שלא התרועע עם חברים. את מצוקותיו שמר לעצמו. הלימודים היו משעממים, נמשכו ונמשכו והקץ לא נראה באופק. הישגיו במבחנים הספיקו לו אך בקושי כדי לא להיפלט מבית-הספר. הוא ניסה ללמוד, אך ברוב הזמן הוסחה דעתו ונדדה לאזורים שעניינו אותו הרבה יותר מהלימודים. בבית העביר את זמנו בין ניסיונותיו ללמוד לבין הגות, בין צפייה בטלוויזיה להאזנה למוזיקה. יום אחד בחורף היתה הפסקת חשמל של כמה שעות. הוא ישב בחדרו חסר-מעש וחיפש אחר תעסוקה. מבטו נח על הגיטרה. הוא שלף מן המגרה דף אקורדים שצילם לאחרונה מתוך חוברת ללימוד עצמי, נטל את הגיטרה והחל בלימוד של שני אקורדים: G ו Am. הוא למד את מיקום האצבעות בשניהם ואז במשך חצי שעה תירגל מעבר ביניהם, בתחילה לאט ואחר כך מהר יותר. בימים הבאים הוא חזר על התרגול עד שרכש שליטה מסוימת, כך עלה בידו לנגן את הליווי של מספר שירים פשוטים ושל קטעי שירים נוספים.

ההצלחה העניקה לו דחיפה. בשבועיים הבאים למד את האקורדים Dm, C, F וכך נפתחה בפניו האפשרות לליווי של מאות שירים. המאמץ השתלם, רב היה הסיפוק ששאב מהגיטרה. אבל לאחר מכן כאשר ניסה לשכלל את הטכניקה ולשלב בנגינתו קטעי סולו, הוא נתקל בקושי גדול. הוא צפה בטלוויזיה במקצוענים המלהטטים בגיטרה בקלילות ובחן כאלילים, אז התייאש וזנח את הנגינה לאנחות.

אימת החידלון

השינוי שעבר בתפיסת העולם שמט את הקרקע היציבה מתחת לרגליו. אימה חדשה נראתה באופק: עובדת סופיות החיים. כמה זמן יחיה? שישים שנה, מאה או שנתיים – זה לא משנה, כי את הסוף אין לשנות והוא תמיד נמצא שם. בתחילה הצליח להסיח את דעתו מן האימה במשחקים ובצפייה בטלוויזיה, אבל היא הלכה וקרבה אליו משבוע לשבוע, מיום ליום. לבסוף כבר לא ניתן לו לחמוק ממנה, היא ניצבה לפניו: מה יהיה בסוף החיים? התודעה תיעלם ודבר לא יישאר ממנה. המחשבה המטרידה לא הניחה לו, התפתחה אצלו לחרדה של ממש.

סוף וזהו! איך ניתן לשאת זאת?

ערן, רוני ועוד רבים בעולם יודעים את העובדות, אך לא נראה שהדבר מטריד אותם כלל ועיקר. כיצד זה ייתכן? הוא חשב והגיע למסקנה: הם עסוקים בכאן ובעכשיו ואינם טרודים במה שמעבר. אולי זוהי הדרך? הוא ניסה לאמץ אותה אך עד מהרה שבה האימה והשתלטה על תודעתו. אולי זה אפשרי עבורם, לא עבורי.

הוא התמודד לבדו. הסובבים אותו הבחינו במצב רוחו העכור אך לא היה להם כל רמז לגבי מה שהתחולל בנפשו פנימה. שעות הערב והלילה היו הקשות מכל. כשכבר הצליח להירדם לא היתה כל בעיה, סיוטים לא טרפו את שנתו, אך בהקיצו עם בוקר הסיוט הגדול של חייו המשיך: בשעות הבוקר הקלה מסוימת, אחר כך אימה שהולכת ומתגברת עד הלילה. כך כל יום. הוא חיפש אחר משהו להיאחז בו, השליך את יהבו על המדע שימצא דרך להעניק לאדם חיי נצח: מבחינה ביולוגית הדבר אינו בלתי-אפשרי, האבולוציה בעצמה כבר התגברה על מכשולים קשים ומורכבים בהרבה. לעתים נשא עיניו בתקווה אל כותרות בעיתונים שבישרו על פריצת דרך בתחום, הוא היה אווז אז בשולי העיתון בשתי ידיו אך כאשר התעמק וקרא, נוכח שמדובר ברוב מהומה על לא מאומה. וגם אם יצליח פעם המדע, מה יהיה כאשר יגיע כדור-הארץ לקצו? והשמש, שהיא מקור החיים על האדמה?

מסע בחלל והתיישבות בפלנטות אחרות? היקום כולו נידון לכליה. הוא חש כתועה במבוך שאין ממנו מוצא. ייאוש מוחלט ותקווה אין.

כך עברה עליו שנה שלמה, בחרדה. אחר כך בהדרגה באה הקלה, כאשר הגיע להשלמה מסוימת עם רעיון הסופיות. החרדה הלכה ודעכה ואת מקומה תפס דיכאון בעוצמות שונות, שהפך לשגרת חייו. מדי פעם היה זוכה לקורת רוח ברגעים של צחוק ושמחה, בעיקר בחגים עם המשפחה שעדיין אהב, אך השגרה הוסיפה לייסרו.

הוא המשיך בחיפושיו אחר נקודת משען. לאחר שהפנים את הידיעה שהיקום אינו מכיל אלא חומר בצורות ובמצבי צבירה שונים, החיפוש שלו פנה לאפיקים חומריים. מתמיד הוא אהב לאחוז בידיו בחפצים, להתפעל מתחכומם של מכשירים או מיופיים של אוצרות – כל דבר שניתן לאחוז, להתענג על מראהו או לשחק בו; כעת הוא חיפש אחר החפץ שיהיה האהוב עליו מכל, החפץ שיוסיף להתקיים גם כאשר הוא עצמו כבר יתפורר בחזרה לעפר. זה סיפק לו מעין מפלט, לא רק מאימת החידלון אלא גם ממצוקת הקיום. אבל גם כאן הוא נתקל במכשולים: ראשית הוא נוכח באיזו מהירות מאבד כל חפץ מערכו, גם אם בתחילה נראה היה בעיניו ככליל היופי או הגאונות והוא היה נוטל אותו עמו לכל מקום (הוא התאהב בגיטרה שלו, אחר כך בטרנזיסטור מעוצב, בטבעת זהב). שנית הוא למד כי בהתאם לחוק האנטרופיה, כל גוף חומרי נידון לכליה במוקדם או במאוחר, בשחיקה טבעית, בהתרכבות עם יסודות שהמגע עמם בלתי נמנע, כמו חמצן. על המכשול הראשון אולי יצליח להתגבר פעם, אבל המכשול השני, כליית החומר, גרם לו לתסכול רב. הוא ניסה להתחכם ולעקוף אותו, חיפש בספרי הכימיה אחר הרכב כימי נצחי שאינו מתכלה או שניתן לחדשו בדרך כלשהי. אולם חיפושיו העלו חרס: הכל נידון לשינוי ולכליה.

עדיין לא אמר נואש, הוא הוגיע את מוחו וחיפש אחר רעיונות חדשים. עיסוק זה הלך ונעשה אצלו כפייתי. הוא הוסיף להסתגר עם עצמו, הזניח את חיי החברה.

זמל

בסביבות גיל ארבע-עשרה החל החיפוש הממושך והאכזרי של דור אחר קשר עם בנות. כיוון שהיה טיפוס שקט ומופנם, עד מהרה חש בפער שנוצר בינו לבין חבריו לכיתה, שחלקם כבר זכו להתנסויות כלשהן בתחום. מבחינה חיזונית הוא דווקא נראה לא רע: מבנה גוף רזה, עור בגוון הזית האופייני לבני מוצא מעורב, גובה ממוצע, שיער שחור שופע ועיניים כהות, עמוקות ונבונות. כדרכו בכל, דרך הניתוח הלוגי, הוא ניסה לחקור וללמוד את טבען

של הבנות. הוא הבחין בתכונה שלהן להעדיף אוטומטית את הבן שנתפס בעיני הקבירה כמוצלח. הוא ציין לעצמו: *ברוב המקרים מדובר ב"מוצלח" לפי אמות-מידה פרימיטיביות, באופן שעומד בסתירה לאידיאל הגברי שעליו הן נוהגות לדבר, על אודות גבר רגיש ומתחשב.* עוד הוא הבחין כי הן מצוידות בחוש חד המאפשר להן להבחין בכל צל של זיוף אצל הבנים, הן מרגישות מיד כאשר גבר מנסה להיות מה שאינו. הן נוטות להימצא בקבוצות ונרתעות מאוד מהתבודדות, ומבנים מתבודדים. לעתים הן נראו בעינינו כלהקת אווזות מגעגעות, אך הדבר כלל לא גרע מעניינו בהן.

החודשים נקפו והצטרפו לשנים, ותקווה אין. היטב כבר היתה מוכרת לו ההרגשה: תחושת האפסות, הדחיה והקנאה; דימוי הבנות בתור בריות כלילות-שלמות, אפופות מסתורין ובלתי ניתנות להשגה; תענוג השמור רק לאחרים, למוצלחים. הוא אפילו המציא שם להרגשה הזאת: זְמַל, שפירושו "זכר מחוץ לתחום". השם הזה צץ ועלה משום מקום והתקבע בראשו. ה"זמל" היה תערובת של רגשות ומחשבות שביחד התחברו לתחושה משתקת של נחיתות; חוויה השמורה לפרט המפסיד בתחרות, במבנה החברתי המבוסס על חוקי ממלכת החיות; חוויה שתפקידה באבולוציה הוא להניע את הפרט לשפר את מעמדו בחברה ולטפס בסולם. ה"זמל" ארך בין מספר דקות לימים ארוכים, פקד אותו תדירות והביא אותו לדיכאון וליאוש. הדבר הציק במיוחד בתקופות של אהבה נכזבת, כאשר היה מתקשה לסלק ממחשבתו את דמות מושא אהבתו בחברת בן-זוגה, בחור בר-מזל ומוצלח (לעתים פרי דמיונו בלבד), כשהם מבליים יחדיו בחדרי חדרים.

חורף ארוך

שוב מצא את עצמו רובץ שעות מול הטלוויזיה, משלטט בין ערוצי הכבלים: זוגות מבליים במסעדה, בני נוער במסיבה, צעירים יושבים סביב מדורה במחנה לילה ואפילו המראה הניטרלי והבלתי-מאיים של מגישת חדשות חמורת סבר – הכל איכשהו הוביל ל"זמל", באדיבותו של הדמיון שהתגייס למשימת העינויים. הוא החליף לערוץ הטבע, שם נראה עדר אנטילופות שבמרקזו נאבקים שני זכרים, קולו הנלהב של שדר בריטי מלווה בכתוביות: "המנצח יזכה בזכות הבלעדית על הנקבות, המפסיד יאלץ ביחד עם יתר הזכרים להמתין זמן רב להזדמנות נוספת; רובם לא יזכו להזדווג עם נקבה במשך חייהם אפילו פעם אחת."

זה כבר היה יותר מדי, הוא כיבה את הטלוויזיה.
האם צדק פרויד בטענתו לגבי הכוח המניע את העולם?
מה לעשות כשאין כוח לשום דבר?

ממשיכים ועושים בלי כוח, מכורח החיים.

שוב הוא נטל את הגיטרה, ניגן לעצמו את השירים שזכר. במשך אותה תקופה הוא התמיד והתקדם בנגינה, למד אקורדים חדשים, שיפר את טכניקת הפריטה ואת השליטה ביד שמאל, כבר ידע להפיק כעת צליל נקי. הגיטרה הפכה לנקודת אור בחייו העגמומיים.

פרט לדיכאון הסופיות ולתסביך ה"זמל" הוא סבל גם מתסביך נחיתות שהתעורר בו לעתים בחברתם של טיפוסים המוכשרים במספרים ובחישובים (פעם או פעמיים הוא חש כך גם במחיצתו של רוני). ואולם ניתוח מעמיק הביא אותו למסקנה שתסביך זה אינו אלא גרסה תרבותית ועדכנית של תסביך ה"זמל", וששניהם קשורים במעמד החברתי.

אוי ואבוי, הפכתי למומחה לדיכאונות... חשב לעצמו במרירות.

תסביך הנחיתות השכלית נחלש ונעלם במרוצת הזמן, כאשר דור הגיע למסקנה שהכישרון למספרים הוא תחום צר למדי של האינטליגנציה, ושאותם "גאוניס" מסוגלים לנהוג בחוסר היגיון ובטמטום מוחלט במצבים מסוימים. אבל התסביכים השונים עוד הוסיפו לייסר אותו. והיה גם "דיכאון סתם": דיכאון שנגרם עקב מחשבות על חוסר-המשמעות בחיים, עקב שקיעה לחוסר עשייה או ללא כל סיבה נראית לעין.

הוא סיים את בית-הספר עם תעודת בגרות חלקית והתגייס לשירות חובה בצה"ל, שם הוא שירת בתפקיד משעמם בחיל הקשר, בבסיס החיל שבצריפין. שום אירוע יוצא דופן לא אירע לו שם, בזבוז של שלוש שנים מהחיים. ולבסוף הוא השתחרר. לראשונה עמד ברשות עצמו ונדרש לבחירות מהותיות. ללמוד לא רצה: התחומים היחידים שנראו בעיניו כמועילים, תחומי המדעים המדויקים, נועדו לאותם טיפוסים קרי-מזג, והוא לא נמנה עמם. אבל להישאר כבטלן בבית אמו, גם זה לא בא בחשבון מבחינתו.

הוא עבר אפוא לגור בשכירות בדירה קטנה בקומה השלישית בשכונת קריית-מנחם, בצד הפונה לכיוון הוואדי. הוא מצא לעצמו עבודות מזדמנות: שומר, פועל, סדרן או פקיד קבלה בבית-מלון. בינתיים המשיך להתקדם עם הגיטרה בלימוד עצמי, במיוחד אהב לנגן ולאלתר בסולמות הבלוז.

מהו מקור הכוח של הבלוז? הרהר לעצמו. הוא אינו מאופיין דווקא ביופי אלא במעין כישוף הפועל על המאזין, באמצעות אקורדים שהם זיוף למחצה.

העצמאות העניקה דחיפה משמעותית לחייו, אך החיים מצדם הפעילו התנגדות כבדה.

החברים

חברו הטוב ביותר שנותר מתקופת הילדות, ערן, עדיין התגורר בעיר והם שמרו על קשר. ערן השאפתו והלמדן. בתור אדם בוגר הוא היה צונן למדי אך טוב לב, אדם ששמח להושיט עזרה, לפחות בתחומים שלו. כעת היה בעל גוף מגודל ומגושם במקצת, שיערו שחור ומשקפיים דקי-מסגרת על חוטמו. הוריו, אנשי עמל ממעמד הפועלים, השקיעו בו את מיטב כספם בתקווה שייחלץ מגורל דומה לשלהם ואולי אף יגאל את המשפחה מהמציאות הלא נוחה. והוא לא אכזב אותם: שקד ולמד במרץ, עשה חיל בבית-הספר, סיים לימודי הנדסת-תוכנה בקמפוס של גבעת-רם וכבר החל לעבוד במחשבים בתור מתכנת בחברת סטארט-אפ מקומית, תמורת שכר חודשי נכבד עם כל הבונוסים והתנאים. התכונה הבולטת ביותר של ערן היתה הדייקנות. מצד אחד הוא נראה יציב ומיושב בדעתו, צועד בבטחה לקראת עתיד מבטיח. אבל דמותו בעיני רוחו של דור הצטיירה איכשהו גם בדרך נוספת: קטר כבד הדוהר היישר אל קיר פלדה הממתין לו בהמשך המסילה. דור ניסה לנתח את המצב ולהבין מה עומד מאחורי קיר הפלדה שהמפגש עמו בלתי-נמנע: אינספור אנשי קריירה שעמדו בכל משימותיהם בהצלחה, אבל בסביבות גיל שלושים-וחמש מוצאים את עצמם בשגרת חיים משעממת, שום דבר גדול לא יצא מהם. רבים מהם מטופלים בתרופות ואצל פסיכולוגים ממש כאותם אלה שנחשבים לכישלון. ייתכן שזהו המחיר שגובה אובדן החירות מן האדם. דור ניסה לא פעם להפגיש את ערן עם רוני, הוא סבר שתימצא ביניהם שפה משותפת. רוני כהרגלו היה עסוק בענייניו, אך לבסוף יצא אל הפועל המפגש המיוחל. השניים אמנם מצאו שפה משותפת כאשר השיחה נסובה על מדעים ועל השקפת העולם, ואולם כל אחד מהם הקפיד להישאר באזור הבטוח שלו, היחסים נותרו קרירים והמפגש ביניהם לא הניב דבר.

רוני וערן, הטיפוסים המחושבים והשכלתניים, שניהם מוגבלים מבחינה רגשית, זה היה הרושם העיקרי שהותיר המפגש בנפשו של דור. ראשו נדד כעת החוצה אל מרחבי הטבע, מערן הדייקן אל חברו השני, אלעד, שהיה היפוכו המושלם. אלעד, הבחור הרזה עם השיער החום והמתולתל והעיניים הירוקות, היושב על שפת מעיין עין-לבן ומעשן גראס. דרך החיים שלו היתה לכאורה הפתרון לקיר הפלדה של ערן, ההצלה. לא פעם השהות במחיצתו של ערן נעשתה פתאום מלחיצה, עד כדי כך שדור לא יכול היה עוד לשאתה. הוא היה מתנצל ועוזב בחיפזון ובורח אל חברו החייכן והרגוע. אלעד היה בן להורים שפחות או יותר הגשימו את דרך החיים השאפתנית של ערן: אביו פקיד בכיר במשרד המדע ואמו מורה. אלעד היה הכבשה השחורה במשפחה. כבר מגיל צעיר לא מצא את מקומו בבית-הספר,

היה משוטט ומטייל במרחבי הטבע שמעבר לשכונה. במהלך התיכון החל להתעניין בחכמת המזרח וברוחניות של העידן החדש, הוא התרועע עם טיפוסים מוזרים וייתכן שכבר אז החל לעשן גראס. מן המעט שמע דור על אודות התורות הללו הוא זכר שרובן שללו את השימוש בסמים, אבל אותה קהילה שאלעד בא עמה במגע החזיקה בפרשנות משלה לנושא. באופן רשמי היה אלעד מחוסר דיור, החליף את מגוריו תדירות בהתאם לנסיבות ולהזדמנויות שנקרו לו: גר בקרוון, אצל חברים, חוזר אל בית הוריו למספר חודשים, גר באוהל במשך הקיץ במסגרות של פסטיבלים וקומונות, או בטבע תחת כיפת השמיים. היה משהו מאוד מפתה בדרך החיים של אלעד, ברוגע ובחופש. אבל גם שם טמונה היתה אפילה נסתרת. במקרה של אלעד, הדימוי שנוצר בראשו של דור היה של אדם ההולך ונעשה שקוף עד שהוא כמעט ונעלם ברקע שמאחוריו. לילה אחד הוא אף הופיע אצל דור בחלום בלהות בתור כלב; אמנם לא היה בו דבר שהזכיר את אלעד מבחינה חיצונית, אבל הכלב היה אלעד בוודאות; *חלום מוזר אך ייתכן שהוא צופן בחובו משמעות כבדת-משקל*. הוא צפה לו בעיות בהמשך הדרך.

השנים עברו בעצלתיים. דור התחיל לעלות במשקל. הדבר הציק לו, אך הוא התנחם בידיעה שמדובר בתהליך נורמלי של שינוי בקצב חילוף החומרים בגוף; או כפי שהסביר לו פעם רוני: "יש פה ושם אנשים ברי-מזל שבורכו בגנים המתאימים לשמירה על משקל בתור בוגרים, אך אנחנו לא נמנים עמם לרוע המזל. אתה עולה במשקל ואני מתיש את עצמי שעות בחדר-כושר."
עם הכף בתוך סיר הבישול, היה דור מוצא את עצמו תדירות נאבק ברצון לקחת לו תוספת בתום הארוחה. *מהר, מהר, מהר, הכנס לפה! לפני שיהיה סיפק ביד השכל לעצור אותך*. פעם אחר פעם היה יוצא מן המאבק כשידו על התחתונה.

הזמן עובר

כעת בגיל עשרים-וארבע, שוב הוא מחוסר עבודה, חי ומכלה את הסכום שצבר בעבודתו האחרונה בתור דור. פרט לערוך ולא לעד הוא שמר על קשר גם עם בני-דודיו רוני ודינה, אך קשר זה הלך והתרופף עם הזמן. רוני היה עסוק בלימודיו לתואר שני בפיזיקה, היו לו חברים משלו ותחומי עניין שרובם לא עניינו את דור: השקעה בבורסה, ספורט ונהיגת שטח. הוא היה חביב, שנון ומעניין אך גם תחרותי מאוד, ובסופו של דבר הגיע דור למסקנה שהוא טיפוס אנוכי למדי. דינה לעומתו היתה פחות שכלתנית, היא מעולם לא אימצה את השקפת עולמו החומרנית של רוני בנוגע לשאלת הקיום, למעשה הדבר כלל

לא העסיק אותה. היא הפכה לבחורה צעירה ונורמטיבית המנסה למצוא את מקומה בעולם, חלמה לפתוח חנות בוטיק לנשים וכעת למדה עיצוב תעשייתי. דור בינתיים התמיד בנגינה ואף ניסה להצטרף למספר הרכבים מקומיים שניגנו בלוז. הוא השתלב היטב בנגינה, אך מבחינה חברתית לא מצא את מקומו באף אחד מהם. עד מהרה הוא ויתר על כך והמשיך לנגן לבדו.

גרוטסקות מהלכות ברחוב

סבא אפרים הלך לעולמו. חמישה חודשים מאוחר יותר הצטרפה אליו סבתא עליזה, שניהם נפטרו מהעולם בשיבה טובה. דור המשיך בחיי העיר, בתור אחד משמונה-מאות-אלף תושביה. לאחרונה סיגל לעצמו הרגל לצאת להליכה יומית של ארבעה-חמישה קילומטרים. זה עשה לו טוב, לגוף ולנפש, במיוחד ברחובות שמהם נשקף הוואדי, הלוא הוא וואדי לבן. ברחובות ההומים יותר של שכונתו או במרכז העיר כאשר הזדמן לשם, הוא התבונן באנשים. הוא פיתח הרגל משעשע לזהות חיות שונות בפרצופי האנשים ברחוב: שועל, אריה, חזיר, ארנב, ציפור – אלה היו הנפוצים; הנדירים יותר היו כריש, פיל, עכברוש ולטאה, אפילו גמל-שלמה אחד נקרה על דרכו. הוא פיתח תיאוריה שלפיה כל חיה מייצגת תכונה כלשהי, וכי אדם המאופיין על-ידי אותה תכונה מקבל את חתימת צורת החיה בפרצופו. כמה מן התכונות יוחסו כבר מימים עברו לחיות מסוימות במשלים ובמטבעות-לשון, ואולם לזהות את החיות הללו בפניהם של האנשים – את זה הוא החשיב לחידוש משלו. על גבי מחברת שדפיה חלקים הוא ערך רשימה מסודרת ומהודרת, מלווה באיורים, של חיות ותכונות: צב מייצג אדישות, ארנב מייצג חוסר-העזה (לעתים תום ויושר), אייל-קורא הוא זכר שליט המרוצה מעצמו ומהחיים, כריש (נדיר) הוא פסיכופת נטול רגשות, אריה מייצג אומץ-לב, ינשוף מייצג חוכמה, חזיר מייצג חזירות.

אם יש דברים בגו, הוא תהה כיצד הם משתלבים עם תורת האבולוציה. לפי שעה לא מצא לכך תשובה, אך הניח כי ישנו הסבר. ואולי אחרי ככלות הכל, אין זה אלא פרי דמיונו המפותח...

במקביל לכך הוא המשיך במחקר הפרטי שלו על אודות החייתיות אצל האדם, על שלל היבטיה. הוא למד להבחין בדפוסי התנהגות חייתיים אצל אנשים ואפילו כיצד לזהות אצלם את הסממן הפיזי הנלווה לכך: ברק בשולי העיניים. במחברתו הוא סיכם: *המאפיין הבולט של החייתיות הוא התנהגות אוטומטית, הנגזרת ישירות מן המעמד של הפרט בתוך הקבוצה. אדם הנתפס כמוצלח באמצעות החושים החייתיים זוכה לכל הזכויות, גם אם הוא נחות מבחינה אנושית או אינטלקטואלית.*

נושא זה השתלב היטב בתורת האבולוציה והוא ראה בו חיזוק נוסף לה. פה ושם הוא נתקל באנשים אשר חוקים אלה איכשהו לא היו תקפים לגביהם, אנשים שאולי ניתן לראות בהם את מייצגי האנושות, את מותר האדם מן הבהמה; אך מכיוון שמספרם באוכלוסייה היה זעום ביותר הוא התייחס לתופעה כאל מקדם-חריגה לגיטימי שאין בכוחו לערער על תיאוריה מבוססת.

טיול במדבר יהודה

הגיע חג סוכות, המשפחה המורחבת נפגשה לחג משותף לראשונה מזה שלוש שנים. היה זה דני שזים את המפגש, הוא הזמין את כולם לסוכה הגדולה שבנה ביחד עם בניו עופר ורועי, בחצר הבית שברחביה. אולם החג לא היה הסיבה היחידה למפגש: דינה, בתו האמצעית של דני, הכירה למשפחה את בן-זוגה, אורן, והשניים הכריזו על אירוסיהם לשמחת הנוכחים. דור התכווץ לרגע במקומו, אבל החתן המיועד מצא חן בעיניו ועד מהרה הוסרו ביניהם המחיצות. החג עצמו היה עליז אך מאופק, נעדרו ממנו ההתלהבות והחמימות שאפיינו את החגים בעבר. ראובן מיעט לשוחח ונראה מרוחק מן היתר, וכך גם אשתו גליה, שמעולם לא הרבתה בדיבורים.

רוני הזמין את דור להצטרף ביום המחרת לטיול של יומיים בנחל צאלים, עם קבוצה מחבריו שנהגה לצאת לטיולים משותפים. דור לאחר התלבטות ממושכת השיב בחיוב והצטרף לטיול. הקבוצה מנתה כמה זוגות שחלקם נשואים, וכמה רווקים ורווקות. הם יצאו מירושלים בשיירה קטנה, בהגיעם לנקודה שנבחרה להתחלה החנו את מכוניות השטח. שלושה מכלי הרכב המשיכו לעבר נקודת הסיום, כאשר בדרך פרקו את הציוד לחניון הלילה, כיסו והסוו אותו. כעבור שעה שבו שלושת הנהגים ברכב בודד, וכעת הכל היה

מוכן. הקבוצה צעדה לאורך אפיק הנחל האכזב, משעות הבוקר המאוחרות ועד אחר-צהריים. בהגיעם למתחם חניון הלילה הקימו לאטם את האוהלים והציתו אש. ערב ירד על המחנה. שלושה מהגברים טיפלו באש, על הגחלים הלוחשות הם הציבו קדרה גדולה ויצקו לתוכה מרכיבים שונים: עדשים, גריסים, אפונה, תפוחי-אדמה, בטטה, גזר, קישואים, פטרוזיליה, מלח, כמון וקארי; כעבור זמן לא רב כבר עלו באוויר ניחוחות טובים. דור כמעט ולא שוחח עם איש. הוא האזין לשיחות הערות שקלחו לידו, לעתים מאוד רצה להשתלב בהן אך לא העז; בן-דודו הבחין בבדידותו, התיישב ושוחח עמו זמן מה ולאחר מכן חזר אל חבריו. אף על פי שזכה ליחס אדיב, נותר דור מדוכדך במקום מושבו. מתחת לפני השטח, חשב לו, זהו אותו מבנה חברתי נפוץ, אותם כללים. הקבוצה אנושית, תרבותית ומשכילה, החוקים הם חוקי ממלכת החיות, הרצון המשותף לטפס בסולם. הוא זיהה את מבטי ההערצה שהגניבו הבנות (כולל גם אחת מהנשים הנשואות) לעבר אחד מהגברים האמונים על הבישול. פניו של הבחור אולי הזכירו יותר פרצוף של סוס מאשר של אייל-קורא, אך הדבר לא שינה מאום. דור כבר הכיר היטב מבטים נשיים אלה, את העיניים הנוצצות והחיוך הפתייני; וכן את מבטיהן הנוגים של הבנות שמעמדן נמוך יותר כתוצאה מנתונים פיזיים נחותים, עליהן נגזר להביט מן הצד ולהסתפק בחברתם של גברים מן הדרג השלישי ומטה. אולם מצבן אינו הגרוע ביותר: מתחת להן ישנם הבחורים חסרי המזל המצויים בתחתית הסולם, הזכרים משוללי הזכות על הנקבות. דור היה אחד מהם.

הו היררכיה אכזרית.

הגיעה שעת הארוחה. הלבנה המלאה כבר עלתה גבוה ברקיע והאירה כעת היטב את מרחב סלעי החוואר. המטיילים הרעבים ניגשו איש בתורו עם קערות הפלסטיק, הסוס עם המצקת בידו וחיוך לבבי על פניו יצק לתוכן את התבשיל. דור היטיב לבו במנה המשובחת, שהשכיחה ממנו את המחשבות הטורדניות לכל יתרת הערב. השעה התאחרה, הכול נעשו מנומנמים ופרשו לאוהליהם בזה אחר זה, להוציא שני זוגות שנותרו שקועים בשיחתם ליד רמץ שנותר מן המדורה. דומיה עמוקה ונעימה עמדה באוויר. דור פרש לאוהל הקטן שלו.

למחרת הקדימו להשכים. הם צעדו במשך שעות, כאשר השמש עולה ברקיע. דור לא נתן עוד את דעתו על זולתו, הוא התכנס בתוך עצמו והתפנה להביט סביב, מאז ועד לסוף הטיול. הוא הופתע מהרושם העמוק שהותיר בו הטבע: המצוקים המרשימים של מדבר יהודה ותצורות הנוף המגוונות והמהרhibות שיצרו המים לאורך האפיק הצחיח.

*היווצרות של צורות וצבעים שונים, הכל תוצאה של התרחשויות אקראיות
ויחסים בין חומרים בעלי הרכבים כימיים שונים. כמה יפה הטבע! וכמה
התרחקתי ממנו...*

הם הגיעו לפנות ערב לנקודת הסיום, הכל התנהל כשורה לפי התוכנית וללא תקלות. כל הנהגים עלו על צמד רכבי השטח שהמתינו להם שם, נסעו וכעבור שעה שבו בשיירה שהופיעה מתוך ענני האבק; הכול תפסו את מקומם בכלי הרכב ויצאו בחזרה לכיוון ירושלים, שמחים וטובי לב.

דור השקיף מחלון הרכב. היה משהו מאיים בטבע הפראי, בידיעה שהאדם אינו מסוגל לשרוד בו בכוחות עצמו; שוב הוא נמלא ברגש של הכרת תודה לקידמה ולטכנולוגיה. בקטעים שבהם יצא הכביש מהאזורים המיושבים אל הטבע הפראי הוא חש באיום, וכעת בכיוון ההפוך הוא חווה את תחושת הרווחה, כאשר בצד הדרך שבו והופיעו פנסי התאורה, תנועת המכוניות, צמתים מוארים ולבסוף העיר והציוויליזציה. הוא נזכר בשיחות עם אלעד ובטענתו, שלפיה יתרונות הקידמה הם למעשה אשליה. דור היה מצביע על יתרון מסוים ואלעד בתגובה מיהר לשלוף כנגדו שלושה חסרונות, ובמיוחד דיבר על הנזק החמור לסביבה; חלק מטיעונו נשמעו משכנעים למדי, אחרים נשמעו מוזרים ומנותקים מהמציאות, ובעיקר הוא ניסה לשכנע את דור לנסוע לטיול בהודו ולהתרשם בעצמו מחיי הכפר שבהרים.

הטיול למדבר נטע בו רצון להמשיך ולטייל. רוני הבטיח שיזמין אותו גם בעתיד, אך הזמן חלף ולא באה כל קריאה מכיוונו. איש מחבריו של דור לא היה פנוי לטייל, וכך ההתלהבות שניעורה בו הלכה ודעכה.

הוא יצא לעוד בילוי ערב, הפעם עם ערן וצמד חברים משלו. הבילויים במרכז העיר היו חוויה מפוקפקת: חיפושי החניה האינסופיים סביב היעד, או חניה מרוחקת המצריכה הליכה עד למקום הבילוי. האפשרות השנייה לא התקבלה בעין יפה על-ידי החברים, לא כל שכן במקרים הנדירים שבהם הצטרפה אליהם בחורה כלשהי. לבסוף היו נכנסים לאחד מהמקומות הקבועים, סוקרים את הנוכחים וטועמים מהאוירה ומהמוזיקה, ואם הכל בסדר אז בוחרים שולחן ומתיישבים. השיחה נסובה על ענייני היום ולפעמים נודדת ומעמיקה לפילוסופיה. הם היו מזמינים בירה ולפעמים טוסט – הכל נעשה יקר יותר משנה לשנה (לפחות עבור דור), וכל זה רק כדי לפגוש חברים ולראות אנשים. תמיד היתה שם גם התקווה הכוזבת לפגוש ולהכיר בנות, דבר שמעולם לא התקרב לכדי מימוש. אבל מכורח ההרגל היו שבים ונפגשים, החברים, ולו רק כדי לא להישאר מדוכדכים בבית.

בוקר אחד הוא פגש במקרה את דינה בעיר, הם הלכו לשבת בבית-קפה. דינה כבר לא היתה רזה כבעבר, אך עדיין בחורה נאה לכל הדעות. הם שוחחו זמן מה, היא סיפרה לו על רצונה לעבור לגור בתל-אביב ולהשתקע בה עם בעלה לעתיד.

"מה יש לכם לחפש בתל-אביב?" שאל דור.

"ירושלים כבר לא מתאימה לי, בתל-אביב יש הכל."

"גם אורן רוצה לעבור?"

"הוא מוכן להקריב בשבילי," ענתה דינה.

"מה אני אגיד לך..." נאנח דור, "רצונו של אדם כבודו."

הוא סיפר לה על שגרת חייו. היא הקשיבה ולבסוף הביטה בו וחייכה. "עברת שינוי גדול מאז שהיינו ילדים. התקדמת מבחינה חברתית, אתה עכשיו הרבה יותר פתוח, נראה שכבר אין לך קושי לחלוק עם אנשים את מה שעל לבך."

דור השפיל את מבטו. "כן, אני מניח שאת צודקת. אבל תמיד צצים עניינים חדשים, דברים שחשבנו שכבר הבנו חוזרים בצורה מורכבת יותר, אנחנו מגלים שלא הבנו כלום מהחיים האלה. לפעמים אני לא יודע מה לעשות, כאילו העולם הזה רודף אותי. לא הכל מופיע אצלי מעל לפני השטח." הם ישבו ושוחחו עוד שעה ארוכה. לבסוף נדברו לשוב ולהיפגש, אך לא קבעו מועד וכך יצא שלא נפגשו אחר כך זמן רב.

איילת

לבסוף זה הגיע, קצת אחרי גיל עשרים-וחמש: הקשר הראשון. דור עבד אז כסדרן בבית-מלון קטן בדרך חברון. באותו זמן הוא סבל מעור סדוק בכפות הרגליים, הוא נכנס לבית-מרקחת כדי לקנות משחה והיא ניצבה מאחורי הדלפק: בחורה צעירה במשקפיים, צנומה ושברירית. על גבי תג על כיס חולצתה הופיע השם איילת. המקום היה ריק ושקט, התפתחה ביניהם שיחה חיובית ומלאת עניין שהובילה לפגישה.

בתחילה הכל היה זר ומוזר. היו רגעים מביכים, אבל לאחר שהתגברו על המכשולים הראשונים באה תקופה נפלאה; הם בילו יחד בגלריות, בבארים, בקולנוע, בבית מול הטלוויזיה ולפעמים בטיול בטבע, חלקו רגעים של אושר. הקץ לבדידות. סוף-כל-סוף, לראשונה יכול היה דור לחוות את צדו האחר של ה"זמל": התחושה הנפלאה והמשחררת של גבר שידע אישה. עול כבד הוסר מעליו ולמשך מספר ימים שהה ברקיע השביעי. מחשבה מוזרה עברה בראשו, כאילו האושר הוא בעצם המצב הרגיל והמובן מאליו, וכל מצב אחר הינו יוצא הדופן.

הגיע חורף, הם נכנסו יחדיו לשגרה מלאה בעניין ובפעילות. הזמן עבר
בנעימים, החברים פירגנו והעיר האירה להם פנים. וכאשר מאסו בצינה
הירושלמית המקפיאה, בדיוק בזמן הגיע האביב.

בחופשת הפסח הם נסעו לנפוש בחופים הצפוניים של ים-המלח, דור
השתוקק לחלוק עם בת-זוגו את החוויה מהטיול הקודם שערך באזור. הוא
זכר היטב גם את בדידותו המייסרת מהזמן ההוא וכעת רצה לשוב לשם
כמנצח. מזג האוויר היה נהדר. הם רחצו באגם המלח, אחר יצאו ומשחו את
כל גופם בבוץ השחור עתיר המינרלים של האזור וכעבור שעה נכנסו בשנית
למים, הניחו להם לשטוף את הבוץ מגופם ואז צפו להנאתם על פני המים
במשך שעתיים תמימות בזמן השקיעה. פני המים היו חלקים כמעט לחלוטין
למעט גלים זעירים, הרי מואב השתקפו בהם בצבעי פסטל מרהיבים ביחד עם
השמיים המשנים את גוונם. בכל דקה גוון אחר, קסם אחר. לבסוף ירד
הלילה ובשמים מעליהם אינספור כוכבים נוצצים, אדרת מלכותית משובצת
אלפי יהלומים – מחזה שנשכח בחיי העיר הסואנת, ששמייה נטמאו בזוהמת
הפיח ובאור המלאכותי. לבסוף יצאו מן המים והתקלחו. לאחר שנערכו
לקראת הלילה הם ישבו עוד שעה ארוכה, חבוקים יחדיו על מפתן האוהל
שהקימו. החוף היה ריק, למעט אוהל נוסף מרוחק ועובדים ספורים שחלפו
מדי פעם. הלילה היה נעים ושקט.

"אהובים עליי הרגעים האלה כמו עכשיו, כאשר הזמן משנה ומאט את
זרימתו," אמרה איילת. דור הקיף בזרועו את כתפיה והצמידה אליו, והיא
המשיכה: "ברגעים כאלה, אני יכולה להתחיל להאמין באלוהים."

הוא שיגר לעברה מבט מהיר, כמעט זועף. "מה הקשר לאלוהים?"

"אני לא יודעת..."

"בחור ובחורה, מרחבים של טבע ואווירה נעימה, אפשר לומר שזה מה
שיש פה. למה צריך להכניס פה אלוהים, כאשר הכל מוסבר היטב בלעדיו?"

"מה בסך-הכל אמרתי? לא ידעתי שזה נושא כל-כך רגיש אצלך."

הוא השהה עליה את מבטו ולבסוף אמר: "את צודקת, אני מצטער." הם
נכנסו לאוהל, סגרו את הרוכסן שבפתח, נשכבו זה לצד זה ללא אומר ונרדמו.

אחרי חג הפסח הם חזרו לשגרת חייהם. החופשה המשותפת הידקה את
הקשר ביניהם, אך ציינה גם את ראשיתו של שינוי. באחד הימים איילת
עבדה במשמרת ערב, דור היה פנוי וחיפש לו תעסוקה. הוא פגש את ערן
בביתו וחלק עמו את הגיגיו בנוגע לזוגיות שחלק עם איילת.

"...נו, ומה הבעיה?" שאל ערן.

"קשה להגדיר," אמר דור, "היא יקרה לי, אבל לפעמים אני מתחיל לאבד

איתה את הסבלנות, וזה מטריד אותי."

ערן שבעצמו לא צבר עדיין ניסיון רב בתחום היחסים הזוגיים, לא יכול היה לסייע רבות לחברו. אבל דור, מעצם כך שביטא בקול את מחשבותיו, נמצא למד מהן. איילת החלה להצטייר בעיני בצורה חדשה: נאיבית, קלת-דעת.

הקשר ביניהם נמשך קרוב לשנה. ואז הוא חש מיצוי, כעת רצה להתקדם. מבטו החל לתעות פה ושם לעבר נשים זרות ברחוב. הוא יזם שיחה עם איילת.

"אני מרגיש שהקשר חונק אותי, איילת."

"חונק? פעם כפיתי עליך משהו?"

"חלילה לא! את באמת בסדר גמור, אבל שנינו אנשים די צעירים וייתכן שעלינו לעבור עוד התנסויות. את לא חושבת?"

איילת הרכינה את ראשה ומחתה דמעות מעיניה. רגעים ארוכים חלפו בדממה. "ניצלת אותי, השתמשת בי רק כדי לצבור ניסיון. כל הרגעים האלה שחלקנו, הייתי תמימה."

"אבל זה היה אמיתי, לא העמדתי פנים. חלקנו רגעים יפים שאני אנצור בראש, כלומר בלב... את יודעת שאני לא חזק במילים."

"זאת הבעיה שלך, הכל אצלך בראש, לפעמים נראה כאילו אין לך לב. כל מה שאתה אומר עכשיו, אתה משכנע את עצמך כדי להשקיט את מצפונך." עיניו של דור נעו בחוריהן. הוא לא השיב, וכך הם נפרדו.

הימים הבאים עברו עליו במערבולת של רגשות: מצד אחד נקיפות מצפון וריקנות מהחלל שנוצר עם הפרידה, ומצד שני תקווה לגבי העתיד. העיר מחכה לו. כעבור זמן מה, בינו לעצמו, הודה כי צדקה איילת. הוא ניסה להסיח את דעתו מן המחשבות עליה אבל הן הוסיפו להציקו עוד מספר שבועות.

בסופו של דבר, כולנו מכונות הישרדות, על זה היה מבוסס כתב ההגנה העיקרי שלו. חשש מסוים עדיין ניקר בלבו כי המחיר ייגבה ממנו בדרך כלשהי ביום מן הימים, אבל דבר זה הרי הוא מנוגד להיגיון בעולם שכל חוקיו הם מכניים ואדישים. לבסוף חדל להרהר באיילת: היא תתפוס את מקומה בעברו, גם אם עוד יתקל בה במקרה ברחוב. כעת עם הניסיון שצבר, כבר לא נבהל כל-כך מכל מפגש עם בחורה ולא גמגם, נטל את היוזמה לידי.

במהלך אותה תקופה היו לו עוד שני סיפורי אהבה קצרים. הם הסבו לו מעט קורת רוח, אך לא היו משמעותיים. לבחורה האחרונה היו רעיונות משונים ונטייה להרס עצמי, הוא החליט מעתה ואילך לברור טוב יותר את שותפותיו

ליחסים. הוא חש כמי שהתקדם וכעת רצה מישחי מליגה גבוהה יותר, מישחי שנעים להיראות בחברתה, ברחוב או עם חברים.
פסגת השאיפות של הגבר היא להצליח עם הנשים; כל מעשיו בעולם הזה מכוונים למטרה זו, בדרך זו או אחרת, ישירה או עקיפה.
דיבר הקטגור בראשו: האם מגיע לך? מי אתה בכללי?

ריקנות

היה קיץ והוא הרבה בבילויים. ואז בא אותו ערב בשלהי הקיץ שבו הוא יצא לבילוי עם ערו, ובכיכר הוא זיהה את איילת בחברת בחור צעיר, הם נראו יחדיו כזוג נאה ומאושר. זה הלם בו כמו פטיש.
היא כבר היתה שלי ולא רציתי בה. זו אותה איילת הזכורה לי היטב, מה לא בסדר כאן?

למשך מספר שבועות לא יכול היה לחשוב על כל דבר אחר, היה שוכב על הספה בביתו ובוהה בתקרה למשך דקות ארוכות. ברחוב היה רואה את פרצופה של איילת בפניה של כל אישה שלישית. אז זה קורה באמת... זו לא סתם גוזמה של פייטנים.

הוא הפך לשבר כלי. בגיל עשרים-ושבע, לבד, בלי עבודה ואפילו בלי כיוון, עם שמונה קילוגרמים מיותרים. הכל תקוע, ריקנות, והזמן זוחל. דמותה של איילת הוסיפה לייסר אותו ומיאנה לעזוב את ראשו עוד חודשים ארוכים. זיכרונות מהזמן שחלקו יחד דקרו בו כסכינים, וכך גם מראה הרחובות והמקומות שבהם בילו ברחבי העיר, כאשר חלף על פניהם.
הוא הרהר בגעגוע בימי ילדותו המאושרים, בחגים עם המשפחה, רחוקים כשנות-אור הם נראו כעת. להוציא מקרים נדירים המשפחה המורחבת כבר לא נפגשת עוד (פרט ללוויות ולאזכרות, שתדירותן דווקא עולה עם השנים); כל אחד מהדודים עסוק עם משפחתו שלו, וכולם הרבה יותר עסוקים מבעבר. כולם עובדים, פחות חופש משנה לשנה, פחות זמן פנוי, בניגוד לכל הבטחות הקידמה.

שוב הוא מצא את עצמו מהרהר באביו שמעולם לא זכה להכיר. הוא תהה איזה אדם היה, ואיזה סוג של קשר היו חולקים כיום אילו עדיין היה בין החיים. אפס הרהורים אלה תמיד הותירו בו עצבות. הוא בלע רוק והסיח את דעתו מהדבר.

במהדורת החדשות בטלוויזיה הוא צפה בסקירה העולמית השנתית: הטרור האיסלאמי מכה במערב אירופה. מלחמות על רקע אתני פרצו במספר אזורים במדינות הגוש הסובייטי. האנטישמיות באירופה נוסקת לרמה שלא נראתה מאז תקופת השואה. גילויי אנטישמיות בארצות-הברית. באינדונזיה

עשרות-אלפי בני-אדם עדיין מחוסרי בית בעקבות גל השיטפונות שהכה באזורים הנמוכים. זיהום אוויר חמור בערי איטליה. זיהום של נחלים בצרפת. סופת הוריקן גרמה לנזקים עצומים במקומות רבים בחוף המזרחי של ארצות-הברית. גל חום באוסטרליה. התפרצות הר געש בהוואי. ציקלון במזרח אפריקה. בצורת ממושכת ורעב כבד במרכז אפריקה.

מה לעזאזל קורה בעולם הזה? האם מנסים להפחיד אותנו כל הזמן? ואולי מסתירים מאיתנו נזקים גדולים בהרבה? זה לא רק אסונות הטבע והטרור: מצעדי הגאווה הנתעבים האלה מקבלים רוח גבית מהרשויות, מי שמעז להשמיע ביקורת מושמץ ומוקע, כמו במשטרים האפלים שידעה האנושות. העולם מתהפך, מחבל פלשתינאי מקבל את פרס נובל לשלום בטקס מפואר. על קירות המוזיאונים יצירות האומנות הוחלפו בקשקושים מכוערים; הרוח הרעה שנקראת פוסט-מודרניזם מנסה להנמיך את האדם השואף לגדלות ולהטביע אותו ביחד עם ההמונים בביצת הבינוניות; נגע רע שמתפשט כמגפה. היכן הוא אותו ילד שצעק כי המלך הוא עירום? צריכים לו כעת יותר מאי פעם, אך הוא נותר לו גלמוד בעולם האגדות וקולו נדם. נראה כאילו יש איזה כוח נסתר שחותר תחת האנושות ופועל להחרבתה. אני מקווה שאני לא הופך לפרנואיד.

האם זוהי בסך-הכל תופעת-לוואי, מחלת ילדות של עידן הנאורות? או שהפוסט-מודרניזם מייצג בעצם את הדחף העיקרי הפועם בלב התרבות המודרנית, אות לכך שהיא הגיעה לניוון?

נמאס מבני-אדם

הוא החל לאבד את הסבלנות במגע שלו עם הממסד, עם הביורוקרטיה, בכל עת שנדרש להסדיר עניין כלשהו במשרדי הרשויות או באמצעות הטלפון. האטימות הבלתי-נסבלת של המערכת, חוסר האונים של האזרח הקטן המנסה להתמודד עמה: הכל הולך ונעשה מכני ובלתי אנושי. לעתים נתקף התפרצויות זעם.

הוא נעשה ביקורתי. זרים ברחוב התחילו להיראות בעיניו חורשי-רעה ועוררו בו תיעוב. גברים ברבריים, נשים יהירות ואדישות. הוא ניסה להיפגש עם מכריו השונים אבל נחל אצלם שרשרת של אכזבות, כולם היו שקועים עד לצוואר בעבודתם או בענייניהם השונים.

נמאס לו לגמרי מבני-אדם.

להיות מניאק, להיות אדיש, זה שם המשחק.

הוא החליט לשחק לפי הכללים, ולו רק לצורך ניסוי.

הדבר קל מאוד: היה אדיש, הפגן יחס מזלזל, שלול כל דבר, דחה את כולם וכמובן: דאג רק לעצמך. הצדקה מספר אחת: חוק הגיוגל. הצדקה מספר שתיים: הרוב המוחלט של בני-האדם הם אנוכיים ורעים ואין להם זכות לצפות ליחס שונה, מבחינה סטטיסטית הסיכוי לגרום לעוול בגישה זו הוא אפסי.

אמר ועשה. הוא יישם את הגישה ומיד ראה תוצאות: אנשים כיבדו והעריכו אותו, כולל נשים. בעיקר נשים. פתאום יש לו ערך, הוא נוכח ומשאיר רושם על סביבתו. לא עוד אפס חביב, עכשיו הוא כבר מישהו רציני. הניסוי החברתי הפרטי שלו נחל אפוא הצלחה רבה, הוא יכול כעת להתמיד בו ואף לאמצו כדרך חיים. היה בכך פיתוי מסוים. אבל זה לא היה הוא. על אף התועלת לטווח הקצר, עד מהרה הוא מאס בכך וחזר לעצמו. לבסוף הוא צחק במרירות וחשב לו: העולם הזה באמת דפוק, יותר ממה שחשבתי. רבים מצליחים להסתדר במציאות הזאת כאשר אין להם דבר להציע לסביבה פרט לאנטיפתיה שסיגלו לעצמם; לא שֶׁקָל ולא שום איכות יוצאת דופן; הם פשוט התאימו את עצמם לדרישות התרבות. את זה כל אפס יכול לעשות, אבל בשבילי זוהי הדרך לאבדון ולא להצלחה.

בסופו של דבר הוא שמח על ההתנסות, אך החליט שלא לחזור עליה. היה לה ערך לימודי עבורו ולא יותר מכך.

כעת היה לו זמן בשפע. לראשונה בחייו שקל ברצינות להירשם ללימודים, לרכוש מקצוע ולחפש עבודה רצינית ומוערכת. הוא בחן מספר אפשרויות: ביולוגיה, ארכיאולוגיה, אדריכלות. במשך מספר ימים התעניין ובדק, אבל קול פנימי זעק בתוכו: עצור! אתה מוכן לוותר על החירות רק כדי לקבל את כרטיס הכניסה לחברה? אתה באמת רוצה להיכנס למערכת הזאת המשעבדת, לאחר שהצלחת לחמוק מלפיתת זרועותיה עד עכשיו? האם תסכים להיות נתון לגחמות של אנשים קטנים ואגואיסטים? האמת שלך לא נמצאת שם!

הוא זנח את הרעיון ולא שב עוד להרהר בו.

הולך בטל

שוב היה קיץ. רוני שנעלם מהשטח למשך מספר שנים, לפתע יצר קשר. הוא קיבל חופשה של שבוע מהעבודה וניסה למצות אותה עד תום, הוא הזמין את דור להצטרף אליו למספר בילויים. דור אסף אותו מדירתו השכורה שבמבשרת-ציון והם נסעו למועדון הלילה "בבל" בתל-אביב שהיה חביב על

רוני. דור לא נמשך במיוחד לבילויים מסוג זה, אבל נעתר בכל זאת להצעה. עם הכניסה למקום הצליף בו הבל של אלכוהול, שלושה גברים ושתי נשים ישבו על הבאר. הנשים בחנו לרגע את הנכנסים בעיניים מחוסרות הבעה. החוש החייתי שבו חוננו לא נדרש ליותר מהרף-עין: לא נמצא ערך, אזעקות שווא, אפשר לחזור לשגרה. הם התיישבו על הבאר והזמינו בירה. לאחר מכן שוב זקפו הנשים את ראשיהן והבחינו בגבר מוכר שזה עתה נכנס, העיניים הכבויות נצצו לפתע, מבטן נתלה בו וחיך עלה על שפתיהן. הוא ניגש וליטף את גבה של אחת מהן, נשק לשפתייה והמשיך פנימה.

הוא האיש, יש לו הנתונים המתאימים. אבל מתוקף כך יש לו הזכות על נקבות רבות. יהיה עליהן להמתין לחסדיו.

"מוח של אווזות", אמר דור לבן-דודו בהנמכת קול.
"כן", השיב רוני, "אבל היית רוצה לתפוס את מקומו של הבחור ההוא, לא?"

דור לא השיב, הוא שקע בשרעפים. הם הריקו את כוס הבירה, פסעו לאטם אל האולם הראשי ותפסו מקום ליד אחד השולחנות. על מפלס מוגבה הופיע צמד נגני קלידים שניגן מוזיקת טראנס רועשת, שני רקדנים פיזזו סביב זמרת בתלבושת מזערית ומשני צדי הבמה חוללו שתי חשפניות סביב עמודים. דור מעולם לא נמשך למופעים אלה, אבל כדרכו מתמיד הוא התבונן וניסה לנתח את מראה עיניו. המראה הזכיר לו מאוד סצנות מצוירים וממחזות שראה בטלוויזיה, המתארים את פולחני עבודת האלילים מהעת העתיקה, את סדום ועמורה. אותן מחוות, אותן הבעות פנים, אפילו הריקוד דומה במשהו. אותו מחזה עבר כחוט השני לכל אורך ההיסטוריה ועד למופע זה שלנגד עיניו. המקום כולו השרה עליו הרגשה של הפקרות וזוהמה תרבותית.

"הכל פה לגמרי חייתי", אמר דור, "האנושיות מושלכת הצידה, כאן אתה תימדד במדויק על פי מעמדך החברתי."
רוני בהה לעברו ולאחר מכן חיך. "ומה חדש פה? אתה יודע שאנחנו בסך-הכל חיות משוכללות."
"אתה שמח שזה ככה?"

"זה לא יכול להיות אחרת, אלא אם אתה רוצה להידרדר בחזרה להזיות דתיות. תפסיק לנתח את המצב, תזרום איתו."
לפנות בוקר שילם רוני את החשבון והם יצאו את המקום. פניו של רוני לא הסגירו דבר, דור חש ריקנות מועצמת. כעבור חודש התקשרה אליו אמו ובישרה לו שאביו של רוני, הדוד אברם, נפטר במפתיע בעקבות אירוע מוחי. מראהו של רוני החבוש כיפה במהלך הלוויה היה משונה ביותר, מיד עם תום הטקס הוא הסיר אותה. אפרת שהיתה קשורה מאוד לאביה, לא חדלה

מבכייה. שושנה הלכה לעולמה שלוש שנים קודם לכן, כעת נותרו האחים לבדם והמשפחה חיבקה אותם והציעה כל סיוע אפשרי.

כבר לא נער

עוד שנתיים עברו ללא כל מאורע בעל חשיבות. דור כבר לא התייסר עוד בעטיה של איילת. בעוד חודשיים, ברביעי לנובמבר תמלאנה לו שלושים. המספר הזה הלחיץ אותו. הוא ערך מעין סקירה של חייו, של מצבו שלו ושל הסובבים אותו. סבא אפרים, סבתא עליזה, דוד אברם ואשתו שושנה עזבו את העולם, וכן גם שלושה מהדודים הגדולים. אמו סובלת לעתים מדלקת פרקים, אך פרט לכך מצבה סביר; דוד דני שהיה בעבר פעיל במסגרת המשפחתית בארגון של חגים ומפגשים, נראה כיום רצוף ויגע מהחיים, טרוד בענייני ילדיו ונכדיו; מדוד שאול לא שמעו דבר כבר שנים; רק ראובן ואשתו גליה נותרו כמדומה ללא שינוי, כאילו יד הזמן פסחה עליהם. דינה כבר נשואה עם ילדה, חיה בתל-אביב חיים עמוסים של אישה ממוצעת, כבר מזמן איננה הילדה הנמרצת מהחגים המשפחתיים כי אם אישה מלאת-גוף עם דאגות רבות שמותירות את חותמן על פניה. רוני נוטל תרופות נגד דיכאון, נראה מבוגר בעשור שלם מכפי גילו האמיתי.

ומבין החברים: ערן כבר רכש לעצמו דירה, עובד כמעט ללא הפסקה; הוא סובל מלחץ-דם גבוה וממשקל עודף ומתמודד גם עם התקפי חרדה שפוקדים אותו לאחרונה. עם אלעד כבר די קשה לשוחח, הוא סובל מתסביך רדיפה, עיניו מחוסרות הבעה ונראות כאילו אין כל אישיות מאחוריהן.

הגיע חורף. מוקדם בערב לבד בביתו הוא התיישב בכורסא, הדליק את הטלוויזיה ושלטט בין הערוצים: סרט טבע על כלבי-ים, חדשות, כדורגל בשידור חוזר, ערוץ האופנה, ערוץ המוזיקה, סרט דרמה בערוץ הסרטים. והרמה כל-כך נמוכה... הוא ניסה לצפות בסרט מדע-בדיוני עטור פעלולים ואפקטים חזותיים, אך נואש ממנו כעבור מתצית השעה.

הוא חזר לערוץ החדשות וצפה בסקירה החודשית: צונמי הכה בחופי דרום-מזרח אסיה, מאות-אלפים נספו ומיליונים הפכו לפליטים. רעש אדמה החריב עיירה קטנה באיראן כמעט לחלוטין. מפולת בוץ קברה כפר שלם למרגלות הרי האנדים בפרו. שריפות ענק באוסטרליה ובניו-זילנד. עשרות לווייתנים התאבדו בשחייה אל חופי נורבגיה. מדענים מתריעים כי מינים רבים של בעלי-חיים נמצאים בתהליך של הכחדה, ובכלל זה דבורת-הדבש הממלאת תפקיד מרכזי בעולם הצומח והחי. זיהום חמור שהצטבר במי האוקיינוסים גרם בתוך שלושים שנה להשמדה של כארבעים אחוז מהדגה.

מכוני מחקר בינלאומיים מתריעים מפני התחממות הקטבים. מומחים מצביעים על עלייה תלולה במספר אסונות הטבע ובעוצמתם.

וגם: טרור מוסלמי במדינות מערב וצפון אירופה. איראן מגבירה את מאמציה להתחממות בנשק גרעיני. פערים גדולים יותר מאי-פעם בין השכבות החזקות לחלשות, במדינות הנחשלות והמפותחות כאחד. האבטלה באירופה צומחת. מחאות אלימות בגרמניה, באיטליה ובצרפת. תהלוכות ענק של הומוסקסואלים בבירות אירופה וגם בתל-אביב. אחוז גבוה מקרב בני הנוער בעולם המערבי מכור לסמים ולאכזחול.

הוא כיבה את הטלוויזיה. כעת נשמע היטב קול הטפטוף מהנזילה שהתפתחה בשנה האחרונה בתקרת המטבח. סימני רטיבות הופיעו שם, עובש וסדקים שהתפשטו ממוקד הנזילה ברדיוס רחב, הטיפות צנחו מהתקרה לתוך דלי שהציב מתחת, במקצב של אחת לדקה: **טיפ. טיפ. טיפ.** הבעיה דווחה לבעל-הבית כבר מראשיתה אבל דבר לא התקדם: בעל-הבית והוועד גלגלו את האחריות מהאחד לשני. הצליל הקצוב והמעצבן לעתים הוציאו מדעתו, אך היו גם ימים שכלל לא שם לב אליו – הכל בהתאם למצב רוחו.

הוא הביט סביב וחיפש תעסוקה. עיניו נחו על מערכת הסטריאו, כבר מזמן לא שמע משהו חדש וטוב, אין שום דבר. הביט בגיטרה – מקודם כבר התאמן מעט ואין לו כוח. עיניו תעו אל המעבר למטבח, הוא נקרא להתייצב מול המקרר, לפתוח את תיבת ההפתעות ולבחור לו את אחד מהתענוגות.

תיבת הפתעות! תיבת פנדורה! פעם אחר פעם נפילתי במלכודת, לא הפעם.
שלט הטלוויזיה חזר איכשהו אל כף ידו, אצבעו נדדה מוכנית לעבר לחיץ ההדלקה, אך הוא עצר אותה.

מה קורה פה? מי זה שרוצה טלוויזיה? אילו כוחות פועלים פה?

הוא הרחיק מידו את השלט בתיעוב. מבטו נח כעת על מדף הספרים הקטן. הוא תמיד נמצא שם, אבל איכשהו לא הבחין בו כבר מזמן. מאז תקופת בית-הספר היסודי נמאסו עליו הספרים והוא נטש אותם לטובת הטלוויזיה, הוא יכול למנות על כף יד אחת את מספר הספרים שקרא בעשור האחרון. הוא ניגש והעביר עליהם את מבטו, את יותר ממחציתם טרם קרא, שנה אחר שנה הם מעלים אבק על המדף: קן-הקוקיה מאת קן קייזי, מרד הנפילים מאת איין ראנד, פשר החלומות של פרויד, הגן האנוכי של ריצ'ארד דוקינס, גרמי השמיים המוכרים מאת הודג'סון, חולית של פרנק הרברט, האדם מחפש משמעות של ויקטור פרנקל, הפרח-הכחול, מסעות גוליבר, אגדות מאת הנס כריסטיאן אנדרסן ועוד מספר ספרים ישנים בלויי כריכה. הוא התלבט ולבסוף שלף בהיסוס את **מבחר מסות** מאת מישל דה-מונטן. הוא קירב את תנור הסלילים אל הכורסא, התיישב ופתח את הספר. כבר מן העמוד הראשון אפף אותו קסם המילים הכתובות: הנה הוא יושב בארץ

ישראל בסוף המאה העשרים ותודעתו קופצת כהרף-עין אל צרפת של המאה השש-עשרה, באמצעות אדם אחר שישב לשולחנו בטיירה שלו אי-שם, העלה על הכתב את הגיגיו והעבירם הלאה לדורות הבאים, לאנשים החיים במציאות שלעולם לא היה מעלה על דעתו. דור המשיך לקרוא בעניין, הרגיש את נפשו של הכותב כמעט כאילו היה חבר ששלח אליו מכתב אישי, הרגיש משהו מהתקופה. מתי הצליחה לעשות זאת הטלוויזיה, במשך אינספור השעות שהעביר מולה? מעולם לא. לכאורה היתה אמורה לעשות זאת ביתר קלות, בהעבירה לא רק מסרים אלא גם תמונות וצלילים, אבל זה לא באמת עבר: מול הטלוויזיה הוא תמיד נשאר הצופה שעל הכורסא. ולא כל שכן, השידורים הובילו לרדידות, לעומת הספר שמשך אותנו לחקור ולהעמיק.

עולם מופלא נפתח בפניו באותו ערב, כמיהה שהיתה זרועה בתוכו זמן רב לידע ולרוח, כעת נבטה והבשילה ומצאה את סיפוקה בספרים. הוא קרא בשקיקה את דברי הפילוסוף הצרפתי שעסק בנושאים רבים ומגוונים. כעבור שבוע הוא סיים את קריאת הספר, הוא סיכם לעצמו את התובנות שרכש ומיד המשיך לספרים האחרים שעל המדף. בתוך ארבעה חודשים כבר התקרב לכמות הספרים שקרא במשך כל חייו לפני כן, וצימאוונו עוד רחוק מלהגיע לרוויה.

כל משך החורף הוא התכנס בביתו עם הספרים, ישב בכורסא עם התנור לידו וכוס תה על השולחן הקטן והנמוך לפניו. כמעט שלא פגש אף אדם. רק בהגיע האביב שוב חש במועקת הבדידות ורצה לצאת, להכיר אנשים חדשים ואולי גם מישהי מיוחדת.

הוא נחל מספר אכזבות. אבל בקיץ הוא הכיר את שרון. היא היתה בת שלושים-וחמש, גרושה מזה מספר שנים ומגדלת את בנה בן השתיים-עשרה. הוא הכיר אותה בסופר-מרקט כאשר החליט לראשונה בחייו לבשל ארטישוק ולא ידע כיצד לבחור. היא הופיעה שם אוחזת בעגלת קניות, בחורה נאה וגבוהה יחסית, עם שיער חום, ארוך וחלק. פניה מצאו חן בעיניו, הוא ביקש את עזרתה בבחירת הסחורה והיא חייכה אליו והסבירה בסבלנות.

"קח את הגדולים עם הגזע העבה והעלים הפתוחים – זה לא... הנה!" היא הגישה לו אחד מהם. גם קולה מצא חן בעיניו, עליו ומזמין.

הוא הודה לה בחיך, והוסיף: "...ואם את פנויה, את מוזמנת אליי היום בערב לטעום את ארטישוק הביכורים שלי."

"אני לא פנויה הערב, אבל ביום חמישי אם אתה רוצה."

"מצוין."

כך התחיל ביניהם הקשר, שעליו יסופר כאן בקיצור בלבד. שרון היתה בוגרת החוג לפסיכולוגיה, אך לא עסקה בתחום אלא עבדה כמורה במשרה חלקית. הם טיילו הרבה ברחבי הארץ וגם באירופה; בילו עם החברים בעיר

או בבית, צפו בסרטים והאזינו למוזיקה. טעמים היה דומה בתחומים רבים, אך לא בכל. גם עם עידן, בנה של שרון, יצר דור קשר טוב. סבו וסבתו של הנער, הוריה של שרון, התגוררו בסמוך לדירתה השכורה שבבִּקְעָה ואירחו את נכדם בחפץ-לב כל אימת שנתבקשו.

בחברתה של שרון עברה על דור שנה מהמוצלחות ביותר שידע. אבל כאשר עלה הרעיון לעבור למגורים משותפים, הוא נרתע. כעת נתגלו פערים: הוא לא חפץ למסד את הקשר ולמלא את תפקיד האב החורג של עידן. חרף אהבתו את הנער, עדיין הוא ראה במהלך שכזה מחויבות רבה ואיום על חירותו. ואילו הפער השני נבע מכך ששרון לא היתה אשת-ספר. כאשר ניסה לעניין אותה בעולמם הקסום ומרחיב האופקים של הספרים שאליו נחשף זה לא כבר, היא הגיבה באדישות. היא הסתפקה בחיי המעשה והוא ראה בכך חיסרון רב משקל. לולא כן, חשב, ייתכן שהיה בכך כדי לפצות על הפער הראשון ואפשר שהיה שמח לחלוק איתה את יתרת חייו במגורים משותפים.

"אם ככה, כנראה שאין מנוס מפרידה," אמרה שרון בעיניים בורקות. כדרכה בכל היא היתה החלטית ונחרצת – תכונה שזכתה להערכה מצדו של דור, בנוסף לתכונותיה האחרות. פגועה עד עמקי נשמתה, היא נפרדה ממנו וביקשה אותו שלא יצור עמה קשר. קשה היתה עליו הפרידה. שוב הוא מצא את עצמו בודד, בשבועות הראשונים שקע לתוך מרה שחורה והתקשה להסיח את דעתו משרון.

טיפ. טיפ. טיפ. הטיפות צנחו לתוך הדלי במקצב הרגיל, הרעש בא מכיוון המטבח אבל כבר נדמה היה לו שהטיפות קודחות חור בראשו. בתחילה חש כאילו הוא נזרק אחורה בזמן אל התקופה החשוכה שעבר בעקבות הכישלון עם איילת. אבל הוא חש גם בשינוי שחל בו: הוא צבר חוסן נפשי ויש בכוחו להתייצב באומץ אל מול המצב. הוא חזר אל הספרים, כעבור חודש כבר החל להתאושש.

היה ערב, לפני הזמן שהקדיש לקריאה הוא הדליק את הטלוויזיה. היא נדלקה על ערוץ החדשות והוא הותקף על-ידי מקבץ של חדשות מטרידות, מחרחרות מלחמה ומבשרות רע. המכשיר הזה מפיץ רעל באוויר. הוא סילק אותה סופית מביתו. אם יש צורך להתעדכן או לחפש מידע, עכשיו כבר יש אינטרנט בבית.

הוא יצא לבילוי עם ערן במרכז העיר, לראשונה מאז הפרידה. בכניסה למקום הוא סקר את היושבים על הבאר. בתל-אביב, בירושלים, בלונדון או במילאנו, אלו בדיוק אותם טיפוסים בכל העולם. הוא דווקא משך את מבטן של כמה מהנשים, ולא רק בפאב אלא ברחוב ובמפגשים אקראיים. אבל כעת כבר לא התרגש מכך.

בגיל עשרים-וחמש עוד אפשר להבין, אבל גברים ונשים בני ארבעים, חמישים ואף יותר, עדיין משועבדים לדחפים נמוכים וחייתיים, יושבים בפאב ומחפשים אחר ריגושים חדשים במקום לקיים קשר קבוע ויציב או להתרווח בביתם – זו כבר אומללות. חזותם עלובה, ניסיונם העיקש להישאר צעירים בולט לעין ומעורר רחמים; בעברם אולי היו מאושיות חיי הלילה בעיר, בוודאי דמיינו שהזיקנה חלה על אחרים בלבד ועליהם היא תפסח בדרך כלשהי; אבל זה לא קרה וכעת עליהם להתמודד עם ירידה תלולה בערכם, בחברה שלא מגלה סבלנות לחלשים. אמנם כמה גברים מביניהם (בעלי פרצוף האייל-הקורא) ממשיכים גם בגיל מתקדם לעשות חיל בקרב הנשים, אך הללו לא יראו את פרצופם כאן, הם מתרועעים בחוגים הגבוהים יותר של החברה. שיהיה להם לבריאות. הרוב, כמו יושבי הבאר הזה, צפויים לתקופת הזדקנות כואבת ורבים מהם כבר מטביעים את יגונם בכוס הוויסקי. זהו תמרוך אזהרה.

הוא נזכר בכמהיה הנואשת לקשר זוגי שחוה בצעירותו, ובכינוי שהדביק לתחושת הנחיתות המתסכלת. זמגו? צמק? זמל... אכן. דבר שייסר אותו רבות בעבר ואחר כך איבד כל משמעות ונעלם בתהום הנשייה. הוא העביר את מבטו בין הנשים ושוב הרהר, לא בלי שמץ של שמחה לאיד, בבנות שדחו אותו בנעוריו, שלא ראו ולא ספרו אותו; הבנות שהעדיפו את אותם טיפוסים מחוספסים ומרושעים וכעת הן מלקקות את פצעיהן או לכודות בנישואים מלאי סבל. פעם כל העולם היה מונח לרגליהן ועכשיו הן מלקטות פירורים משולחנות של אחרים.

הם התיישבו ושוחחו מעט, מלצרית ניגשה אליהם. ערן הזמין בירה וכריך. דור הפסיק לשתות בירה לפני מספר חודשים, לאחר שזיהה את תחילתה של התמכרות. הוא הזמין תה. למשמע ההזמנה הגיבה המלצרית בחיוך ציני קטן, מהיר ומוכני.

הבילויים הרגילים של האדם הממוצע התחילו להימאס עליו.

כעת עבד במשרה חלקית במכולת השכונתית, פה ושם נתן גם שיעורים פרטיים בגיטרה לתלמידים מתחילים. אט-אט התרגל שוב לחיי הרווקות. אבל בשונה מהפעמים הקודמות, הפעם לא חזר לבית ריק ואפרורי: חיכו לו שם הספרים, יקירי לבו. על שידת מיטתו המתין לו הספר מבחר סיפורים קצרים מאת קוויין אשר-רשפורד, סופר יהודי-בריטי אנונימי למדי. את הספר קיבל במתנה מערן, מקריאת הסיפורים הראשונים התברר שחברו קלע לטעמו, הוא מצא את הספר משעשע ומעורר מחשבה. גיבור הסיפור הראשון הוא בחור בטלן שגר אצל הוריו ומנהל עמם מאבקים בלתי פוסקים; לבסוף הוא זוכה בפרס הראשון בלוטו וחוגג יחד עם הוריו, אבל כעבור שבוע

מקיצים ההורים משנתם כאשר ליד הבית חונות שלוש משאיות עמוסות בירה וסיגריות. הסיפור השני עוסק בקונספירציה מצמררת של אגודה סודית השולטת בעולם מאחורי הקלעים ומעל לממשלות. דור מצא כי יש בו כדי להסביר באופן מטריד מספר לא מבוטל של תופעות בעולם המודרני, אך לבסוף פטר אותו כלא יותר מסיפור דמיוני חביב. הסיפור השלישי שאת קריאתו סיים בליל אמש, היה מקורי במיוחד: הגיבור הוא הוגה דעות צעיר ומופנם החי בשולי החברה ונכשל בכל ניסיונותיו לפרסם את רעיונותיו; באופן מפתיע הוא זוכה בלבה של צעירה מקסימה שנחשפת להגותו ונשבת בקסמו; לצדה כוכבו דורך, הוא מתפרסם ומגשים את חלומו; אבל ככל שמעמדו עולה כך היא הולכת ומאבדת את עניינה בו, היא מגלה אצלו תכונות בלתי-ראויות שהיו מוצנעות בהיותו בודד; לבסוף הם נפרדים ופונים איש לדרכו, הגיבור יורד מגדולתו ונותר אומלל בעוד שהיא נהנית מחירותה המחודשת. גיבור הסיפור הרביעי הוא פעיל שלום אירופאי המסייר באזורי לחימה ברחבי הגלובוס, הוא נלכד בידי טרוריסטים ונאלץ להשתתף בקרבות הישרדות מול תרנגולי הודו זועמים.

הוא הניח את הספר על השידה ועצם את עיניו. הוא קיווה לפגוש בחלומו את הבחורה מהסיפור השלישי אבל נרדם לתוך לילה נטול חלומות.

מסעות גוליבר

עוד באותו שבוע הוא סיים את *מבחר סיפורים קצרים* והשיב אותו בסיפוק אל המדף. הוא התלבט בין הספרים הבודדים שטרם קרא, ושילף לבסוף את *מסעות גוליבר של ג'ונתן סוויפט*. בתחילה חשב שמדובר בספר ילדים מהסוג שלעתים נהנה לקרוא מתוך כיסופים לעולם פשוט ונקי יותר, אך להפתעתו הוא גילה שמדובר בסאטירה נוקבת על החברה ועל המדע. הוא בדק ומצא שהספר פורסם לראשונה בשנת 1726, ושהמחבר היה כומר אנגליקני.

בטח, מה כבר יש לצפות מכומר בתקופה ההיא שיגיד על המדע, המאיים לחשוף את רמאות הדת שהוא מתפרנס ממנה?

הוא הרחיק מידו את הספר בתנועת מיאוס. אבל לאחר מכן באין לו עיסוק טוב יותר, שב ונטל אותו. הוא התקדם בקריאה, ובמהלך השבת הגיע לקטע המתאר את כוכב מאדים עם שני הירחים שלו, פובוס ודימוס.

*מה כבר יודע כומר אנגליקני בן המאה ה-18 על תנועתם של גרמי שמיים? סקרנותו נייערה. על-מנת להשוות את תיאורו של סוויפט עם המציאות, הוא נטל מן המדף את *גרמי השמיים המוכרים* שהחזיק ברשותו עוד מן התקופה שבה התעניין באסטרונומיה. הוא פתח אותו בפרק העוסק בכוכב*

הלכת מאדים, והופתע מרמת הדיוק הגבוהה שבה תיאר סוויפט את מסלולי הירחים.

לזכותו של ידידנו סוויפט יש להודות, הוא הכין שיעורי בית. אבל רגע, יש פה משהו מוזר: בשנת 1726 היו כבר טלסקופים כל-כך משוכללים? זה לא יכול להיות. אם כך, כנראה שתיאור מסלולי הירחים התווסף למהדורות העדכניות בידי המוציאים לאור.

בכך פטר את העניין. אבל אחר כך, כדי להניח את דעתו ערך בדיקה נוספת בנושא, באינטרנט. הוא הופתע מאוד לגלות שתיאור מסלולי הירחים פובוס ודימוס הופיע כבר במהדורה המקורית של מסעות גוליבר. הוא אף מצא אזכור מיוחד המאשש עובדה זו ומגדירה כתעלומה, במאמר נרחב המוקדש כולו לתולדות הטלסקופ. הוא חזר אל מסעות גוליבר והרהר בתעלומה. כהד מן העבר עלו בראשו דבריו של דודו ראובן מלפני שנים, על כך שהמסד המדעי מצנזר מידע.

האם זה יכול להיות? הרי זה תמוה ביותר! איזה עניין כבר יכול להיות למדע בהסתרת מידע כזה או אחר? למחרת הוא יצר קשר עם ראובן וביקש לבקרו בביתו שבמושב עמינדב.

פרק שני

חושך ואור

דוד ראובן, אותו גבר רזה מימים ימימה עם העיניים הטובות והצדעיים הכסופים, ניצב בפתח בית האבן שלו וקיבל את פניו בחמימות. הוא לא איבד אף שערה משערות ראשו. מאחוריו הופיעה גליה כאשר על פניה אותו חיוך הזכור מפעם, שלא ראה מזה שנים, כביכול חדל להיות ראוי לו. אך כעת פניה האירו, ודור פסע פנימה. ראובן הניח יד רכה על שכמו וליווה אותו לחדר האורחים, שם ישבו יחד בכורסאות מרווחות. ביתו של ראובן היה מקום שבו הזמן עמד מלכת: רהיטים מעוצבים בסגנון קלאסי, חפצי אומנות וציורי שמן על הקירות בין כונניות עמוסות בספרים. במרכז החדר המרווח ניצבה אח בעלת מידות, טלויזיה מעולם לא היתה שם. הרושם הבולט ביותר במקום היה השקט והשלווה. דור ביקר בבית זה מספר פעמים בעבר, אך מעולם לא שם לבו לאווירה.

גליה הגישה להם תה וכיבוד, פנתה לעיסוקיה והניחה אותם לנפשם.

"ובכן, במה זכיתי לביקורך, דורי?"

"אתה זוכר את השיחה שהיתה לך עם רוני, אז בחג לפני שנים, כשהיינו

ילדים?"

"היו לי הרבה שיחות איתו, לאיזו מהן אתה מתכוון?"

"לשיחה על המדע והאמונה."

"כן, אני זוכר משהו."

"אומר לך את האמת," אמר דור, "באותו זמן טיעוניו של רוני הותירו בי

רושם עמוק, הם שכנעו אותי ותרמו לשינוי בהשקפת עולמי. אבל עכשיו

התעוררו אצלי ספקות, אני מתחיל לחשוב שאולי הכל היה אשליה."

"כן, דורי, החומר יוצר אשליה. אנחנו מוקפים באשליה שתפקידה הוא

להסתיר מעינינו את המציאות הרוחנית, ואפילו את האלוהים."

"אבל, למה? לאיזה צורך?"

"כיוון שהעולם הזה הוא מעין בית-ספר, באנו ללמוד ולהשתלם בו כדי

להתקדם. יש פה עניין גדול עם הבחירה החופשית שלנו, לכן גם ניתנת לכל

אדם האפשרות לנטוש את דרך האלוהים ולהפסיק להאמין בו; הסבל

שבחירה זו מובילה אליו עשוי לגרום לאדם לשוב אל האלוהים מרצון, או

להעמיק את הנפילה לתוך אשליית החומר עם כל הסבל הכרוך בכך."

"כמו רוני..." מלמל דור חרישית, ספק בשאלה ספק בקביעה.
"כן, רוני ועוד מיליונים כמותו, לצערי. באזכרה האחרונה שעשינו לדוד
אברם שוחחתי עם אפרת והיא סיפרה לי שרוני נוטל כדורים נגד דיכאון כבר
מספר שנים ומטופל אצל פסיכולוג, היא מיואשת ממצבו."

"הוא טוען שהכדורים משפרים את מצבו."
"הכדורים האלה..." ראובן עיווה את פניו, "הם הופכים אותו לזומבי. זה
התפקיד האמיתי של התרופות."

"אבל הוא טען אז שהם מספקים לנו את החומרים שהגוף מתקשה או
מפסיק לייצר בעצמו, חומרים שאחראיים על הרגשות שאנו חווים."
ראובן חיך בחמיצות, "רוני טעה טעות מאוד בסיסית. חומרים
המופרשים במוח יכולים להיות סיבה לתחושות אך הם אינם הסיבה
לרגשות; הם בסך-הכל הביטוי הפיזי, התסמין לגורמים שמקורם ברבדים
העמוקים יותר של ישות האדם – הנפש והנשמה. כל הגישה של המדע
בנושאים הללו היא אבסורד. רוני כמו האדם הממוצע, טעה כאשר סבר
שהמדענים באמת יודעים והשליך עליהם את יתבו."
"אני לא מבין," אמר דור.

ראובן השתהה לכמה רגעים, ואז אמר: "אתה מכיר את מערכות
האזעקה?"

"כן..." השיב דור, "למה?"
"ראה," אמר ראובן, "כאשר נכנס פורץ למוזיאון, החיישן מזהה אותו
ומפעיל אזעקה בעלת צליל צורם ומעצבן, נכון?"
"כן..."

"אתה בוודאי תסכים איתי שהגורם האמיתי לחוסר הנוחות במצב כזה
הוא הפורץ, ולא החשמל המוזרם לפעולת הצופר! אך אילו נערך מחקר
שמטרתו לגלות את הסיבה לתופעת הרעש המעצבן, לפי השיטה המדעית
המסקנה המתבקשת היא שהצופר הוא הגורם. נגיד לצורך העניין שמדובר
בחוקרים שלא ראו מערכת אזעקה מימיהם. במקום לחקור את מערכת
האזעקה ואת תפקידה, הם היו מתמקדים בתצפיותיהם ומגלים שבכל אירוע
של אזעקה הוזרם חשמל אל הצופר וגרם להפעלתו. זה היה נבדק בתנאי
מעבדה ומאושר, הם היו ממליצים למנהל המוזיאון להסיר את מערכת
האזעקה. אם המנהל היה מקבל את המלצתם הוא היה זוכה לשקט, אבל
כעבור זמן מה היה מגלה שלא נותרו לו מוצגים במוזיאון."

דור חיך, "אבל זה לא אותו דבר..."
"זה בדיוק אותו דבר. כמובן שמחקר כזה לא היה נערך, אך לפי השיטה
המדעית שנסמכת על תצפיות ובדיקות מעבדה, זו היתה המסקנה הבלתי-
מנועת. דבר דומה קורה בגוף שלנו: הוא מתוכנן לאותת לנו באמצעות

תופעות מציקות על כל הפרה של האיזון הטבעי, כדי שנתקן ונחזור לאיזון ולבריאות. על הפרה קלה הגוף שלנו מגיב בדרך-כלל בתופעה קלה ובלתי נעימה. אם אנחנו מתעלמים מכך והפרת האיזון היא חמורה ומתמשכת, הגוף מפתח חולי קשה, זו הדרך שלו להילחם בגורם המזיק ולאותת לנו שעלינו להיפטר ממנו ללא דיחוי. הכל לטובתנו, כדי שנחזור לאיזון, גם במקרים שקשה לנו לראות זאת."

"מעניין, באמת," אמר דור ושקע בהרהורים.

"העולם הזה פועל לפי חוקים, ורוני הוא דוגמא טובה. כל עוד האדם נותן לטבע לנהל אותו, הוא מופקר לידיו של חוק המקריות, החוק המושל בעולמם של בעלי-החיים. זהו עולם אכזרי שפועל בצורה מכנית ואדישה, כמו זה שהאתאיסטים מאמינים בו ובעצם מדרדרים את עצמם אליו. לגבי חיות זה בסדר וטבעי, חרף הסבל הכרוך בכך לעתים, כי אין להן בחירה חופשית ולא מצופה מהן להתעלות בשלב זה; אבל אדם שמפקיר את עצמו לחוקים אלה נופל למציאות מלאת חולי וייסורים; בזה לבד ישנה ראייה לכך שהאדם שונה בתכלית השוני מהחיות ושמצופה ממנו להרבה יותר מהן. ניתן לסכם ולומר שכל קושי בחיים, תפקידו להניע אותך לשינוי."

"אמרת אז שהמדע מצנזר מידע. רציתי לשאול אותך באיזה מידע מדובר,

מיהו לדעתך שאחראי לכך ולאיזה צורך?"

"תראה," אמר ראובן, "כל מה שאתה רואה מסביב, העיר, הכבישים והנמלים העמוסים, העבודות שכולם עושים במשרדים, כל המערכת המודרנית הזאת, את מי אתה חושב שהיא משרתת?"

"היא משרתת את עצמה, ואת הציבור, אינטרס משותף," השיב דור. זה הזכיר לו את השיחות עם אלעד, אבל ראובן העלה טיעונים חדשים ושונים, הוא היה אגוז קשה יותר.

"מה הציבור מרוויח מזה?"

"אתה צוחק?" אמר דור, "תראה את רמת החיים שלנו, אדם ממוצע בישראל חי טוב יותר ממלך בימי-הביניים: בלחיצת כפתור יש לך חימום וקירור, יש לך מזון בשפע, מים חמים זורמים בצינורות ישר לברז בכיור ובמקלחת. מכוניות, מטוסים, מחשבים..."

"ומה עם המחיר, על זה חשבת פעם בכנות?"

"המחיר שווה את זה בגדול!"

"האמנם?" אמר ראובן, "נתחיל מהנזקים העצומים לסביבה, מי יודע כמה מאות או אלפי שנים יידרשו לטבע כדי לחזור מהם לאיזון? אני לא יודע אם אתה מודע לכך, כי לא את הכל מספרים לך ומה שכבר מספרים לא תמיד מוגש לך במספרים האמיתיים: שינויי האקלים, זיהום האוויר ומי האוקיאנוסים, מינים שהולכים ונכחדים בים וביבשה והכל הולך ומתגבר.

אפילו זה לבד הופך את העניין ללא משתלם. אבל מכיוון שנגעת באיכות החיים של האדם, הבה נבחן אותה: אנשים היום עובדים יותר שעות, גם אם זה מנוגד למה שכתוב בספרי הלימוד. תן דעתך על כך שבעבר, בכל משפחה היה מפרנס יחיד, האב, ואילו כיום שני ההורים עובדים ועדיין זה לא מספיק אצל הרוב. אנשים כיום טרודים באינספור מטלות ודאגות, המגע עם הממסד דורש התעסקות רבה בניירת ובכל מיני הליכים מתישים שפעם לא היו. האם האנשים סביבך נראים לך שמחים? אילו היו שמחים, ודאי לא היו נזקקים לכל הטיפולים והתרופות שהם צורכים. לכן כשמספרים לך שאיכות החיים כיום גבוהה יותר מזו שהיתה לפני חמש-מאות שנה, לא אומרים לך את האמת; הם עושים מניפולציה על נתונים סטטיסטיים כדי להטעות אותך. אנשים שמחפשים איכות חיים אמיתית שוכרים צימרים בכפרים מבודדים, הרחק מההמולה ומהזוהמה של העיר, הם מוכנים לשלם את מיטב כספם עבור חופשה בתנאים שבהם חיו פעם אנשים פשוטים. יוצא מכאן שאיכר פשוט מימי-הביניים חי טוב יותר מבורגני בן זמננו, בדיוק הפוך ממה שטענת."

"אתה בטח מתלוצץ, היקשה דור, "איכר כזה נדרש למסור את כל תוצרתו לידי גובי המיסים, הוא היה נתון למעשי זוועה תחת כיבוש אויב, או בשגרה כאשר התחשק לאיזה אביר לבוזז אותו ולאנוס את אשתו; הוא סבל ממחלות שכיום הרפואה הצליחה למנוע."

"שוב אתה חוזר על מה שלימדו אותך, שלא בהכרח נכון, "אמר ראובן. דור שמע בקולו תוכחה, אך לא לעג. "הרבה מהמחלות והמגיפות של העבר אירעו כתוצאה מהמעבר לחיים עירוניים, בצפיפות ובתנאי תברואה ירודים. גובי המיסים של העבר פעילים גם היום, גם אם לבושם ודרכי הגבייה שלהם שונים. ובקשר לזוועות שהזכרת, יש בזה מן האמת, אבל זה לא היה בהכרח בהיקף שלימדו אותך עליו; ואפילו כך, לפחות האדם חי בצורה אמיתית וחופשית בהשוואה להיום; כל עוד לא הותקף הוא חי באמת, קרוב לטבע ולמשפחה, חיים שראוי לחיותם ושעשויים להיות גם טובים. כמו כן, אתה מתעלם מכך שהרווחה שממנה אתה נהנה, או סבור שאתה נהנה, כרוכה בניצול ובשעבוד נוראי של אנשי העולם השלישי; אלה הם פני הדברים במציאות של כלכלה גלובלית, אני משער שמעולם לא הקדשת מחשבה מרובה לחקר מקורות השפע של המדינות המתועשות."

"נסה לרגע לראות את התרבות שאתה חי בה כאילו מבחוץ, מה תראה? תרבות ששולט בה פחד, אנשים מדוכאים ומשועבדים, רע להם והם אפילו לא מבינים מדוע, כיוון שהממסד הצליח לשכנע אותם שרמת חייהם טובה מזו של אבות אבותיהם. הנאות והשפעות טבעיות ומיטיבות נשללות מהם בחיי

העיר, הם מנסים לפצות על כך בתענוגות גופניים ובגירויים מהירים בכל הזדמנות, וכך הם מתמכרים והולכים לאיבוד."

"טוב, נגיד שכל זה נכון. איך זה קשור למדע ולאיינטרסים שלו?"

"אז הנה, סוף-סוף הגענו לנושא שפתחנו בו, " השיב ראובן. "ניגש ישר לתורת האבולוציה, כיוון שיש לה חשיבות עליונה עבור אלו השולטים בעולם ומתוקף כך גם בממסד המדעי. זהו אותו מיעוט שדאג ליצור את המצב השורר אצל הציבור הרחב: חוסר אמונה ופחד הנובע מכך, הפקרות מוסרית ותרבותית, התמכרויות למזון ולתרופות מכל מיני סוגים, תרבות של צריכה. המיעוט הזה חולש על כל התעשייה ומתפרנס גם מהמלחמות, שהוא בעצמו יוצר אותן. תורת האבולוציה היא בבת-עינו, כי בלעדיה מן ההכרח להאמין בקיומו של מתכנן, בורא; ואם ישנו בורא ודאי הוא לא יצר את האדם בלי תכלית מסוימת, דרך שמולץ לאדם ללכת בה כדי להתקדם.

"כמוכן שהבעיות לא מסתיימות בנקודה זו, כיוון שבעידן הנוכחי גם האמונה בבורא נתונה לפרשנות האדם, כתבי הקודש מסולפים ומנוצלים לרעה בידי הכוחות המתנגדים כפי שאירע לכל אורך ההיסטוריה, לפחות מאז סוף העת העתיקה. אולם רוב המרץ של הכוחות המתנגדים מושקע כיום באפיקים החומרניים, האתיאיסטים."

"מיהם לדעתך האנשים האלה ששולטים בעולם? מעניין שכל הדברים שאמרת עליהם מיוחסים אחד-לאחד דווקא ליהודים, על-ידי כל האנטישמים שנסמכים על קונספירציות בנוסח 'הפרוטוקולים של זקני ציון'."

"הפרוטוקולים, " נאנח ראובן, "מדובר באחת הפרשות הנתעבות ביותר שידעה האנושות מעולם. ככל שחוקרים אותה מתגלה תמונה מזעזעת: הפרוטוקולים עצמם אינם זיוף אלא אמת לאמתה, אלא שקושרי הקשר כלל אינם יהודים! כחלק מן התוכנית, כדי להסיט את תשומת הלב הציבורית מעצמם הם טופלים את האשמה על העם היהודי, ביודעם שהדברים יתקבלו ברצון ובהתלהבות אצל רבים מבני אומות העולם הנגועים באנטישמיות מימים ימימה."

"הקונספירציה הזאת היא מרחיקת לכת מאוד, אתה משוכנע בזה?"

"אף פעם אין וודאות של מאה אחוזים. אבל לכל מי שעיינים בראשו ושכל בקודקודו ברור הדבר שהעולם אינו נשלט בידי כוחות המיטיבים עם הציבור. וככל שמעמיקים בחקירה, הראיות מצביעות על מציאותן של ידיים המושכות בחוטים מאחורי הקלעים וחותרות תחת התרבות האנושית. היו אפילו מנהיגי מעצמות שהתריעו על כך בנאומים מפורסמים שלהם, שבהם טענו במרומז ואף בגלוי שהמערכות נשלטות בידיהן של אגודות סתרים רבות-עוצמה ומושחתות. הנשיא האמריקני המנוח קנדי שילם על כך בחייו."

"אם ככה, למה מדינת ישראל לא חושפת בריש גלי את תרמית הפרוטוקולים?"

"עוד לא הפנמת את ממדי השליטה של אותם גורמים. מדינת ישראל עצמה נשלטת על-ידם, ומסיבה זו היא שותקת. לכן יש פה תעשיית נשק משגשגת ומלחמות מזויפות ואינסופיות, דיקטטורה שמאלנית-פמיניסטית ובכלל תרבות המקדמת את מטרותיהן של אגודות הסתרים: פירוק התא המשפחתי באמצעות פילוג וסכסוך בין המיניים ועידוד הומוסקסואליות, קידום אתאיזם לצורך סילוק האמונה מלב האנשים, סימומם באמצעות תרופות ומזון מהונדס ועיצוב תודעתם באמצעי התקשורת לצורך שליטה."

"נתת לי הרבה חומר למחשבה, בינתיים עליי להודות שזה עשוי לענות על שאלות רבות שטרדו את דעתי בשנים האחרונות," אמר דור. לאחר שהות הוא המשיך ושאל: "ומהי הדרך הנכונה שהזכרת, שהאדם צריך להתקדם בה? לאן הוא מתקדם?"

"כל אדם צועד בנתיב משלו, אבל הכיוון הוא אבולוציה רוחנית: התפתחות שהאדם עובר החל מתקופות קדומות לאין-חקר, שעתידה להעלות אותו לרמות גבוהות מאוד בעתיד הרחוק. דרך זו אמנם אינה תמיד קלה ונעימה, אך מי שהולך בה מבלי לסטות הצדה זוכה להתחבר אל מקור החיים; אדם כזה הולך ומשתחרר בהדרגה מהפחד ומחוק המקריות המושלים בממלכת החיות, מהשעבוד והסבל הנוראי השולטים כיום בציבור הרגיל, המכור לתענוגות הגופניים והורס את עצמו בהרגלים מקולקלים. מי שמשתחרר מזה צועד לעבר חירות, הרמוניה ואושר. זה הכיוון."

"אם זהו המצב, למה לדעתך בורא העולם הזה לא מתגלה בצורה ברורה? מה הבעיה בשבילו?"

"מיד אשיב לך על כך, אבל קודם הפסקת תה."

ראובן קם וניגש למטבח. דור נשא את מבטו אל רישום שניצב לפניו במסגרת על מדף בארון, ובו נראה דיוקנו של גבר בעל חזות גרמנית ומבט נוקב. דור תהה על זהותו של האיש, הוא התכוון לשאול על כך את דודו אבל חלפו עוד כמה רגעים והדבר פרח מראשו כאשר שב ראובן עם הקנקן בידו ומזג להם כוס תה שניה.

"השקט פה מוצא חן בעיניי!" אמר דור ולגם מן התה. "אתה יודע? פעם לא אהבתי שקט, הייתי דואג תמיד להשאיר ברקע רדיו או טלוויזיה. בשנים האחרונות זה התהפך לגמרי, אני אוהב את השקט ולא יכול לסבול את הפטפטת של הרדיו. עכשיו הוא משמיע אצלי רק מוזיקה, ואת הטלוויזיה העפתי מהבית לא מזמן."

"זה אומר שהתקדמת, התחלת ליהנות מהשהות עם עצמך. לאחר שבעבר דאגת להסחת דעת תמידיה כדי להימנע מהתבוננות פנימה אל תוך הנפש, עם כל העניינים הבלתי-פתורים שממתינים שם. יצאת מחוזק מכל המשברים." דור הביט בו בהשתאות, "מאיפה אתה יודע? אמא סיפרה לך? אפילו איתה לא חלקתי כמעט שום דבר..."

"כן, אני משוחח לפעמים בטלפון עם אמא שלך, הייתי שואל עליך והיא היתה מספרת לי. תסמוך עליה שהיא הרגישה."

דור בלע רוק.

"נחזור לשאלתך ממקודם," אמר ראובן, "מדוע בורא העולם מאפשר את המצב הזה ואינו מתערב? כמובן שזו לא בעיה בשבילו, אך זה מחזיר אותנו לעניין הבחירה החופשית שנגענו בו מקודם בקצרה בלבד; עליך לזכור שזהו העיקרון הבסיסי ביותר במהות האדם, קודש הקודשים. כל התערבות של האלוהים גורעת מן הבחירה החופשית ולכן אינו מתערב גם כאשר הוא מתבונן ממרומו בדאגה ובצער על אדם הצועד כסומא אל עברי פי פחת. סימנים ואזהרות הוא נותן בנדיבות, אך את הבחירה תמיד הוא משאיר ביד האדם. האלוהים כיום אפילו לא נותן אמונה 'בחינים' כפי שנתן בעבר בזמנים שבהם האדם עוד לא היה מפותח מספיק, כי אילו נתן לאנשים אמונה בחינים הם היו בוחרים אוטומטית בטוב ואף זה עומד בניגוד לעיקרון הבחירה החופשית. אם רשאי אני להתבטא כך, רצונו הוא שהאדם באמצעות תעיות ומחקר שהוא עורך בחייו, בכל מה שקורה לו, בבחינה של תוצאות המעשים שלו – יפתח אמונה בקרבו ויגיע בעצמו אל האלוהים. זה אפילו כתוב בתורת ישראל בספר דברים: 'הנה נתתי לפניך את הטוב ואת הרע, את החיים ואת המוות – ובחרת בחיים'. רואה אתה, האלוהים מכריז בזאת כי הוא בעצמו אחראי גם לרוע שבעולם, הרוע ממלא תפקיד חשוב בשירותו; וכעת גם קיבלת תשובה לשאלה העתיקה, מדוע מאפשר האלוהים לרוע להשתולל בעולם עד כדי כך שנראה כאילו הרוע משתלם."

"אתה לא חושב שלגבי רוב האנשים, הרוע באמת משיג תוצאות?"

"זוהי אשליה," השיב ראובן, "לרשעים לא באמת טוב, אפילו לא בחיים האלה. גם אם כלפי חוץ נראה כאילו יש להם הכל והם מוקפים בהערצה, בסוף היום הם אנשים בודדים ואומללים. וזה עוד לפני המציאות הזוועתית שממתינה להם מעבר לשער המוות."

שוב שררה דומיה, דור נדרש לרגעים ארוכים כדי להרהר בדברים. עד לא מכבר היה מאבד עניין ונוטש כל שיחה מרגע שאוזכרו בה מושגים רוחניים.

"תסלחו לי," אמרה גליה שהופיעה בפתח החדר שבו שהתה, "אני פורשת לישון, שיהיה לכם לילה טוב!" היא ניגשה לבעלה והעניקה לו חיבוק, ונפרדה

גם מדור במילים חמות. הם נותרו לשוחח עוד זמן מה ולבסוף קם דור ונעמד, "כבר מאוחר, כדאי שאסע הביתה. היה לי נעים, תודה רבה על האירוח." הוא נפרד מדודו לאחר שנדברו לשוב ולהיפגש. הוא שב לביתו כאשר השיחה מהדהדת בראשו והוא מנסה לבחון לאורה את השקפת עולמו ואת שגרת חייו. המחשבות ליוו אותו רבות במשך השבועיים הבאים, והוא הגיע לביקור נוסף בעמינדב.

"אז אתה אומר שהכל אמת? שיש אלוהים? וגם מלאכים ושטן? מהו תפקידם של המלאכים?"

"אכן," השיב ראובן, "אני משוכנע שהם קיימים, אף על פי שאין לי הבנה מלאה במושגים הללו ועדיין נעלם ממני באיזו דרך הם מעורבים בחיים שלנו פה. לפי תורת הנסתר ישנה היררכיה שלימה של מלאכים שלכל אחד מהם תחום אחריות משלו: חלקם מדריכים את בני-האדם באופן אישי, בדרך שהיא מעל לרמה המודעת. על מלאכים מְדַרְג גבוה יותר מוטלת המשימה להדריך אומות שלימות, ישנם אף מלאכים שאחראים על הנהגת האנושות כולה לפרק זמן מסוים של מאות או אלפי שנים; וכך הלאה, עד לרמות שאנחנו הקטנים, בתודעה הכלואה בתוך גוף, לא מסוגלים לתפוס. גבוה מעל כולם נמצא הבורא העליון, ישות שאין לנו כל אפשרות לתפוס בשכל, והוא מובדל מכל הנבראים. ניתן להרגיש את נוכחותו בתוכנו לעתים, במקרים קיצוניים של עצב או שמחה, בקול פנימי שלפעמים מדבר בתוכנו. המטרה שלנו היא לאפשר לו להיות יותר ויותר פעיל בתוכנו, בתוך כל אחד ואחד מאיתנו; אף זה מופיע בתורה בספר שמות, בציווי של האלוהים לעם ישראל: יעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם."

"איך הכל התחיל? היה משהו לפני אלוהים? כיצד הוא נוצר?"

"דע כי טרם שנאצלו הנאצלים ונבראו הנבראים, היה אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות," ציטט ראובן מדברי האר"י הקדוש מצפת. אחר המשיך: "בחשיבה הכפופה לחוקי העולם הזה קשה לנו לתפוס מציאות ללא זמן. אבל האלוהים תמיד היה ותמיד יהיה, אינו משתנה. לכן אחד משמותיו הוא 'יהוה' – היה הווה ויהיה. זרימת הזמן הקווית המוכרת לנו קיימת רק בעולם הגשמי ובתקופה הזו, אבל בעולמו של בורא העולם זמן לא קיים." "והשטן, מה אתה יכול לספר לי עליו?"

"ובכן, השטן," אמר ראובן. "עליו יש לדון בהרחבה, שכן הדתות ציירו את דמותו באופן שטחי למדי; הנצרות למשל זיהתה את הרוח עם הטוב והאלוהי ואת החומר עם כל מה שרע, שטני. תורת הנסתר מציגה לנו גישה קצת יותר מורכבת, היא מדברת על מלאכים שנפלו, או מרדו: קבוצה שלימה של מלאכי-אפילה בדרגות שונות, מקבילות להיררכיית המלאכים; חלקם פועלים על האדם באמצעות רוחניות מזויפת וחלקם באמצעות החומר,

מטביעים את האדם בחומרנות. החומר מהווה אמנם פיתוי ומלכודת עבור האדם, סכנה לסטייה מדרך האלוהים, אך התייחסות נכונה ומאוזנת לחומר לא רק שאינה מזיקה אלא עשויה אף לרומם את האדם לדרגות גבוהות. היו אנשים דגולים שהגיעו כך להתקדשות, רבים מהם אצלנו בעם ישראל, ודאי שמעת את שמותיהם של הידועים שבהם.

"ומה בנוגע לאדם רגיל המתקשה לעמוד בפיתויים, האם עדיף לו להתנזר מתענוגות הגוף?"

"לאו דווקא, אך מדובר במאבק קשה עד להשגת האיזון. התנזרות היא דרך שהיתה מקובלת בעבר להתפתחות והיא עדיין קיימת, בעיקר במזרח, אך זו לא הדרך המומלצת בדרך-כלל עבור האדם המערבי בן זמננו – פרט אולי לאלו שאינם מסוגלים כלל לרסן את תאוותיהם. יש המתנזרים מעינוגי הגוף מתוך מודעות לסכנותיהם, ואף כי בדרך זו הם חוסכים מעצמם ייסורים רבים ואולי אף זוכים לחוויות רוחניות כלשהן, סוף-דבר הם נמצאים מחטיאים את מטרת הקיום הארצי שלשמה באו לעולם, וכתוצאה מכך יהיה עליהם לשוב אליו לניסיון נוסף."

"גלגול נשמות..." מלמל דור, "ניחשתי שאתה מכוון לשם כשדיברת על אבולוציה ארוכה."

"נכון", אמר ראובן, "עוד נגיע גם לזה. אך לענייננו, השטן הזה של החומר הוא אחד מן הכוחות השליליים, המתנגדים לאדם ומכשילים אותו. ניתן להתייחס אליו בינתיים כאל אחד השטנים, או כאל אחד מהיבטיו של השטן."

האזוטריקן הגדול רודולף שטיינר שחי לפני מאה שנה –
"האיש הזה?" דור הצביע לעבר הדיוקן שלכד את מבטו במהלך ביקורו הקודם, "תהיתי מי הוא."

"אכן," אישר ראובן והמשיך: "לצורך תיאור סוג זה של כוח קוסמי השתמש שטיינר בשם *אהרימן* – דמות השטן במסורת הפרסית העתיקה. אתה רואה אותו פעיל במגמת האגואיזם שבעולם המערבי, במשיכה המוגזמת של האדם לקניין חומרי, בשכלתנות-יתר, בחשיבה החומרנית של פירוק-לגורמים באופן מוגזם שמוביל להחנקת הרגש והרוח עד לכדי אשליה אתיאיסטית מדכאת; כבמקרה של אותו אדם המתקרב אל תמונה כדי לחוקרה לפרטי פרטים ובעשותו זאת הוא מאבד את האובייקט עצמו. כנגדו, ישנו השטן האחר (או ההיבט האחר של השטן), זה הרוחני, שמנסה לפתות את האדם להישאר ברוחניות הפרימיטיבית ולהפעיל עליו בדרך זו השפעה מנוונת; לגרום לאדם להישאר בתחום שאנחנו מכנים 'אזור הנוחות'. תחת השפעתו נלכד האדם בסוג מזויף של רוחניות, שמסתיר ממנו את הרוחניות האמיתית של האלוהים. לכן במסורת שלנו שטן זה מוכר בשם *סמאל*, כי תפקידו לסמא את עיני האדם מראות את האל; והוא עושה זאת כיום לא רק באמצעות הדתות הישנות שזמן כבר עבר, אלא באמצעות כל דבר שיש בו כדי לפתות ולהכשיל את האדם. שים לב לכך שגם המילה 'סם' בעברית נגזרת מהשורש ס-מ-א, וזה בדיוק מה שהסמים עושים, וכן כל דבר הגורם לאדם להתמכרות או לכלל סטייה מהדרך."

"סמאל? אותו טיפוס שהדתיים מכנים 'הסמך-מס'?"

"בדיוק. הם נמנעים מהגיית שמו המפורש כי הם מאמינים שכל מילה וכל

שם שאנחנו מוציאים מהפה, מעניקים כוח לבעל השם."

דור הרהר לעצמו עד כמה נבערים ומגוחכים נראו בעיני דתיים אלה באמונותיהם התפלות, ואילו כעת הוא מקבל זויות אחרת לראיית הדברים.

ענין מבלבל ביותר.

ראובן קרא את הבעת פניו, "רואה אתה כעת, אפילו הדתיים הפשוטים, עדיין הם יונקים ממקורות שחלקם קדושים ונעלים ואין לזלזל באמונותיהם."

"מלאכים ושטן... יש להם דמות?" שאל דור.

"אם יש להם גוף כלשהו הריהו עשוי מסובסטנציה עדינה וזכה יותר ממה שענינו הרגילה מסוגלת לראות, בשלב זה איננו אמורים להבחין בהם. בממדים האחרים לא מדובר בדמות מוצקה אלא יותר ב'לבושים' שבהם ישויות אלה עשויות להופיע בתודעת האדם, בדמות השאולה מתוך עולם הדימויים הפנימי והאינדיבידואלי של האדם, או תוך כדי שימוש בסמלים מוסכמים. מלאך למשל, הוא ישות שמהותה היא נתינה טהורה ואהבה ולכן היא עשויה להיראות כישות יפהפיה ומוארת לעיניו של אדם שזכה לראייה רוחנית; אולי אפילו כזו הדומה לדמות המלאכים בציורים מתקופת הרנסנס; לא מן הנמנע שכמה מאותם ציירים ניחנו בראייה כזאת. המראה

החזותי, הלבוש, נועד רק לצורך תיווך בין הישות הרוחנית לבין האדם, כאשר עדיין אין ביכולתו של זה האחרון להבחין במהות האמיתית והפנימית של הישות. כיצד ראו אותה המתקדשים הגדולים, זה נבצר מבינתי."

היתה דומיה קלה, וראובן המשיך: "במפגש הקודם דיברנו על כך שהאלוהים אינו נותן מתנות בחינם. אמנם כשמדובר במתנות הטבע הוא מעניק בנדיבות ובשפע, אך לא כשמדובר בכישורים. שכן רצונו הוא לעודד את האדם לפתח ולהשיג בעצמו את הכישורים, בדרך של יגיעה ושל מחשבה טובה ויוצרת, כדי שיהיה ראוי להם. אבל אותו מלאך, סמאל, הוא מעניק לאדם מתנות בחינם, כדי לגרום לו לניווט. אם נניח לרגע שקריאת תיאורי נוף בספר מעוררת ומפתחת את יכולת הדמיון של הקורא, שהיא חשובה מאוד להתפתחות – בא סמאל ומפתה את האדם לצפות בסרט ולהתענג על מראה הנוף מן המוכן, ללא כל יגיעה מצדו. ילדים בונים באבני לגו במקום לייצר בעצמם את החלקים וליצור משהו שהוא שלהם באמת; הוריהם משקיעים בכך כסף רב, ודאי הם קראו מחקרים הטוענים שהלגו מפתח את היצירתיות אצל הילד שלהם, אך למעשה הם גורמים לו לניווט בדרך זו. גם הטלפון, והאינטרנט הזה שהתחיל עכשיו ומקשר בין אנשים בכל העולם, אפשר שהם גורמים לעיכוב ולדיכוי של יכולות טלפתיה שאמורות להתפתח באנושות במהלך התקופות הבאות. אנשים משתמשים בסמים כדי להשיג רוגע ושלווה שלא השיגו בכוחות עצמם; ישנם מספר סמים המאפשרים אפילו הצצה לעולמות האחרים. אבל טבען של מתנות-חינם הוא שהן מביאות תועלת לטווח קצר ונוק גדול לטווח הארוך; בעסקאות עם השטן המחיר מצוין באותיות קטנות, שכן אין באמת מתנות חינם; הוא מלווה בריבית גבוהה ולעולם אינו שוכח לגבות את התשלום. ילדים גדלו עם לגו והפכו למבוגרים חסרי-יכולות; אנשים שיכלו להיות סופרים או משוררים הלכו ונרקבו מול הטלוויזיה בסלון ביתם; תרופות מביאות לתחושת הקלה מן הסבל אך גורמות להחמרה של המחלות; המשתמש בסמים, אפשר שבתחילה הוא זוכה לחוויות רוחניות של יופי שלא מן העולם הזה, אבל סמאל ידאג להראות לו תמונה מסולפת של העולמות הללו, לפי רצונו שלו; הוא מפתה ומעביר אדם כזה אל תחום הממלכה שלו, של סמאל, שהיא חיקוי נלעג לעולמות העליונים האמיתיים; ולבסוף הוא משתלט על כל ישותו ומשעבד אותה. אדם כזה הולך ומאבד את כוחות הרצון שלו, נפשו נחלשת והוא שוקע לתוך דיכאון וייאוש, מתדרדר למדרגת חיה ואף למטה מכך – כי כגובה הפוטנציאל כך גם עומק הנפילה; הוא נלכד בעולם מלא בפחד ובחדשנות כלפי הבריות. מצמרר לחשוב לאילו תהומות עלול האדם ליפול. ראה את המכורים לסמים ולאלכוהול, נפשות מרוסקות ואבודות, אתה רואה אותם צועדים ברחוב בעיניים חסרות חיים, ללא כל שריד מאישיותם המקורית. מי יודע היכן שוהה תודעתם

באותו זמן? ואם עזבו את העולם מבלי להיגמל, נפשם מושלכת אל שאול תחתית, תועה בישימון כרוח ערטילאית, גלמודה ומחפשת מחסה תחת סלעים בארץ שאין בה דבר, מיוסרת על-ידי שדים משחיתים במשך מאות שנים."

דור זע בכורסתו. מיד נזכר באלעד: אם יש אמת בחיזיון הבלהות הזה, הרי שאלעד נמצא בדרך אליו. כמה מתיאוריו של ראובן תאמו במדויק את מצבו. אחר כך דעתו נדדה מאלעד אל ערן, איכשהו תמיד חשב עליהם יחדיו, כאילו הם ניצבים על שתי נקודות קיצון כאשר בתווד נמצאים כל יתר בני-האדם. ולפתע הוא נוכח כי נקודות הקיצון הללו מתאימות במדויק לאופי הפעילות של שני השטנים, החומרני והרוחני.

"זה כמו ערן ואלעד!" הוא פלט בקול. ראובן הביט בו בשאלה, דור חיך והסביר: "שני חברים שלי. כמובן, אתה לא מכיר אותם. אחד מהם כאילו מושפע מראימן והשני מסמאל."

"אהרימן", תיקן ראובן.

"יהי כן", אמר דור. "ערן מתייחס לעולם כאילו החומר הוא חזות הכל, הוא עובד כל חייו כדי לצבור קניין חומרי. אלעד לעומתו לא מתעניין בכלל בחומר; לכאורה הוא השכיל לחמוק מן השעבוד המודרני, אבל הסמים הפילו אותו למצב גרוע בהרבה אף מזה של ערן."

"המקרה השני אכן הוא קשה יותר מן הראשון, קשה לעזור לאנשים כאלה," נאנח ראובן. "רוב בני-האדם נוטים לאחת מנקודות הקיצון הללו, במידה כזו או אחרת. כעת אתה יכול גם להבין נכוחה את הכוחות הפועלים בעולם ואת חוסר האיזון שבו. במערב, במדינות המתועשות כולל גם בישראל פעיל יותר האימפולס האהרימני המשקיע את האדם בחומר. במקומות אלה המטריאליזם הפך כבר לדת לכל דבר, מי כמוך יודע, הלוא נמנית עם מאמיניה למשך מספר שנים מבלי היותך מודע לכך. לב הפעילות שלה נמצא בארצות-הברית. ואילו במדינות המזרח הנחשלות, במדינות האיסלאם, שם פעיל האימפולס הנגדי, הרוחני מהסוג הפרימיטיבי והמנוון של סמאל; הוא פועל היטב דרך הדתות, בנצרות ואף ביהדות במתכונתה הנוכחית. בין שני כוחות אלה, בין התהומות של חומר ורוח, נותר לאדם שביל צר בלבד לפסוע בו. שביל זה מוצא האדם רק כאשר הוא מתחבר לאימפולס של האלוהים. זה מה שנותן לו איזון בכל מצב."

"זה מחזיר אותנו לאלוהים," אמר דור.

"כן. כעת כבר מאוחר ועליי לפרוש לישון, במחילה ממך. אתה יכול להתרווח פה ולקרוא ספר, וכמובן אתה מוזמן לבוא בכל עת, ביתי פתוח בפניך."

"ברצון! אני עוד אחזור לכאן, אבל כעת אסע הביתה."

דור שב לביתו לאחר חצות ונשכב במיטתו. הוא נשאר ער עוד שעה ארוכה וסיכם בראשו את כל מה ששמע מראובן במהלך ביקוריו האחרונים בעמינדב. הדברים לא נשמעו לו עוד חסרי היגיון, ראובן נשמע מאוד משוכנע בהם ונראה נינוח בחייו. אמנם כמה נושאים עדיין טעונים הסבר. עדיין לא קל להשתכנע בקיומה של מציאות נסתרת כאשר החומר המוצק כה מוחשי מול העיניים ותחת הרגליים, במגע הגוף עם הסביבה, כאשר הכל מציית בשלמות לחוקי הפיזיקה. והחשוב מכל, עליי לוודא שלא מדובר בסופו של דבר בשכנוע עצמי, הפיתרון הקל והנוח לבעיית החידלון הישנה.

במהלך השבועות הבאים המשיך בבחינה מדוקדקת של הדברים, הוא ביקש לבדוק האם יש להם השתקפות במציאות היומיומית ולא רק בתיאוריה. בתחילה נדמה לו כי הרושם העז שהותירו בו הלך ונחלש מיום ליום, אבל אז שם לבו לכך שמגמה זו מושפעת ישירות ממעשיו ומסדר היום שלו: כניעה לתאוות, ישיבה מול מחשב (במיוחד באינטרנט), מזון תעשייתי, שיחה בטלה ובילוי בפאב, כל אלה מרחיקים את האמונה מלבו; ויותר מכך, הם מחדירים לראשו מחשבות של לעג, פחד, כעס וזימה, גורמים לו לראות את הפגום שבכל דבר ובכל אדם, מכניסים אותו למגננה מפני הזולת והופכים אותו לאדם הממוצע. מן הצד השני ישנם הטיולים הרגליים בטבע, קריאת ספרים ומדיטציה שמחזקים את האמונה בלבו ומשפיעים לטובה. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שבו והדהדו המילים בראשו.

בהתאם לכך ניסה לשנות את סדר יומו ואת הרגליו. הוא הקפיד על מדיטציה יומית של עשרים וחמש דקות, יצא לטיולים רגליים בוואדי, לעתים ישב שעה או שעתיים מול הנוף לבד עם מחשבותיו, על שפת המעיין או בשכיית-חמדה אחרת. הטבע הפראי שבעבר איים עליו, הלך והפך כעת למסתורי ומופלא. ישנו כוח המועל בטבע מאחורי כל עץ, שיח ואבן, עדיין בלתי נראה אבל מורגש!

הוא שינה את הרגלי האכילה והכניס סדר במועדי הארוחות, נמנע מאכילה מיותרת וממזונות תעשייתיים, הפחית בהדרגה באכילת בשר ולבסוף הפך לצמחוני. הוא קרא על כך שאכילת בשר מכניסה רוע לנפש ומעניקה לאדם את תכונות הטורף, ובכלל מושכת אותו מטה לכיוון הגס והחיתית.

הוא התבונן כעת אחרת באנשים: כל אחד עם החולשה שלו, עם ההרגל הגרוע שמכשיל אותו ומסמא את עיניו.

הוא שב ושחזר בראשו את התפנית השלילית שקיבלו חייו בהיותו נער בעקבות השינוי שעבר בהשקפותיו, במה שנתפס אצלו אז כניצחון המדע על המיסטיקה. כעת נראו הדברים שונים בתכלית. באמצעות האינטרנט הוא

בחן מחדש את תורת האבולוציה של דארווין על שלל גרסותיה, הוא נחשף לכתביהם של מומחים והוגים ידועי-שם מתוך הקהילה המדעית ומחוצה לה, שחשפו את הסתירות הרבות שבתיאוריה. לבסוף השתכנע מעל לכל ספק שהיא משוללת כל אחיזה במציאות ובהיגיון.

איך הם עבדו עליי עם התיאוריה הזאת! ועוד הפכו אותי לתומך נלהב שלה... נפלתי לאשליית החומר והתפתיתי להאמין שאין ריבון בעולם, ואת המחיר שילמתי היטב. רק לפני כמה שנים עוד שקלתי ללמוד ולרכוש מקצוע. הם כמעט הצליחו להשתלט עליי, להפוך אותי לעוד רובוט שלהם. כמעט הצליחו להפוך אותי לאדם הממוצע, זה שעובד כשכיר עד לשעות מאוחרות, משועבד ומדוכא, בוהה כזומבי בטלוויזיה, יוצא לפעמים לפאב ושותה בירה; האדם השרוי בבערות, חי כבהמה ולא מבין מדוע חיינו עלובים ובלתי-מספקים.

במחברתו הוא ניסה לסכם בקצרה את הסתירות שבין המדע לאמונה: יתרונם של טיעונים לוגיים על-פני טיעונים רוחניים, של חיפוש אחר עובדות לעומת הסתמכות על תחושה – כל זה תקף רק בתחום הצר של המציאות הנגלית. מעבר לתחום זה מוטל על האדם לנטוש את אזור הנוחות של הוודאות ולפסוע באומץ אל עבר מרחבי הלא-נודע, ולפתח בקרבו את חוש הכרת האמת (שלפי דבריו של ראובן, מקורו בחלק האלוהי שבאדם). ידו האוחזת בעט רעדה בעת כתיבת שלוש המילים האחרונות.

כעבור מספר שבועות הגיע דור לביקור נוסף אצל ראובן. הוא הגיע לעמינדב בשעת צהריים מאוחרת, שמש סתווית של סוף אוקטובר השפיעה חום נעים מכיוון דרום והם החליטו הפעם לצאת לטיול רגלי. תחילה ערכו סיור במשק. "מזמן לא ביקרת פה בחווה," אמר ראובן. הם עברו במעבר-בקר ונכנסו לבוסתן של עצי תאנה, שזיף, אגס ופקאן, שם רעו להנאתן שלוש פרות ועדר קטן של עיזים; ביניהן שוטטו אווזים ותרנגולות ובסמוך רבצו שלושה כלבי רועים. הכלבים זינקו ממרבצם בהתלהבות למראה אדוניהם, מכשכשים בזנבותיהם. חיות המשק קידמו את פניו של ראובן בגעיות ובפעיות, הוא רוקן את שקי המספוא והן אכלו בתיאבון. כעת ניגש ראובן אל פשפש הקבוע בגדר המשק ההיקפית, משם הם יצאו, חצו מרעה קטן ולבסוף עלו על שביל כורכר שהתפתל לאורך הגבעות הרמות והמיוערות של דרום-מערב ירושלים, בקו גובה אחיד.

"במפגש הראשון דיברנו על המדע," אמר דור, "אבל יש כמה שאלות שעוד לא נגענו בהן. ראשית, איך יכול המדע לזייף מחקרים כאשר הוא עובד בשיטה שבה הכל גלוי ושקוף, כשהכל נבחן ונמדד באמצעות מכשירים מדויקים ולפי קריטריונים מחמירים?"

"קודם כל," אמר ראובן, "יש להפריד בין המדע לבין הממסד המדעי. בתחילת דרכו, לפני שנפל לידי של הממסד המושחת, המדע המודרני אכן פעל בדרך שחרוטה על דגלו ואף הביא למספר הישגים. זהו מדע שכוחו יפה לחקר העולם הפיזי, במציאות של שלושה ממדים ובתנאים הפיזיים השוררים כעת בפלנטה. זהו המדע שאחראי לפיתוחים הטכנולוגיים, אין להתעלם מכך שהטלסקופ מאפשר צפייה למרחוק, המכונית נוסעת, המטוס טס. הטכנולוגיה שלנו המבוססת ברובה על אנרגיה שחורה של חומר אורגני מת ובנוסף לכך גם מנוצלת לרעה, אמנם הפכה את העולם למקום פחות טוב כפי שדיברנו במפגש הראשון, אך זהו נושא נפרד. ההישגים הטכנולוגיים שהושגו באמצעות תגליות, המצאות וחשובים מדויקים שכולם פרי החשיבה האנושית – הביאו את האנושות למעין שגעון גדלות, היבריס, שגרם לה להאמין כי היא אינה זקוקה עוד לאלוהים כדי להסביר את היקום ואת החיים. לאמיתו של דבר שום תגלית או המצאה לא יכולות לבוא לראשו של אדם מבלי שפעל בכך רצון אלוהי; אדם לבדו אינו מסוגל לשום הישג, כל שביכולתו הוא להוות צינור שדרכו פועל האלוהים, אך גם זהו נושא בפני עצמו.

"על כל פנים במושגים היסטוריים, במאות האחרונות המדע התקדם במהירות עצומה, הציבור נשא עיניו בהערצה אל המדענים וציפה לכך שבקרוב יעלה בידם לענות על השאלות הגדולות ולמצוא פיתרון לכל מצוקות הקיום. שיכור מגאווה, המדע חרג מתחום סמכותו המקורי וניסה לגעת בנושאים שאין לו בהם כל הבנה, כמו מוצא החיים והאדם, הנפש וכל מבנה היקום. ומכיוון שמדע כזה בוחן את המציאות הפיזית בלבד ושולל את כל מה שאינו פיזי, הוא הלך ונתקל בקשיים. בינתיים גם באה מכניקת הקוונטים שיש בה כדי להצביע על מציאות רוחנית, היא סתרה את אמונותיהם הקודמות של המדענים מן הפיזיקה הקלאסית ונתקעה להם כעצם בגרון. אילו מכניקת הקוונטים היתה מתגלה היום ולא לפני מחצית המאה, קרוב לוודאי שכלל לא היתה זוכה להתפרסם.

"בנקודה זו הקהילה המדעית היתה צריכה להתייבב בכנות מול הציבור, להודות בכישלונה בהבנת היקום והכוחות הפועלים בו ולהעביר את המחקר לידיים אחרות. אך לא כך היה, כיוון שמגמה זו של שלילת האלוהות על-ידי המדע שירתה היטב את עניינם של שליטי העולם, הם זיהו את האפשרויות הגלומות בה לשליטה באנושות. אני לעצמי סבור שכל המהלך הינו חלק מן התוכנית הגדולה של האלוהים, כפי שכבר הסברתי לך, לצורך מתן האפשרות לכפירה אצל האדם."

הם עמדו מלכת והשקיפו מערבה על הנוף המרהיב שנפרש מעל לצמרות האורנים. דממה עמוקה עמדה באוויר, אך כעבור כמה רגעים הופרה על ידי

רעש של מטוסי קרב סילוניים. ראובן המשיך: "הממסד המדעי עבר אם כן לשליטתם של בעלי השררה והממון, ובתהליך שלא הורגש בו מכיוון שהיה הדרגתי, הוא הפך לכלי בידיהם לשלילת האלוהות. הציבור מתקשה להבחין בכך מכיוון שהמדענים הזוטרים הם ברובם אנשים הפועלים בתום לב, בעוד שבעלי השליטה הם שקובעים איזו תמונת מציאות היא זו שתוצג בפני הציבור הרחב. מרגע שיש להם עניין במחקר שיציג מסקנה מסוימת, יגיע המימון, יימצאו המדענים המתאימים ולבסוף גם תתקבל התוצאה שבה רצו. הם עושים זאת גם בדרך של מניפולציה על נתונים: הם מציגים את התוצאות המדויקות, בניסויים שניתן לחזור עליהם ולאמת אותם; הם עורכים מחקרים בנושאים המשרתים את עניינם, בעוד שנושאים רבי חשיבות שלא משרתים את עניינם לא זוכים למימון ולא לפרסום; בדרך זו הם מגישים לציבור מצג שווא.

"בנוסף לכך ישנו כשל לוגי חמור העומד בבסיס שיטת המחקר המדעית, הנסמכת על תנאי המעבדה: בתחומים רבים תוצאות הבדיקות תקפות למעבדה בלבד ולא לזירת ההתרחשות האותנטית. וזה בדיוק מה שקורה כאשר מנסים לחקור עניין רוחני במעבדה, בשיטה המקובלת. למעשה כל אמות-המידה שהם קבעו לקבלת דבר כלשהו כימדעי, נקבעו בכוונת תחילה לאפשר להם לשלול כל דבר רוחני. לדוגמא, מדען החפץ לשלול את תופעת הטלפתיה, יכול לחבר מאות אנשים למכשירים בתנאי מעבדה קפדניים תחת אורות ניאון, ולהוכיח ששום מסר לא עבר אליהם בטלפתיה. מחקר כזה ימומן בנדיבות ותוצאותיו יפורסמו בתרועת ניצחון. מדען אחר עשוי לטעון שטלפתיה, מהיותה עניין רוחני ועדין, מופרעת על-ידי נוכחותם של מדענים ספקנים המפגינים זלזול; או כי תנאי המעבדה מורידים את נפש האדם לרטט בתדר נמוך שלא מאפשר טלפתיה, וכי יש לקבוע כללים שונים למחקרים מסוג זה, לאו דווקא בלתי-מחמירים, אך בסופו של דבר מהימנים יותר. כמובן שמדען כזה לא יזכה כיום למימון למחקרו, קרוב לוודאי שמלכתחילה יעדיף לשמור את רעיונותיו לעצמו כדי להימנע מלעג מצד עמיתיו למקצוע וכדי שלא לסכן את משרתו. כך שליטי העולם שולטים בתודעת הציבור, זהו העידן הנאור שלנו."

"נאור, ככה חשבתי," אמר דור. השמש הנוטה לשקוע נחבאה בינות לעננים מרוחקים, הרחק באופק חדרו כעת קרניה מבעד לעננת הפיח של המטרופולין התל-אביבי והפזו את אלפי בניינו בזוהר זהוב עכור. "קראתי מאמר מעניין מטעם אלו שחוקרים את אגודות הסתרים, בקשר למושג הנאורות, שהאור אצלן הוא מעין שם קוד לאינטליגנציה האנושית. אתה יודע משהו על זה?"

"זה נכון, החוקרים סבורים שאלו הן האגודות השולטות בעולם. נאורות לפי גישתם של חברי האגודות הללו, היא יכולתו של האדם להתגבר על כל המכשולים ולהתעלות באמצעות השכל שלו, להשתחרר מדמיונות שווא על אלוהים שדואג לכל צרכו ומהשפעתה המנוונת של האמונה באל. הם מכריזים על עצמם כגואלי האנושות ומתוקף כך הם רואים זכות לעצמם ליטול את השליטה בעולם ולהפקיע את החירות מן 'ההמונים הנבערים והמטומטמים', שכביכול עסוקים ללא הרף במלחמות דת ברבריות בשם אמונותיהם הפרימיטיביות. אבל את אש המלחמות הללו בתקופה שלנו, כזכור, הם בעצמם מלבים מאחורי הקלעים.

"זוהי דרכם מאז ומתמיד של הרשעים להתהדר במעטפת יפה ולייחס לאחרים את פגמיהם ואת מעשי הזוועה שהם מחוללים בעצמם. אחד מאותם ארגונים סודיים, ואולי הוא הראשי שבהם, נקרא ה'אילומינטי', שפירושו ה'מוארים'. בגרמניה הנאצית, היטלר בנאומיו השמיע בגלוי את רצונו לשעבד את ההמונים הנבערים במטרה 'להיטיב עמם'. כמה מאלו שחקרו את הנושא טוענים שגם המפלגה הנאצית היתה זרוע מבצעית של אותם ארגוני סתרים, ושהם דבקים בתוכניתם ולא נלאים ממנה גם בעצם הרגע הזה. לכן הם מקדמים אתאיזם ומזהים אותו עם מושג הנאורות. זה קשור גם לתנועת ההשכלה ולכל המגמות השליטות שניתן לזהות במאות האחרונות."

"אז חברי אגודות הסתרים הם כולם אתאיסטים?" שאל דור.
"לאו דווקא, אבל זהו המסר שהם זיהו כמועיל ביותר עבורם בתקופה המודרנית להנחילו להמונים, מהסיבות שעליהן כבר דיברנו. למעשה רבים מהחוקרים סבורים שהאנשים העומדים בראש פירמידת השליטה הם עובדי שטן המקיימים בסתר את טקסי הפולחן העתיקים שלו במרתפי טירות, באחוזות מבודדות או בבונקרים שבבעלותם, ברחבי אירופה וארצות-הברית. השמועות מדברות אפילו על הקרבת קורבנות אדם."
"אתה מאמין בזה?" פניו של דור עטו הבעה ספקנית.

"זה אולי נשמע הזוי, אבל איני מוציא זאת מכלל אפשרות, כי מי שחולש על הבנקים, על המשטרה, על השירות החשאי וגם על התקשורת, יכול לעשות כמעט ככל העולה על רוחו הרחק מעיני הציבור. אם יש בידם להמציא סכסוכים ומלחמות מזויפות, לסמם את הציבור ולשלוט בתודעתו, אולי גם הקרבת קורבן בסתר לא תהווה עבורם בעיה יוצאת דופן? בינתיים לא נדע. הנאצים הארורים נודעו בעיסוקם במיסטיקה מסוג זה, במאגיה שחורה."
"איזו תועלת מפיקים אנשים מעיסוק זה?"

"כל הישגיהם טמונים בכך. הסברה הרווחת היא שמלכתחילה הם הגיעו למעמדם אך ורק כתוצאה מברית שכרתו עם ישויות האופל. זה עשוי להסביר מקרים רבים של אנשים חסרי כישרון שזכו לתהילה, התעשרו כקורח או טיפסו לעמדות מפתח. אנשים יהירים ומרושעים אבל בסופו של דבר כסילים גמורים, אם הסכימו לשעבד את נשמתם לשטן בעבור תמורה כה עלובה של שררה ותענוגות גשמיים חולפים."

"ומה מרוויחות מכך אותן ישויות?"

"לפי סברה – דם אנושי, שמעניק להן חיות. מכיוון שהן חסרות גוף פיזי אין להן היכולת לפעול באופן ישיר בעולם הזה והן זקוקות למישהו שיספק להן דם. ומרגע שנכרתה הברית אין לאדם דרך לסגת ממנה, הוא משועבד לישות האופל. לפי סברה אחרת אותן ישויות פשוט ניזונות מרגשות שליליים של בני-אדם. כך או כך, אתה יכול להבין שמגפות, וכל המלחמות המזויפות הן מקור לא אכזב לשפע עבור ישויות דמוניות כאלה, כך זן השטן את משרתיו. ואגב בנוגע אליו, ודאי אתה יודע איך מכנים אותו הנוצרים?"

"לוציפר?"

"נכון. מקור השם מלטינית ופירושו 'מאיר' או 'נושא האור', ומכאן גם ה'נאורות'. בסיפור הבריאה הוא מיוצג על-ידי הנחש, שנתן לאדם ולחוה לטעום מפרי עץ הדעת. האור, שהוא הסמל האזוטרי לחוכמה, ניתן כביכול לאדם על ידי השטן שפיתתה והדיח אותו וגרם בכך לגירושו מגן העדן. זהו אור שניתן טרם זמנו, אחת מאותן מתנות-חינם של השטן. הפרשה הזו מכילה בתוכה משמעויות אזוטריות רבות שאפשר להרחיב עליהן שעות וימים, אך

נסתפק בכך בינתיים, "ראובן הבחין בדריכות ובמתח בלתי אופייניים על פניו של אחיינו, והוסיף: "בל נשכח זאת כעת בשעה שהרוע מרים ראש בעולם, שהאלוהים הוא מקור החוכמה ומקור החיים האחד והיחיד שקיים, אין כל תוחלת במרידה בו ולכן אל לנו לפחד."

עוד הוא מדבר והשמש הגיחה לפתע מתחת לעננים שבאופק לברכת-פרידה של סוף היום, צובעת באור זהוב את העמק שלפניהם ואת אמירי העצים הקרובים. הם עמדו במקומם והתענגו על המחזה לשעה קלה.

"אגב, דורי, אני תהיתי," אמר ראובן, "מה גרם לך להטיל פתאום ספק במדע שכל כך הערצת במשך כל השנים?"

"טוב שהזכרת לי. האם ידעת שגיונתן סוויפט ידע על הירחים של מאדים

הרבה לפני המדענים, ושזה מופיע ב'מסעות גוליבר' שלו? מאיפה הוא ידע?"

ראובן המאופק בדרך-כלל, פרץ בצחוק. דור הביט בו בהשתאות אבל בעצמו העלה חיוך על שפתיו, כיוון שהצחוק היה משובב נפש וצלילו ערב לאוזן. "נכון, הוא ידע איכשהו," אמר ראובן לאחר שנגע, "יש הסבורים שהוא ניבא את זה או ניחש, אבל לדעתי זו השערה מגוחכת כשמדובר בתיאור מפורט ברמה שכזו. אני משער שהיתה לו גישה לידע עתיק מהתרבות השומרית או הבלבית, ידע מדויק על אודות גרמי השמיים והיקום בכלל, שהמדע שלנו לעומתו הוא ברמה של גן ילדים."

"התרבות השומרית? הבלבית? אלו לא היו תרבויות פרימיטיביות?"

"אפשר לומר שכן, כשמדובר בעמים. אבל בתקופות העתיקות העמים

הונהגו על-ידי מורים גדולים שמוצאם היה שונה מזה של בני העם. אמנם הם התהלכו בגוף אנושי, אך בתוכם שכנו תודעות ברמה גבוהה ביותר. בחוגים אזוטריים שונים הם מכונים 'מאסטרים', המדריכים של המין האנושי בתקופות קדומות. בכתבים עתיקים הם מכונים 'אלים למחצה', ישנם ממצאים ארכיאולוגיים שמעידים עליהם, אתרים מפורסמים כדוגמת הפירמידות הם מעשה ידיהם. הם מופיעים בתנ"ך בתור 'בני האלוהים', או בסיפור השומרי על אודות גלגמש, שהיה חצי-אל. למותר לציין שסיפורים אלה נלמדים היום במוסדות להשכלה בתור אגדות פרימיטיביות של עמים שכוחים. כיום יש המכנים אותם 'חוצנים' וכל אזכור שלהם גורר לעג אוטומטי מצד ההמונים, אותם שמתעצלים לחשוב בעצמם ומניחים לבעלי השליטה לחשוב עבורם ולתכנת את תודעתם. אני בספק אם חוצנים הוא הכינוי המתאים, אבל אין זה משנה דבר, להגדרה אין כל חשיבות."

"אם כך, למה המאסטרים האלה אינם עוד? הם נטשו את האנושות?"

"הם נשלחו להדריך ולהנהיג את האנושות בשלבים שעדיין לא היתה בשלה להנהיג את עצמה, תפקידם הסתיים בערך בתקופה שבה עם ישראל יצא ממצרים. כשהאלוהים ציווה את ישראל ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים

וגוי קדוש', הכוונה היתה שמאותו זמן ואילך העם ינהיג את עצמו ללא אותם מאסטרס; כביכול כל אחד מעם ישראל נדרש להיות בדרגה רוחנית של כהן, בשונה מבני העמים שקדמו לו. אפשר לרעוד בחרדת קודש רק מן המחשבה על גודל המשימה שהוטלה אז על עם ישראל, להנהיג את האנושות." השמש אספה קרניה, רוח קרירה נשבה והם עשו את דרכם בחזרה לביתו של ראובן.

שינוי

עברו מספר חודשים. החורף היה ארוך, קר ויבש, שנה נוספת של בצורת בארץ ישראל. ואולם בתוכו פנימה הוא חש כעת שליו הרבה יותר, חסון יותר מבחינה נפשית, מודע יותר. הוא הביט לאחור, נזכר והזדעזע מדרך החיים, מסדר היום ומהרגלי האכילה שליוו אותו כל השנים: לעבוד כדי לאכול, לזלול בצורה שמתאימה יותר לבהמה. המלחמה כנגד תאוות האכילה לא היתה קלה, אך כבר התחיל לרכוש שליטה מסוימת. הוא שם לב לכך שבאכילה מודעת ללא הסחות דעת, הוא מסוגל להסתפק בכמות מופחתת ולדלג על אי-אלו ארוחות ביניים מיותרות. כבר הוריד ארבעה קילוגרמים ממשקלו. תופעות מטרידות שסבל מהן בשנים האחרונות כמו אלרגיה, גרד וצרבת, נחלשו.

הוא התקשר לערן. עברו שמונה חודשים מאז פגישתם האחרונה, ערן היה שקוע בעבודתו עד לצוואר אבל לבסוף הם קבעו. הוא הגיע לביתו של חברו, בכניסה הם אמדו איש את רעהו.

"ירדת במשקל!" אמר ערן, "אתה עושה ספורט, יפה."

"לא ספורט, פשוט שיניתי את הרגלי האכילה שלי," השיב דור.

"יפה לך," אמר ערן, "בוא תיכנס."

המקום נראה בדיוק כמו תמיד: מעוצב בסגנון מודרני, מסודר, מואר היטב בנאון. בית זה התקיים על טהרת היעילות והוא נעדר כל מגע אומנותי, כמעט ולא היה בו שום חפץ שאינו בעל תפקוד מסוים. יותר מתמיד הוא השרה על דור הרגשה של משרד. מתוך רמקולים של מערכת סטריאו איכותית בקעו צליליהם של שירי פופ, שנקטעו בגסות על-ידי דיווחי חדשות ופרסומות. ערן הגיש תה ועוגיות בכלי זכוכית פשוטים והם התיישבו בכורסאות שבסלון. במהלך השעה הראשונה דיברו בעניינים שבשגרה, ערן סיפר על הפרויקט הנוכחי שמעסיק אותו ודור הקשיב בסבלנות ואף גילה עניין. ולבסוף נסובה השיחה אליו.

"אני עובר שינוי בחיים," סיפר דור, "התזונה היא רק חלק מזה, שיניתי את כל השקפת עולמי. גיליתי שהמציאות שונה מאוד מכל מה שלימדו

אותנו. " ערן הביט בו בתימהון, נרתע מעט בכורסתו ואחז במסעד היד. דור המשיך: "היקום הזה פועל לפי סדר ותוכנית, יש לו מתכנן."

"אז גילית את האור?" שאל ערן.

דור התעלם מן ההערה. "לפחות תקשיב."

הוא חלק עם ערן דברים רבים ששמע מראובן. הוא סידר אותם מהקל אל הכבד והשתדל לשלב בהם כמה שיותר מושגים מעולמו השכלתני של ערן.

ערן הקשיב, רגליו החלו לרעוד בחוסר מנוחה כפי שקרה אצלו תדירות בשנים האחרונות. "אתה מדאיג אותי," אמר לבסוף, "אני חושש שאתה נסוג בחזרה למקומות שיצאת מהם כבר לפני המון שנים."

דור לא השיב. רק כעבור זמן מה שאל: "מצאת את הסיבה לרעידות ברגליים?"

"זו בעיה נוירולוגית, היא נקראת 'תסמונת הרגליים חסרות המנוחה'."

"אתה מאמין לזה?"

"אני הולך עם עובדות, לא עם אמונה," השיב ערן ביבושת, "חקרו את

התופעה הזאת וזה מה שמצאו. יש לזה גם טיפולים, אני לא דואג."

דור עוד ניסה להסביר ולייעץ מתוך התובנות החדשות שרכש, אבל עד מהרה נואש. היתה דומיה והם שבו לדבר בענייני היום.

בבית הוא הכין לעצמו ארוחת ערב צנועה, התקלח, נשכב במיטה, קרא מעט ונרדם. הוא זכר כעת את חלומותיו לעתים קרובות. לילה אחד הוא חלם על גן פורח מלא בעצי פרי ובעשב רענן, על צעידיה בנוף של גבעות מוריקות בשביל ששוליו עטורי פרחים זעירים, צהובים ולבנים; בחלום אחר הוא היה מסוגל לרחף, לנסוק גבוה לשחקים ולהשקיף מהם על נופים נהדרים שלא מן העולם, בצבעים עזים וססגוניים; ולא רק זה, אלא שהיה מודע לכך שהוא חולם ומסוגל גם לנווט את כיוון התעופה לרצונו. אבל לא כל החלומות היו טובים, היו גם סיזמים: הוא נודד בישימון ללא תקווה, במקומות ללא אלוהים. מאבד את דרכו ותועה בין אולמות הומים מאדם בשדה-תעופה ענקי, הוא ממחר לטיסה כאשר חפציו פזורים במקומות שונים ונשכחים והוא נאבק להספיק לאסוף אותם. רוב החלומות היו מוזרים וסתומים.

מעט אחרי ט"ו בשבט הוא קבע עם ראובן, כבר השתוקק לשוב ולפגוש אותו. בעמינדב הוא החנה את רכבו לצד כביש האספלט הצר, ראובן כדרכו קיבל את פניו ולחץ את ידו בחום. בחוץ היה קר, אך בתוך בית האבן היה האוויר חמים ונעים, מיד עם הכניסה אפפה אותו שוב אותה תחושה נעימה של הזמן המאט את מרוצתו. הם הלכו היישר לחדר האורחים, דור פשט את מעילו והם התיישבו בסמוך לאח המבוערת.

"איך הולך?"

"בסדר גמור, החיים שלי השתנו," השיב דור.

"רואים עליך. גם ירדת במשקל, יפה."

"זה אחד השינויים שאני עובד עליהם וזה לא קל, אני במלחמה. איך אתה

מצליח בזה כל השנים?"

"להתגבר על תאוות האכילה זה אתגר עבור רוב בני-האדם, ובתרבות המודרנית יד הרוב אינה על העליונה. מדובר בעניין פשוט להבנה אך קשה לביצוע, אולם ההבנה עשויה לסייע במאבק. כחלק מהמכשולים שמציב עולם זה לאדם, הגוף שלנו בנוי כך שכדי להגיע לתחושת שובע הוא דורש כמות גדולה בהרבה מהכמות שהוא באמת זקוק לה. למעשה מדובר בנפש ולא בגוף, כי הנפש היא נושאת התאוות והתשוקות והיא מעמיסה על הגוף. על כל פנים הכמות העודפת גורמת להשמנה ולשלל בעיות בריאות שנופצות בתרבותנו. הדרך להפחית בכמות המזון היא לאכול לאט, במודעות, ללעוס היטב את המזון עד להפיכתו למיץ; לשם כך דרושים שלוות נפש וחיים נטולי דאגות ומתחים עד כמה שניתן; בדרך זו ניתן להגיע לתחושת שובע וסיפוק מכמויות קטנות יותר של מזון, ואפילו ליהנות יותר! כך שומרים על איזון וחוסכים הרבה מאוד מחלות וסבל. זה תהליך שיכול לקחת זמן אבל הוא שווה כל מחיר. ישנו עיקרון מסוים שאם תשים לב אליו, תוכל לנצח במאבק כנגד תאוות האכילה, ובעצם במאבקים רבים שאותו עיקרון מופיע בהם. דור הביט בו בשאלה, וראובן המשיך: "האם שמת לב פעם לרמת ההנאה שלך מן המזון שנכנס אל פיד?"

"רק לאחרונה התחלתי בכלל לחשוב על המזון בשעת האכילה," השיב דור, "לפני כן הייתי פשוט אוכל בלי לחשוב, כמו מכונה או חיה, וגם עכשיו במידה רבה זה עדיין כך."

"מודעות היא המפתח לאכילה נכונה, כפי שכבר אמרנו. אבל אני רוצה לרגע להפנות את תשומת לבך לרמת ההנאה בשלבים השונים של האכילה: הטעימות והלעיסות הראשונות הן המענגות ביותר, לאחר מכן חלה ירידה הדרגתית ברמת העונג ולבסוף אנו אוכלים עוד חמישים אחוז מהארוחה ללא כל תענוג! אלא רק מתוך תאוה ודחף שנראה כאילו הם מחוץ לשליטתנו. דור הרהר בדברים ומלמל: "מעולם לא שמת לב לכך."

"והמוזר מכל," המשיך ראובן, "למרות שהתענוג נגמר, אפילו כאשר מודעים לתוצאות השליליות של אכילת היתר, עדיין קשה מאוד להפסיק בשלב זה. לכן יש יסוד לטענה כי מדובר בישויות שליליות ששוכנות בתוכנו כטפילים; הן ולא אנחנו הניזונות האמיתיות מכמות המזון העודפת, ובמיוחד מהמזונות הנתעבים, שהן בעצמן גורמות לנו להכניס לגוף בכל מיני דרכים ערמומיות. המזון הוא רק אחד מאינספור הערוצים שבהן פועלות אותן

ישויות, הגם שהוא אחד מן העיקריים שבהם. אתה ודאי זוכר שסבתא עליה השלום, נהגה לומר על שושנה שיש לה דמונים!"

"אני זוכר", אמר דור. הוא נשא את מבטו מעל לראשו של ראובן, אל תמונתם של סבא אפרים וסבתא עליזה שניצבה על אחד המדפים הגבוהים של ארון העץ. "סבתא... ושושנה המסכנה, עכשיו שתיהן כבר לא איתנו..." הוא התרפק לכמה רגעים על תקופת הילדות המוקדמת, והחזיר את מבטו אל ראובן. "צורת החשיבה והמושגים האלה עדיין חדשים עבורי, אולי עוד ייקח לי כמה זמן להתרגל אליהם."

"אכן", אמר ראובן, "סבתא נמצאת עכשיו במקום טוב יותר. היו אצלנו במשפחה כמה אנשים 'מתקדמים' שלגלו על דבריה ועל אמונותיה, הם דיברו בארשת חשיבות על גנים ועל מטאבוליזם, אבל היא דווקא ידעה היטב על מה היא מדברת. השדים האלה לא נמצאים רק אצל אנשים כמו שושנה, הם שוכנים בקרב כולנו, מהתלים בנו ומציבים לנו מכשולים ללא הרף. אבל יש בינינו אנשים כמו שושנה שהרימו ידיים במאבק נגדם ואפשרו להם לצמוח ולשגשג בתוכם עד למצב שבו הם נשלטים לגמרי על ידי ישויות כאלה. מצב נורא, סבל עצום ומתמשך. תן דעתך על המכורים לסיגריות, כיצד הם יוצאים מבתיהם בלילות קרים באמצע החורף כדי לעשן את הסיגריות שהם כה זקוקים לה, גופם רועד מקור ועיניהם משקפות ייאוש ופחד, עיני עבד; כאילו הם חתומים על הסכם שמחייב אותם לעשות זאת, הסכם עם השטן."

דור נותר להרהר זמן מה, ואז שינה במפתיע את נושא השיחה: "האם אתה בקיא בפיתרון של חלומות, ראובן?"

"לא ממש, אבל אני יכול לפרש כמה סמלים."

"אתמול חלמתי על סעודה משפחתית," סיפר דור בהתלהבות, "דומה לזו שהיינו מקיימים פעם בחגים. צעירי המשפחה מסבים לשולחן וסועדים מתבשיל שאני מגיש להם. ואני בכלל לא בשלך גדול... אולי יש כאן איזה מסר, למשל שאני מתאים לתפקיד של הורה? ואולי רוב החלומות הם באמת פח אשפה של התת-מודע וחסרי כל משמעות?"

"אני לא מצדד בדעה הזאת," אמר ראובן, "יש לייחס חשיבות רבה לחלומות, אבל רובם אכן קשים לנו להבנה, לפחות בשלב זה. מה שאנשים מכנים תת-מודע בפסיכולוגיה המודרנית המבוססת על האסכולה של פרויד, מתגלה בעצם כעל-מודע. פרויד שלל את קיומה של מציאות על-חושית ולכן גישתו אל החלומות היתה בסופו של דבר שטחית למדי, אבל הוא צדק בחלק מדבריו על הסימבולים שבחלומות, סמלים שחלקם כלל-אנושיים וחלקם אינדיבידואליים יותר. לגבי החלום הזה שלך, אני חושב שהוא מציג אותך לאו דווקא בתפקיד של הורה, אלא יותר של מישהו שעשוי להיות מורה רוחני, שכן המזון בחלומות מייצג לעתים מזון רוחני, במיוחד בהקשר כזה."

"אני? מורה רוחני?"

"אפשר שזה צפון בעתידך, בתור אפשרות שעשויה להתממש. חלמת עוד חלומות לאחרונה?"

דור סיפר לו על החלומות הרבים והמשונים שזכר מן הזמן האחרון. ראובן הקשיב בעניין ולבסוף חייך ואמר: "עברת כברת דרך בשנים האחרונות, אתה מתחיל להתעורר."
"למה אתה מתכוון?"

"בזמן השינה התודעה עוזבת חלקית את הגוף הפיזי ומסירת במישור אחר שניתן לכנותו 'עולם הנפש', יש המכנים אותו 'העולם האסטרלי'. מדובר במישור גבוה יותר מזה שאנחנו מכירים כאן על האדמה בתודעתנו הרגילה, ולכן בשלבים הראשונים הוא עדיין לא ברור לנו, מופיע לנו בתיווך של סמלים ומסרים שרובם סתומים עבורנו. זהו עולם שמראה לנו מציאות יותר אובייקטיבית מהעולם הפיזי, הוא מראה לנו את הדברים, אותנו, כפי שאנחנו באמת. זאת הסיבה שרוב האנשים אינם זוכרים את חלומותיהם: הם שוכחים אותם מיד עם היקיצה כדי להימנע מהתמודדות עם אמת בלתי-נעימה, בשלב שעדיין אינם בשלים להתמודד עמה, זהו מעין מנגנון הגנה. ניתן לומר שתודעתם רדומה. אבל אני משער שלא כל חלומותיך הם נעימים?"

"בכלל לא! יש לי גם סיוטים," אישר דור.

"הנה, זה מפני שהתקדמת ואתה כעת בשל להתמודד, לראות את מה שעדיין פגום ודורש תיקון. אתה מתחיל להתעורר במישורים הגבוהים יותר."
"כמה עולמות יש? האם יש להם מיקום מסוים במרחב?"

"לא מדובר במרחב וגם לא בזמן במובנים שאתה מכיר. כשדנים במושגים רוחניים יש להשתחרר תחילה מן המושגים שבהם אנו מורגלים בקיומנו הארצי. אפילו כאן בעולם הזה ישנה מציאות על-חושית המתקיימת במקביל. לגבי מספרם של העולמות אין בידי לענות לך, אבל יש כמה וכמה. רק שער בנפשך מה חווים שם אנשים דגולים שזכו להתקדש, רבותינו הגדולים ואחרים מבני אומות העולם, בחלומותיהם ואפילו בעת שאינם ישנים; לרצונם הם עוברים אל העולמות העליונים ומסיירים בהם בתודעה צלולה, פוגשים ישויות נעלות ולומדים מפיהן את חוכמת האלוהים, רואים את העבר ואת העתיד פרושים לפנייהם כיריעה שלימה, כהרף-עין וכנצח; כאלה היו הנביאים. שכן עולם הנפש הוא העולם העומד בתווך בין עולמנו לעולמות גבוהים עוד יותר: עולמותיהם של הנשמות, של המלאכים ושל האלוהים; עולמות שלגביהם אין לנו בינתיים כל השגה, נשמותינו שוהות בהם בתודעה עמומה ורדומה, בזמן של שינה עמוקה ללא חלומות. אבל לשם בסוף בוא נבוא, במוקדם או במאוחר."

"אתה מתכוון, לאחר מותנו?"

"כן, גם."

"באמת, מה קורה אחרי המוות?" שאל דור.

"אני אספר לך את הידוע לי, אבל קודם הפסקת תה."

ראובן ניגש למטבח, הרתיח מים בקומקום קטן והכין חליטה מן העשבים שבגינתו. הוא שב עם מגש נחושת מעוגל, עליו קנקן חרסינה מעוטר בקישוטים עדינים של זהב על רקע לבן, ולידו זוג ספלים מאותה מערכת וצלחת מלאה בעוגיות משיבולת שועל. ניחוח נעים של טימין עלה באפו של דור מן הקנקן המהביל. בעוד המים הרותחים חולטים את הצמח, פרנס ראובן את האש והם הביטו בה, כיצד היא מלכת בהתלהבות את גזרי העץ היבשים, הקשיבו בהנאה לקול הפצפוף. ראובן יצק את החליטה לספלים, הם לגמו ממנה ואכלו מהעוגיות, דור לעס אותן לאטו והתענג על טעמן המשובח שהשתלב באופן מושלם עם טעם חליטת התה. הוא עצם את עיניו והשמיע המהום של סיפוק.

ראובן חיך, "אוהב את העוגיות?"

"הן מעולות!"

"גליה אופה אותן, זו אחת מן ההתמחויות שלה בתחום המזון."

"ברכה שורה בכל מעשה ידיה של גליה," אמר דור.

"כעת נוכל להמשיך ולהשיב לשאלתך," ראובן היטיב את ישיבתו בכורסא ונשען לאחור. "לאחר מותו של גופנו הפיזי, הנשמה שלנו עוברת מספר שלבים וממשיכה הלאה עם הגופים העדינים יותר שלה. הגוף האתרי שהוא 'גוף החיים', מתפרק גם הוא כעבור מספר ימים. כעת על הנשמה לעבור תקופה מסוימת בעולם הנפש, תקופה של זיכוך, של היטהרות מן הזוהמה שהבאנו איתנו מתקופת החיים שזה עתה הסתיימה בעולם הזה, מן התאוות וההתשוקות. מי שמתנהל כשורה כאן על האדמה עובר זאת יחסית בקלות, בעוד שמי שפגם הרבה עלול לעבור שם חוויות בלתי-נעימות. עולם הנפש הוא מה שמכונה בשפה העממית גיהנום. אש הגיהנום למשל, היא הסימבול לחוויה העוברת על הנפש המשועבדת לתשוקות. אדם שהיה נתון לשליטתן של התאוות הללו במשך כל חייו ולא השכיל לרסן אותן עד לקץ ימיו – בעולם הנפש הוא עלול להרגיש כאילו הוא נשרף. סבל נוראי במיוחד חווים שם אנשים שהיו מכורים לדבר כלשהו עד ליומם האחרון: סמים, הימורים וכיוצא באלו; או אנשים שביצעו פשעים, במיוחד כאלה שהשפיעו על אנשים רבים. כי בעולם הנפש מוסר מעל האדם הצעיף שעוטף אותו בעולם הזה – ככל שמדובר באדם ממוצע – שגורם לו לראות את המציאות באופן סובייקטיבי ומעוות. בשלב זה הוא חווה את כל חייו מחדש, כאשר הפעם עליו לחוות את השפעת מעשיו מהחיים שזה עתה הסתיימו על זולתו ועל סביבתו, בדרך זו מעשיו כביכול חוזרים אליו כבומרנג."

בראשו של דור צצו ועלו מיד מספר תמונות מחייו, הוא זע בחוסר נחת בכורסתו. ראובן הבחין בכך ומיהר להרגיעו: "אלו הן דוגמאות קיצוניות. יש ליזכור זאת שלא מעמידים את האדם בניסיון שהוא מעבר ליכולתו. ואף על פי כן זוהי המציאות. כדאי לכן להיות מודעים היטב למעשינו, לא לתת לישויות המתנגדות לסמא את עינינו, ולהשתדל לתקן כל עוד אפשר את מה שדורש תיקון, כי אין איש יודע מתי יבוא זמנו לעזוב את העולם. מי שמצליח לתקן עוד בחייו חוסך מעצמו סבל גדול בהמשך."

"ומה קורה אחר כך?" קולו של דור נשמע כעת חרישי ומהוסס.

"בסוף כל תהליך ההיטהרות הזה האדם יכול לעבור לעולם הרוח, עולם הנשמות או אם תרצה – גן-עדן. אין בידי לתאר לך את החוויות הנכונות לו שם, מדובר ביופי שהוא מעבר לכל דמיון, עולם של הרמוניה ואהבה, שיש בו את כל מה שטוב באמת. השפה שם היא מוזיקה. כל אדם חי שם בסביבה שהוא יצר לעצמו בעצם פעילותו בחיים הגשמיים החוזרים והנשנים בעולם הזה: אדם שהתנסה בחוויות רבות, יצר קשרים רבים, תרם לסביבתו והעשיר את עולמו הרוחני – שם הוא ימצא סביבה יפה ועשירה; לעומתו אדם שעולמו הרוחני היה דל, שהשקיע את כל מרצו בעינוג החושים או שהסתגר בתחומו הצר ולא פיתח יחסים של אהבה ואמון עם סביבתו, אדם כזה לא יביא עמו הרבה לעולם הרוח, הוא יחווה שם מציאות מוגבלת."

"ומה קורה אז, זוהי התחנה הסופית?"

"מגיע שם שלב שבו האדם נח מספיק ונטען בכוחות חדשים, ואז החסרונות והפגמים שהוא נושא עמו נוטעים בו את הרצון לרדת לתקופת חיים נוספת בעולם הגשמי לצורך תיקון הפגמים והמשך ההתפתחות. שכן ידוע הוא שהעולם הזה שלנו רווי הסבל, הוא העולם היחידי המאפשר שינוי. זוהי חשיבותם הגדולה של החיים על האדמה: זמן יקר מפז, הזדמנות לתקן פגמים, להתנסות בחוויות, לפתח כישורים ולצבור זכויות בעשיית הטוב. מכאן אתה יכול להבין שנשמה בלתי מפותחת אינה שוהה 'זמן רב' בגן-העדן (אם בכלל זכתה להגיע אליו), היא יורדת במהרה להתגשמות נוספת על האדמה, לעתים באותה סביבה ואפילו באותה משפחה; אני לא אלאה אותך בינתיים בפרטים על הדרך שבה מתבצע תהליך זה, אבל זוהי הסיבה שאצל בני תרבויות פרימיטיביות נפוצה התופעה של זכירת גלגולי חיים קודמים."

"זה נכון שהאדם בוחר בעצמו היכן ומתי להיוולד?" שאל דור.

"המטרה היא שכל אדם ייוולד בסביבה שתספק לו את ההזדמנות הטובה ביותר להתפתחות ולתיקון. כשמדובר באדם מפותח התשובה לשאלתך היא כן, שהרי האבולוציה הרוחנית היא בכיוון החופש והאחריות. במקרה של האדם הבלתי מפותח, הבחירה נעשית עבורו בידי הממונים עליו – רוחות השבט או הלאום מהיררכיית המלאכים, וכמו כן פועל עליו גם חוק המשיכה,

שלפיו התודעה נמשכת לסביבה התואמת את אופי הפעילות וההתנהגות שבהם היא הורגלה. למשל מי שאימץ לעצמו התנהגות אנוכית, גסה ובהמית, עלול למצוא את עצמו בחייו הבאים בסביבה עוינת של הישרדות חיינית, בין טיפוסים ברבריים ואכזריים.

”אדם כזה יכול גם להיוולד בתור חיה?”

”על כך יש מחלוקת. רודולף שטיינר שלל את האפשרות הזאת, הקבלה לעומת זאת מצדדת בה. בהינדואיזם זו סברה מקובלת ונפוצה. אני אישית נוטה לעמדה של הקבלה, אני משער שהדבר אפשרי בנסיבות מסוימות, ואולי זה מוגבל לגלגול חיים אחד. אפילו פה במשק כבר נתקלתי לא פעם בחיות שפעלו בדפוסי התנהגות המתאימים יותר לבני-אדם מאשר לבנות מינן, בעיקר כלבים וחתולים. רוב בני-האדם למרבה הצער עדיין אינם מפותחים, לכן הם שבים וחוזרים למציאות של סבל, קשה להם לשנות את טבעם ולכן התפתחותם היא איטית. האדם המפותח לעומת זאת, עשוי לשהות תקופה ממושכת מאוד בעולם הרות, אפילו אלפי שנים. ישנם גם אנשים שהגיעו להתקדשות, העולם הגשמי כבר אינו יכול להוות עבורם שדה פעולה להתפתחות, כבר אין להם כל משיכה אליו, הם משוחררים מן הצורך להיוולד מחדש בגוף גשמי ואת המשך דרכם הם עושים בעולמות אחרים – פרט לאלו מביניהם הבוחרים לשוב אל האדמה כדי לסייע לאנושות. הם בדרכם להפוך לתושבי קבע בגן-עדן, זהו היעוד של כולנו.”

”הזכרת מקודם את הנביאים, איך זה שהיום אין אף אחד ברמה שלהם?

האם האנושות נמצאת בנסיגה?”

”שאלה טובה. לפי מקורות מהימנים, האנושות נמצאת כיום בתקופה החומרנית ביותר אי פעם. זה בא כחלק מהתוכנית המקורית – אם כי ישנה גם סברה שהאדם כיום שקוע בחומר במידה שכבר חורגת מהתוכנית. על כל פנים, לחומר יש תכונה כזאת שהוא מסתיר מהאדם את המציאות הרוחנית, כבר דיברנו על כך. בתקופות עתיקות מאוד ופחות חומרניות אפילו אדם רגיל ניחן במעין ראייה רוחנית מסוג פרימיטיבי, אבל מדובר היה באדם הנטול אינדיבידואליות כמעט לחלוטין. אפילו כיום ניתן עוד למצוא שרידים לראייה רוחנית כזאת בקרב בני תרבויות פרימיטיביות החיים בשבטים. אדם רגיל בן תקופתנו משולל ראייה רוחנית, אבל הוא בעל אינדיבידואליות ברמה גבוהה בהרבה, ולפיכך זהו אדם בדרגת התפתחות גבוהה הרבה יותר. מדובר ביירידה לצורך עליה, שכן בעתיד האדם צפוי לעבור תהליך של רכישה-מחדש של יכולותיו הרוחניות, אלא שהפעם הוא ישמור ברשותו גם את האינדיבידואליות שהשיג; הוא יחווה **בעצמו** את העולמות הגבוהים, בתור ישות שבו-זמנית היא נפרדת ומאוחדת עם האלוהות, ולא כטיפה הנמסכת

לתוך האוקיאנוס ומיד מתמוססת לתוכו ומתבטלת; מדובר פה כבר בישות בעלת תודעה ברמה גבוהה מאוד."

"מדהים שהידע הזה נמצא כל הזמן מתחת לאף ורוב האנשים לא מכירים אותו," אמר דור.

"ואף על פי כן, אין מקריות בדברים. אתה הפנית עורף לרוח ולאלוהים מכיוון שהיה עליך לעבור התנסויות מסוימות ואפילו כדי לחזק את האגו, את האינדיבידואליות שלך, במידה הדרושה להתפתחות התקינה. וכאשר היית כבר בשל לכך, זכית להיחשף מחדש אל הרוח ולהתקרב אל האלוהים. זוהי התשובה במובנה העמוק: האדם השב אל האלוהים."

"עכשיו יש לי הרבה חומר למחשבה! אני יכול לשבת ולהקשיב עוד שעות, אבל כדאי שאסע הביתה."

הוא קם ולבש את מעילו, ראובן ליווה אותו והם יצאו מן הבית אל לילה זרוע כוכבים. ניחוח נפלא של שקדיה עמד באוויר, דור היטה את ראשו לאחור ושאף שאיפה עמוקה באפו.

"מה בקשר לנזילה אצלך בדירה, סידרו אותה?" שאל ראובן.

"מה פתאום סידרו. אני כבר רוצה לעוף משם, אבל לאן אלך: להתחיל

לחפש ולעבור עוד פעם, אין כוח."

"יש פה אצל השכן בית נחמד שהתפנה עכשיו. למה שלא תבוא לכאן? בעל הבית הוא חבר טוב שלי ואולי אפילו יסכים להוריד לך קצת במחיר. תגור פה, תעזור לי בחווה בזמנך החופשי ותהנה גם מהתוצרת, במקום להיות עבד של אחרים."

דור הביט מעבר לגדר החיה אל הבית השכן, רובו שרוי היה באפילה ורק חזיתו מוארת באור חלש, צהוב ועליז. מעל לשער הכניסה תלוי היה שלט עץ מואר עם חריטה מסוגנת של השם גרן.

"אתה יודע מה? זה רעיון מעניין. למען האמת זה יכול להיות לי מצוין

עכשיו! במיוחד שאני נהנה יותר מהטבע עם כל שנה שעוברת."

"יופי, אז בביקור הבא נתאם שתראה את המקום, ואם תהיה רציני

בקשר לזה, אני אדבר איתו ונוכל לסגור בתוך זמן קצר."

וכך אכן היה. מדובר היה בבית ישן אך מתוחזק היטב, הוא כלל חדר שינה אחד וסלון מרווח עם אח-עצים. דור הגיע לסיכום בעל-פה ולהתחייבות הדדית בלחיצת יד עם בעל הבית, אייל גורן, וכבר בתוך שבועיים עבר לעמינדב. אייל עצמו התגורר עם משפחתו בבית חדש שניצב באותו משק, כאשר הבית הישן ניצב בינו לבין ביתו של ראובן. המעבר ציין שינוי נוסף בחייו של דור.

הוא החל לסייע לדודו בעבודות החווה: גידול ירקות ודגנים, עישוב ועבודות אחזקה. העבודות הצריכו מאמץ פיזי, אך בסך-הכל הסבו לו סיפוק ואף הותירו לו זמן פנוי בשפע. לא בכל יום הוא נדרש לעבוד. במיוחד הוא נהנה מכך שהיה אדון לעצמו ולזמנו, קם ביקיצה טבעית וביצע את מטלותיו לפי הצורך. הוא הקפיד לבצע את העבודה על הצד הטוב, ראובן נתן בו אמון מלא, הפגין שביעות רצון מעבודתו וגמל לו ביד רחבה.

במהלך האביב דור לקח חלק בטיפול בחיות המשק. הוא הוכנס בסוד הכנת גבינות העיזים המשובחות הנושאות את החותם *גבינת יוספיאן*, שהיו לשם דבר בכל האזור. ואולם העבודה החביבה עליו היתה לצאת עם הכלבים לרעות את הצאן ואת והבקר, בשטחי המרעה שבפאתי הכפר ומחוצה לו. בזמנו החופשי הרבה לסייר בשבילים ולשהות בחיק הטבע, בדרך-כלל לבדו ולעתים בחברתו של ראובן.

הקיץ עבר עליו בנעימים וכך גם הסתיו וראשית החורף של השנה החדשה, אבל את מה שאירע בעיצומו של אותו חורף, את זה איש לא צפה. רוחות ערות נשבו ונשאו עמן עבים כבדים ממערב. חיות המשק של ראובן נדרכו באורח מוזר ונראו מבוהלות, שלושת הכלבים הצטנפו על מפתן הדלת של בית האבן ולא חדלו מלייבב. חשרת העננים היתה כבדה וכהה באופן חריג, הארץ נבלעה בדמדומים כאשר השעון הראה על השעה תשע בבוקר.

פרק שלישי

אמות הספים רועדות

זה התחיל ברעש אדמה אדיר שהחריב בתוך דקות כמחצית מערי טורקיה, וערים רבות באיראן ובאפגניסטן. רעידות אדמה נוספות הכו ברוסיה, בצפון אמריקה, במרכז אירופה ובאפריקה. מפולות ענק של שלגים ובוץ בהרי האלפים קברו תחתן ישובים רבים בשוויץ ובאוסטריה. סדרת גלי צונמי שמקורם בלב האוקייאנוס ההודי הכתה בחופי מערב אוסטרליה, דרום אסיה, חצי-האי ערב ומזרח אפריקה. סופות הוריקן שהתהוו במהירות פקדו את צפון אמריקה, סופות אימתניות מהאוקייאנוס האטלנטי הכו במזרח אמריקה הלטינית ובמערב אפריקה. ציקלון וגלי צונמי בעוצמה שלא נראתה הכו ביפן ובסין. את אזור המזרח-התיכון פקדו רעש אדמה רב בעוצמה, סופה ומבול. לאחר מכן התפרצו בכל רחבי העולם עשרות הרי געש, כולל כאלה שהיו רדומים מזה אלפי שנים, וגרמו להחרבתם של אזורים מיושבים שלמים. אזורים נרחבים בכל רחבי הגלובוס כוסו בעננה סמיכה של אפר געשי ונתרו בעלטה. כתוצאה מהפעילות הגעשית התת-ימית, גלי חום כבדים וזרמי מים חמים מהאוקייאנוסים פקדו את הקטבים וגרמו להמסתם של הקרחונים בקצב מבעית. פני הים עלו והחלה הצפה ענקית בערי החוף בכל כדור-הארץ. מחצית משטח הולנד שקע בתוך שבוע מתחת לפני הים. והמים הלכו וגאו. בישראל כביתר מדינות העולם, התשתיות קרסו. הכבישים נמלאו בכלי רכב של תושבים מבוהלים המנסים להצטייד באספקת מזון וסולר לחימום, תושבים נתקעו בדרך חזרה לבתיהם או בניסיונם לנוס על נפשם מאזורים מוכי אסון; שיירות ענק של עשרות-אלפי כלי-רכב נלכדו בכבישים מרוסקים ללא יכולת תנועה. הים החל להציף רחובות בערי מישור-החוף ובעזה. התגובה הנפוצה על פני האנשים היתה הלם וחרדה. אירעו מקרים של שוד וביזה, בעיקר במרכזי הערים. המשטרה שותקה עקב חסימת רוב צירי התנועה ונעלמה מהשטח. הצבא עוד ניסה להשליט סדר, אך חיילים רבים ערקו ויצאו למסע רגלי אל בתי משפחותיהם; הכוחות פעלו בהיקף מצומצם בניסיון לחסוך באנגריה. כעבור שבוע, משלא נראה כל סימן לפלישה ערבית, החלה נטישה המונית של חיילים וקצינים: הכול היו חרדים לגורל משפחותיהם. כך לבסוף גם הצבא נעלם מן השטח.

הלם ואנדרלמוסיה שררו בכל, תוהו-ובוהו. איש לא ידע מי מיקיריו עדיין בחיים, למי מהם יש קורת גג, והיכן עוד נותרו מים זורמים בצינורות, מלאי של מזון ואפשרויות לחימום. אספקת החשמל, הגז והנפט, פסקה. לא היתה תקשורת. המערכות קרסו, לא היה עוד ריבון בארץ.

דור היה שרוי בהלם עם פרוץ הסופה שפקדה את ישראל. ואז התחיל רעש האדמה. הוא חש לפתע בקרקע רועדת תחת רגליו בעוצמה מזעזעת. הוא מעד על הרצפה, בצעידה על שש התקדם אל חדר השינה ונשכב מתחת למיטתו, על פי הנחיות שזכר למקרים כאלה. הרעש הגדול פסק כעבור דקות, דור נותר על מקומו זמן מה ואז זחל החוצה ממחבואו. הוא אמד את הנזק: ארונות נפלו וכלים התנפצו במהלך הרעש, אך הבית נותר שלם.

בחוץ הסופה עדיין השתוללה והמבול הוסיף לרדת. הוא הביט מהחלון המשקיף אל הנוף וראה עצים נעקרים מן האדמה לנגד עיניו וחפצים שונים מתעופפים ברוח, הוא אפילו לא חשב לצאת החוצה. מן החלון האחר הוא הביט לעבר ביתו של ראובן, שברי ענפים ושלל חפצים מילאו את החצר ונישאו הלאה ברוח. כמה מהם הסבו נזק לגג הרעפים, אך נראה שהבית לא ניזוק באופן קשה לפי שעה.

מה עם אמא? הוא הרים את השפופרת – הקו מת. לראשונה בחייו נשא תפילה. בדקות הראשונות הוא עוד נצמד למקלט הרדיו והתעדכן במספר דיווחים מן העולם: "אתונה, רומא, פריז, ברלין ואוסלו הפכו לעיי חורבות." אחר כך הכל כבה ודמם.

הוא פינה את השברים והשיב את הרהיטים למקומם. כעבור מספר שעות הסופה והמבול נחלשו. הוא שמע נקישה בדלת. היה זה ראובן, הוא ניצב בפתח וסקר את פניו של אחיינו. פניו של ראובן היו חיוורות, לראשונה בחייו של דור הוא הבחין בהן בפחד. הם חיבקו איש את רעהו. ראובן התעשת ראשון: "זה התחיל, הקטסטרופה."

הוא הגיש לדור חליפת סערה שהיתה צרורה בידו וצייד אותו גם בפנס. "עליך ללכת ברגל למלחה, לבדוק מה עם אמא ולהביא אותה לכאן. נקווה שהיא בסדר ונתפלל בשביל כולם. אין לה עכשיו חימום בבית ולא אספקה. אם לא נפגעה והיא מסוגלת לצעוד, היא תבוא איתך ואתם תעברו לישון אצלי בבית עד שנצליח לייצב את המצב, אם נצליח. שמיכות חמות יש לי בשבילכם, בגדים כדאי שתביאו אתכם משם. אם לא תגיעו אני אעשה כמיטב יכולתי לבוא אליכם, יש לי פה עוד הרבה עבודה. אייל מצפה לבואם של בני משפחתו מאזור גוש דן, אם יגיעו הוא יאכסן אותם בבית הזה. אני רוצה מתישהו ללכת לרחביה לבדוק מה עם דני ולהביא גם אותם לכאן, אבל קודם עליי לעשות פה תיקונים דחופים אצלנו בבית, קירות נסדקו ומים חדרו."

דור נעל את מגפיו ולבש את חליפת הסערה מעל למעילו. הוא פנה לצאת לדרך, ואז סב על עקבו ושאל: "אתה חושב שהערבים מהכפרים העוינים יפשטו על הישובים שלנו, או שנותקף על-ידי כנופיות עבריינים?"

"הרהרתי באפשרות הזאת, קשה לצפות את הלך הרוח של מחבלים ופושעים לנוכח מצב כזה. ההלם דווקא עשוי לגרום להם להתפכח, לנטוש דרכים מקולקלות ולהתמלא ביראת שמים אמיתית. מי יודע? אבל חכה רגע, אצייד אותך בסכין לכל צרה שלא תבוא."

דור יצא לדרך, הגשם התחדש. בהגיעו לרחובות הראשונים של קריית-מנחם נחשפו לעיניו ממדי ההרס והזוועה במלוא עוצמתם: בניינים הרוסים, עשרות כלי רכב פזורים הפוכים ברחובות, עצים עקורים, בתים ללא גגות, רחובות מוצפים ושולוליות ענק הולכות ונקוות. והגרוע מכל: גוויות אדם זרוקות ברחוב בביזיון. הוא הסיט מהן את מבטו. כמה קבוצות אנשים חלפו על פניו עם צידה על גבם. הוא שאלם לאן פניהם, הם הביטו בו בתימהון והמשיכו הלאה ללא אומר. לבסוף הגיע לשכונת מלחה, גם שם נפגעו מבנים רבים אך עוצמת ההרס היתה פחותה בהשוואה לזו שבקריית-מנחם המוזנחת. לבו הלם בחזקה, הוא צעד בין הרחובות ונשם לרווחה כאשר הבחין בבניין שבו גדל, עדיין עומד על תלו. הוא עלה במדרגות אל הדירה שבקומה השנייה ונקש בדלת. הוא חש בהלמות לבו במשך מספר הרגעים שחלפו עד שהדלת נפתחה. הלם כבד וחיוורון היו נסוכים על פניה של אמו שהביטו בו מתוך הביגוד הכבד והמסורבל שלבשה, אך כאשר חיבק אותה היא נייערה וניסתה להשיב לו חיבוק.

"דורי..." היא נאנחה בקושי. מאחוריה הבחין דור בסדק רחב שנפער בקיר הסלון לכל אורכו, ובנזילות ממספר מוקדים בתקרה. מד-חום על הקיר הראה טמפרטורה של מינוס שלוש מעלות צלסיוס.

"את בסדר?"

היא אחזה במרפקה השמאלי שספג חבטה ומלמלה כמה מילים, עדיין התקשתה לנהל שיחה. דור ניגש אל חדר הארונות, עלה על כיסא ושלף משם זוג תרמילי מטיילים.

"תארזי את חפציך החשובים ביותר בתוך שני אלה, את הבגדים החמים שלך. אנחנו הולכים לעמינדב, ברגל."

בתחילה סירבה לצאת אך לאחר שדחק בה היא פנתה עמו להתקין את התרמילים. לבסוף יצאו ונעלו את הדירה, בקומת הקרקע סגרו את הברז הראשי של הדירה ויצאו לדרך. אילנה יוספיאן נזקקה למנוחות רבות במהלך הצעידה. כל אימת שהבחין דור במחזות האימה, הורה לה להרכין את ראשה, היא נשמעה לו וחסכה מעיניה זוועות. בתום מסע מייגע שנמשך למעלה משעתיים הם הגיעו לעמינדב, ראובן קיבל את פניהם ונשם לרווחה. הוא הוריד את התרמיל מעל גבה של אחותו וליווה אותם אל חדר העבודה שלו שהוסב בינתיים למגורים עבורם; החדר כלל ספה שנפתחה למיטה, כיסאות, שולחן כתיבה, מחיצה מתקפלת מעץ ומזרן נוסף על הרצפה. אילנה יוספיאן התמקמה בחדר לאור הנרות, היא פשטה מעליה את בגדי המסע, נשכבה במיטה באפיסת כוחות ונרדמה מיד. דור נטל עמו את הפנס, בעזרתו של ראובן הם העבירו את חפציו החיוניים של דור מן הבית השכן אל חדרו החדש, ולאחר מכן התפנו להמשך תיקון הנזקים. גליה התרוצצה בבית, סידרה וניקתה. דור שב אל החדר בשעת ערב מאוחרת, אמו הקיצה משנתה בבהלה אך נרגעה כעבור רגע ונרדמה חיש מהר בשנית. הוא נשכב על המזרן שעל הרצפה ונרדם מיד.

למחרת השכים קום, הסופה הגדולה חלפה אבל סערות משנה עדיין המטירו גשמים לפרקים ורוחות ערות שרקו באוויר. ראובן כבר ישב לשולחן שקוע בתוכניות ובחישובים, גליה הגישה להם ארוחת בוקר קלה. לאחר מכן הם לבשו את חליפות הסערה, יצאו וניגשו אל הסככה שמאחורי הבית, גררו מתוכה מכלי פלסטיק שחורים וגדולים לקליטת מי-גשמים והציבו אותם בחצר. אחר כך נטלו סולם ועלו לגג של בית האבן. הם סילקו משם את שברי הענפים וניקו את המרזבים מזרדים ומגושים של מחטי אורן.

"תיזהר מהרוח!" קרא ראובן בקול שגבר בקושי על המיית הרוח. הוא עקר ממקומם את הרעפים השבורים; אחר גחן על מקומו, שרבב את ראשו פנימה והאיר עם פנסו אל חלל הגג. כעבור כמה רגעים עלה ראשו בשנית.

"נראה שהנזק לא גדול, הקורות החזיקו מעמד, זה ממש נס!" הוא שב ונעמד ומנה את הרעפים השבורים והחסרים. הרוח נחלשה מעט. הם העמיסו רעפים מהמחסן על גבי מריצה. תחת הגשם הם התקינו רעפים חדשים במקומם של אלו שנשברו או נעקרו ברוח. בתום המלאכה שעל הגג, ללא דיחוי החלו בזריעה של ירקות ודגנים רבים בשטח המשק, בנוסף לאלו שבגן הירק: חפרו ערוגות, פיזרו זבל אורגני מתוצרת המשק, זרעו וכיסו באדמה. הגשם בינתיים פסק. אחר כך הם ניגשו לביתן עץ שניצב בסמוך לדלת האחורית של בית האבן, והכשירו אותו לשמש כשירותים ומקלחת. "אל תשתמשו בשירותים שבתוך הבית עד להודעה חדשה," אמר ראובן. מסתבר שהוא נערך כבר מזה כמה שנים למספר תרחישי-יום-הדין שכאלה, היו לו במחסן אפילו אבנים מסותתות וקורות עץ לבנייה.

האקלים התייבב. כעבור שבוע התגוררו בביתו של ראובן עשרה מבני משפחת יוספיאן. זאת לאחר הגעתם של הדוד דני ואשתו ציונה, שני בניהם עופר ורועי וכן אשתו ההרה של עופר, יעל, ובנם הפעוט איתמר. זה היה למעשה האגף של דני בהרכבו המלא, פרט לדינה. עופר סבל בשנים האחרונות ממחלת הסוכרת. רועי סיפר שהעיר העתיקה נחרבה לגמרי, שבמקומות הקדושים לשלוש הדתות לא נותרה אבן על אבן, וכי במו עיניו ראה זאת. מזרונים נפרשו על הרצפה בחדר האורחים וביניהם הוצבו מחיצות מאולתרות. אש בערה באח ללא הפסקה ושימשה לחימום הבית כולו, לבישול ולחימום מים לרחצה. עם יתר בני המשפחה עדיין לא נוצר קשר והיה חשש כבד לחייהם: אפרת ורוני שהתגוררו במבשרת-ציון, דינה שעברה לא מכבר לתל-אביב עם בעלה ובתה וכל האגף של הדוד שאול ובני-ברק. ראובן עוד הספיק לשוחח בטלפון עם כמה מהם בפרוץ הסופה, בטרם נודע היקף האסון, והזמין אותם לבוא ולהתאכסן בביתו במידת הצורך. אבל הזמן עבר וטרם הגיע כל אות חיים מכיוונם. דור הרהר בדאגה עמוקה בכל מכריו ותהה על גורלם. בבית משפחת גורן הישן התאכסנה כעת משפחתו בת חמש הנפשות של אחיו הבכור של אייל, שנסה על נפשה מתל-אביב. הוריו ואחותו הצעירה של אייל שהגיעו מרעננה בתום מסע רב תלאות, התאכסנו בבית החדש של אייל. הפליטים מתל-אביב סיפרו על אסונות שגרמו למותם של עשרות-אלפי בני-אדם, והעריכו שהמספר עלול לעלות למיליונים. בימים הראשונים היתה אילנה יוספיאן שרויה עדיין בהלם, כמעט ולא משה ממקומה ליד האח. האחרים לא היו במצב טוב בהרבה משלה, מי יותר מי פחות. ציונה היתה יושבת בדממה ולעתים מקוננת בקול על גורלה העלום של בתה, חוששת לגרוע מכל. דני בתחילה עוד ניסה לנחם אותה, אך הייאוש הלך וכבש את פניו הלאות.

כמה מהם התעשתו והיו פעלתניים יותר. דור תרם את חלקו בעבודות המשק והתחזוקה ביחד עם יתר הגברים. כאשר התפנו לכך הם התגייסו לסייע בתיקון נזקים כבדים שנגרמו למספר בתים בכפר. לאחר מכן החלה אילנה יוספיאן להתאושש ולסייע בעבודות הבית והגינה ביחד עם יתר הנשים: בישול, כביסה, ניקיון, עישוב וקטיף. הגברים, כאשר נותר זמן בידם סייעו גם הם בעבודות אלו, אבל בקרוב יחלו בבנייתן של שתי בקתות מאבן ומעץ בשטח המשק. ראובן ערך חישובים ותוכניות. את המזון מן המלאי הם קצבו במנות מדודות. הבשר יצא לגמרי מן התפריט. מרוץ התחולל כנגד הזמן, נדרשו להם עוד מספר חודשים כדי להגיע למצב שבו יוכל המשק שלהם לייצר די מזון מתוצרת עצמית, שיספיק לכולם.

כעבור שלושה שבועות הסתמן שיפור. כבר נראו חיוכים פה ושם, חרף הכאוס והאובדן. בערב היו כולם מכוונסים יחדיו ליד האח. כרגיל הם דנו במצב והעלו השערות מהשערות שונות לגבי המצב בארץ ובעולם, לגבי מצבם של יתר בני המשפחה וסיכוייהם לשרוד; ניסו לנחש כיצד ייראה העתיד. בשלב מסוים הם נוכחו שאותן שיחות חוזרות על עצמן ללא הרף ואינן מביאות כל תועלת. אז החלו לספר סיפורים ולעתים אף להנעים את זמנם בשיר. רעות גורן, בתם הבכורה בת העשרים-ושתיים של הפליטים מתל-אביב, היטיבה לנגן בחלילית בארוק אלט. דור נחשף דרכה למוזיקה העתיקה והיה מלווה אותה עם הגיטרה שלו. היא היתה בחורה צעירה, נאה ותמימה, הוא הוקסם מהליכותיה ובין השניים החל להתפתח קשר. לעתים ניגנו יחד בביתו של ראובן ולעתים בבית גורן הישן.

עבר עוד חודש. אילנה יוספיאן חזרה לעצמה. היא ירדה רבות במשקל והופתעה לגלות שדלקת הפרקים ועוד מספר בעיות שמהן סבלה במשך שנים, נעלמו כלא היו. זאת לאחר שכל הרופאים שפגשה במשך השנים הסבירו לה באדיבות שמדובר בתופעות שלא ידועה כל דרך להיפטר מהן, וכי ישנו רק טיפול תרופתי שנועד להקל בתסמינים. דבר דומה אירע עם הצרבות הקשות והמיגרנות של ציונה, שגם היא הורידה רבות ממשקלה. אפילו במצבו של עופר חל שיפור.

"רואים אתם כעת," אמר ראובן, "עבדו עליכם כל השנים עם התרופות." בתחילה התקשו האנשים להיפטר מהרגלי האכילה הישנים, אבל כחלוף הזמן התחילו לרכוש שליטה. הם נחלצו מבעיות בריאות רבות שהציקו להם במשך שנים לפני כן, נעשו שלוים ומסבירי פנים. היחידי שנכשל בכך היה דני, שהמשיך לסבול מעודף משקל והשתוקק לאכילת בשר. הוא ניסה לכבוש את תאוותו, אך הדבר לווה בעצבנות ולעתים היה מתפרץ. כעבור חודש הוא

לקה לפתע בדם לב ונפטר מהעולם. ציונה שקעה ביגון כבד, בני המשפחה הקיפו אותה וניחמו.

האסונות המחרידים בישראל היו קלים יחסית לאלו שפקדו את יתר אזורי העולם. אך מכיוון שהקשר עמם נותק, עברו חודשים ארוכים עד שהחלו להגיע השמועות הראשונות. ואלה מחרידות היו: לפי הערכות רוב רובה של אוכלוסיית העולם נספה באסונות, מכל מאה בני-אדם שרד אולי אחד. מאות מיליוני אנשים עדיין גוועים במגפות, ברעב ובקור ללא קורת גג.

בתום החורף המצב בעמינדב התייצב, אנשים החלו להסתגל למציאות החדשה. ייאוש התחלף בתקווה. שמש אביבית הגיחה מבעד לעננים והשפיעה מחומה על האדמה והאוויר. בשטח לא נראה כל סימן המעיד על ניסיון לשקם את תשתיות הטכנולוגיה ולכוון מחדש את הרשויות שקרסו. בחצר של ראובן ובשטח החקלאי שלו צמחו הדגנים והירקות והניבו יבול עשיר: חיטה, עדשים, אפונה, חסה, מלפפון, עגבניה, פלפל, כרוב, גזר, בצל ובטטה – כל הדרוש כדי לקיים את המשק ברווחה. פרט לאחת העיזים שחלתה ומתה בגל הקור, יתר חיות המשק שרדו את החורף וכעת סיפקו תוצרת יפה.

ראובן שלח את דור ואת רועי למסע לאיתור ניצולים מבני המשפחה, במבשרת-ציון ובגוש דן. השניים שבו כעבור שבועיים ואיששו את החשש שניקר בלבבות: לא נמצא זכר לאיש מבני המשפחה. רועי כילה את שארית תקוותו לאתר את אחותו. כל שראו במהלך מסעם היה ערים חרבות, המראה הבלתי-יאומן של הים הגואה על גוש דן, וקהילות דומות לזו שלהם שצצו פה ושם. היגון בתחילה היה כבד אך הוא הוקחה על-ידי עוצמתם של המאורעות, על-ידי טביעת יד האלוהים שניכרה בהם ותחושת הקדושה שעמדה באוויר.

השבועות נקפו, האביב כעת היה בעיצומו וחיים חדשים צצו בכל מקום, נושאים עמם תקווה גדולה והבטחה לעתיד. משפחתו של דני המנוח שהתמודדה עם האובדן, ראתה את תהפוכות הגורל: עופר החלים לחלוטין ממחלת הסוכרת, ויעל ילדה בן בריא במשקל שלושה קילוגרם. הם בחרו עבור התינוק את השם אביב-דניאל. ציונה ניעורה מאבלה למראה הרך הנוולד ועשתה כמיטב יכולתה בסיוע לכלתה. הכול תהו לאיזה עולם ובאיזו תרבות יגדל אביב הקטן, ומה יחשוב כאשר יאזין לסיפורים על אודות העידן שחלף.

ביחד עם דרי המשק השכן הם קיימו בינתיים מעין חיי קהילה. אולם הרעיון שבו צידדו הכול היה להקים בקתה עבור כל בית אב, ולקיים קהילה המכבדת את חיי הפרט של חבריה ומאפשרת אינדיבידואליות.

בנייתן של שתי הבקתות החדשות הלכה ונשלמה.

בכפר התנהל סחר חליפין פורה: ירקות, פירות, לחם, חלב, עצים להסקה ולבנייה, שירותי נגרות, טוויה, תפירה וכיוצא באלה – הכל בצורה הטבעית שהונהגה טרם המהפכה התעשייתית. הטבע שפע בכוחות חיים חדשים ורעננים. עצי הפרי שבבוסתנים נהנו מן האדמה הרוויה במשקעים ובהזנה טבעית, הם נמלאו חוסן ולא נזקקו לאמצעים מלאכותיים במלחמתם במזיקים. כעת הם כרעו תחת פריים, ולפרי טעם עסיסי ומתוק מאי-פעם. פרפרים בשלל צבעים עפו להם במחול עליז בין הפרחים, האוויר נמלא בזמזום הדבורים. פרות ועיזים ושאר חיות משק רעו להנאתן בשטחים הפתוחים, ניזונו מהטבע ומילאו את תפקידיהן השונים בו בהרמוניה, בהזנה ובהעשרה של האדמה, תוך כדי מסירת חלק נכבד מתוצרתן לידי בעליהן, והתוצרת עשירה ומשובחת. בתמורה הן זכו לחסות לעת לילה בשטח המשק המוגן מפני טורפים, בהתאם לברית העתיקה שנכרתה בינן לאדם.

בכפרים נוצר ביקוש גדול לאנשי רוח, מוזיקאים ומספרי-סיפורים; הללו השקיעו את מיטב זמנם במשלח ידם והפיקו יצירות שופעות יופי וחוכמה. הרמאים שגזלו את מקומם בתרבות הקודמת נעלמו מהשטח כעלה נידף ברוח, אותם אמנים שמעלו בייעודם המקורי ושיצירותיהם המתריסות טינפו את קירות המוזיאונים, את הגלריות ואת גלי הרדיו.

דרישה רבה היתה לבעלי מלאכה. בעלי מקצועות כגון בנקאים, עורכי-דין, דיפלומטים, פקידים וכיוצא באלה – המעטים מהם ששרדו נותרו מחוסרי עבודה. הם הצטרפו אל היתר והחלו בלימוד של מלאכות מועילות בעבודת האדמה, חטיבת עצים, בישול, שאיבת מים וסיתות אבנים. חלקם החלו לטפח כישורים אומנותיים שזנחו בעבר או שהיו חבויים בהם.

הערים החרבות ננטשו וצריפים מעץ ומאבן החלו לצוץ בוואדיות בסמוך למקורות המים הטבעיים. אפיקים שהיו יבשים מאז תקופת המקרא נמלאו בזרימה נמרצת של מי גשמים צלולים וזכים, יובלים ומעינות חדשים צצו בכל פינה. בשעות היום נשמעה הלמות גרזנים פה ושם מכיוון החורשות ויערות האורנים המקיפים את ירושלים. גם מי שבמחסנו עוד נותרו מכונות ומלאי של בנזין שיכלו לחסוך עבורו עמל רב, העדיף שלא לעשות בהם שימוש, וזאת מתוך ידיעה ברורה שהדבר יהווה הפרה של ההרמוניה ושל השלווה הנעימה שהלכו והתבססו במציאות החדשה. משעות אחר-הצהריים עמדה באוויר דממת אלוהים, שהופרה רק על-ידי קולות מן הטבע: אושת הרוח בעצים וקולותיהן של חיות משק או חיות בר. בשעות הערב עלה לעתים קול נעים של שירה ונגינה מן הבתים, כאשר עשן לבן הסתלסל מארובותיהם ונסק אל שמי הלילה הצלולים וזרועי הכוכבים, ובאוויר נישא הניחוח הטוב והמתוק של עץ יבש הנשרף באח.

הכול חשו בכוחות המיטיבים הזורמים אליהם מן הטבע, כוחות שנמנעו מהם בעבר על-ידי זוהמת התעשייה והמכונות וכתוצאה מהשעבוד הגדול שבו היו נתונים. אם תפוח בעתיד טכנולוגיה כלשהי, ידעו הכול, היא תהייה שונה בתכלית מהטכנולוגיה שהתפשטה בעולם כמגפה עד לאסון, הטכנולוגיה שהתבססה על מקורות אנרגיה מזוהמים ובלתי ראויים.

כל אימת שנוכרו, או כאשר נתקלו בתמונות ובפרסומות שהתנוססו על גבי גזרי העיתונים ששימשו אותם להצתת האח, התקשו האנשים להאמין כי זו אכן היתה המציאות ששררה בעולם עד לא מכבר. דומה היה הדבר בעיניהם כאילו הקיצו מחלום בלהות. הם אף החליטו לשמור ולמסגר כמה מן העיתונים, בתור עדות וזאהרה לימים יבואו. כלי רכב ומכונות פונו מן הכפר והוצנעו במקומות שנקבעו לשם כך הרחק מן העין, שם הם עתידים לשמש כאנדרטאות כאשר הם הולכים ומתכסים עם השנים תחת מעטה גידולי הפרא. זה היה גורלם של כל שרידי התרבות הנוראה, של ציביליזציית הפלסטיק והבטון: כבישים, מפעלים וערים שלמות. כחלוף הדורות עוד אירע מפעם לפעם שקבוצת מטיילים נתקלה בחורבת קִיִּוֹן ענק, האנשים היו מביטים בהשתאות בשרידי המבנה המוזר והמפלצתי ומאזינים להסבר מפי יודעי המסורת שבחבורה: "אלה היו המקדשים של התרבות הקודמת לאחר ששקעה לניוון, תרבות שסגדה לכסף ולחומר. בפנים הם היו נוצצים בשלל אורות מלאכותיים שהיו משתקפים ברצפה המבריקה ובחלונות של אינספור החנויות. בשעות הפנאי ובעיקר בחגים היו האנשים נוהרים לכאן מכל קצוות העיר. –לא כדי להתפלל אלא פשוט כדי לקנות, עוד ועוד עד להתפוצץ! –אכן, קשה להאמין..."

כעבור שנתיים למן תחילת המאורעות, נישאו דור ורעות לשמחתן הרבה של המשפחות. הם עברו לגור בבקתה משלהם על מורדות הר עמינדב, לא הרחק מביתו של ראובן. בהמשך נולדו להם בן ובת.

*

מיומנו של דור

כעבור שנים ישב דור לשולחנו בערב חורפי גשום, לאורו של נר הוא טבל נוצה בתוך קסת וכתב על גבי מגילת נייר:

חוק חדש הונהג. הוא לא נכתב ואף לא נאמר בשום מקום אבל הכול חשו אותו באוויר ונהגו בהתאם לו. שכן כל מי ששרד את האסונות חש שחיו ניתנו לו במתנה ולבו התמלא באמונה בבורא העולם: אמונה שלפיה כל עוד לא יסטה מן הדרך, הדברים יסתדרו על הצד הטוב. החוק הקודם היה חוקה של ממלכת הרשעה הדמונית, תוקפו פג. גם חוק הגיונגל, "כל דאלים גבר", עבר מן העולם במציאות החדשה, איש כבר לא ראה בו כל אפשרות לרווח אמיתי. תרבות חדשה התבססה וחוקה אחד: חוק ההרמוניה, כל המעשים נובעים ממנו. דומה שמצב תודעה חדש הגיע לבשלות בקרב השורדים, כל פרט בהם חש מחובר אל היתר כאילו היו כולם איברים שונים בגוף אחד, ובו-בזמן שמר על תודעתו האינדיבידואלית.

מתנת הבורא לתרבות החדשה היא מתת הלחנת המוזיקה. מה שהושג בעבר אך בקושי, באמצעות סמים מגבירי-תודעה או תודות לניסיון בלתי מודע שצלח מכוחו של חסד – ניתן כעת לראשונה לאנושות באופן חוקי. המוזיקאי החדש יכול ליצור באופן מודע, כפי שנעשה בעבר רק בתחומי יצירה אחרים. קשה למצוא את המילים לתאר את יופיה של המוזיקה החדשה. מאוד אני שמח ואסיר תודה לאלוהים, שכן זכיתי לבן מוזיקאי.

בראי ההיסטוריה והאזוטריקה

מי שרד ומי לא? האם אכן היתה יד האלוהים בקביעת גורלה האישי של כל נשמה במהלך הקטסטרופה? נדמה שכך הוא, אם כי עדיין קשה לקבוע בנחרצות, וקשה עוד יותר להבין את האופן שבו נעשה הדבר. הועלתה סברה שלפיה הטומאה שפשתה בלב הערים הגדולות, מטבעה משכה אליה את האנשים שלא התאימו (רוב רובה של האנושות) לקחת חלק בתרבות החדשה; וכי בדרך זו נבררו מתוך האוכלוסיה חלוצי התרבות החדשה שבפתח; שכן האסונות פגעו יותר מכל בתושבי הערים, ופחות מכל בתושבי הכפרים. המצדדים בדעה זו הביאו כראיה את מספרם הנמוך של הפליטים מן העיר: חשיבה הגיונית היתה אמורה להניעם לנטוש את אזורי מגוריהם ולנסות למצוא מפלט באזורי הספר, קרוב למקורות המים; אבל לא כך היה, עד לשעתם האחרונה הם דבקו בחיי החומר, בתקוות שווא להינצל ולשמור על קניינם; חיי הכפר והטבע, חיי רוח הרחק מהתענוגות הממכרים והמזויפים, איימו עליהם כמעט כמוות עצמו. יודעי תורת הנסתר אף טענו כי אין לתמוה על מספרם הרב של הקורבנות ולהתייחס לאסונות כאל שואה אכזרית, גסה וחסרת אבחנה; ראשית מכיוון שאוכלוסיות שלמות הושחתו על-ידי התרבות; שנית מכיוון שנשמות הנספים תקבלנה את ההזדמנות לחיים גשמיים נוספים בתקופה החדשה, כל אחת בבוא זמנה. לא זו אף זו: לגבי רבים וטובים היה המוות המהיר שבאסון בבחינת גאולה, שחרור מלפיתת החנק של המפלצת שעשקה וסחטה מהם את כל חיותם; הלוא היא הממסד שנשלט בידי בני-בליעל בתפושת, עובדי השטן. דינה של המפלצת נחרץ והיא נקרעה לגזרים, שאלמלא כן היו מוסיפים לעבוד אותה מרצונם, שכן עד לרגע האחרון היא סימאה את עיניהם. הצער האמיתי הוא על נשמות האנשים שנפלו לידי הסטרא-אחרא, ועל אלו שהתמכרו לפיתוייו; נשמות אלו תועות כעת באפילה ומתייסרות בעולמות נמוכים מני תהום, עולמות בעלי אופי חייתי ודמוני, והן מצויות בסכנה של היפלטות מן האבולוציה האנושית.

על דבר אחד הסכימו הכול: רצון האלוהים הוא זה שפעל, אף על פי שהוא טרם גילה את פניו לבני-האדם החיים. דרכיו עדיין נסתרות מעיני האדם. השורדים חיו בהרמוניה ובשפע. איש לא ידע לנבא כיצד בדיוק תיראה התרבות החדשה, אך ברור לכול היה כי רוח האדם וחירותו תעמודנה במרכז, הרוח והחירות שהיו למרמס בתרבות שזה עתה הגיעה לקצה. האלוהים עדיין נסתר מן העין אבל כבר הוא נגיש לכל המבקש אותו, הווייתו שורה בכל. הטבע הינו הסביבה הנאותה לתרבות החדשה, אך המטרה אינה לסגת לאחור ולהידמות לתרבויות פרימיטיביות שהסתפקו בחיים פשוטים במרחבי הטבע, כי אם להתקדם בנתיב שהותווה לאדם על ידי האלוהים.

אחרית דבר

לפני כ-12,000 שנה הקיץ הקץ על תרבות אטלנטיס המפוארת. היא הושמדה עקב ניוון, שחיתות ועיסוק במאגיה שחורה באירוע שמופיע במיתוסים ובכתבי-הקודש בתור סיפור המבול. התרבות האחרונה (הפוסט-אטלנטית), תרבות שתפקידה פיתוח השכל והחשיבה, התדרדרה אף היא לשחיתות והושמדה בנסיבות דומות לשל קודמתה באסון המתואר בסיפורנו זה, כאשר ברקע שוב בוחשת המאגיה השחורה מאחורי הקלעים. זאת לאחר שאוכלוסיית העולם שקעה ברובה לתוך שינה תודעתית וחומרנות-יתר, ולאחר שמנהיגיה המושחתים התעלמו מאינספור האזהרות שנשלחו אליהם. הביטוי הבוטה ביותר של שכל-ללא-רוח היה הנאציזם, שבישר את הקץ המתקרב: אדם שפועל כמכונה ללא רגשות ומסוגל לחולל זוועות. נאציזם זה משמש כתזכורת וכאזהרה, לאיזה שפל עלול לרדת האדם שסוטה מן הדרך. בכדור הארץ נותרו בשוך הסערה כשבעים מיליון בני-אדם. האנשים מהסוג הישן לא התאימו למציאות החדשה, ולכן נספו באסונות. שחר חדש הפציע על האנושות, תרבות חדשה עמדה בפתח: תרבות שעתידה לעמוד לא על הרוח לבדה ולא על השכל לבדו, כי אם על שילובם יחדיו. האדם צועד לקראת שלב נוסף באבולוציה שלו, בדרכו להפוך מישות בעלת טבע חייתי ואנוכי לישות אלוהית.

הבן האבוד

שגיא התיישב מול ד"ר רז בעיניים טרוטות.

"שלום שגיא, מה שלומך?"

"שלום דוקטור רז. האלרגיות שלי התחזקו לאחרונה, נראה שהתרופות

כבר לא עוזרות."

"תזכיר לי, מה רשמתי לך?"

"רנמקס."

"אז בוא נעלה בשליש נוסף ליום."

"אבל אני כבר על שתיים ליום, בביקור האחרון אמרת לי שזה

המקסימום."

הרופא התבונן בילד. "תראה, שגיא, סיפרת לי על מצבך החברתי ועל

הקושי בלימודים. יש לי הרגשה שמקור הבעיה שלך הוא נפשי, שהגוף שלך

בעצם מבטא מצב נפשי ומגיב באלרגיה. אני רוצה להמליץ בשבילך על טיפול

פסיכיאטרי."

"אתה חושב שאני משוגע?"

"חס ושלום, אתה בסך-הכל סובל מכמה בעיות, זה נורמלי."

הרופא רשם מספר שורות על נייר והושיטו לנער, "תן את זה בבקשה

לאמא."

"...אבל אני לא משוגע!" מחה שגיא בפני אמו.

"איש לא טען זאת. דוקטור רז הוא רופא אמין ורציני ואנחנו נפעל לפי

המלצותינו. אני קובעת לך תור אצל דוקטור ויינברג."

כעבור שבוע שוב נכנס שגיא למרפאה, אבל הפעם עלה אל הקומה השניה. על

דלת מספר 206 התנוסס השם "ד"ר ויינברג". הנער פסע פנימה בהיסוס.

הרופא הפסיכיאטר ישב בגבו אליו, משקיף החוצה מהוויטרינה הגדולה שלו,

ואז סובב את כסאו לאחור.

"דוקטור רז!" קרא הנער המופתע, "אתה גם פסיכיאטר?"

"כן, שגיא, אני מטפל גם בנפש. דוקטור ויינברג לא יכול היה להגיע היום

ואני מחליף אותו. שב בבקשה ותספר לי הכל מהתחלה, מהילדות, מה מציק

לך?"

"טוב, אז ככה..."

כעבור חצי שנה

שגיאה פסעה שוב לתוך חדר מספר 206.

"איך אתה מרגיש כעת, שגיאה?"

"ככה ככה. עם כדורי ה'קטרזיס' זה בסדר, אבל אני מרגיש, לא יודע איך להסביר, כאילו אני בכלא!"

"אתה יודע, שגיאה, תמיד יש תופעות לוואי."

"נמאס לי מהטיפול הזה, דוקטור, אני לא חוזר לפה!" שגיאה הופתע מהתגובה של עצמו. הוא נטל את תיקו, קם ויצא מהחדר. הדלת נסגרה וד"ר רז בהה בה באדישות.

כעבור חודשיים

שגיאה ישב בסלון וצפה בטלוויזיה, שעה שאמו עסקה בניקוי הבית. התוכנית הופרעה על-ידי קולה של האם: "שגיאה, בוא לכאן בבקשה." הנער ניגש לחדרו, מולו עמדה אמו כשהיא אוחזת בחפיסת סיגריות, "אתה יכול להסביר לי את זה?"

"איך זה הגיע אלייך?"

"זה היה על השולחן שלך."

"זה מה שזה, אין פה מה להסביר."

האם הליטה את פניה בידיה. "נראה שאין מנוס מלשלוח אותך לפנימיה, אתה ידעת שתהיינה השלכות להפסקת הטיפול."

כעבור ארבעה חודשים

שגיאה הסתודד עם חברו, רונן ביטלמן, בפנינת העישון הלא רשמית של חניכי הפנימיה.

"אתה עדיין עם הסיגריות האלה?" שאל רונן.

"יש לך משהו יותר טוב?"

"דווקא כן."

"אז תוציא, למה אתה מחכה?" אמר שגיאה.

"את מה שהיה לי גמרתי אתמול," שיקר רונן, "אבל אני יכול לספר לך איך להשיג," הוא השתהה עוד רגע כדי להתענג על תחושת החשיבות שהסבו לו העיניים המשתוקקות של חברו, "בפיצוניה בסמילנסקי מול הסופר, תיגש בשעות הערב למוכר ותבקש ממנו כרטיס 'פיצקה'."

למחרת, מצויד בהפניה לרופא עיניים, נכנס שגיא לחדר המנהל. האיש הממושקף והנמרץ הביט לרגע בטופס. הוא שרבט מספר מילים על נייר ונתן בידו את אישור היציאה. "עד תשע אתה חוזר לכאן."

שגיא יצא משער המוסד וצעד רגלית לכיוון העיר. כשהגיע כבר ירד הערב והרחובות הוארו בפנסי הרחוב ובשלטי החוצות. הוא פעל לפי ההנחיות שקיבל מחברו וניגש אל הפיצוציה.

"כן, ילד, אפשר לעזור לך?"

"כרטיס פיצקה בבקשה."

המוכר בחן את הנער בעיניו, אחר נתן בידו פתקית עם כתובת. הוא הנמיך את קולו ואמר: "זה בסמטה שליד הקולנוע הישן, תהיה שם ב-20:20 וחכה כמה דקות."

שגיא המתין מספר דקות בסמטה האפלולית ושיגר מתוכה מבטים מפוחדים אל הרחוב. צללית כהה הסתמנה שם לבסוף, קרבה והגיעה עד אליו, דמות לבושה במעיל קורדרוי וחובשת כובע רחב-שוליים. אלומת אור תועה מהכביש סיפקה לשגיא מבט חטוף על פניו של סוחר הסמים.

"דוקטור רז?!"

"כן, שגיא היקר, אתה מופתע? אמרתי לך שהטיפול שלך רחוק מסיום אבל לא רצית להקשיב. ציפרלקס, ריטלין, קטרזיס, קוקאין – התרופות הן בעיקרו של דבר אותן תרופות בשינויים קלים בהרכב, אבל עכשיו תיאלץ לשלם עבורן מחיר גבוה יותר."

שגיא דימה לראות טלפי תיש מתחת לשולי המעיל. המקום התמלא באדים רותחים ובלהבות שאפפו את דמותו של דוקטור רז. הוא פצח במחול משונה ומבעית מסביב לנער, תוך כדי שירה שדומה לגעיה, כאשר פרסותיו נוקשות על האספלט. "אל תקרא לי דוקטור רז! קרא לי דוקטורעע..עע..עז! אני הוא דוקטור עז!"

לבסוף רכן לעברו ודיבר: "לא חשוב אם אתה פקיד, מהנדס או רופא, זה כמו להחליף אגפים באותו בית כלא. אתה יכול להשלות את עצמך שאתה יוצא משם אל החופש כשאתה פונה לסמים, אבל זהו רק מעבר לכלא אחר שגם הוא מחולק לאגפים ולתאים משלו: אלכוהול, סיגריות, שוקולד, קוקאין. וישנו גם הכלא של הדתות. ההבדל בין כל בתי הכלא הללו הוא בסך-הכל בדרך שבה הם שוללים ממך את החופש, כל אחד מהם עושה זאת בדרך אחרת ותחת מסווה אחר.

"אני איש חשוב, אתה יודע, אני הוא הממונה על כל בתי הכלא. אבל עכשיו אני אגלה לך משהו חשוב: מישהו מינה אותי לתפקיד הזה, וזה אלוהים בכבודו ובעצמו. מישהו צריך היה למלא את התפקיד הלא נעים, ואני נבחרתי. תפקידי הוא להציב מבחן לבני-האדם, בעלי הבחירה החופשית, לפתות אותם לסטות מדרכו של אלוהים. בדרך זו יכול הבורא להיווכח בנטיותיו של כל אדם. מי שנותר נאמן לדרכו זוכה לבסוף לגמול הנאה ביותר. ומי שלא, עליו לעבור התנסויות שונות, לשוב ולהשתלם בבית-הספר של החיים עד לגמר הלימוד.

"אני אגלה לך עוד סוד קטן: אם תחפש בין הכתלים תמצא לבסוף פתח שיוציא אותך לנתיב אל החופש האמיתי. תוכל לזהותו לפי המילים הכתובות על הסף: 'אומנות, ידע, מדיטציה'. כעת אני עומד להיעלם, אתה תתעורר במיטה שלך עם זיכרון עמום ממה שראית ושמעת עכשיו. אבל אם תשכיל לזכור את הסוד הקטן, תוכל להינצל. היה שלום!"

והדמות נעלמה בלהבות.

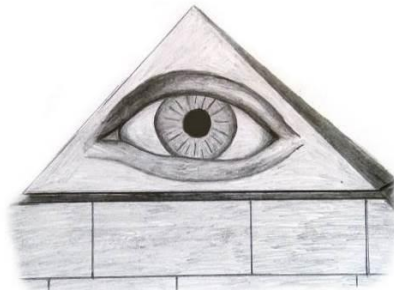
סדר עולמי חדש

2019

משפחת מקיינלי התגוררה באחוזה מבודדת בלב הגבעות הירוקות של ווסט-מידלנדס באנגליה. כלפי חוץ שום דבר יוצא דופן לא נראה באחוזה, אבל מתחת לה נמצא בונקר אטומי שהכיל את כל הדרוש לרווחתם של שלוש-מאות אורחים, והרבה יותר מכך. זה היה המקום שנבחר הפעם לאירוח הכינוס השנתי של אנשי המעגל השני של הארגון, "המוציאים לפועל" של תוכנית הסדר העולמי החדש. הרוזן אריך פון-שטראוס היה אדם נשוא פנים, חבר במעגל הראשון, הפנימי והסודי ביותר של הארגון. הוא היה החוליה המקשרת, כעת ישב בראש שולחן סגלגל בעל מידות עשוי מעץ אלון, שסביבו התכנסו שלושים-ושישה מחברי המעגל השני.

"חברים יקרים, בראשית דבריי ברצוני לברך את חברנו, מר מקיינלי הנכבד שהתנדב לארח אותנו השנה, וכן את שני החברים הצעירים שהצטרפו אלינו, ריצ'ארד האריס וגורדון תומסון," הוא השתהה ואפשר לנוכחים להשמיע את ברכתיהם. "אני מברך את כולכם, החברים הותיקים, על המאמצים שאתם משקיעים. הישגיכם רבים ומרשימים, אנחנו מתקדמים בקצב משביע רצון להגשמת החזון שלנו לעולם: דילול האוכלוסיה, לטובת הסביבה ולטובת האנושות. אני רוצה שתספרו לי מה קורה בזירות הפעילות שלכם, כל אחד בתורו." הוא העביר את מבטו בין הנוכחים, "מייק, האם למדת את ההיסטוריה המשותפת של אוקראינה ורוסיה? השטח מוכן שם לפרויקט חדש?"

"מוכן," השיב מייק.

"יפה, אז נתחיל בנוהל הרגיל. תספר בבקשה בקיצור נמרץ על הפרויקט למען החברים החדשים."

"כמובן," אמר מייק ופנה אל השניים בחביבות מעושה. הוא היה נואם מנוסה ושופע ביטחון שהופעתו לא הסגירה דבר מנבכי מחשבותיו (פרט לעויות קלה שהופיעה בצד השמאלי של פניו כל אימת שהזכיר את המילים "צדק" ו"קיפוח").

"כידוע לכם, אנו מביאים צדק לעולם. הפרויקט' הינו שם הקוד למלחמות-צדק שאנחנו יוזמים ברחבי העולם, באמצעות האנשים שלנו השתולים בתוך הממשלות המקומיות של שני הצדדים המסוכסכים. הוא כולל מספר שלבים:

1. לימוד ההיסטוריה המקומית וזיהוי פוטנציאל להתקוממות צודקת על רקע דתי או לאומי. המצב הרצוי הוא שהסכסוך החדש ישען על בסיס היסטורי, אך אין הכרח בכך. באמצעות השליטה שלנו בתודעת ההמונים יש בידנו לשכתב את ההיסטוריה, ואפילו להמציא סכסוך חדש משום מקום, היכן שאנו מזהים קיפוח.

2. הפצת תעמולה באמצעי התקשורת, על-מנת לעורר תסיסה באוכלוסיה המקופחת.

3. הקמה, חימוש ואימון של מליציות מקרב הצד המקופח. הקפדה על שמירת סודיות מרבית בנוגע למקורות המימון. הדמויות היחידות שאותן מכיר הציבור כגורמים המממנים את המלחמה הן דמויותיהם של יהודים – לצורך חיזוק האמונה העולמית ב'פרוטוקולים' (של זקני ציון). יהודונים אלה שייכים למעגלים החיצוניים שלנו, מילאנו את כיסיהם בכסף והם שפוטים שלנו. לכשנדרוש זאת מהם, הם ימכרו את עמם מבלי להניד עפעף. זכרו – המטרה מקדשת את האמצעים.

4. מלחמת גרילה בנוסח הפרויקט, כלומר מלחמה אינסופית. שכן מצב הלחימה מועיל לכלכלת העולם ולפיכך גם לצדדים השרויים במלחמה. לכן אנו מקפידים על סילוקם מהשטח של מדינאים או גורמים המנסים להתערב ולקדם הפסקת אש או הכרעה צבאית. הללו מוזהרים בצינורות החשאיים ומחוסלים במידת הצורך.

5. לצורך יצירת שיווי-משקל והנצחת הסכסוך, הארגון פועל לחיזוק ארגוני השמאל במדינה המותקפת, ולפילוגה למחנות.

בתוך זמן קצר מפרוץ סכסוך חדש הארגון מכסה את ההוצאות שהקצה עבורו, ומתחיל לקצור את הרווחים מעסקאות הנשק הנחתמות בין אנשינו החולשים על תאגידי הנשק לבין נציגי המדינות."

"תודה, מייק," אמר פון-שטראוס, "נסתפק בכך לפי שעה. אבל לפני שנמשיך, רק עוד דבר אחד: בישראל בוטלה עסקה ענקית של רכישת מטוסים על-ידי קצין בחיל-האוויר הישראלי. יש לך משהו לספר לי על זה?"

"האיש יודח מהצבא ולאחר מכן יחוסל, לכל המאוחר בתוך שנה. אני ערב לך על כך."

"בסדר. לא נסבול עיכובים בתשלומים מהקליינטים הגדולים שלנו," לרגע נשמע זעם בדבריו של היושב-ראש, אגרופיו נקפצו ופניו חיה טורפת הגיחו מבעד לארשת התרבותית שעטה בדרך-כלל על פניו. אבל מיד הוא חזר לעצמו והמשיך בקולו הרגיל חסר ההבעה, שהונמך כעת כמעט עד ללחישה: "אני מחכה בכיליון עיניים ליום שבו ניפטר מהם אחת ולתמיד, היהודים הארורים האלה. אבל כל עוד הם קיימים אנחנו נקזי את דמם ונגבה מהם את המחיר." הוא רכן אל השולחן ופנה אל אחת הנשים שישבו בסמוך לו, "לינדה, מה שלומך?"

"הכל בסדר," השיבה לינדה, האחראית העולמית על תחום התקשורת והחינוך.

"אז עכשיו יש לך עבודה באוקראינה. אני רוצה לציין לשבח את האנשים שלך בבריטניה, בגרמניה ובישראל."

"תודה, אדוני היושב-ראש. אכן, במדינות אלה שיסינו את הנשים בגברים, הפכנו אותן לאמזונות טורפות ואת הגברים לרכיכות. בישראל יוצאי מדינות ערב שונאים את יוצאי מדינות אירופה, חילוניים שונאים דתיים. את ההומוסקסואלים העלינו שם למעמד של אליטה אינטלקטואלית."

לינדה המכהנת בתפקידה מזה למעלה מעשרים שנה, הקפידה להזכיר את הישגיה בישיבות.

"איך נלמדים היום הפרוטוקולים?" שאל היושב-ראש.

"אין שינוי," ענתה לינדה. "במדינות ערב הם מועברים ישירות לתלמידים החל מכיתה ג', שם בולעים אותם בלי שאלות ובלי ספיקות. במדינות המפותחות אנחנו נוקטים בגישה ה'אוביקטיבית', שבה התחיל קודמי בתפקיד מאז סוף המלחמה (מלחמת השנייה). כמובן שאנחנו מפיצים את הפרוטוקולים גם בשוק הפרטי, בחנויות הספרים וברשת. כיום אתה תתקשה למצוא ערבי שלא מאמין בהם, ובאירופה הרוב מאמינים, במידה כזאת או אחרת."

"ומה בקשר לבייבי שלנו?" שאל היושב-ראש. הבייבי הינו הכינוי לצ'ארלס דארווין בקרב אנשי הארגון.

"אין שינוי," השיבה לינדה, "תורת האבולוציה נלמדת כרגיל בבתי-הספר החל מהכיתות הנמוכות. תמיד מופצות פְּרָכּוֹת, בעיקר בזירת האינטרנט, אבל גם שם הציבור עובד עבורנו בעצמו. במדינות המערב התיאוריה עדיין נלמדת

בתור מדע בכל המוסדות להשכלה גבוהה. בכל הנוגע לשני אלו, הפרוטוקולים והאבולוציה, אנו פועלים ללא פשרות כפי שידוע לך, הם נטועים עמוק בתודעת הציבור."

"מצוין, לינדה," אמר פון-שטראוס ופנה ללא שהות לאיש שישב בסמוך אליה, "אדווין, מה חדש?"

ד"ר אדווין סמית' הוא הממונה הראשי לענייני בריאות בארגון, האגף שלו אחראי להפצתן של מחלות ומגיפות ברחבי העולם. הוא פועל בתיאום הדוק עם נציגי תעשיית התרופות ועם אנשי משרד הבריאות במדינות השונות.

"בסך-הכל מתקדמים יפה," ענה ד"ר סמית', "פרויקט האקלים (כמטריילס) משיג תוצאות יפות, רשמנו אחוזי עקרות גבוהים באירופה ובארצות-הברית, ועלייה תלולה במספר חולי הסרטן. המחלות האחרות עוד לא הופיעו באחוזים שרצינו, האנשים שלי עדיין עובדים על זה."

"ידידי," פנה אליו בקול בס האדם שישב למולו, אדון עב-בשר בשם ברנארד קין, האחראי על עיצוב דעת הקהל. "בקשר ליחסי הציבור שלכם, זה נראה כאילו לא החלטתם אם למכור את זה להמונים בתור חלק מ'פרויקט האקלים' שלנו או להמשיך בקו העמימות."

"העמדה הרשמית שלנו אינה קושרת את התופעה עם 'פרויקט האקלים', השיב ד"ר סמית', "כבר התחילו לדבר על זה, מופצות אפילו חוות דעת של מומחים פרטיים שחקרו וגילו באילו חומרים מדובר. לכן אנחנו מעדיפים להמשיך להסתמך על טימטום ההמונים, שמאמינים שמדובר במה שמכונה 'שובלי-התעבות', כלומר אותם פסים שמנועי סילון יוצרים לעתים בגובה רב. הם עדיין מאמינים שמדובר במטוסי נוסעים רגילים. מי שמדבר איתם על כמיקלים ומחלות, נחשב על-ידם למטרלל הזוי."

"טוב ויפה," אמר פון-שטראוס. "וכך הגענו אליך, קין. מה קורה עם דעת הקהל עכשיו, באינטרנט?"

"לא אכחד בפניך, אדוני היושב-ראש. ישנה סיבה לדאגה, עכשיו עם האינטרנט והפייסבוק השמועות נפוצות במהירות ויש כבר רבים שיודעים דבר או שניים עלינו. שאדוני לא יחשוב שאנחנו נרתעים או מתעצלים לבצע חיסולים של מטרללים שמדברים יותר מדי, אבל מדובר כבר במיליוני אנשים ובוודאי תבין זאת שזה בלתי אפשרי לאתר ולחסל את כולם במסגרת כוח האדם העומד לרשותנו; מה גם שחלקם אנשים מרושתים היטב שחיסולם כרוך בסיכון. עדיין ידנו על העליונה בדעת הקהל. 'ראשי הדלעת' עדיין מספקים את הסחורה, אך מי יודע כמה זמן עומד לרשותנו?"

ראשי הדלעת הוא הכינוי שהעניקו חברי ההנהלה להמונים, שהם כחומר ביד היוצר של הארגון. זאת לאחר שהושגה שליטה מלאה על תודעתם

באמצעות צוותי מומחים שהשיגו פריצות דרך בתחום, במיוחד באמצעות שידורי הטלוויזיה. מומחים אלה עובדים במחלקה שהוקמה עוד במאה הקודמת, ושברנארד קין עומד בראשה מזה שלושים שנה. בארגון נחשב קין למנהל ולאיש מקצוע מעולה, כמה מן ההצלחות הגדולות בתחום התקשורת מיוחסות לו באופן אישי. הוא נחשב לאיש שיצר במו ידיו את המציאות שבה כל אזרח החולק על הדעות המקובלות או משמיע רמז קל שבקלים לקנוניה כלשהי, זוכה באופן אוטומטי לקיתונות של לעג מצד שומעיו.

"תודה, קין," אמר פון-שטראוס, "האינטרנט שירת אותנו היטב בשנים הראשונות, אבל עכשיו אני כבר לא בטוח שהוא מביא יותר תועלת מנזק," הוא השתהה מעט ואז המשיך: "ייתכן שניאלץ אפוא לזרז את התהליכים. אפשר שבעוד מספר שנים נסכם עם החברים ברוסיה על מלחמה גרעינית או משהו בסדר גודל כזה; יוכרז מצב חירום ואז ניקח את השליטה באופן גלוי לפי 'תוכנית השחר', תוכנית המגרה שאתם מכירים היטב ואין לי צורך לפרט עליה. כולנו מעדיפים להמשיך לאט ובטוח בתוכנית המקורית, אך במידת הצורך זה מה שנעשה."

החברים המשיכו למסור את דיווחיהם המפורטים והישיבה נתארכה עד לשעת ערב. עם סיום דבריו של אחרון הדוברים שררה דומיה לזמן מה, יושב-הראש סיכם את עיקרי הדברים ולבסוף נעל את הישיבה: "גבירותיי ורבותיי, ישבנו והוגענו את מוחותינו, כעת נעבור לחלקים המהנים של הכינוס."

חברי ההנהלה יצאו מחדר הישיבות ופסעו אל אולם מפואר, שם המתין להם שולחן ערוך לסעודה. מלצרים ממוצא אסייתי התרוצצו בין המסובים והגישו מנות מתוצרת מיטב השפים של אירופה. החברים אכלו לשובע והריקו בקבוקים של וויסקי. בתום הסעודה הם פסעו מעדנות ותפסו את מקומם באודיטוריום. על גבי מסך רחב הוקרנו סרטונים המתעדים קרבות עקובים מדם מזירות הלחימה החדשות והישנות: סוריה, עירק, תימן וישראל. חברי ההנהלה התרווחו במושביהם, מדושנים מעונג. אחר כך הופיעו על המסך תהלוכות צבאיות והפגנות ענק בכיכרות הערים הגדולות של המדינות השרויות במלחמה, ולאחר מכן שלל מומחים, פוליטיקאים ואנשי רוח המסבים אל שולחן ודנים במצב ובדרכים לפתרון, מתיכים האשמות וגידופים איש ברעהו. החברים פרצו בצחוק רועם, קטעים אלה תמיד שעשעו אותם. לאחר מכן הוקרנו תמונות של תלמידים בכיתות לימוד; פועלים חרוצים במפעלי נשק ופקידים במשרדיהם; ילדים גוועים ברעב במדינות העולם השלישי ומחוסרי דיור בארצות-הברית הנשלחים למחנות עבודה. המערכת בפעולה.

"מרגש", אמרה אחת החברות בהטעמה, ועוררה מסביבה גיחוכים. בסמוך לה ישב חבר הנהלה ממושקף כסוף שיער, עיין בדף התוכנית וסקר את הפעילויות הנותרות: 19:30 – טקס, 20:00 – מסיבה. ב"טקס", הכוונה היא להעלאת קורבן סמלי או ממשי ללוציפר. ב"מסיבה" ללא פירוט נוסף, הכוונה היא להוללות מן הסוג שלא ראוי להרחיב עליו, לכל המעוניינים. החפצים בפרטיות בוחרים להם מתוך שלל הנערות והנערים ומבלים איתם בחדרים.

הכינור

איש החברה הגבוהה

חייתי באחווזה. היו לי חפצי ערך, גן מטופח, משרתים וכל מה שאנשים חולמים עליו, הכל היה שלי. אבל החפץ החשוב מכל שהשגתי בחיי הוא כינור, שהגיע לידי בנסיבות מוזרות: ערב אחד ערכתי נשף גדול בביתי לכבוד חג הסתיו, הזמנתי את כל אושיות העיר. כולם הגיעו, קיבלתי את פניהם, הם בירכו אותי והעניקו לי תשורות יפות. בין כל המוזמנים הופיע גם ברנש אחד זר ומוזר, לבושו וכל חזותו אינם לפי צו האופנה, כאילו יצא מתוך איזו אגדה. שאלתיו מי כבודו וכיצד הצליח להערים על השומרים, והוא רק הביט בי בחיוך מסתורי ומסר בידי את תשורתו ללא אומר. רוחי היתה טובה עליי, לכן לא גירשתיו. הצטרפתי לאורחיי וביחד סעדנו, סבאנו, עלצנו ורקדנו. בעיצומה של המסיבה חיפשתי בעיניי אחר האורח הבלתי קרוא, אך הוא כבר לא היה שם. זה לא שינה דבר, הערב היה נפלא. למחרת עם בוקר פתחתי את המתנות היקרות וקראתי את הברכות שעל הכרטיסים המצורפים. מתנות רגילות, מהן מקוריות ומלהיבות מהן משעממות. רק למתנה אחת לא צורף כרטיס: מתנתו של הזר. להפתעתי היה זה כינור.

מה לי ולזה? חשבת לי, בעיני רוחי עלה פרצופו של הזר עם חיוכו המסתורי, וכאילו השיב לי: ביום מן הימים תקבל תשובה. הכינור שכב אצלי כמה ימים בסלון, עד ששלפתי אותו מנרתיקו וניסיתי לנגן עליו. הנעתי את הקשת על המיתרים וצליל צורם ניסר באוויר, חזרתי על הניסיון מספר פעמים במהלך אותו שבוע עד שהבנתי שכלי זה באמת אינו בשבילי. הרי כל אימת שחשקה נפשי במוזיקה, כל שהיה עלי לעשות הוא להזמין את הנגנים שיופיעו לפניי, זהו תפקידם. אך לפתע התגנב פחד אל לבי, שמא הצליל הצורם והנורא הזה מבשר לי אי כה מפלה הצפויה לי. אם היתה זו רוח נבואה או רוח עוועים שפקדה אותי, זאת לא אדע, שהרי איני נמנה לא עם הנביאים ולא עם המטורפים. רציתי להשליך את הכלי לאשפה בו-במקום אבל משהו עצר בעדי, השבתי אותו לנרתיקו ומאז הוא העלה אצלי אבק במרתף. עד מהרה שכחתי מהמקרה הבלתי נעים והמשכתי בשגרת חיי.

אדם מן הישוב

עברו עלי עוד כמה שנים משמימות באחוזה, ואז הגורל הפנה לי עורף: בני-בלעל קשרו נגדי קשר וטפלו עליי אשמה זדונית, הועמדתי לדין לפני שופטים משוחדים ואיבדתי כמעט את כל שהיה לי. אשר יגורתי בא לי בערב חג הסתיו, וכך קיבלתי אישוש לחששי: נשמת שאינה כפופה למרוץ הזמן, ידעה כמדומה על מפלתי הצפויה מבעוד מועד. גידפתי את גורלי וקיללתי גם את אותו אורח זר, הרועץ שלי, שפרצופו נחרת היטב בזיכרוני מאז הנשף ההוא באחוזה; הלוא היה זה בערב החג רק שלוש או ארבע שנים קודם לכן, אבל לפי תחושתי עברו מאז יובלות. כל ידידי נטשו אותי. מובס ומושפל, עברתי לגור בשכירות בבית קטן. עבדתי למחייתי בתור פקיד ממשלתי זוטר, עבודה אפורה אך נסבלת, ללא עומס גדול יתר-על-המידה של שעות. השנים חלפו והתחלתי אט-אט לגלות את החדווה שבחיים הפשוטים, בשיחה עם השכנים, בכוס תה, בטיול רגלי בשבילים היוצאים מן העיר אל אזורי הספר. חופשי מכבליו החברתיים של איש החברה הגבוהה, התפנית לקריאה ולהגות ואפילו התחלתי להתאמן ברצינות בנגינה על כינור. הוא נמנה עם החפצים הבודדים שנשארו לי מן האחוזה; לא מכיוון שהיה יקר ללבי אלא שהנושים איכשהו פסחו עליו, אם מתוך גחמה, אם מתוך כך שנרתיקו המאובק לא נראה בעיניהם כשווה כל טרחח. האימון בנגינה היה מתיש, אבל התמדתי בו. חלפו עוד כמה שנים והגיע יום שבו יכולתי לומר בביטחון: חיי אינם טובים פחות משהיו בימי הזוהר שבאחוזה. אך דווקא אז הכה בי הגורל פעם נוספת: פוטרתי מהעבודה ונזרקתי אל הרחוב. שוטטתי כאביון עם נפש מרוסקת. חיפשתי עבודה ובכל אשר פניתי נטרקו הדלתות בפניי.

נווד

כיום, עשרים שנה מאוחר יותר, אני מאושר כפי שלא הייתי מעולם. אני נודד בעולם עם תרמיל על הגב ועם כינורי הישן והטוב. לא אשכח את היום שבו שלפתי הכינור מנרתיקו והתחלתי לנגן בכיכר. לא תכננתי לעשות זאת, זה קרה מאליו לאחר שהתבוננתי ביונים סביב המזרקה, באנשים וביקום. עצמתי את עיניי, הנעתי את הקשת והצלילים עלו ונישאו באוויר. עוברי-אורח רבים התגודדו סביבי והאזינו, הם השליכו מטבעות לתוך הנרתיק והריעו לי בגמר הנגינה. שימחתי אותם וזה הסב לי אושר. בסוף אותו יום היה ברשותי די כסף לנסוע ולהתארח בפונדק. ומאז אני נודד כך.

האורח המסתורי, אין יום שאיני מברך אותו מעומק לבי: בוודאי משמייים הוא נשלח אליי כדי להעניק לי את ההזדמנות לגאול את נשמת.

"אגדה" – הוצאה-לאור פרטית של ספרי איכות

ספרים נוספים בהוצאת "אגדה"

ליד האח המבוערת/יואב בר-לביא – אסופה של 55 סיפורי פנטזיה ואגדות מקוריים, מלווים באיורים.

בשבילי החיים/יובל וגנר – סיפור חייו הלא ייאמן של ישראלי תושב הגליל. יובל וגנר ז"ל מגולל את סיפורם של שני גלגולי חייו האחרונים: החיים באירופה של המאה ה-18, וחייו האחרונים בישראל.

בקרוב:

מפקדי, בר-נוסבא – רומן היסטורי. יעקב בר-לביא מתאר בכישרון ובחן את סיפור המרד ברומאים. מבוסס על מחקר חדש ומקיף של מומחים מתחומים שונים שהמחבר הוא אחד מהם.